

T.C.

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

KADI BURHANEDDİN DİVANI'NDA KELİME GRUPLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİBEL BARCIN

AĞUSTOS 2016

T.C.
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

KADI BURHANEDDİN DİVANI'NDA KELİME GRUPLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİBEL BARCIN

AĞUSTOS 2016

ONAY SAYFASI

İNTİHAL SAYFASI

Bu tez içerisindeki bütün bilgilerin akademik kurallar ve etik davranış çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu beyan ederim. Ayrıca bu kurallar ve davranışların gerektirdiği gibi bu çalışmada orijinal olmayan her tür kaynak ve sonuçlara tam olarak atıf ve referans yaptığımı da beyan ederim; aksi takdirde tüm yasal sorumluluğu kabul ediyorum.

Sibel BARCIN

ÖZET

KADI BURHANEDDİN DİVANI'NDA

KELİME GRUPLARI

Barcın, Sibel

Yüksek Lisans, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Akartürk Karahan

Ağustos 2016, sayfa 220

Bu çalışma, Kadı Burhaneddin Divanı'nın ilk 60 sayfasının (150 gazelinden) kelime gruplarını ele alır. Çalışmanın birinci bölümünü Kadı Burhaneddin'in hayatı ve siyasî kişiliği, edebî kişiliği ve eserleri oluşturur. İkinci bölümünü ise kelime grupları oluşturur. Bu bölümde, Türkçedeki kelime grupları kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Üçüncü bölümde Kadı Burhaneddin Divanı'nın ilk 60 sayfasında yer alan kelime grupları ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Kadı Burhaneddin, Kadı Burhaneddin Divanı, kelime, kelime grupları

ABSTRACT

WORD GROUPS OF KADI BURHANEDDİN'S DIVAN

Barcın, Sibel

Master, Turkish Language and Literature Department

Supervisor: Doç. Dr. Akartürk Karahan

August 2016, 220 page

This work copes with the word groups of the first 60 pages (150 poems) of Kadı Burhaneddin's Divan. The first part of the study composes the his life, political personalies, literaty personality and Works of Kadı Burhaneddin. The second sections creates the word groups. The word groups in Turkish are comprehensively analyzed. The word groups, which locate in the first 60 pages of Kadı Burhaneddin, are transfered in the third section.

Key Words: Kadı Burhaneddin, Kadı Burhaneddin's Divan, Word, Word Groups.

Annem Asuman Barcın ve Babam Murat Barcın'a sevgiyle...

TEŞEKKÜR

Bu tezde;

Çalışmanın ilk anından son anına kadar yanımda olan, beni her zaman destekleyen, olumlu düşünceleri ile bana ışık tutan hocam Doç. Dr. Akartürk KARAHAN Hanımefendi'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu yaşıma kadar her zaman maddi ve manevi yönde yanımda olan aileme sonsuz şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

İNTİHAL SAYFASI.....	İİİ
ÖZET	İV
ABSTRACT.....	V
İTHAF.....	VI
TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER	VIII
SEMBOLLER VE KISALTMALAR LİSTESİ	XIV
GİRİŞ	17
Çalışmanın Amacı	17
Çalışmanın Yöntemi.....	17
Çalışmanın Sınırlılıkları	17
1. BÖLÜM	
KADI BURHANEDDİN	
1.1. Hayatı ve Siyasî Kişiliği.....	18
1.2. Edebî Kişiliği:	19
1.3. Eserleri	20
A. Kadı Burhaneddin Divanı	20
B. İksîrû's- Sa'âdât Fî Esrâri'l- İbâdât.....	20
C. Tercîhü't- Tavzîh	21
D. Farsça ve Arapça Şiirler	21
2. BÖLÜM	
KELİME GRUPLARI	22
2.1. Kelime Gruplarının Özellikleri	25
2.2. Kelime Grubu Çeşitleri	26
2.2.1. İsim Tamlaması	26

2.2.2. Sıfat Tamlaması.....	31
2.2.3. Sıfat-fiil Grubu	38
2.2.4. İsim- Fiil Grubu	44
2.2.5. Zarf-Fiil Grubu	46
2.2.6. Tekrar Grubu	49
2.2.7. Edat Grubu.....	53
2.2.8. Bağlama Grubu.....	55
2.2.9. Unvan Grubu	56
2.2.10. Birleşik İsim Grubu	57
2.2.11. Ünlem Grubu	58
2.2.12. Sayı Grubu.....	60
2.2.13. Birleşik Fiil.....	62
2.2.14. Kısaltma Grupları	68
3. BÖLÜM	
KADI BURHANEDDİN DİVANI'NDAKİ KELİME GRUPLARI.....	71
3.1. İsim Tamlaması:.....	71
3.1.1. Belirtili İsim Tamlaması.....	71
3.1.1.1. İki Kelimededen Oluşan Belirtili İsim Tamlamaları.....	71
3.1.1.1.1 Tamlayan + Tamlanan Dizilişinde Olan Belirtili İsim Tamlaması	71
3.1.1.1.1.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:	71
3.1.1.1.1.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:	79
3.1.1.1.2 Tamlanan + Tamlayan Dizilişinde Olan Belirtili İsim Tamlaması	82
3.1.1.1.2.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:	82

3.1.1.1.2.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:	84
3.1.1.1.3 Tamlanan ve Tamlayan Arasında Başka Unsur Olan Belirtili İsim Tamlaması	84
3.1.1.2. Üç ve Daha Fazla Kelimededen Oluşan Belirtili İsim Tamlamaları.....	85
3.1.1.2.1. Tamlayanı Sıfat Tamlaması olan Belirtili İsim Tamlaması	85
3.1.1.2.1.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:	85
3.1.1.2.1.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:	86
3.1.1.2.2. Tamlayanı Bağlama Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması	86
3.1.1.2.2.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:	87
3.1.1.2.2.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:	87
3.1.1.2.3. Tamlayanı Belirtili İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması.....	87
3.1.1.2.4. Tamlayanı Belirtisiz İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması	87
3.1.1.2.4.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:	87
3.1.1.2.4.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:	87
3.1.1.2.5. Tamlayanı İsim-fiil Olan Belirtili İsim Tamlaması.....	87
3.1.1.2.6. Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması.....	87
3.1.1.2.7. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması.....	87
3.1.1.2.8. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması	88
3.1.1.2.9. Tamlananı Farsça İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması.....	89
3.1.1.2.10. Hem Tamlayanı Hem de Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması	89

3.1.1.1.11. Tamlanan + Tamlayan Dizilişinde Olan Belirtili İsim Tamlaması	89
3.1.1.1.12. Tamlanan ve Tamlayan Arasında Başka Unsur Olan Belirtili İsim Tamlaması	90
3.1.2. Belirtisiz İsim Tamlamaları.....	90
3.1.2.1. İki Kelimededen Oluşan Belirtisiz İsim Tamlamaları.....	90
3.1.2.2. Üç Kelimededen Oluşan Belirtisiz İsim Tamlamaları	95
3.1.2.2.1. Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması	95
3.2. Sıfat Tamlaması	95
3.2.1. İki Kelimededen Oluşan Sıfat Tamlamaları.....	95
3.2.2. Üç ve Daha Fazla Kelimededen Oluşan Sıfat Tamlamaları.....	121
3.2.2.1. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Sıfat Tamlaması.....	121
3.2.2.2. Tamlananı Farsça İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlaması.....	123
3.2.2.3. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Sıfat Tamlaması	125
3.2.2.4. Tamlananı Belirtisiz İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlaması	125
3.2.2.5. Tamlayanı Sıfat-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlaması	126
3.2.2.6. Tamlayanı Kısaltma Grubu Olan Sıfat Tamlaması	126
3.2.2.7. Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlaması:	127
3.2.2.8. Tamlayanı Edat Grubu Olan Sıfat Tamlaması:	127
3.2.2.9. Tamlanan+ Tamlayan Unsurundan Oluşan Sıfat Tamlaması.....	127
3.3. Sıfat-Fiil Grupları.....	127
3.4. Zarf-Fiil Grupları	128
3.5. İsim-Fiil Grupları	134
3.6. Tekrar Grupları.....	135
3.7. Edat Grupları.....	138
3.7.1. “İçin” İle Oluşan Edat Grupları.....	138
3.7.2. “Gibi” İle Oluşan Edat Grupları	140

3.7.3. “ İle” İle Oluşan Edat Grupları	141
3.7.4. “diyü” İle Oluşan Edat Grupları	1 53
3.7.5. “tek” İle Oluşan Edat Grupları	153
3.8. Bağlama Grupları	1 53
3.8.1. “ve, vü, u, ü” İle Yapılan Bağlama Grupları	1 53
3.8.2. “ile” İle Yapılan Bağlama Grupları.....	15 6
3.8.3. “geh....geh..., ne.... ne..., ya....ya..., kimi...kimi..., kimisi... kimisi..., biri...biri...” İle Yapılan Bağlama Grupları.....	158
3.8.4. “veya, yahud” İle Yapılan Bağlama Grupları.....	158
3.9. Ünlem Grupları	159
3.10. Birleşik Fiiller	161
3.10.1. İsim + Fiil Yapısındaki Birleşik Fiiller	161
3.10.1.1. İd- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	161
3.10.1.2. Ol- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	165
3.10.1.3. Kıl- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	179
3.10.1.4. İr- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	185
3.10.1.5. Ah-, Ahıt- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	185
3.10.1.6. Gör- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	186
3.10.1.7. Eyle- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	186
3.10.1.8. Vir- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	188
3.10.1.9. Al- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	189
3.10.1.10. Düş- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	190
3.10.1.11. Ko-, Koy- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	191
3.10.1.12. Gel- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	192
3.10.1.13. Sal- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	193
3.10.1.14. İd-, İt- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	1 93

3.10.1.15. Bah- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	195
3.10.1.16. Bul- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	196
3.10.1.17. Ur- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	196
3.10.1.18. Aç- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	197
3.10.1.19. Dut-, Tut- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	198
3.10.1.20. İriş- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	198
3.10.1.21. Gir- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	198
3.10.1.22. kal- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	199
3.10.1.23. Döy- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	199
3.10.1.24. Saç- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	199
3.10.1.25. Ohı- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	199
3.10.1.26. Otur- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	199
3.10.1.27. Di- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	199
3.10.1.28. Sarar- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	199
3.10.1.29. Bas- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	199
3.10.1.30. Yan- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	200
3.10.1.31. Gid- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	200
3.10.1.32. Oyna- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	200
3.10.1.33. Sor- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	200
3.10.1.34. Getür- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	200
3.10.1.35. Beñzet- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	201
3.10.1.36. Dök- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	201
3.10.1.37. Çıh- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	201
3.10.1.38. Kop- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	201
3.10.1.39. Sür- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	201
3.10.1.40. Esirge- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	201

3.10.1.41. Süz- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	201
3.10.1.42. Göşder- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	202
3.10.1.43. İşde- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	202
3.10.1.44. Kap- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	202
3.10.1.45. Tal- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	202
3.10.1.46. Yah- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	202
3.10.1.47. Aş- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	202
3.10.1.48. Vur- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	202
3.10.1.49. Çıh- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	202
3.10.1.50. Yapış- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	202
3.10.1.51. Kan- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	203
3.10.1.52. Bağla- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	203
3.10.1.53. Kur- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	203
3.10.1.54. Geç- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	203
3.10.1.55. Tohın- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	203
3.10.1.56. Say- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	203
3.10.1.57. Oyna- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	203
3.10.1.58. Kıy- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	203
3.10.1.59. Karar- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	203
3.10.1.60. Uç- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller.....	203
3.10.1.61. Yar- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	203
3.10.1.62. Söyle- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	204
3.10.1.63. degür- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	204
3.10.1.64. Bil- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller	204
3.10.1.65. Çek-	204
3.10.2. Fiil + Fiil Yapısındaki Birleşik Fiiller	204

3.11. Kısaltma Grupları.....	205
3.11.1. İsnat Grupları.....	205
3.11.2. Yaklaşma Grupları.....	205
3.11.3. Bulunma Grupları.....	206
3.11.4. Uzaklaşma Grupları.....	206
3.11.5. Vasıta Grupları	209
SONUÇ.....	210
KAYNAKLAR	216

SEMBOLLER VE KISALTMALAR LİSTESİ

Bkz.	Bakınız
ÇE	Çekim Edatı
İ	İsim
s.	Sayfa
S	Sıfat
TDK	Türk Dil Kurumu
TTK	Türk Tarih Kurumu
Vb.	Ve benzeri

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Bu tezde, Eski Anadolu Türkçesi ve Türkiye Türkçesi gramer çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla Kadı Burhaneddin Divanı'nın kelime grupları incelenmiştir. Bilindiği gibi Eski Anadolu Türkçesi, Türkiye Türkçesinin tarihte dayandığı yazı dilidir. Kadı Burhaneddin Divanı da Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığının ve gramer özelliklerinin en iyi temsil edildiği eserlerden biridir. Kadı Burhaneddin Divanı üzerine yaptığımız bu tez çalışması ile Türkiye Türkçesinin tarihsel gramerine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Çalışmanın Yöntemi

Araştırmaya öncelikle kelime grupları hakkında mevcut kaynaklardaki bilgiler verilerek başlandı. Daha sonra, Kadı Burhaneddin'in hayatı, edebî ve siyasî kişiliği ve eserleri hakkında bilgiler aktarıldı. Kadı Burhaneddin ve kelime grupları ile ilgili bibliyografya çalışması yapıldı. Kelimelerin anlamını belirlemede TDK'nin Büyük Türkçe Sözlük'ünden, Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lugat'inden ve Mehmet Kanar'ın Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü'nden yararlanıldı. Araştırmanın diğer kolunu kelime grupları oluşturdu. Kadı Burhaneddin Divanı'nda kelime grupları fişleme yoluyla tespit edildi. Bu tespit edilen kelime gruplarının özellikleri ortaya konuldu. Kelime grupları tek tek ele alındı. Bu kelime grupları her bir grubun içerisine beyit olarak aktarılarak numaralandırıldı. Bu kelime gruplarının sıralanışı ve sınıflandırılmasında Prof. Dr. Leylâ Karahan'ın "Türkçede Söz Dizimi" adlı eseri esas alındı.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Tezimizde, Kadı Burhaneddin Divanı'nın ilk 60 sayfasının (ilk 150 gazelin) kelime grupları ele alınmıştır. 608 sayfa olan Kadı Burhaneddin Divanı'nın tamamının kelime grupları bakımından incelenmesi, yüksek lisans tezinin kapsamını aşacağından böyle bir sınırlama yapıldı.

1. BÖLÜM

KADI BURHANEDDİN

1.1. Hayatı ve Siyasî Kişiliği

Eski Anadolu Türkçesi sahasının önde gelen şairlerinden biri olan Kadı Burhaneddin'in asıl adı Burhaneddin Ahmed'dir.

Kadı Burhaneddin'in ailesi Oğuz'ların Salur boyundan gelmiştir. On dördüncü asırda yaşamıştır (bkz. Kabaklı, 1968, s. 267). Kadı Burhaneddin'in babası Kayseri Kadılığı yapmıştır. Kadı Burhaneddin daha iki yaşında iken annesini kaybetmiştir. Babası onun bütün eğitimini üstlenmiştir. Kadı Burhaneddin beş yaşına gelince babası ona ders vermeye başlamıştır. Daha on dört yaşında iken Türkçe, Arapça, Farsçanın yanı sıra mantık ve hikmet gibi ilimlere de hâkim olmuştur. Babası ile birlikte on dört yaşında Mısır'a gitmiştir. Burada fıkıh, usûl, feraiz, hadis, tefsir ve tıp ilimlerini öğrenmiştir. Böylelikle dört mezhebe hâkim olmuştur. On dokuz yaşında hacca gitmiştir. Kadı Burhaneddin, babası vefat ettikten sonra Kayseri Kadısı olmuştur. Bu makama Eretna hükümdarı Gıyâsüddin Mehmed getirmiştir. Daha sonra bu sultanın kızı ile evlenmiştir. Böylelikle bir sultan damadı olmuştur (bkz. Demirbağ, 2011, s.3-6).

Kadı Burhaneddin, Emir Kadı'lıktan vezirliğe yükselmiştir. Daha sonra da Ertenoğulları'nın saltanatını tanımayıp, Sivas'ta tahta çıkmıştır. Burada bağımsızlığını ilan etmiştir Kendisine karşı ayaklanan Akkoyunlu hükümdarı Kara Osman Bey'i kovalarken yaralanmıştır. Burada düşmanına esir düşüp öldürülmüştür (bkz. Kabaklı, 1968, s. 267).

Ali Alparslan, Kadı Burhaneddin'i şu cümleleri ile ifade etmektedir: *“Selçuklu İmparatorluğu'nun yıkılmasından sonra Orta Anadolu'da kurulmuş olup, yarım yüzyıla yakın devam eden Ertana Emirliği'nde sırasıyla kadı, vezir ve nâipliğe yükselen, emirliğin zayıflamasından istifade ederek idareyi ele alan ve onun*

yerine kendi adı ile anılan bir devlet kuran Kadı Burhaneddin, kudretli bir devlet adamı ve ayrıca tanınmış bir Türk şairidir.” (Alparslan, 1977, s. XIII)

1.2. Edebî Kişiliği:

Kadı Burhaneddin’in edebî kişiliği hakkında yeterli bir bilgi yoktur. Elde edilen bilgiler genellikle Arap vekayinâmelerine uzanır. Arapça ve Farsça şiirleri vardır. Bunu, Aynî’nin “İkdu’l-Cumân fi Târihi Ehli’z-Zamân” eserinden öğrenmekteyiz. Osmanlı kaynaklarında sadece tanınmış bir şair olduğu yer almaktadır (bkz. Alparslan, 1977, s.XXVII).

Kadı Burhaneddin, herhangi bir gazelinde isim ya da mahlas kullanmamıştır. Onun şiir dili sadece Batı Türkçesinin ortak özelliklerini taşımaz. Aynı zamanda Doğu Anadolu Ağızlarından kelime, ses ve deyişler ihtiva eder (bkz. Kabaklı, 1968, s. 267).

Ali Alparslan, Kadı Burhaneddin’in edebî kişiliğini şu maddeler ile sıralamaktadır (bkz. Alparslan, 1977, s. XXXI-XLIII):

- Hemen hemen araştırmacıların hepsinin söylediği gibi K. Burhaneddin kendine has bir lirizm içinde âşıkâne şiirler yazmış bir şâirimizdir. Hemen her şâirde olduğu gibi onun şiirinin de ana fikri budur.
- Şair bu âşıkâne şiirlerinde tabî bir şekilde dile getirdiği duygu, ıstırap ve yanıp yakılmalarla psikoloji ve his bakımından bir taraftan Fuzûlî’ye yaklaşır.
- Bizce şâirin en tipik ve onu diğer bütün şâirlerden ayıran, en mühim tarafı sevgilinin güzellik unsurlarını teşkil eden saç, kaş, göz, hat, kirpik, yüz, ağız, dudak, diş, bel, boy gibi beden azalarını işlemiş olmasıdır.
- Burhaneddin’i diğer şâirlerden ayıran bir hususiyeti de edebî san’atlardan bilhassa “teşbih, tevriye ve cinâs”ı fazla kullanmasıdır. Hemen hemen her gazelde bunlara rastlanır ve şâir bunlarla kelime oyunları yapar.
- Şâir, gazellerinde Anadolu’nun bazı şehir ve kasabalarından bahseder. Bunlarda mücadelerle geçen hayatının realist ifadesini buluruz. Başka şâirler gibi bunlar edebîyat yapmak için değil bizzat yaşanmış hadiselerin tesiriyle kaleme alınmıştır. Bu tip şiirlerde Kadı’nın realist olduğu kadar harpçi, cesur ve haşin ruhu görünür.

- Bu saydığımız hususiyetlerin dışında sırası geldiği zaman İran mitolojisinden, satranç terimlerinden bahseden, eski yıldız bilgisine, gramerine, musikiye ait terimleri beyitlerin arasına sıkıştırır.
- Dini konular yanında tasavvufî konuları da işleyen şâir, onun esas istilahları olan “birlik, gayb, şuhûd, seyr, zuhûr, cezbe, tecelli, cem, fark, fenâ, bakâ, havf, recâ ve kanâat” gibi kelimelerden ancak birkaçını kullandığı zaman rahatça anlaşılmakta fakat irfan ehli nazarında tasavvufî mana kazanmış olan sevgilinin güzellik unsurlarından “saç, dudak, kaş, göz, bel ve mecâzî manalarının ardına gizlendiği zaman anlaşılması güçleşmektedir.
- Şüphe yok ki Kadı, zamanında en kudretli devresinde bulunan İran şiirinin tesirinde kalmıştır. Birçok beyitlerinde İran şairlerinden Kemâl-i İsfehânî, Enverî, Selmân-ı Sâvecî, Hayâm, Sâ’dî ve Hâfız’a yaklaşan temâyüller, benzerlikler ve ilhamlar göze çarpar.
- Kadı’nın divanında bulunan tabiat tasvirleri üzerinde de durmak yerinde olur. Şâir bu anlatışlarında realist bir ressam gibi hareket eder ve bahardan ziyade sonbahar tasvirlerine yer verir. İnsan onun sonbahardan bahseden gazel ve beyitlerini okurken güz mevsiminde tabiata hâkim olan sarı renkleri, hüznü ve mahzunluğu görür ve duyar gibi olur.

1.3. Eserleri

A. Kadı Burhaneddin Divanı

Eser Türkçe manzûmelerden oluşur. Bilinen tek yazma nüshası vardır. Bu nüsha British Museum’dadır (bkz. Alparslan, 1977, s. LI). Eserde, gazellerinin yanında 119 tane tuyug vardır. “Tuyug” nazım şeklini en çok kullanan şairlerimizden biridir (bkz. Kabaklı, 1968, s. 267).

Kadı Burhaneddin Divanı, edebiyatımızın en hacimli eserlerinden biri sayılıp, özellikle de Eski Anadolu Türkçesi Sahasının önemli eserleri arasında yer alır.

B. İksîrû’s- Sa’âdât Fî Esrâri’l- İbâdât

Vücûd, icâd ve hikmet konularını ele alır (bkz. Alparslan, 1977, s. XLIX). Eserin nüshası Ayasofya kütüphanesindedir. 1658 numaralı yerde bulunmaktadır. (bkz. Demirbağ, 2011, s. 10)

C. Tercîhü't- Tavzîh

“Kadı Burhaneddin’in Hanefî âlimi Ubeydullah b. Mes’ud’u destekler mahiyette Arapça yazdığı, fıkha dair bir eserdir.” (Demirbağ, 2011, s.10)

Bir yılda yazılmıştır. Bu eser 1397’de tamamlanmıştır. Günümüze iki nüshası gelebilmiştir. Birincisi Râgıb Paşa Kütüphanesi’nde yer almaktadır. İkinci nüsha ise Süleymaniye Kütüphanesi’nde Es’ad Efendi Kitaplığı’nda yer almaktadır. Numarası 1774’tür (Demirbağ, 2011, s.11)

D. Farsça ve Arapça Şiirler

Kadı Burhaneddin’in üç şiiri hariç yazdığı şiirleri günümüze gelememiştir. Bu üç şiiri “İksîrû’s- Sa’âdât Fî Esrâri’l- İbâdât” adlı eserinin sonunda yer almaktadır (bkz. Alparslan, 1977, s. LI).

2. BÖLÜM

KELİME GRUPLARI

Kelime grubu, Türk dili üzerinde çalışmalar yürüten gramerciler tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Leylâ Karahan, “Türkçede Söz Dizimi” adlı kitabında kelime grubunu şu şekilde tanımlamıştır: “*Kelime grubu, bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu, bir hareketi karşılamak veya belirtmek, pekiştirmek ve nitelemek üzere, belirli kurallar içinde yan yana dizilmiş kelimelerden oluşan yargısız dil birimidir.*” (Karahan, 2014, s.39)

Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı kitabında, kelime grubunu “ *Birden fazla kelimeyi içine alan, yapısında ve manasında bir bütünlük bulunan, dilde bir bütün olarak muamele gören bir dil birliğidir.*” şeklinde tanımlar (Ergin, 2012, s.374).

Süer Eker, “Çağdaş Türk Dili” adlı kitabında kelime grubunu şu şekilde tanımlamıştır:

“Sözcük grubu, tümce içinde kavramlar arasında ilişki kurmak üzere, birden çok sözcüğün yan yana getirilmesiyle oluşur.” (Eker, 2009, s. 399)

Kelime grupları çeşitli Türkologlar tarafından farklı şekilde gruplara ayrılmıştır.

Leylâ Karahan, kelime gruplarını on dört başlıkta toplamaktadır. Bunlar: 1. İsim tamlaması, 2. Sıfat tamlaması, 3. Sıfat-fiil grubu, 4. İsim-fiil grubu, 5. Zarf-fiil grubu, 6. 7. Edat grubu, 8. Bağlama grubu, 9. Unvan grubu, 10. Birleşik isim grubu, 11. Ünlem grubu, 12. Sayı grubu, 13. Birleşik fiil, 14. Kısaltma grubu (bkz. Karahan, 2014, s. 39-85).

Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” adlı kitabında kelime gruplarına özel bir bölüm ayırmıştır. Kelime grubunu on sekiz başlığa ayırır: 1. Tekrarlar, 2. Bağlama grubu, 3. Sıfat tamlaması, 4. İyelik grubu ve isim tamlaması, 5. Âitlik grubu, 6. Birleşik isim, 7. Birleşik fiil, 8. Unvan grubu, 9. Ünlem grubu, 10. Sayı grubu, 11. Edat grubu, 12. İsnat grubu, 13. Genitif, Datif, Lokatif, Ablatif

Grupları, 14. Fiil Grubu, 15. Partisip Grubu, 16. Gerundium Grubu, 17. Kısaltma Grubu, 18. Akkuzatif Grubu (bkz. Ergin, 2012, s. 374-397).

Muharrem Ergin, Leylâ Karahan'dan farklı olarak kelime gruplarına dört kelime grubunu dahil etmiştir. Bunlar: 1. Âitlik grubu, 2. İsnat grubu, 3. Genitif, Datif, Lokatif, Ablatif Grupları, 4. Akkuzatif Grubu.

Leylâ Karahan'ın tasnifinde yer alan isim tamlamasına Muharrem Ergin "Türk Dil Bilgisi" adlı kitabında, "İyelik Grubu ve İsim Tamlaması" demektedir. İsim-fiil grubuna, fiil grubu; sıfat-fiil grubuna, partisip grubu; zarf-fiil grubuna, gerundium grubu demektedir.

Süer Eker, "Çağdaş Türk Dili" adlı kitabında kelime gruplarına özel bir bölüm ayırmamıştır. Kitabın "Söz Dizimi" bölümü içerisinde kelime gruplarına yer vermiştir. Muharrem Ergin'in kelime grupları tasnifini örnek almıştır (Eker, 2009, s. 400) Muharrem Ergin'in tasnifinden farkı ise fiil grubuna, eylem grubu; partisip grubuna, sıfat-fiil grubu; gerundium grubuna, zarf-fiil grubu olarak adlandırmaktadır. Ayrıca kelime gruplarına deyimler ve atasözlerini de eklemektedir. (Eker, 2009, s. 400- 415)

Haydar Ediskun'un "Yeni Türk Dil Bilgisi" adlı kitabının "Söz Dizimi" bölümünde kelime grupları bulunmamaktadır. Ediskun, Kitabın *Şekil ve Kelime Bilgisi* bölümünde birleşik isme, sıfat takımına, birleşik fiile, fiilimsilere yer vermiştir. (Ediskun, 1993, s. 71-342)

Tahir Nejat Gencan, "Dilbilgisi Lise I-II-III" adlı kitabında söz dizimine yer vermiştir. Kelime gruplarını sözcük türleri içerisinde ele almıştır (Gencan, 1991, s.81- 207). Sözcük türlerini sekiz çeşide ayırmıştır: 1. Ad, 2. Sıfat, 3. Adıl, 4. Eylem, 5. Belirteç, 6. İlgeç, 7. Bağlaç, 8. Ünlem.

Tahsin Banguoğlu, "Türkçenin Grameri" adlı kitabının *Söz Dizimi* bölümünde kelime gruplarını ele almıştır. Söz dizimini, *Belirtme Öbekleri* ve *Yargı Öbekleri* olmak üzere iki ana gruba ayırmıştır (Banguoğlu, 2007, s.494-519).

A. Belirtme Öbekleri

- Ad takımları
- Sıfat takımları

- Zarf öbekleri
- Takı öbekleri
- Çekim öbekleri: İsim öbekleri,
Fiil öbekleri
- Bağlam öbekleri
- Yanaşma takımları: 1. Sen öbekleri
2. Ayama ve soyadı öbekleri
3. Künye ve mahlas
- Katma öbekleri: 1. Ünlem öbekleri
2. Saplama öbekleri

B. Yargı öbekleri

- Yargı
- Yarım yargı
- Cümle
- 1. Dilim: Basit cümle
- 2. Dilim: Birleşik cümle.

A.N. Baskakov, “Çağdaş Türkçede Kelime Grupları” adlı eserinde kelime gruplarının tasnifine yeni bir tarz getirmiştir. Türkçedeki bağımsız kelime gruplarını dört temel ilkeye göre sınıflandırmıştır (Baskakov, 2011, s.9-27):

1. Yapısal ilkeye göre (anlamli öğelerin sayısına göre)
2. Kelime grubu öğelerinin morfolojik bakımdan hangi kelime türünden olduklarına göre
3. Kelime grubunun sözdizimlik işlevine göre
4. Kelime grubu öğeleri arasındaki sözdizimlik ilişkiye göre

Kelime grubunu oluşturan öğelerin sayısı bakımından *basit* ve *zincirlemeli* olmak üzere ikiye ayırmaktadır. “*Basit kelime grupları, iki anlamlı öğeden (belirten ve belirtilen) oluşur; zincirleme kelime grupları ise üç veya daha çok anlamlı öğeden oluşur.*” (Baskakov, 2011, s.24),

1. Basit kelime grupları:

- a. İsimli kelime grupları
- b. Fiilli kelime grupları

2. Zincirleme kelime grupları:

Üç ögeli kelime grupları

- a. İsimli, üç ögeli kelime grupları
- b. Fiilli, üç ögeli kelime grupları

Çok ögeli kelime grupları

- a. Belirten gruplu ve belirtilenli kelime grupları
- b. Belirtenli ve belirtilen gruplu kelime grupları
- c. Belirten gruplu ve belirtilen gruplu kelime grupları

2.1. Kelime Gruplarının Özellikleri

Kelime gruplarının özellikleri gramer kitaplarında özetle şu şekilde belirtilmektedir (bkz. Karahan, 2014, s.39-42; Ergin, 2012, s. 374; Eker, 2009, s.399; Banguoğlu, 2007, s. 497):

- Kelime grubu, birden fazla kelimeyi içine alıp yapısında ve anlamında bir bütünlük bulunan bir dil birliğidir.
- Tümce içinde kavramlar arasında bir ilişki kurar.
- Kelime grubu oluşturabilmek için birden fazla kelime belirli kurallar ile yan yana gelir.
- Cümle ve diğer kelime gruplarının içinde tek kelime gibi hareket eder. Tek bir nesneyi ya da hareketi birlikte karşılar. Söz diziminde isim, sıfat, zarf ve fiil görevindedir.
- Kelime grubunu oluşturan unsurların sırası konuşma dilinde ve şiirde değişebilir.
- Kelime grubu, tek bir kelime gibi çekime girer.
- Hal eki, bir kelime grubunu diğer kelime grubuna bağlar. Adeta bir köprü görevi üstlenir.
- İki den fazla kelimeli kelime grupları da vardır. Burada iç içe geçmiş olan başka bir kelime grubu da vardır.
- Kelime gruplarında vurgu başta, sonda ya da sondan bir önce yer alabilir. Bu durum kelime grubunun yapısına göre değişir. Hatta bazen bütün unsurlar aynı vurguda olabilir.

- “ Belirtme öbeklerinde bir kelime başka bir kelimenin taşıdığı kavramı daha yakından belli etmek için kullanılmıştır. Buna göre her belirtme öbeğinde en az biri belirten, biri belirtilen olmak üzere iki kelime bulunur.” (Banguoğlu, 2007, s.497)

2.2. Kelime Grubu Çeşitleri

2.2.1. İsim Tamlaması

İsim tamlaması “İyelik ekli bir isim unsurunun, iyeliğin işaret ettiği bir başka isim unsuruyla kurduğu kelime grubudur.” şeklinde tanımlanmaktadır (Karahan, 2014, s.42). İsim tamlamasına aynı zamanda iyelik grubu da denmektedir (bkz. Ergin, 2012, s. 381; Eker, 2009, s. 401).

İsim tamlamasının özellikleri şunlardır (bkz. Ergin, 2012, s. 381; Eker, 2009, s.401; Karahan, 2014, s. 42-48):

- a) İki isim unsurundan meydana gelir (bkz. Ergin, 2012, s.381.).
- b) Bir ismin anlamı, iyelik sistemi içinde başka bir isimle tamamlanır (bkz. Ergin, 2012, s.381.).
- c) İsim tamlaması, ekli bir birleşmedir (bkz. Ergin, 2012, s.381.).
- d) İsim tamlaması, ek alıp almamasına göre üç grupta değerlendirilebilir (bkz. Eker, 2009, s.401).
  - 1’nci tip ad tamlamaları
  - 2’nci tip ad tamlamaları
  - 3’üncü tip ad tamlamaları
- e) İsim tamlamasında tamlayan ya da tamlanan hem sayıca birden fazla olabilir, hem de sözcük grupları oluşturabilir(bkz. Karhan, 2014, s. 46-47; Ergin, 2012, s.383).

Öğlen güneşinin yakıcı dokunuşu

öğlen güneşinin ⇨ tamlayan

yakıcı dokunuşu ⇨ tamlanan

Bu cümlede *öğlen güneşinin yakıcı dokunuşu* yan yana gelerek bir isim tamlamasını oluşturmaktadır. Hem tamlayan hem de tamlanan kendi içinde kelime

grubu oluşturmaktadır. Aynı zamanda tamlayan ve tamlanan birden fazla kelimededen oluşmaktadır.

öğlen güneşi: belirtisiz isim tamlaması

yakıcı dokunuş: sıfat tamlaması

- *yerlere dökülen şeftalinin eşsiz kokusu bizi büyüledi.*

yerlere dökülen şeftali+nin $\Rightarrow$ tamlayan

eşsiz koku+su $\Rightarrow$ tamlanan

yerlere dökülen şeftali: sıfat tamlaması

eşsiz koku: belirtisiz isim tamlaması

- *memleket sevgisinin doğru tarifini yapmak kolay değildir.*

Memleket sevgisi+nin $\Rightarrow$ tamlayan

doğru tarif+i $\Rightarrow$ tamlanan

memleket sevgisi: belirtisiz isim tamlaması

doğru tarif: sıfat tamlaması

f) Zamirler isim tamlaması oluştururken tamlayan unsur tamlanan unsura ekli bağlanır. İsimler ise isim tamlaması oluştururken tamlayan unsur tamlanan unsura ya ekli ya da eksiz bağlanabilir. Tamlayan unsur daima iyelik ekini üzerinde barındırır (bkz. Karahan, 2014, s.42).

- *kız+ın eldiven+i*
- *kapı+nın zil+i*
- *su+(y)un akış+ı*
- *kuyu+nun kova+sı*
- *dağ tepe+si*
- *çocuk bisiklet+i*
- *biz+im ev+(i)miz*

g) “-dik, -dik, -acak, -ecek” alan isim tamlamalarında tamlayan unsuru bazen ekli, bazen de eksiz olur (bkz. Ergin, 2012, s. 383).

h) Bu grubun iyelik eklerine göre altı şekli vardır (bkz. Ergin, 2012, s. 381).

i) İsim tamlamasında ana unsur olan tamlanan sonda bulunur. Yardımcı unsur olan tamlayan başta bulunur (bkz. Karahan, 2014, s. 42; Ergin, 2012, s. 381; Eker, 2009, s. 401).

- *güzellik uzmanı*

güzellik $\Rightarrow$ tamlayan- yardımcı unsur

uzmanı $\Rightarrow$ tamlanan- ana unsur

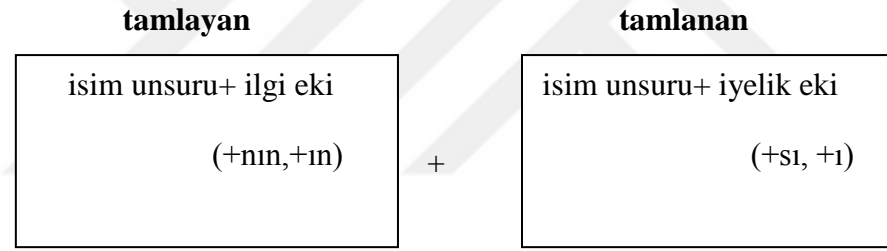
- *masanın ön yüzü*

masa+ın $\Rightarrow$ tamlayan- yardımcı unsur

ön yüzü $\Rightarrow$ tamlanan- ana unsur

- j) Bir isim tamlamasının birinci unsuru olan tamlayan, ilgi eki alır ise *belirtili isim tamlaması* olarak adlandırılır (bkz. Karahan, 2014, s. 43;). Muharrem Ergin, bunu “Belirli İsim Tamlaması” olarak adlandırmıştır (bkz. Ergin, 2012, s.383).

Süer Eker, belirtili isim tamlamasını “1’inci Tip Ad Tamlaması” olarak isimlendirir (bkz. Eker, 2009, s.401).

- *çiçeğin yaprağı*

çiçek+in $\Rightarrow$ tamlayan

yaprak+ı $\Rightarrow$ tamlanan

- *perdenin ucu*

perde+nin $\Rightarrow$ tamlayan

uç+u $\Rightarrow$ tamlanan

- *Ayşe’nin babasının sesi*

Ayşe’nin babası+nın $\Rightarrow$ tamlayan

ses+i $\Rightarrow$ tamlanan

- *Sibel Hanım’ın yüzüğü*

Sibel Hanım’ın $\Rightarrow$ tamlayan

yüzüğü $\Rightarrow$ tamlanan

k) Belirtili isim tamlamasının tamlayan ve tamlanan unsuru yer değiştirebilir (bkz. Karahan, 2014, s.43).

- *Hasan bilmez derdini ağlayan insanın.*
(ağlayan insanın derdi)
- *Bıaktım elime bulaşmış olan paketini sarı sigaranın.*
(sarı sigaranın paketi)
- *Yollara düştün mü hiç sen güzelliği yeşil panjurlu evin için?*
(yeşil panjurlu evin güzelliği)
- *Gölgesi dehşetli ağaçların beni etkiledi.*
(dehşetli ağaçların gölgesi)

l) Belirtili isim tamlamasının tamlayan ve tamlanan unsuru arasına başka unsurlar da girebilir (bkz. Karahan, 2014, s.43).

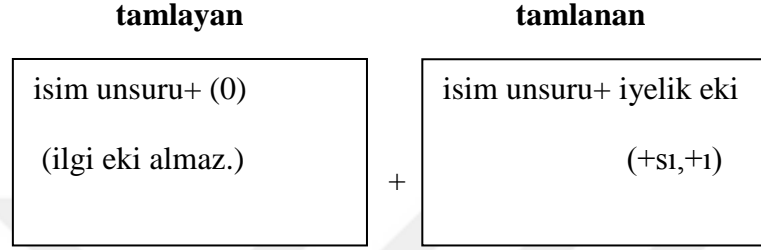
- *Acaba sen çocukların da mı desteğini aldın?*
(çocukların desteği)
- *Anneliğin hiçbir kitapta sevgisi anlatılamaz.*
(anneliğin sevgisi)
- *Evin artık dışındayız.*
(evin dışı)
- *Evimde hayrete düştüm kuşlarımın da bizim gibi konuştuğunu görünce.*
(kuşlarımın konuştuğunu)

m) Belirtili isim tamlamasında tamlayan unsuru kendi içinde belirtili isim tamlaması oluşturabilir (bkz. Karahan, 2014).

- *kitabın sayfaların rengi*
kitabın sayfaları+nın $\Rightarrow$ tamlayan $\Rightarrow$ *kitap+ın sayfalar+ı renk+i*
 $\Rightarrow$ tamlanan
- *Alanya'nın havasının güzelliği*
Alanya'nın havası+nın $\Rightarrow$ tamlayan $\Rightarrow$ *Alanya'+nın hava+sı*
güzellik+i $\Rightarrow$ tamlanan
- *yatağın örtüsünün desenleri*
yatağın örtüsü+nün $\Rightarrow$ tamlayan $\Rightarrow$ *yatak+ın örtü+sü*

desenler+i $\Rightarrow$ tamlanan

- n) İsim tamlamasının birinci unsuru olan tamlayan, ilgi eki almaz ise *belirtisiz isim tamlaması* meydana gelir(bkz. Karahan, 2014, s.44). Muharrem Ergin, belirtisiz isim tamlamasını “Belirsiz İsim Tamlaması” olarak adlandırır (bkz. Ergin, 2014, s. 383).Süer Eker ise bu grubu “2’nci Tip Ad Tamlaması” olarak adlandırır (bkz. Eker, 2009, s. 402).

- *kolonya kokusu*
kolonya (0) $\Rightarrow$ tamlayan (ilgi eki almamıştır.)
koku+su $\Rightarrow$ tamlanan
- *Kocatepe Cami avlusu*
Kocatepe Cami (0) $\Rightarrow$ tamlayan (ilgi eki almamıştır.)
avlu+su $\Rightarrow$ tamlanan
- *yasemin kokusu*
yasemin (0) $\Rightarrow$ tamlayan (ilgi eki almamıştır.)
koku+su $\Rightarrow$ tamlanan
- *Cumhuriyet dönemi*
Cumhuriyet (0) $\Rightarrow$ tamlayan (ilgi eki almamıştır.)
dönem+i $\Rightarrow$ tamlanan

- o) Belirtisiz isim tamlamasında tamlayan unsuru ile tamlanan unsuru arasına başka bir unsur giremez ve bu iki unsur yer değiştiremez. Sonuç itibariyle nesne adı olarak kullanılmaya en elverişli kelime gruplarından biri belirtisiz isim tamlamasıdır (bkz. Karahan, 2014, s. 45).

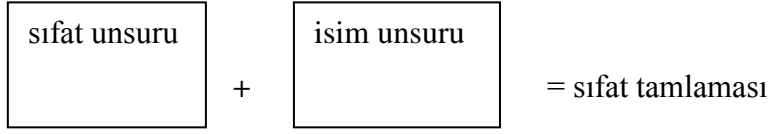
- p) Belirtisiz isim tamlamasının birinci unsuru olan tamlayan, bir cümle oluşturabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 45).

- “*Mehmet Alanya’ya gelecekmiş.*”haberi beni çok mutlu etti.
  - “*Ankara’nın türküleri güzeldir.*” söylentisi bir kuruntudan ibarettir.
- q) Bir isim tamlaması başka bir kelime grubu olan isim tamlaması içinde tamlanan olarak kullanılır ise ana kelime grubunun iyelik ekinine göre çekimlenir (bkz. Karahan, 2014, s. 45).
- *masa örtüsü* ⇨ *bizim masa örtümüz*
  - *terlik rengi* ⇨ *sizin terlik renginiz*
  - *hayal dünyası* ⇨ *onların hayal dünyaları*
  - *Saat kordonu* ⇨ *benim saat kordonum*
- r) Bir isim tamlamasının tamlanan unsuru sıfat-fiil veya sıfat-fiil grubundan oluşuyor ise tamlayan grubu genellikle ilgi eki alır (bkz. Karahan, 2014, s. 46).
- *Ahmed Haşim’in şiirlerini okurken hissettirdiği duygu beni çok etkilemişti.*
  - *Annemin pembe gül desenli eşarabının yükseldiğini düşündüm.*
  - *Coşkulu denizin haykırdığı duygu özlemli.*
- s) Bir isim tamlamasının söz dizimi içinde isim, sıfat, zarf görevindedir (bkz. Karahan, 2014, s.47).
- *Alanya Kalesi, güzelliğin simgesidir.* (isim, isim)
  - *Dim mağarasının nemli kokusunu özledim.* (isim)
  - *Saldırgan köpeğin savurduğu salya beni ürküttü.* (sıfat)
  - *Pazar günleri dalından incir koparıp yemek için bağa giderdik.* (zarf)
- t) İsim tamlaması, bir isim grubudur. Cümlede isim görevindedir(bkz. Ergin, 2012, s.384).
- u) Belirtili isim tamlamasında vurgu her iki unsurda iken belirtisiz isim tamlamasında vurgu birinci unsurdadır (bkz. Karahan, 2014, s. 48, Ergin, 2012, s. 384).

2.2.2. Sıfat Tamlaması

“*Bir sıfat unsuru ile bir isim unsurunun meydana getirdikleri kelime grubudur.*”
(Ergin, 2012, s. 380)

- *güzel kız*
güzel: sıfat unsuru
kız: isim unsuru

- *renkli takvim*
renkli: sıfat unsuru
takvim: isim unsuru

- *eli açık adam*
eli açık: sıfat unsuru
adam: isim unsuru

- *hararetli tartışma*
hararetli: sıfat unsuru
tartışm: isim unsuru

- *dört taraf*
dört: sıfat unsuru
taraf: isim unsuru

Sıfat tamlamasının özellikleri şunlardır:

- a) Sıfat tamlaması iki unsurdan oluşmaktadır. Ana unsur isimdir ve sonda bulunur. Birinci unsur sıfattır ve yardımcı unsur olarak adlandırılır. Sıfat tamlamasının unsurları tıpkı bir isim tamlaması gibi adlandırılır. Yani sıfat unsuru, tamlayan; isim unsuru tamlanandır. İki unsur hem eksiz birleşir, hem de gruplaşmayı sağlayan herhangi bir ek almaz (Karahan, 2014, s. 49; Ergin, 2012, s. 380)
- *gönüllü öğrenci*
  - *güneşli hava*

- *soluk yüzlü bebek*
  - *parlak yıldız*
  - *yeşil eldivenli kız*
  - *parıltılı bir akşam*
  - *sonsuz mutluluk*
  - *bereketli topraklar*
  - *çimen gözlü çocuk*
  - *kırmızı araba*
  - *birer başlık*
  - *ikişer kişi*
  - *mutluluk verici söz*
  - *farklı insanlar*
- b) Bu grupta iki unsur ek almadan doğrudan doğruya birleşir. Sıfat unsuru, bu birleşmede daima teklik halde yer alır. Çoklukları olmaz. (bkz. Ergin, 2012, s. 380)
- c) Bir sıfat tamlamasının tamlayanı sıfat-fiil ya da sıfat-fiil grubu olur ise nesne hareket niteliği ile tamamlanır.
- *koyulaşan manzara*
  - *bir türlü kavuşamadığım rüzgar*
  - *bir kuşun tekrardan cıvıldamasını sağlayan mevsim*
  - *kışın yavaş yavaş bizden uzaklaştığı an*
  - *yüksek bir ilmi olmayan çocuk*
  - *balkona sedirini sermiş baba*
- d) Bir sıfat tamlamasında unsurların ya biri ya da her ikisi kelime grubu meydana getirebilir (Ergin, 2012, s. 380; Karahan, 2014, s. 50)
- *kürk mantolu kadın*
kürk manto: sıfat unsuru $\Rightarrow$ sıfat tamlaması
kadın: isim unsuru
  - *yumuşak ve hassas çocuk*
yumuşak ve hassas: sıfat unsuru $\Rightarrow$ bağlama grubu

çocuk: isim unsuru

- *hiç bitmeyecek gibi görünen bir mağara*
hiç bitmeyecek gibi görünen: sıfat unsuru $\Rightarrow$ sıfat-fiil grubu
bir mağara: isim grubu: sıfat tamlaması
- *onun gibi / ev*
onun gibi: sıfat unsuru $\Rightarrow$ edat grubu
ev: isim unsuru
- *insana ait / duygular*
insana ait: sıfat unsuru $\Rightarrow$ edat grubu
duygular: isim unsuru
- *evden çıktığı / zaman*
evden çıktığı: sıfat unsuru $\Rightarrow$ sıfat-fiil grubu
zaman: isim unsuru
- *zengin / edebîyat dergisi*
zengin: sıfat unsuru $\Rightarrow$ belirtisiz isim tamlaması
edebîyat dergisi: isim unsuru

e) Sıfat tamlamasında bir isim unsurunu niteleyen aynı türden birden fazla sıfat unsuru olabilir (bkz.Karahan, 2014, s. 50).

- *en dalgalı, uzun / saç*
- *yorgun, halsiz / bir kız*
- *ne güzel, ne hafif / rüzgar*
- *yeşil panjurlu, pembe kapılı / evler*
- *güzel, alımlı, tatlı / bebek*
- *uzun, ince, düz / parmaklar*

f) Bir sıfat tamlamasında sıfat unsurunu birden fazla isim unsuru nitelendirebilir (bkz.Karahan, 2014, s. 51).

- Bu gözden, elden hoşlanılmaz mı?
- Bütün saatler, telefonlar sana çalışıyor.
- Bizim evimizin geçtiği yollar, patikalar eski zamandan kalmaydı.
- Çocuğu el üstünde tutan anneler, teyzeler çok tatlılar.
- Güzel nineler, dedeler hiç sevilmez mi?
- İyi kardeş, dost olmak çok mu zor?
- Savaş sonrası sakat çocuk, anne, kız arttı.

g) Herhangi bir sıfat tamlaması, başka bir sıfat tamlamasının sıfat ya da isim unsuru olabilir (bkz.Karahan, 2014, s. 51).

- Şu / çiçekli kadın etrafı inceliyor.

şu: sıfat unsuru
çiçekli / kadın: isim unsuru $\Rightarrow$ çiçekli: sıfat unsuru
kadın: isim unsuru

- Çağımızı hapseden / bir internet evimizi de hapsetti.

çağımızı hapseden: sıfat unsuru
bir internet: isim unsuru $\Rightarrow$ bir : sıfat unsuru
internet: isim unsuru

- Üç günlük /lüzumsuz bir dünya için birbirimizi kırmayalım.

üç günlük: sıfat unsuru $\Rightarrow$ üç: sıfat unsuru
lüzumsuz bir dünya: isim unsuru günlük: isim unsuru
lüzumsuz : sıfat unsuru
bir dünya: isim unsuru
bir: sıfat unsuru
dünya: isim unsuru

h) Nesnenin neden yapıldığını belirten de sıfat tamlamasıdır. Bu gramer bilgisi gramerciler arasında tartışma konusudur. Birçok gramerci buna “takısız isim tamlaması” demektedir. Biz ise sıfat tamlaması olarak kabul ediyoruz. Nedeni ise birinci unsur olan sıfat, ismin bir niteliğini göstermektedir. (bkz. Karahan, 2014, s. 52)

- demir kapı, demirden kapı

- *cam bardak, camdan yapılmış bardak*
- *mermer köşk, mermerden yapılmış köşk*
- *gümüş kemer, gümüşten yapılmış kemer*
- *ahşap kulübe, ahşaptan yapılmış kulübe*
- *altın bileklik, altından yapılmış bileklik*

i) Derece zarflarının meydana getirdiği kelime grubu da sıfat tamlamasıdır (bkz. Karahan, 2014, s. 52). Bu derecelendirme zarflarının cümle bağlamındaki yeri önemlidir. Kendilerinden sonra bir sıfat gelmelidir. Ve onunla birlikte incelenmez.

- *en şeker / bebek:*

<i>en şeker:</i>	sıfat unsuru	⇒	doğru incelemidir.
<i>bebek</i>	isim unsuru		
<i>en:</i>	sıfat unsuru	⇒	yanlış incelemidir.
<i>şeker bebek:</i>	isim unsuru		

- *en güçlü / yol:*

<i>en güçlü:</i>	sıfat unsuru	⇒	doğru incelemidir.
<i>yol:</i>	isim unsuru		
<i>en:</i>	sıfat unsuru	⇒	yanlış incelemidir.
<i>güçlü yol:</i>	isim unsuru		

- *gayet doğru / sonuç:*

<i>gayet doğru:</i>	sıfat unsuru	⇒	doğru incelemidir.
<i>sonuç:</i>	isim unsuru		
<i>gayet:</i>	sıfat unsuru	⇒	yanlış incelemidir.
<i>doğru sonuç:</i>	isim unsuru		

- *daha pahalı / araba* sıfat unsuru

<i>daha pahalı:</i>	sıfat unsuru	⇒	doğru incelemidir.
<i>araba:</i>	isim unsuru		
<i>daha :</i>	sıfat unsuru	⇒	yanlış incelemidir.
<i>pahalı araba:</i>	isim unsuru		

- *en / şeker*
- *çok /tatlı*
- *pek /doğru*
- *daha / çılgın*
- *daha/ yaşlı*
- *en/ temiz*
- *en/ bayat*
- *pek/ sinirli*
- *gayet/ şık*
- *en/ uygun*

j) Sıfat tamlaması ile kurulan birleşik kelimeler vardır (bkz. Karahan, 2014, s. 52)

- *bugün*

bu: sıfat unsuru

gün: isim unsuru

- *birçok*

bir : sıfat unsuru

çok: isim unsuru

- *Beşiktaş*

Beşik: sıfat unsuru

taş: isim unsuru

- *hiçbir*

hiç: sıfat unsuru

bir: isim unsuru

- *Eskişehir*

Eski: sıfat unsuru

şehir: isim unsuru

k) “ da/ de” edatı ve “-mı” soru eki bir sıfat tamlamasında sıfat ve isim unsurunun arasına girebilir. (bkz. Karahan, 2014, s.52)

- *Ankara'nun bir de ayazı var.*
- *Yanımda bir de kalem getirdim.*
- *Her komedine birer pantolon birer de hurka yerleştirdi.*
- *Sen de dört mü elbise aldın?*
- *Akşam bir mi film izleyeceğiz?*

l) Sıfat tamlamasının söz dizimi içinde üç görevi vardı. Bunlar: isim, sıfat ve zarftır. (Karahan, 2014, s. 52) Muharrem Ergin'e göre, sıfat tamlaması cümlede isim muamelesi görür. (bkz. Ergin, 2012, s. 380)

-
- *Bebek siyah renkli elbiseden korktu. (isim)*
- *Havada uçuşan kelebeği yakaladı. (isim)*
- *Gözü nemli bakan kızı çok sevdi delikanlı. (isim)*
- *Her gece ilacını atmayı unutma!*

m) Bir sıfat tamlamasında vurgu sıfat unsurunun üstündedir. (bkz. Karahan, 2014, s. 53; Ergin, 2012, s. 380)

- *eski millet*
- *coşkulu taraftar*
- *yüzlerce insan*
- *eli öpülesi anne*
- *narin el*
- *pembe araba*

2.2.3. Sıfat-fiil Grubu

Sıfat-fiil grubu, “*Bir sıfat-fiil ile bu sıfat fiile bağlı tamlayıcı veya tamlayıcılardan kurulan kelime grubudur.*” (Korkmaz, 2014, s.53) Muharrem

Ergin, bu grubu “Partisip Grubu” olarak adlandırmıştır (bkz. Ergin, 2012, s.396)

Bir sıfat-fiil, fiilin kök veya gövdesine “+an, +ası, +mez, +ar, +dik, +ecek, +miş” eklerinden biri getirilerek oluşturulur.

$$\boxed{\text{yardımcı unsur}} + \boxed{\text{fiil+ sıfat-fiil eki}} = \text{sıfat-fiil grubu}$$

Sıfat-fiil grubunun özellikleri şu şekildedir:

a) Sıfat- fiil, grubun ana unsurunu oluşturur. Genellikle sonda yer alır (bkz. Ergin, 2012, s. 396; Karahan, 2014, s.53). Bir sıfat- fiil grupta yüklem görevini üstlenir. Ve yargı bildirmez. Yardımcı unsuru özne, nesne, yer tamlayıcısı ve zarf oluşturur (bkz. Karahan, 2014, s.53).

- Alanya'nın kaldırımli yollarında yürüyen / Sibel sonunda eve ulaştı.

Alanya'nın kaldırımli yollarında yürüyen: sıfat unsuru

Sibel: isim unsuru

Alanya'nın kaldırımli yollarında yürü- (y)en
↓ ↓
yer tamlayıcısı yüklem

- Evimizin önünde halıyı süpüren / teyze çok halsizdi.

evimizin önünü süpüren: sıfat unsuru

teyze: isim unsuru

evimizin önünde halıyı süpür+en
↓ ↓ ↓

yer tamlayıcısı belirtili yüklem

nesne

- Yazın bağlarda dolaştığım / yaylayı özledim

yazın bağlarda dolaştığım: sıfat unsuru

yayla: isim unsuru

yazın bağlarda dolaş+tık+ım

zarf yer yüklem
tamlayıcısı

- Tepeden aşağı bisikletle indiğim anı unutamıyorum.

tepeden aşağı bisikletle indiğim: sıfat unsuru

an: isim unsuru

tepeden aşağı bisikletle in-dik+ım

yer yer zarf yüklem
tamlayıcısı tamlayıcısı

- Onların geçmişini çalan adam bizi görünce kaçtı.

onların geçmişini çalan / adam

onların geçmişini çalan: sıfat unsuru

adam: isim unsuru

onların geçmişini çal-an

nesne yüklem

- Torosların yamaçlarını izleyen dağcılar gördükleri manzara karşısında şok oldular.

torosların yamaçlarını izleyen / dağcılar

torosların yamaçlarını izleyen: sıfat unsuru

dağcılar: isim unsur

torosların yamaçlarını izle-(y)en

belirtili nesne yüklem

- Sizin konuşmanızı kavrayan bebek birinci aşamayı geçti.

sizin konuşmanızı kavrayan / bebek

sizin konuşmanızı kavrayan: sıfat unsuru

bebek: isim unsuru

sizin konuşmanızı kavra+(y)an

nesne yüklem

- b) Sıfat-fiilin grup içindeki yeri her zaman sonda değildir. Konuşma ve şiir dilinde yeri değişebilir (bkz. Karahan, 2014, s. 54).

- *Kalbimde kilitlediğim an seni*

Kimse göremedi bir daha beni

seni kalbimde kilitlediğim / an

seni kalbimde kilitlediğim: sıfat unsuru

an: isim unsuru

seni kalbimde kilitle-dik+im

belirtili yer yüklem

nesne tamlayıcısı

- *Nasıl anlatsam sana?*

Yollarını gözlediğim vakitti

Bir hazan akşamı

bir hazan akşamı yollarını gözlediğim / vakit

bir hazan akşamı yollarını gözlediğim: sıfat unsuru

vakit: isim unsuru

bir hazan akşamı yollarını gözle-dik+im

zarf belirtili yüklem

nesne

Sıfat-fiili grubunun bir ögesi olan özne nadir olarak kullanılır. Özne iyelik eki taşırırsa kullanılabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 54).

- Hiçbir duygusu kalmayan varlıklar doğada yaşamaktadır.

hiçbir duygusu kalmayan / varlıklar

hiçbir duygusu kalmayan: sıfat unsuru

varlıklar: isim unsuru

hiçbir duygusu kalma-(y)an

↓ ↓

özne yüklem

- Coşkusu bitmiş ev ahalisini yeniden canlandırmalıyız.

coşkusu bitmiş / ev ahalisi

coşkusu bitmiş: sıfat unsuru

ev ahalisi: isim unsuru

coşkusu bit-miş

↓ ↓

özne yüklem

- Yüzü şiş-en adam dün gece hastanedeydi.

yüzü şiş-en / adam

yüzü şiş-en: sıfat unsuru

adam: isim unsuru

yüzü şiş-en

↓ ↓

özne yüklem

- Kalbi duran hasta hayata geri döndü.

kalbi duran / hasta

kalbi duran: sıfat unsuru

hasta: isim unsuru

kalbi dur-an

↓ ↓

özne yüklem

c) “Ortak bir sıfat-fülle kurulmuş bazı grupta sıfat-fül tekrar edilmez (Korkmaz, 2014, s.54).

- Akdeniz’in yeşilliğine, cik cik öten kuşlarının seslerine adapte olacak biri değildir.

Akdeniz’in yeşilliğine adapte olacak, cik cik öten kuşlarının seslerine adapte olacak / biri

- Oğlunun bu isteğini, bu haykırışını fark etmeyecek bir anne değildir.

oğlunun bu isteğini fark etmeyecek, bu haykırışını fark etmeyecek / bir anne

- Dua ile, sevgi ile, kalp dili ile yapılan her iş mutlaka bir gün hak ettiği değeri görecektir.

dua ile yapılan, sevgi ile yapılan, kalp dili ile yapılan / her iş

- Güzel Anadolu’muzun en batısından, en doğusundan gelen kardeşlerim oldu.

güzel Anadolu’muzun en batısından gelen, en doğusundan gelen / kardeşlerim

- Hayat boyu başarıyı, hatta kendini gerçekleştirmeyi hedefleyen küçük kız sonunda hedefine ulaştı.

Hayat boyu başarıyı hedefleyen, hatta kendini gerçekleştirmeyi hedefleyen / küçük kız

d) Bir sıfat- fiili grubu, söz diziminde isim, sıfat ve zarf görevini üstlenir. (bkz. Karahan, 2014, s. 54) Süer Eker’ e göre, bu grup söz diziminde bütün öğelerin görevini üstlenebilir (bkz. Eker, 2009, s. 410)

- Lise yıllarını yaşayan Merve’ye dün plaket verildi. (sıfat)
- Üzeri kir pas içindeki çocuk ellerini cebine koymuş oturuyor. (zarf)

- Saygısından ses çıkarmayan insanları biliriz. (sıfat)
  - Eve giderken Fatma'yı beklediği marketi hatırladı. (sıfat)
  - Odun sobanın insanı ne kadar mutlu ettiğini biliyordu. (isim)
- e) Sıfat-fiil grubunun vurgusu, sıfat- fiilden önceki öge üzerindedir (bkz. Karahan, 2014, s.55)
- Eşinin fesatlığına katlanmaya çalışan koca çok yıpranmıştı.
Eşinin fesatlığına katlanmaya çalışan
  - Yollara dökülen papatyaları topladı.
Yollara dökülen papatyaları

2.2.4. İsim- Fiil Grubu

“Bir hareket ismi ile ona bağlı tamlayıcı veya tamlayıcılardan kurulan kelime grubudur.” (Karahan, 2014, s. 55) Muharrem Ergin, bu grubu “Fiil Grubu” olarak adlandırmaktadır (bkz. Ergin, 2012, 395). Süer Eker ise, bu grubu “Eylem Grubu” olarak adlandırır (bkz. Eker, 2009, s. 411). Bir isim-fiil, fiilin kök veya gövdesine “+ma, +ış, +mak” eklerinden biri getirilerek oluşturulur.

yardımcı unsur	+	fiil + isim-fiil eki	= isim-fiil grubu
----------------	---	----------------------	-------------------

Dilbilgisi çalışmalarında, isim-fiil grubunun özellikleri şu şekilde sıralanmıştır:

- a) İsim- fiil, grubun ana unsurunu oluşturur. Genellikle sonda yer alır (bkz. Ergin, 2012, s.395; Karahan, 2014, s.55). Bir isim- fiil grupta yüklem görevini üstlenir. Ve yargı bildirmez. Yardımcı unsuru özne, nesne, yer tamlayıcısı ve zarf oluşturur (bkz.Karahan, 2014, s.55).
- Piknik için yemekleri hemen hazırlamak gerekir.
Piknik için yemekleri hemen hazırla-mak
↓ ↓ ↓ ↓
zarf belirtili zarf yüklem
nesne
  - Minik yaramaz eve gitmekten vazgeçti.
eve git+mek
↓ ↓

yer yüklem
tamlayıcısı

- Seni iyi bir insan sanmak isterdim.

Seni iyi bir insan san-mak
↓ ↓ ↓

belirtili belirtisiz yüklem
nesne nesne

- Herkese iyi davranmanı anlıyorum.

herkese iyi davran-ma
↓ ↓ ↓

yer zarf yüklem
tamlayıcısı

- b) “Ortak bir isim-fille kurulmuş bazı gruplarda isim-fiil tekrar edilmez(Korkmaz, 2014, s.56).

- ödül töreninde hal ve hareketlerine, sesini kullanımına ödül vermek
- bekarlıktan evliliğe, öğrencilikten memuriyete geçiş
- kağıdı ortadan, yanlarından ayırmak
- evdeki dolabı, oturma odasını yenilemek

- c) Bir isim- fiili grubu, söz diziminde isim görevini üstlenir (bkz. Karahan, 2014, s. 56). Süer Eker’ e göre, bu grup zarf dışında bütün tümce öğelerini oluşturabilir (bkz. Eker, 2009, s. 411).

- Sen her şeyden önce bu dersi geçmeye çalış
- Geçen sene her ay bir konsere gitmek hoşuma gidiyordu.
- Doğruyu söylemeni istiyorum.
- Bu ıssız yerden otobüs geçmeye başladı.
- Böyle bir günde uyanmak çok güzel.

d) İsim-fiil grubunun vurgusu, isim- fiilden önceki öge üzerindedir (bkz. Karahan, 2014, s.57)

- *yemeklere gitmek*
- *bu ödevi yapması*
- *çocuğuna sevinçle bakmakta*
- *evden ayrılmak*

2.2.5. Zarf-Fiil Grubu

“Bir zarf-fiil ile bu zarf- fiile bağlı tamlayıcı veya tamlayıcılardan kurulan kelime grubudur.”(Karahan, 2014, s.57) Muharrem Ergin, bu grubu “Gerundium Grubu” olarak adlandırmıştır (bkz. Ergin, 2012, s. 396).

$$\boxed{\text{Yardımcı unsur}} + \boxed{\text{Fiil + zarf-fiil eki}} = \text{zarf-fiil eki}$$

Dilbilgisi çalışmalarında, zarf-fiil grubunun özellikleri şu şekildedir:

a) Zarf- fiil, grubun ana unsurunu oluşturur (bkz. Ergin, 2012, s. 396; Karahan, 2014, s. 57). Genellikle sonda yer alır. Bir zarf- fiil grupta yüklem görevini üstlenir. Ve yargı bildirmez. Yardımcı unsuru özne, nesne, yer tamlayıcısı ve zarf oluşturur (bkz. Karahan, 2014, s.57).

- *Evden çıkarırken annemi öptüm.*

evden çıkar-ken

↓ ↓

zarf yüklem

- *Eski günleri yâd ederken bir an sanki yüzünü gördüm.*

eski günleri yâd eder-ken

↓ ↓

belirtili yüklem

nesne

Ödevini söyleyip gideceğim.

ödevini söyle-(y)ip

belirtili yüklem

nesne

- *Geleceğe ait hayallerini bana bakarak söyledi.*

bana bak-arak

yer yüklem

tamlayıcısı

- *Hocanın sözünü kesmek istemeyerek sınıftan sessizce çıktım.*

hocanın sözünü kesmek isteme-(y)erek

belirtisiz nesne

yüklem

- *Onu hakaretli konuşunca susturdum.*

hakaretli konuş-unca

zarf

yüklem

- *Arkadaşlar ile deniz kenarına otur-up sohbet ettik.*

deniz kenarına otur-up

yer tamlayıcısı yüklem

- *Böyle hastalanmadan gel.*

Böyle hastalan-madan

zarf

yüklem

- b) Bazı sıfat-fiil ve isim-fiiller hal eki ile çekime girdiklerinde söz diziminde zarf görevini üstlenirler ve zarf-fiil grubu olarak sayılırlar (bkz. Karahan, 2014, s.58).

“-maksızın, -makla, -masıyla, -macasına, -masından, -maktansa, -muşcasına, -dıkça, -diktan, -diğından, -dikta, -diğında, -diğınca, -acağına, -acağında, -asıya, -ırcasına, -yormuşcasına vb.”

- *Bu enfes yemeği yediğinde kendinden geçti.*

bu nefes yemeği yediğinde

belirtili nesne yüklem

- Öğrenci kendi bildiğince ders çalışıyor.

kendi bildiğince

zarf yüklem

- O verimli çalışmakla bir dersten geçileceğini biliyordu.

verimli çalışmakla

zarf yüklem

c) “-r/ -maz”, “-dı mı”, “-dı/ -alı” vb. kalıplarla kurulan gruplar da birer zarf-fiil grubudur (Karahana, 2014, 58).

- Ayşecik eve gelir gelmez hemen elini yıkadı.

eve gelir gelmez

yer yüklem

tamlayıcısı

- Yıllar sonra memleketine dönen Mehmet arkadaşlarını görür görmez ağlamaya başladı.

arkadaşlarını görür görmez

belirtili nesne yüklem

- Bu köyde hava iyice karardı mı sokakta kimse kalmıyor.

hava iyice karardı mı

özne zarf yüklem

d) “-ken”, “-sa” ekleri ile de zarf-fiil grubu oluşturulabilir. Bu ekler ile birden fazla yan yana zar-fiil grubu oluşturabiliriz. Ancak zarf-fiil eki en sondaki grubun fiiline getirilir (bkz. Karahana, 2014, s.58).

- Üç yaş altındaki çocuklara oyuncak alırken dikkatli olmalıyız.
- Spor yaparken on dakikada bir su içilmelidir.
- Küresel sorunlardan biri olan obesiteyi önlemek için alışverişe giderken aç gitmeyin.
- Dün okuldan otobüsle, bugün yürüyerek dönerken yolda aynı teyze ile karşılaştım.

e) Zarf-fiil grubu söz dizimi içinde zarf görevi yapar. (bkz. Karahan, 2014, s.59) Süer Eker' e göre, bu grup tümce içinde tarz, bağ veya zaman ifade eder (bkz. Eker, 2009, s. 410)

- Minik kız elindeki oyuncuğı yere koyarak annesine gülümsedi.
- Babasının elinden ekmeğı alarak mutfağı koştı.
- Oyundan dönen çocuk yolda köpekle karşılaşınca çığığı bastı.

f) Zarf-fiil grubunun vurgusu, zarf- fiilden önceki öge üzerindedir (bkz. Karahan, 2014, s.59)

- **Ezan** okunurken sessiz olun.
- Evde **kitabımı** unutup gelmişim.
- **Ödevinizi** yapmadan gelmeyin.
- Acil çıkış merdivenini **özel durum** olmadan kullanmayınız.

2.2.6.Tekrar Grubu

“Bir nesneyi, bir niteliğı, bir hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiğı kelime grubudur.” (Karahan, 2014, s.60)

Tekrarlar, dilimizin söz varlığını göstermektedir. Edebîyat tarihimizin her döneminde tekrarlar ile karşılaşırız. Değışik türler ile oluşturulan tekrarlar, Türkçeye has bir anlatım kazandırmaktadır. Tekrar grubunun özelliklerini saymadan önce tekrarın yapısını inceleyelim:

a) Aynı kelimenin tekrarı ile oluşturulabilir. Muharrem Ergin, “ Aynen Tekrarlar” olarak adlandırır (bkz. Ergin, 2012, s. 377)

- Bu metni satır satır okuyun.
- Paragöz kadın ev ev diye tutturdu.

- Çay sıcak sıcak içilir.
- Öğretmen veda ederken acı acı konuştu.
- İşe geç kalmamak için kahvaltısını hızlı hızlı yaptı.
- Çok sevdiği filmi ağlaya ağlaya izledi.
- Çocuk durup durup gülümsedi.
- Yaşlı amca ayrıntı içdi içdi gitti.
- Bu kırmızı kıyafet üzerine gider gider.
- Vay vay, hoş geldiniz.
- Oh oh! sonunda sınavı geçtim.

b) Karşıt anlamlı kelimelerin tekrarı ile oluşturulabilir. Muharrem Ergin, “Zıt Mânâlı Tekrarlar” olarak adlandırır (bkz. Ergin, 2012, s. 378)

- Denizden irili ufaklı çakıl taşları topladı.
- Çocuk sabah akşam ders çalıştı.
- Oya Alanya'ya gitti geldi.
- Bu işten bata çıka kurtulacağız.
- Ben az çok seni tanıdım.
- Ayşe olur olmaz konuşup canımı sıktı.
- Çocuk gece gündüz kaybettiği oyuncuğu için ağladı.
- Okuldan gelen Mete öteye beriye eşyasını attı.

c) Eş veya yakın anlamlı kelimelerin tekrarı ile oluşturulabilir. Muharrem Ergin, “Eş Mânâlı Tekrarlar” olarak adlandırır (bkz. Ergin, 2012, s. 378)

- Daha ev bark bile yok.
- Anadolu'muz ar namusa önem verir.
- Apartmanımıza geçen sene taşınan komşumuzu doğru dürüst görmedim.
- Siz gizli saklı iş yapıyorsunuz.
- Annem köşe bucak temizlik yaptı.
- Yolda sarmaş dolaş bir çift gördük.
- Memur, patronundan ezile büzüle zam istedi.
- Konuyu evirip çevirip komşumuzun oğluna getirdik.

- *Bu söylediklerin yenilir yutulur değil.*
  - *İşten gelince böyle bitmiş tükenmiş oluyorum.*
  - *Annem bu iş için her şeyi sorup soruşturmuş.*
  - *Güzel bir kahvaltı ile üzerimden yorgunluğu silkip attım.*
- d) Anlamsız kelimeler ile oluşturulabilir.
- *Dışarı çıkmamak için babam mırın kırın etti.*
  - *En sevdiğim abur cubur çikolatadır.*
  - *Ev temizliği yaparken ne kadar ıvır zıvır varsa çöpe attım.*
  - *Şovmen izleyicin aklını allak bullak etti.*
- e) Biri anlamlı biri anlamsız kelimeler ile oluşturulabilir.
- *Derste sadece tek tük öğrenci konuştu.*
  - *Alanya'nın eski eğri büğrü sokaklarında oyun oynamaya çalıştık.*
  - *Evleneceğimiz insanın soyunu sopunu araştırmak zorunda mıyız?*
  - *Burada çoluk çocuk herkes mısır yemekten zevk alır.*
  - *Öğretmen, öğrencinin yırtık pırtık elbisesini dikti.*
- f) “-m” sesi ile tekrar yapılabilir.
- *Babam kırtasiyeden kalem malem almayı unutmuş.*
  - *Seni mutlu edecek şey para mara değildir.*
  - *Sen gece mece demeden mi onu aradın?*
- g) Yansımalarla da tekrar yapılabilir.
- *Çay fokur fokur kaynadı.*
  - *Annem her hastane dönüşü bize çıtır çıtır simit alırdı.*
  - *Komşumuzun evi çatır çatır yandı.*
  - *Annemle birlikte kıtır kıtır bisküvi yedik.*
  - *Adam kapalı alanda sigara içmenin yasak olmasına aldırmadan fosur fosur sigarasını içti.*
  - *Dersten kalan Ayşe hüngür hüngür ağladı.*
  - *Derste arka sıradaki iki arkadaş kikir kikir güdü.*
  - *Spor dönüşü o kadar susamış ki lıkır lıkır su içti.*

Tekrar grubunun özellikleri, dilbilgisi çalışmalarında şu şekilde sıralanmaktadır:

- a) Tekrar grubu içerisinde yer alan kelimeler arasında hem şekil, hem de anlam ilişkisi vardır (bkz. Karahan, 2014, s. 60). Bir tekrar grubunda kimi zaman aynı unsurlar tekrar edilir. Kimi zaman da yakın anlamlı ya da zıt anlamlı unsurlar bir araya gelir.
- *Minik Ayza koşa koşa ablasına yetişti.*
  - *Yurtdışından gelen misafirlerimizi güle oynaya uğurladık.*
  - *Bu iş aramızda ölüm kalım meselesi olmuştur.*
- b) Tekrar grubu, söz varlığımızın büyük zenginliklerinden biridir. Anlam üzerinde yapıcı bir etkisi vardır. Anlamı kuvvetlendirme; nesne ve harekete çokluk, süreklilik ve beraberlik anlamı kazanmasını sağlar (bkz. Karahan, 2014, s. 60).
- *Bebek, annesinin yanında tıplış tıplış yürüdü.*
  - *Merdivenden sandık patır kütür düştü.*
  - *Hava püfür püfür esiyor.*
- c) “Bağlama ve çekim edatları dışında bütün kelimelerle tekrar grubu oluşturulabilir.”(Karahan, 2014, s.61)
- *Hanife Teyze ona buna söz yetiştirmeyi severdi.*
  - *Çekirge zıp zıp zıpladı.*
  - *Öğretmen dersi yavaş yavaş anlatınca öğrenciler sıkılmaya başladı.*
  - *Necati Bey’in bitmez tükenmez bir edebîyat aşkı vardı.*
  - *Sabah sabah bu ne gürültü?*
  - *Ah vah, demek ayağın kırıldı?*
  - *Hastaneye gide gele yolu öğrendi.*
- d) Tekrar grubundaki unsurlar çekim eki alabilirler (bkz. Karahan, 2014, s. 61).
- *Benimle havadan sudan konuştu.*
  - *Evi barkı sattı.*
  - *Onunla enine boyuna konuştuk.*
  - *Bana gizli saklını anlatabilirsin.*
  - *Damat adayı işinde gücündeydi.*

e) Her şeyin bir düzeni olduğu gibi tekrar grubunun da bir düzeni vardır. Genellikle unsurların yerleri değişmez. (bkz. Karahan, 2014, s. 61).

- “doğru dürüst” tekrar grubu “dürüst doğru” olamaz.
- “iyi kötü” tekrar grubu “kötü doğru” olamaz.
- “er geç” tekrar grubu “geç er” olamaz.

f) Tekrar grubunda yer alan unsurlardan biri zamanla kullanımdan uzaklaşmıştır. (bkz. Karahan, 2014, s. 61).

- *İşten yorgun argın gelen baba çocuklarını görünce canlandı.*
- *Açlıktan şekeri düşünce beti benzi attı.*
- *Beni ele güne karşı yapayalnız koyma.*

g) Söz dizimi içinde isim, sıfat, zarf, fiil görevinde kullanılabilirler (bkz. Karahan, 2014, s. 61).

- *Genç çocuk yolda haldır haldır yürüdü.*

↓
zarf

- *Filmdeki başrol aktör kızın etrafında fıldır fıldır döndü.*

↓
zarf

- *Yeşil yeşil çalılıkların arasından geçiyoruz.*

↓
sıfat

- *Manavgat şelalesinden akan su şırıl şırıldı.*

↓
İsim

- *Okuldan kaçan çocuklar okul harçlıkları ile yyip içiyorlar.*

↓
fiil

h) Tekrar grubundaki bütün unsurlar vurguyu üzerinde taşır ve unsurlar arasına herhangi bir noktalama işareti girmez (bkz. Karahan, 2014, s. 62).

2.2.7. Edat Grubu

Edat grubunu, Muharrem Ergin şu şekilde tanımlamaktadır: “ Bir isim unsuru ile bir son çekim edatının meydana getirdiği kelime grubudur.” (Ergin, 2012, s. 392)

Edat grubunun özellikleri şunlardır:

- a) İsim unsuru başta bulunur. Çekim edatı ise sonda bulunur (bkz. Ergin, 2012, s. 392; Karahan, 2014, s. 63; Eker, 2009, s. 410).
- *Alanya'ya (i) kadar (çe)*
  - *düünden (i) beri (çe)*
  - *senin (i) için (çe)*
  - *hayata (i) dair (çe)*
  - *bundan (i) böyle (çe)*
  - *özgür kalmak (i) için (çe)*
- b) Edat grubunda birleşme isim unsurunun ve tipine göre ekli veya eksiz olabilir (bkz. Ergin, 2012, s. 392; Karahan, 2014, s. 63).
- *eve geldik+**ten** (i) sonra (çe)*
  - *Alanya'ya (i) doğru (çe)*
  - *buluşma+ **dan** (i) evvel (çe)*
  - *evin duvarı+n+a (i) doğru (çe)*
  - *bir dost (i) gibi (çe)*
  - *sabah+a (i) kadar (çe)*
  - *oda+ (y)a (i) doğru*
- c) Edat grubunda, edat unsuru çekim eki olarak cümlede isim görevi yapar. (bkz. Karahan, 2014, s. 63).
- *Bu karşıdan eve gideceğiz.*
bu (i) karşıdan (çe)
  - *Bu kadarını ben kaldıramam.*
bu (i) kadarını (çe)
- d) Edat grubunda birinci unsur olan isim kelime grubu oluşturabilir (bkz. Ergin, 2012, s. 392; Karahan, 2014, s. 63).

- *Gecenin karanlığına (i) kadar (çe)*
geceⁿⁱⁿ (i) karanlık^{lığı} (i) : belirtili isim tamlaması
↓ ↓
tamlayan tamlanan

- *güneş saatine (i) göre (çe)*
güneş (i) saatⁱ (i): belirtisiz isim tamlaması
↓ ↓
tamlayan tamlanan

- *sıcak yazı(i) kadar (çe)*
sıcak (s) yaz (i)

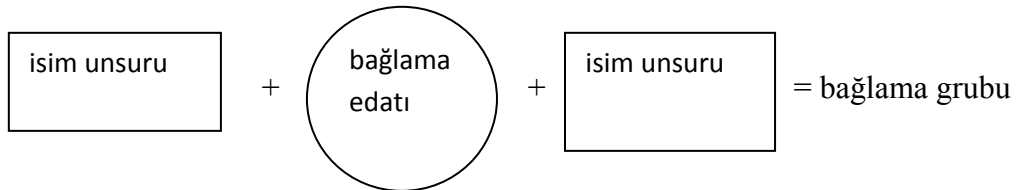
e) Söz dizimi içinde sıfat, zarf, isim görevi yapabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 64). Muharrem Ergin ve Süer Eker'e göre, bu grup zarf ve sıfat olarak kullanılır (bkz. Ergin, 2012, s. 392; Eker, 2009, s. 410).

- *Bizim endişemiz, sınavı geçememek içindir. (isim)*
- *Güneş gibi parlak kız sinemaya atıldı. (sıfat)*
- *Bakışları anne sevgisi gibi sıcaktı. (zarf)*

f) Grubun vurgusu, birinci unsur olan isim üzerindedir. (bkz. Ergin, 2012, s. 392; Karahan, 2014, s. 65).

2.2.8. Bağlama Grubu

“Bağlama grubu en az iki eşit ögenin bir bağlama edatıyla oluşturduğu gruptur.”
(Eker, 2009, s.413)

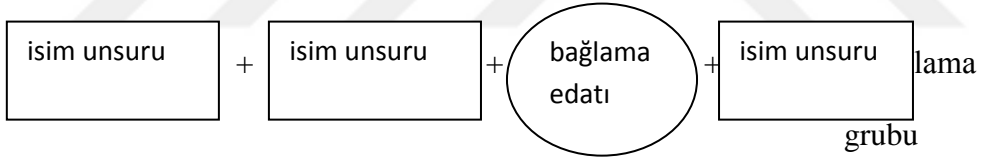
Bağlama grubunun özellikleri şunlardır:

a) Bağlama grubunu oluşturan unsurlardan biri olan bağlama edatı isim unsurlarının arasında bulunur (bkz. Ergin, 2012, s. 380; Karahan, 2014, s. 65).

- *Yeşil ve pembe*
yeşil: isim unsuru
ve : bağlama edatı
pembe: isim unsuru
- *teyzeler ile dayılar*
- *salatalık veya elma*

b) Bir bağlama grubunun içerisinde ikiden fazla isim unsuru bulunabilir. Böyle bir durumda “ve” bağlama unsuru son iki isim unsurunun arasında yer alır. (bkz. Ergin, 2012, s. 380; Karahan, 2014, s. 65).

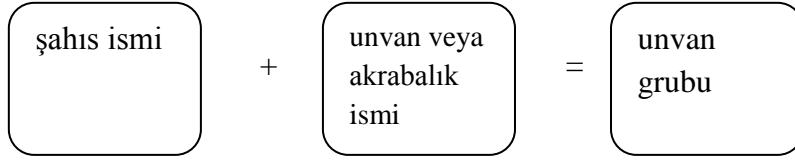
- *gezmek, eğlenmek ve yüzmek*
- *güzel, alımlı ve zeki*
- *birinci, ikinci ve üçüncü*
- *doğru, dürüst ve adaletli*

c) Bağlama grubunun isim unsuru kelime grubu olabilir (bkz. Ergin, 2012, s. 380; Karahan, 2014, s. 67).

2.2.9. Unvan Grubu

“Bir şahıs ismiyle, bir unvan veya akrabalık isminden kurulan kelime grubudur.”

(Karahan, 2014, s. 68)

Grubun özellikleri şunlardır:

- a) Unvan grubunda birinci unsur şahıs ismidir. İkinci unsur unvan veya akrabalık ismidir. Eksiz birleşirler (bkz. Ergin, 2012, s. 389; Karahan, 2014, s. 68; Eker, 2009, s. 406).
  - *Asuman Hanım*
  - *Mehmet dayı*
  - *Murat Bey*
- b) Şahıs ismi, birleşik isimden oluşabilir (bkz. Ergin, 2012, s. 380; Karahan, 2014, s. 68).
  - *Yahya Kemal Bey*
- c) Unvan grubu söz dizimi içinde isim görevi yapar. (bkz. Karahan, 2014, s. 68)
  - *Merve Hanım bugün işe gelmedi.*
  - *Makbule nine çok güzel yemek yapar.*
  - *Mehmet dede iyi şarkı söyler.*
- d) Bu grubun vurgusu baştadır. (bkz. Ergin, 2012, s. 380; Karahan, 2014, s. 69).

2.2.10. Birleşik İsim Grubu

“Bir şahsa özel ad olmak üzere bir araya gelen kelimeler topluluğudur.”

(Karahan, 2014, s. 69)

İsim+isim+... = } birleşik isim grubu

Özellikleri şunlardır:

- a) Birleşik isim grubunda iki veya daha fazla kelimeli bütün şahıs adları yer alır. Bu isimler eksiz birleşir (bkz. Karahan, 2014, s. 69).

- *Mehmet Akif Ersoy*
- *Yavuz Bülent Bakiler*
- *Ziya Gökalp*

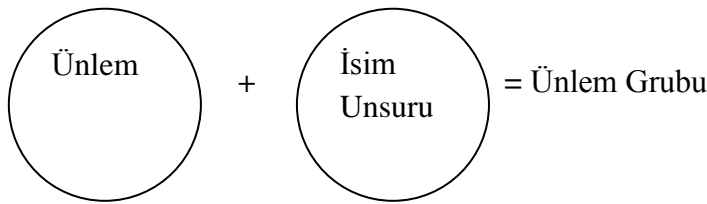
b) Birleşik isim grubu söz dizimi içerisinde isim görevindedir (bkz. Karahan, 2014, s. 70).

- *Ahmed Haşim'in merdiven şiirindeki lezzeti başka şairlerin şiirlerinden alamam.*
- *Cengiz Aytmatov'un "Toprak Ana" adlı eserini bütün Türk dünyasına okutmalyız.*
- *Orhan Veli beş hececilerin kurucusudur.*
- *Tevfik Fikret'in "Sis" adlı şiiri Türk edebiyatında İstanbul'u kötü nitelendiren şiirlerden biridir.*
- *Reşat Nuri'nin bütün romanları bir başeser konumundadır.*

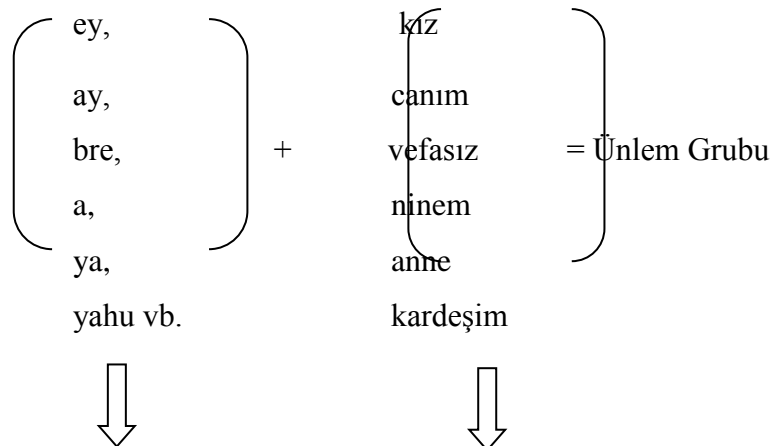
d) Bu grupta vurgu son unsur üzerindedir. (bkz. Ergin, 2012, s. 385; Karahan, 2014, s. 70).

2.2.11. Ünlem Grubu

Bu grup, bir seslenme edatı ile bir isim unsurundan meydana gelir (bkz. Ergin, 2012, s. 390).

Grubun özellikleri şunlardır:

birinci unsur

ikinci unsur

a) Bu grupta ünlem ve isim unsuru eksiz birleşir (bkz. Ergin, 2012, s. 390; Karahan, 2014, s. 70).

- *hey/ kızlar*
- *ay anne*
- *bre haydutlar*
- *ya hafız*
- *a benim güzel kızım*

b) Ünlem grubunda isim unsuru kelime grubu olabilir (bkz. Ergin, 2012, s. 390; Karahan, 2014, s. 71).

- *ey/ Türk gençliği*

belirtisiz isim tamlaması

- *ey/ mavi göklerin beyaz ve kırmızı süsü (Arif Nihat Asya)*

belirtili isim tamlaması

- *ey/ garip çizgilerle dolu han duvarları (Necip Fazıl Kısakürek)*

sıfat tamlaması

c) Ünlem grubunda birden fazla isim unsuru yer alabilir. (bkz. Ergin, 2012, s. 390; Karahan, 2014, s. 71).

- *ey/ güzel deniz, hırçın rüzgar*
- *hey/ çocuklar, anneler, babalar*
- *bre vicdansız, kalpsiz, ruhsuz*

d) Bu grup cümle kuruluşuna katılmaz. Hitap ederken kullanılır. Cümle dışı öge kabul edilir. Cümlenin herhangi bir yerinde yer alabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 71)

- *Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin? (Necip Fazıl Kısakürek)*
- *Yâ Rab, o cehennemle bu tûfan arasında (Mehmet Akif Ersoy)*
- *Yâ Rab, bu ne hüsrandır, İlâhi, bu ne zillet? (Mehmet Akif Ersoy)*
- *Ağzım kurusun... Yok musun ey adl-i İlâhî! (Mehmet Akif Ersoy)*
- *Mâdâm ki, ey adl-i İlâhi yakacaktın... (Mehmet Akif Ersoy)*

➤ Aşağıdaki mısralarda cümle yoktur. Mısra ünlem grubundan oluşmuştur.

- *Ey damarlarımızda donan buz yüzü heykeller beldesinden (Erdem Bayazıt)*
- *Ey dağları yerinden oynatan ses ey mermeri toz eden rüzgar (Erdem Bayazıt)*
- *Ey âlemi donatan ışık toprağa can veren el. (Erdem Bayazıt)*
- *Ey bizim sabır yüklü toprağımızın kutsal ağacı (Erdem Bayazıt)*

e) Bu grubun vurgusu ünlem üzerindedir. (bkz. Ergin, 2012, s. 390; Karahan, 2014, s. 71).

2.2.12. Sayı Grubu

“Büyük sayı önce, küçük sayı sonra getirilerek yapılan sözcük gruplarıdır.”
(Eker, 2009, s.409)

Bu grubun özellikleri şunlardır:

a) *Gruptaki sayı isimlerinin dizilişi basamak sistemine göredir. Sayılar sondan başa doğru büyür. Küçük sayı sonda bulunur. Sayı isimleri eksiz birleşir. Sayı isimleri ayrı yazılır (Karahan, 2014, s.72).*

- *yetmiş iki*
- *altmış üç*
- *yüz on iki*
- *dört yüz yirmi sekiz*

- *sekiz yüz doksan üç*

b) Sayılar kelime grubu biçiminde kurulabilir. Bu kelime grubundaki sayılar ya sıfat tamlaması ya da sayı grubu kuruluşundadır. Genellikle ana sayılar sıfat tamlamasıdır. Ara sayılar ise sayı grubudur. Bu grupta vurgu sıfat tamlamasında baştadır. İsim grubunda ise sondadır (bkz. Karahan, 2014, s. 72).

- *üç/ yüz*

üç : sıfat unsuru } sıfat
yüz : isim unsuru } tamlaması

- *on/ bin*

on : sıfat unsuru } sıfat
bin : isim unsuru } tamlaması

- *kırk/ milyon*

kırk : sıfat unsuru } sıfat
milyon : isim unsuru } tamlaması

- *yirmi/ bir*

yirmi : sayı unsuru } sayı
bir : sayı unsuru } grubu

- *seksen/ beş*

seksen : sayı unsuru } sayı
beş : sayı unsuru } grubu

c) Sayı grubu sadece iki unsurdan oluşmaz. Milyona kadar sadece iki unsur vardır. Milyonlu sayılar üç unsurludur. Milyarlı sayılar ise dört unsurludur. Her unsur kendi içinde sıfat tamlaması, sayı grubu oluşturabilir. Ya da tek kelimedenden oluşabilir. (bkz. Karahan, 2014, s. 72).

- *beş yüz/ kırk dört*: sayı grubu

beş yüz: sıfat tamlaması

kırk dört: sayı grubu

- *dört yüz/ elli*: sayı grubu

dört yüz: sıfat tamlaması

- *iki milyon/ yedi yüz otuz bin/ sekiz yüz*: sayı grubu

iki/ milyon: sıfat tamlaması

yedi yüz otuz/ bin: sıfat tamlaması

yedi yüz/ otuz: sayı grubu

yedi/ yüz: sıfat tamlaması

sekiz/ yüz: sıfat tamlaması

d) Bu grubun söz dizimi içinde iki görevi vardır (bkz. Karahan, 2014, s. 73):

✓ İsim

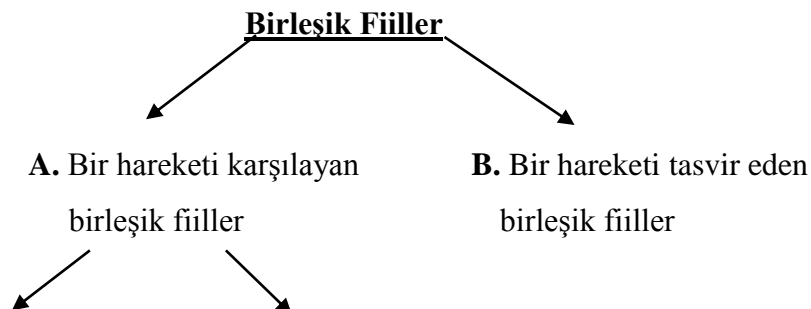
✓ Sıfat

- *Karşiki bankta oturan amca elli sekizinde emekli oldu. (isim)*
- *Bu evde kırk sekiz tabak var. (sıfat)*
- *Yolda on iki köpek gördü. (sıfat)*
- *Sınavdan aldığı not doksan iki idi. (isim)*
- *Bahçenin kuyusuna yirmi bir kova atıldı. (sıfat)*

e) Bu grubun vurgusu, küçük sayı üzerindedir (bkz. Ergin, 2012, s. 391; Karahan, 2014, s. 73).

2.2.13. Birleşik Fiil

“Bir hareketi karşılamak veya bir hareketi tasvir etmek üzere yan yana gelen kelime topluluğudur.” (Karahan, 2014, s.73).

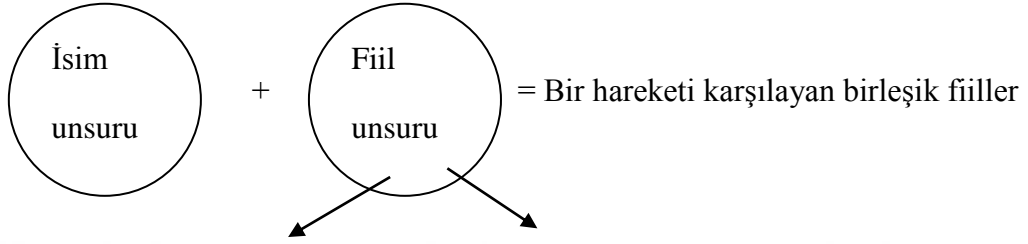

a.Ana yardımcı fiillerle kurulan **b.**Diğer fiillerle kurulan

birleşik fiiller

birleşik fiiller

A. Bir Hareketi Karşılaman Birleşik Fiiller:

a. Ana yardımcı fiil

b. Sözlük anlamı dışında kullanılan fiil

a. Ana Yardımcı Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller:

Bu grubun özellikleri şunlardır:

- et-
  - ol-
  - yap-
  - eyle-
  - kıl-
  - bulun-
- } yardımcı fiilleri kullanılır.

(bkz. Ergin, 2012, s. 386; Karahan, 2014, s. 73). Muharrem Ergin, bu grubu “İsimle Birleşik Fiil Yapan Yardımcı Fiiller” olarak adlandırır (bkz. Ergin, 2012, s. 386)

- İsim asıl unsurdur. Başta yer alır. Yardımcı fiil sonda yer alır. Yardımcı fiil, bir çekim görevi yapar. İsim unsurunu fiilleştirir (bkz. Karahan, 2014, s. 73).
  - *kabul et-*
  - *teşekkür et-*
  - *memnun ol-*
  - *mutlu kıl-*
  - *yok et-*

- En çok kullanılan yardımcı fiiller, “et-” ve “ol-” fiilleridir (bkz. Ergin, 2012, s. 386; Karahan, 2014, s. 74). Ardından “yap-”, “bulun-” fiilleri gelir. Günümüzde “kıl-” ve “eyle-” fiilleri işlevliğini yitirmiştir (bkz. Karahan, 2014, s. 74).
  - *Şikayetinizi bir üst kurumumuza arz ediniz.*
  - *O yaşlı teyze herkese merhamet ederdi.*
  - *Allah bize bir erkek evladı nasip etti.*
  - *Karşı komşumuzun oğlu vefat etti.*
  - *O çok güzel amel eyledi.*
  - *Bu konuyu güzelce izah etti.*
  - *Kitaptaki bütün ayrıntıları fark etti.*
- “Tek başına kullanılmayan veya kullanıldıklarında aslı şekillerini korumayan bazı isimler, yardımcı fiille bitişik yazılır.”(Karahan, 2014, s.74).
  - *hisset-*
  - *affet-*
  - *sabret-*
  - *bahset-*
  - *mahvol-*
- “Bu birleşik fiillerin isim unsuru, bir sıfat-fiil olabilir. Sıfat-fiil, “ol-”, “bulun-” yardımcı fiilleriyle birleşir. “ol-” un sıfat-fiillerle kurduğu birleşik fiillerde; -miş ekli sıfat-fiiller, bitmiş, tamamlanmış bir hareketi, -acak ekli sıfat-fiiller devam etmekte olan bir hareketi, -acak ekli sıfat-fiiller, niyet halinde ifade edilen bir hareketi; sıfat-fiil görevinde de kullanılabilen –yor ekli sıfat-fiiller ise, yakın geçmişte ortaya çıkan tamamlanmış veya devam etmekte olan bir hareketi karşılarlar.” (Karahan, 2014, s.74)
  - *O yol geçilmez oldu.*
  - *Uzun zamandır sen bize gelmez oldun.*
  - *Böylece bu iş burada bitirilmiş oldu.*

- *O bu işe girecek oldu, sonra istemedi.*
- *Senin beni seviyor olman bu durumu zorlaştırmaz.*
- Bu birleşik fiil grubunun isim unsurunda birden fazla isim bulunabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 75).
  - *güzel, alımlı ol-*
  - *iyi, dürüst ol-*
  - *şişman, hastalıklı ol-*
- İsim unsuru kelime grubu olabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 75).
  - *Gözlerim soğanın etkisiyle dolar gibi/ oldu.*

isim unsuru: edat grubu

- *Yastığın pamuğunu parça parça/ etmişti.*

isim unsuru: tekrar grubu

- *Hayatın boyunca mutlu ve başarılı ol.*

isim unsuru: bağlama grubu

b. Diğer Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller:

Bu grubun özellikleri şunlardır:

- “Bazı birleşik fiillerde, “ol-, et-, kıl-, yap-, bulun-, başla-” yardımcı fiilleri yerine asıl fiiller kullanılır. “yol al-, para ye-, boş ver-, başkaldır-, yol ver-, şehit düş-, kan kustur-, türkü tuttur-, el koy-, dış bile-, yatağa düş-” örneklerinde olduğu gibi bu yapıda yer alan kelimelerden biri veya hepsi, ya sözlük anlamlarını kaybetmiş ya da deyimleşmiştir.” (Karahan, 2014, s.75)
  - *Dünkü hatandan dolayı gözümden düştün.*
  - *O kadar ders çalıştı ki yorgunluktan hasta düştü.*
  - *O bu projede burnundan kıl aldırıyor*

- *Serpil Hanım bu işin de hakkından geldi.*
- *Sonunda o öğrenci de yola geldi.*
- *Biz savaşa boyun eğdik.*
- Bu grubun isim unsuru çekim eki alabilir. (bkz. Karahan, 2014, s. 76).
  - *Karşıdaki çocuğa abayı yaktın mı?*
  - *Durduk yere ağlayacağın tuttu.*
  - *Benden ümidini kesme canım.*
  - *Sen hiçbir zaman sözünde durmazdın.*
  - *Parası kalmayınca yollara düştü.*
- İsim unsuru bir tamlayan ile genişleyebilir. Bazen bütün cümleyi bu tamlayan oluşturabilir. Böyle cümleleri hem anlam, hem de şekil bakımından tek tek incelemek lazım (bkz. Karahan, 2014, s. 76).
  - *Her zaman en yeni fikirler onun aklına gelirdi.*
  - *Yaş pastayı görünce ağzının suyu aktı.*
  - *Yeni bir ev almak annemin içine sinmedi.*
- Bu grubun unsurları bir kelime grubu oluşturabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 77).

❖ *Oğlunu dört gözle/ bekliyor.*

isim unsuru: sıfat tamlaması

❖ *Çocuk gelirse bize ayak bağı/ olur.*

isim unsuru: isim tamlaması

❖ *Çabuk taşı tarağı/ topla. Taşınıyoruz.*

İsim unsuru: tekrar grubu

- Vurgu birinci unsur üzerindedir (bkz. Karahan, 2014, s. 77).

B. Bir Hareketi Tasvir Eden Birleşik Fiiller:

Fiil + zarf fiil + yardımcı fiil = birleşik fiil

gel + e + bil = gelebil-

koş + u + ver = koşuver-

git + e + dur = gidedur-

düş + e + yaz = düşeyaz-

Bu grubun özellikleri şunlardır:

- “Bu birleşik fiiller, zarf-fiil eki taşıyan bir fiil unsuru ile bir tasvir fiilinden kurulur. Ana unsur başta, tasvir fiili sonda bulunur. Anlamı üzerinde bulunduran bu unsur –A, -I, Ip zarf-fiil eklerinden birini taşır.” (Karahan, 2014, s.77)
  - ❖ Bu problemi o çözebilir.
  - ❖ Mehmet maça gelebilir.
  - ❖ Elindeki yazıyı okuyuver.
  - ❖ Sen defteri aladur, ben yoldayım.
  - ❖ Bir an donakaldı.

bil-:	yeterlik, ihtimal
ver-:	tezlik, kolaylık
git-, koy-, gör-, dur-:	devamlılık
gel-, kal-:	beklenmezlik
yaz-:	yaklaşma

- ❖ *Bizim sözlü kültürümüz nesilden nesle süregelir.*
- ❖ *Yolda bir anda karşıma köpek çıkınca öleyazdım.*
- ❖ *Sen bu oyunu kazanabilirsin.*
- ❖ *Bize hemen geliver.*
- ❖ *Ağaçlar yemyeşil oluvermiş.*
- “ Bazı birleşik fiillerin birinci unsuru, bir kip eki taşır. Bu kip eki zarf-fiil ekinin yerini tutar.” (Karahana, 2014, s.78)
- ❖ *Odada kendi kendime durmadan konusur dururum.*
- ❖ *Deniz kenarındaki kız bir kuş gibi çırpınır durur.*
- ❖ *Öğretmen sınavda sürekli bizim sıramızda dolandı durdu.*

- Birinci unsur bir kelime grubu olabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 79).

- ❖ *Dışarıdaki sese kulak kabartabildi.*

kulak kabart-: birleşik fiil

- ❖ *Hastamız bizden ümidini keseyazdı.*

ümidini kes-: birleşik fiil

- ❖ *Yarımdan itibaren yollara düşebilirim.*

Yollara düş-: birleşik fiil

- Vurgu birinci unsur üzerinedir (bkz. Karahan, 2014, s. 79).

2.2.14. Kısaltma Grupları

“Kelime grupları ve cümlelerden yıpranma veya kalıplaşma yoluyla ortaya çıkan gruplardır.” (Karahana, 2014, s.79) Süer Eker’e göre kısaltma grupları şu şekilde oluşur: Kısaltma grubu, ilgi, yaklaşma, bulunma ya da uzaklaşma durum eklerinden birini alan sözcük ile, başka bir sözcüğün birleşmesi ile ortaya çıkar (bkz. Eker, 2009, s. 413).

Süer Eker, ilgi durumunu tamlanan eki düşmüş belirtili isim tamlamasına benzetir. Yaklaşma, bulunma ve uzaklaşma gruplarını ise eylem öbeğine benzetir. (bkz. Eker, 2009, s. 413)

Kısaltma gruplarının özellikleri:

a) Kısaltma grupları genellikle isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil gruplarından kısalmıştır. Bazıları kalıplaşmıştır (bkz. Karahan, 2014, s. 79).

- *gözü tok olan* > *gözü tok*: sıfat-fiil grubu
- *eli açık olan* > *eli açık* : sıfat-fiil grubu
- *sohbeti tatlı olan* > *sohbeti tatlı* :sıfat-fiili grubu
- *yola devam etmek*> *yola devam* : isim-fiil grubu
- *üstü örtük olarak*> *üstü örtük*: zarf-fiil grubu

b) Bu grup iki isim unsurundan meydana gelir. İkinci unsur genellikle bir nitelik isimdir (bkz. Karahan, 2014, s. 80).

- *cebi dolu (patron)*
- *işine bağlı (çalışan)*
- *yemekte usta (anne)*
- *(pastanın) beşte ikisi*
- *dışarıya dönük (insan)*

c) Unsurlar kelime grubu olabilir (bkz. Karahan, 2014, s. 80).

- *Beş yıldan uzun Ankara'da kalacak.*

birinci unsur: sıfat tamlaması

- *Göz kabı eski öğrenci sınıfın göz bebeği.*

birinci unsur: isim tamlaması

- *Uzun bir seyahatten sonra evimize ulaştık.*

birinci unsur: sıfat tamlaması

d) Kısaltma grubu, söz dizimi içinde isim, sıfat, zarf görevindedir (bkz. Karahan, 2014, s. 80).

- *Senden daha güzeline denk gelmedim. (isim)*
- *İçi dışı bir insandı komşu kızımız. (sıfat)*
- *Ödevi sabaha yakın bitirdik. (zarf)*
- *Kalbi güzele bakmalıyız. (isim)*
- *Ofiste müdüre dönük oturmalıyız. (zarf)*

e) Kısaltma grubunda vurgu ikinci unsurdadır (bkz. Karahan, 2014, s. 80) Muhammer Ergin'e göre vurgu genellikle başta yer alır (bkz. Ergin, 2012, s. 397).

3. BÖLÜM

KADI BURHANEDDİN DİVANI'NDAKİ KELİME GRUPLARI

3.1. İsim Tamlaması:

3.1.1. Belirtili İsim Tamlaması

3.1.1.1. İki Kelimededen Oluşan Belirtili İsim Tamlamaları

3.1.1.1.1 Tamlayan + Tamlanan Dizilişinde Olan Belirtili İsim Tamlaması

3.1.1.1.1.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:

- 1) nigârâ la'l-i lebüñ 'âşıkı durur bu gönül /key ise cennetüñ içinde havz-ı kevser ola (4,7)
- 2) oduña çün ki berâhîm 'ışkile düşe dil / hayâlünüñ bütini yonmağ ile âzer ola (4,11)
- 3) güneş ile gicenüñ ictimâ'ı yoh ya neçün / bu kara zülfi nigâruñ yüzinde derhôr ola (4,12)
- 4) neler gördüm ne şerh idem nigâruñ yüzi alından / sini bilmeyen añlamaz yemînini şimâlınden (5,1)
- 5) eger dîvâne oldum ben anuñ 'aklına ne noksân / ve ger noksân olur bende ne eksilür kemâlinden (5,3)
- 6) visâle döyimez cânum firâka tâkati yohdur / firâkuñ odı hem yigdür visâlünü ihtimâlinden (5,6)
- 7) visâle döyimez cânum firâka tâkati yohdur / firâkuñ odı hem yigdür visâlünü ihtimâlinden (5,6)
- 8) hızra lâzım neyidi karañulıhda istemek / âb-ı hayvâna senüñ la'lüñi menba' görseler (7,6)

- 9) vasluñ su'â'ı mürdeyi ger zinde kılmaya / bu fasl içinde bellü durur cedy olur hamel (8,9)
- 10) gözlerümün köşesidür odağın / anuñ içün aña idrâr isderem (11,4)
- 11) gîsûn içinde azar cânım velî / sen beni görgil ki âzâr isderem (11,9)
- 12) lebün 'ışkınadır mey-hânelerde / ki içerler şarâb-ı nâb her dem (13,5)
- 13) gonca ağızın açmağa kimün eli irişiser / âteş-i 'ışk mevsümi irişiben hevâ gerek (14,3)
- 14) ağızın nüketesi şîrîn ü nâzük / saçuñ ma'nîsi pîç-â-pîç ü muğlak (15,5)
- 15) kıldı lebi ol yâruñ şerbetlerini hâzır / divâne için lîkin dîvâne-i 'ışk olsa (17,5)
- 16) dil saçuñ arasında azar ise ne kılâm / cân başuma sevdâñı yazar ise ne kılâm (19,1)
- 17) gerçi kazâ durur anuñ 'ışkı bu delü gönüle / yüregüme tohınan oh tîr-i kader degül midür (22,5)
- 18) şimdi anuñ hevâsına hutbe ohınur aduma / yüzde bu gözlerüm yaşı sikke-i zer degül midür (22,6)
- 19) anı ki iki hâcibün kıldı cemâlün iline / egri otur u toğru di 'adl-i 'Ömer degül midür (22,7)
- 20) n'ola eger karıncalar çohdı lebün şerâbına / hokka-i la'ide tolu şehd ü şeker degül midür (22,8)
- 21) ben ki 'uşşâkuñ nevâsını nühüfte kıluram / bu sipâhân perdesinde ne revâdur çalalar (23,2)
- 22) ehl-i 'irfân bir nazarda neydüğünü bilüben / cân adın sinün katuñda añmaya uyalalar (23,5)
- 23) dimâğumda hayâlündür musavver / lebün zikri bu dilümde mükerrer (24,1)
- 24) yüzüm zülfüñün ayağına toprah / n'iderem hat ki yazarlar müzevver (24,8)
- 25) servün ayağı bağılu vü ney bağıludur bili / kaddün gibi kim ola ki âzâd zâd ola (26,3)

- 26) gerçi kebâb eyledi ‘ışkı odına cânı / ağzınuñ yârını bize zülâl eyledi (28,7)
- 27) ah ile karam yoğ idi hergiz göziyle / cânuma ahın kıldı anuñ gözi karamdur (31,7)
- 28) şunuñ ki kışını yaz eyledi çalab n’ola ger / çoha sayar ise lutfiyile anuñ azın (32,3)
- 29) cevrüñ taşını gönülüme niçe atarsın / bir sırça durur âhen-i şîrâzî degüldür (34,3)
- 30) ‘ışkuñ odına yanmaz hüsnüñ şu‘â‘ı hergiz / nokta kodı mı cânda kıl mı kodı bu tende (37,2)
- 31) ‘ışkuñ odına yanmaz hüsnüñ şu‘â‘ı hergiz / nokta kodı mı cânda kıl mı kodı bu tende (37,2)
- 32) şâhâ şekerüñ narhını erzân ide la‘lûñ / ger bir dem ura mürde tenin cân ide la‘lûñ (42,1)
- 33) sevdâ-zedesiyem saçuñuñ uşda perîşân / gerek ki binüm derdüme dermân ide la‘lûñ (42,7)
- 34) anuñ yolına gül tek açıluram / batarsa ayağuma hecri hârı (44,7)
- 35) yüzüñ hadîkası şehâ reşk-i cinân imiş / koşa kaşuñ bu devrde sâhib-kırân imiş (47,1)
- 36) yürek kanında gusl eylemeyince / kaşuñ mihrâbına olmaz nemâzum (48 ,6)
- 37) kalem kalem ola eger yazar ise mislin / bu levh-i dilde nigâruñ cemâlini yazalı (49,2)
- 38) kirpügün ohına cânı umac kılmışam / zîrâ ki atduğı yire evvel nazar düşer(50,6)
- 39) tutam ki anuñ ‘ışkın kimseneye dimeyem / beñzüm sarusı anı halka çahısar âhır (51,2)
- 40) yahma halîlüñ dilinde âteş-i nemrûd / olmaya âteş-gede bu hâne-i ma‘bûd (54,1)
- 41) ağzuñ nüktesin tuymadı hassân / bilüñ nâzükligin bilmez nezârı (57,2)
- 42) ağzuñ nüktesin tuymadı hassân / bilüñ nâzükligin bilmez nezârı (57,2)
- 43) meger ‘ûd itdi hem-serlik sinüñ zülfüñ ile şâhâ / ki özin gördi micmerde oda

- yanmış yüzi kara (58,2)
- 44) gozüñ şâhîni kılursa gönül kebgiyile bâzî / mecâl olmaya bu avda nigârâ hîç şuñ
kara (58,4)
- 45) şehâ sor ne nefîr ider ki bu dâ'irde neyiçün / ikilikden ura bir dem anuñ 'ışkında
nakkâre(58,5)
- 46) nigârâ 'ışkuñ odından dem olmuşdur bu yüregüm / budur derdüm k'anı oda
lebünçün der-dem uram ben (59,2)
- 47) çü 'ışkuñ odı tutuşdı bu varlıhda bulısardur / eger gözüm yaşıyile bu köynüğe
nem uram ben(59,4)
- 48) fenâ sikkesin almışam nigârâ 'ışkuñ elinden / gerek varlığa ol nakşı kavî vü
muhkem uram ben(59,5)
- 49) leblerinüñ esrükliğı gözümde degül mi / 'ışkı çiçeğı bitdi bu yüzümde degül mi
(61,1)
- 50) ben âteş-i 'ışkından anuñ yaña dururam / peydâdur anuñ sûzı bu sözümde degül
mi (61,2)
- 51) ger olam mûm anuñ 'ışkına sûdum ne ola / ki gönülünde tutar hecrümi çün nakş-
ı hacet(63,3)
- 52) tesbîhi hilâl ayun kaşlaruña egridür / zülfüne hatâ müşkin nisbet galat olmuşdur
(64,2)
- 53) hüsünüñ deñizi mevci salduğı kırañına / 'anber tonına girüp uş hâl ü hat olmuşdur
(64,3)
- 54) ten ilin aldı ayah basdı gönülüñ iline / mülk-i cânı alısar gün öküşiyle az az
(68,3)
- 55) ayıh görimedüm hîç anuñ gözlerini ben / beñzedimedüm aya anuñ yüzlerini ben
(69,1)
- 56) ayıh görimedüm hîç anuñ gözlerini ben / beñzedimedüm aya anuñ yüzlerini ben
(69,1)
- 57) ben ataram bu cânımı kaşı yayına / atıcınun meyli hem kemâna gerekdür(71,5)

- 58) kullığı nakş eylemişem dilde hüsniñ görelî / niçe ki ‘ömrüm var ise sûretüñ
nakkâşına(73,6)
- 59) müşk bâzârını saçuñ sanemâ kıldı kesâd / şekerüñ narhını hem sözüñ ile delü
göñül(75,5)
- 60) kıyâmetdür boyuñ iy şâh dâyim / saçuñ bölükleri aña ‘alâyim (76,1)
- 61) ayağuñ tozına başlar fidîdür / fidî olursa başlara ‘amâyim (76,5)
- 62) müdâm aha gerek kan yaş gözümden / çü ‘ışkuñ odı oldı dilde dâyim (76,6)
- 63) şem‘iyem ol dilberüñ nurûma kılmaz meded / kim ala şem‘üñ başın âlet-i şem‘in
ile (77,2)
- 64) ‘ışkuñ odıyle ahar gözlerümüñ suyu çün / cânda muhammer durur bâd-ı hevâ
tıynile(77,5)
- 65) gamzeñ ohıyle lebüñüñ meyine / geh kanaram geh kanaram uşda ben(79,4)
- 66) leblerüñüñ yâdına hûn-ı ciger / niçe k’içerem humâram uşda ben(79,5)
- 67) göñüli sal bende kara saçlarıñ ile / dik gözünüñ ohlarına kaşa çıharsa(80,5)
- 68) yâ rab irür şol güne ki yâra irişem / furkatınuñ deñizini yara irişem(81,1)
- 69) kanımı çoh içdiler anuñ eseridür / merdüm-i çeşmüne oldıyse sakâmet(82,2)
- 70) gözlerümüñ yaşları niçe ola cârî / niçe sinüñle tolu ola bu mecârî (83,1)
- 71) kirpügünüñ gamzesi yüregüme fassâd / ayağuñuñ toprağı bu gözüme kehhâl
(84,7)
- 72) kirpügünüñ gamzesi yüregüme fassâd / ayağuñuñ toprağı bu gözüme kehhâl
(84,7)
- 73) kara göñül gîsûlarıña düşer ise / kirpügün aruları aña üşer ise (85,1)
- 74) tıfldur ‘ışkı göñülümüñ bişiginde / göresin anı nedür iki yaşar ise (85,3)
- 75) sevâb ola çü düşe gözlerinüñ ohı savâb / hatâya yazmayalar çün ki bir ohı
yazalar (88,4)
- 76) gezlememişem cüz ki sinüñ ‘ışkuñı şâhâ / gez başdan ayağına degin ara
göñülde(89,2)

- 77) cāna ki berāhīm idi 'ıškuñuñ odına / irişdi saçuñ 'anber-i sârâ bu gönülde (89,4)
- 78) gice gündüz binüm işüm zâr ola / korharam fitne gözün bîdâr ola (90,1)
- 79) cānum içinde yirini düzdi gönülüm / sanmaz idüm yâr ile ola baña cānı (92,6)
- 80) cānumı saldum saçınuñ etegine ki / 'ömri uzundur ola ki 'ömrüm uzana(93,5)
- 81) ben bigüme vü bin bige hem carlarmışam ki / bende olalar cümle sinüñ yüzüñe direm (94,2)
- 82) varlıgumuñ cümlesini geldi apardı / varlıguma konuk olalı heme-i 'ışk (95,3)
- 83) salalı hüsñüñ atın vücûdum iline / düşdi atınuñ öñine bu reme-i 'ışk(95,5)
- 84) salalı hüsñüñ atın vücûdum iline / düşdi atınuñ öñine bu reme-i 'ışk(95,5)
- 85) 'ışk ile hōşlıh ki işbu demde görürem / ağızuñuñ nefesi gözün nazarıdur(97,5)
- 86) 'ışk ile hōşlıh ki işbu demde görürem / ağızuñuñ nefesi gözün nazarıdur(97,5)
- 87) saçuñ girihlerine ben tolaşmışam çohdur / cefâ atına binüben baña ulaşma begüm (98,3)
- 88) gönüli gîsûlaruñ bendine çü bağladıñ / cigerde gamzelerüñ ohlarını şeşme begüm(98,4)
- 89) gönüli gîsûlaruñ bendine çü bağladıñ / cigerde gamzelerüñ ohlarını şeşme begüm (98,4)
- 90) kim ki ata kendü varlıgını, şemsüñ nûrına / sa'd ise nahs ise bile kendüñüñ yılduzını (99,3)
- 91) kim ki ata kendü varlıgını şemsüñ nûrına / sa'd ise nahs ise bile kendüñüñ yılduzını (99,3)
- 92) şâhâ gözüñüñ derdi bu dem cāna devâdur / la'l-i lebüñüñ kanı dahı caña şifâdur (100,1)
- 93) ağzuñ yarına kulam u gözün yarasına / ki ol ikisi ne ki kılur ise yaradur(100,5)
- 94) ağzuñ yarına kulam u gözün yarasına / ki ol ikisi ne ki kılur ise yaradur(100,5)
- 95) sögmek ki lebüñden çıha vü medh ola baña / n'ola şekerüñ ağusu ger bala dönerse(104,5)

- 96) binüm âyînüm oldur ki yoğ olur / düşen ayru ayından senden irah(105,3)
- 97) yüzüñ güli üşkäfte ola kala şükäfte / ki ne yüz ile açıla her gül güle karşı (109,2)
- 98) bizüm otağumuza geldüğüñ yoh / meger kim dem-be-dem âzâr olasın (115,7)
- 99) neler idersin bize hay sen nigâr olmamış / kimdür sinüñ yoluña zâr u nizâr olmamış (118,1)
- 100) degmeyince yüregi kirpügün ohlarına / hergiz gül-i sûrîde süzen ü hâr olmamış(118,4)
- 101) hem-sâye durur cânum hecrüñ gamına çohdur / leblerüñ arası tek hüsn-i civâr olmamış(118,5)
- 102) hem-sâye durur cânum hecrüñ gamına çohdur / leblerüñ arası tek hüsn-i civâr olmamış(118,5)
- 103) çeşmüm pür-âb ü gözlerümüñ hâbı yoh durur / katuñda gözlerüm yaşınıñ âbı yoh durur(119,1)
- 104) nergis çemende gözlerüñüñ karavaşdur / hâdim durur bu gözüme mercân bi'aynihi (120,3)
- 105) rûz-ı kıyâmeti sen anuñ kâmetinde gör / gözümden añlagıl dem-i tûfân bi'aynihi (120,5)
- 106) yaş ırmağını ırmağa kimüñ mecâli var / çün ki gözüm yaşı ola 'umman bi'aynihi (120,8)
- 107) şol derd kuliyam ki devâdur anuñ kuli / ben kuliyam bu derd ile vü bu devâyile (124,2)
- 108) vasluñ gicesi ten cânuma infi'âl olur / suret niçesi bağlaya yatmah kabâyile (124,7)
- 109) lebi ki kana gelüpdür yüregümüñ kanına / revâ durur ki cigerüm kanına ol kana (127,2)
- 110) 'acebâ derdümüñ devâsı kanı / 'acebâ rencümüñ şifâsı kanı (128,1)
- 111) 'acebâ derdümüñ devâsı kanı / 'acebâ rencümüñ şifâsı kanı (128,1)
- 112) sıdkumı bildi hüsnî 'ışkında / bes bize vaslınuñ safâsı kanı (128,5)

- 113) hevâ nesîmi gül ile velî mu‘attar ider / bu rikkat ile sehâbuñ gözin mukattar ider (129,1)
- 114) seherde bülbül-i şeydâ terennüm eylediği / gülüñ mehâsinini ola mı ki ezber ider (129,2)
- 115) gözümüñ yaşı ki uzun ahıdır / hemîşe altunuñ üsünde çayın (130,4)
- 116) hammâmnda zülfüñi binüm elüme şâhâ / tâ kılam aña cânımı şâne vireler mi (131,4)
- 117) kıl itdi binüm tenümi şöyle ki bilinmez / virürsem anı mû-yı miyâna vireler mi (131,7)
- 118) gözlerüñüñ ohına ki dil değmeye şallâh / cânlar virürem anuñ içün ki dile degdi (132,4)
- 119) nigârînâ ‘aceb hüsnüñ ne milletdür ne milletdür / bu cânuma sinüñ ‘ıskuñ ne ‘illetdür ne ‘illetdür (133,1)
- 120) kaşuñ mihrâbına karşı ibâdet kînedür lâzım / ‘ibâdet senden özgeye ne zelletdür ne zelletdür (133,4)
- 121) sinüñ yüzüñi görüp ölmeyem şehâ bu gice / letâfetiyle anuñ bulam safâ bu gice (135,1)
- 122) bu cânumuzı nesîme diñüz ki ilte haber / diye anuñ yazusu buyidi yaza bu gice(135,5)
- 123) la‘linden anuñ sözleri nâzük diyelüm biz / hüsninde anuñ yüzleri nâzük diyelüm biz (137,1)
- 124) la‘linden anuñ sözleri nâzük diyelüm biz / hüsninde anuñ yüzleri nâzük diyelüm biz (137,1)
- 125) altuñ kılur misümi binüm ‘ıskınuñ odi / bu kîmyâyı gör ki bu iksîr içindedür(138,7)
- 126) kaşunı eğri seveni dilerem / firâkuñ çarmıhıyle müsemmer (141,5)
- 127) mu‘arrefdür göñül la‘lüñ katında / velî bilüñde cânumdur münekker (141,7)

- 128) gâliye gîsûsına dürter isem / ğâliyenüñ yüzini kara kıla (142,2)
- 129) kara gîsûsı ağı vechiledür / çün benüm gönülüme kara kıla (142,4)
- 130) saçuñ kılın elüme vir ki bilüñe irişem / sinüñ ile gel idelüm yiñile bir büñyâd (144,2)
- 131) ‘ışkumuñ beñzi kaçan sola çü bu ortada ben / cân kenârına hemîşe bili sağdan çekerem (146,5)
- 132) vefâsı kadrini bilüp haka şükür kılmaz / binüm gönülüme billâh cefâ gerekmez mi (148,2)
- 133) yüregümüñ kanına girdi la‘li kanlu durur / n’ola sorar isem andan ki hûn-behâsı kanı (149,2)
- 134) binüm kanum bu cihân boynına düşer zîrâ / gerek ki gösdere baña cihân safâsı kanı (149,4)
- 135) felegüñ kavsi ki hilâli durur / görür ise kaşuñ yayın yasıla (150,8)
- 136) felegüñ kavsi ki hilâli durur / görür ise kaşuñ yayın yasıla (150,8)

3.1.1.1.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:

- 1) kanı gönülde su vü gözümüñ yaşını kan / beñzüm gümişin altuñ ider kîmyâ-yı ‘ışk (1,3)
- 2) gözüm nemi neme eksük komaz velî yâruñ / yaşuma ger neme nûr ise dahı hôt-ter ola (4,2)
- 3) döker gözüm yaşın seylâb her dem / kılur yir vüzini sîr-âb her dem (13,1)
- 4) ger gümânuñ var ise gamzeleri yarasına / sen dahı beñçileyin vir goñülü yâra sine (20,1)
- 5) görmek ağızı noktasın nûr-ı basar degül midür / yañağımı ay añlamah hüsn-i nazar degül midür (22,1)
- 6) yürek odına diledi su saça gözlerüm yaşı / gel baha dur ki şimdi ol dahı biter degül midür (22,3)
- 7) vücûdum hâk ü gözlerüm yaşı âb / odum ‘ışkuñ hevâsıyla muhammer (24,5)

- 8) gözüm yaşını şat iderem ‘âlemi bağıdâd / andan girü goñülümü dil-şâd idiserem
(25,3)
- 9) gerçi kebâb eyledi ‘ışkı odına cânı / ağızınıñ yârını bize zülâl eyledi (28,7)
- 10) goñülümü ben komış idüm goñli yolına / çâre ne durur şîşeyi çün senge getürdi
(33,2)
- 11) cânımı saçı kalı yahar ‘ûd gibi çün / kânûnı budur her neyi ki çenge getürdi (33,4)
- 12) yüzi güneşi sâyesidür rûh didügüm / bulmadı hayât ol ki irah düşdi bu zıldan (36,4)
- 13) cemâli güneşi çün toğa hüsn göginde / mecâlüm olmaya k’andın yana adam
yanaram (39,4)
- 14) yürek tamarından gözi neşteri kan alır / bir seyl olıban ol tamar ahasını bilmez
(40,2)
- 15) sohbet dilerem sinüñ ile goñlüm içinde / kim tuymaya hâlümüzü deyyâr bu gice
(43,2)
- 16) oyaña devletüm ol gice ki ol / döşegüm üsdine gele oyarı (44,5)
- 17) anuñ yolına gül tek açıluram / batarsa ayağuma hecri hârı (44,7)
- 18) gitmiş idüm saçuñ ile bâd-ı hevâ yolında ben / şimdi ayağı tozına uş yine getürdi
bini(45,3)
- 19) tutam ki anuñ ‘ışkın kimseneye dimeyem / beñzüm sarusı anı halka çahısar âhır
(51,2)
- 20) goñül kapusını ben bağlar isem ol yaña / gîsûları halkası kapu kahısar âhır (51,3)
- 21) nûr durur ‘ışkı odı sâfi günüle / yahmaya hergiz halfli âteş-i nemrûd (55,4)
- 22) gözi kûşesine cân oldı mihmân / ki merdümligidür oh pâ vüzârı (57,5)
- 23) leblerinüñ esrükligi gözümde degül mi / ‘ışkı çiçeği bitdi bu yüzümde degül mi
(61,1)
- 24) ben ‘ışkı hevâsında bir âh idiserem ki / irmeye hevâ hergiz hiç bâb ile gerdüme
(67,3)
- 25) ben ataram bu cânımı kaşu yayına / atıcınıñ meyli hem kemâna gerekdür(71,5)

- 26) gözlerüm gemisi lenger saldı kan deñizine / gark-ı hûn olsun eger azmini bâ-sâhil kıla (78,2)
- 27) taşa taşu gözleri ciger kanyile / hüsni cemâli şu‘â‘ı taşa çıharsa (80,2)
- 28) ince durur dil bili yolına varıamaz / ben varuram saçı kılını koşar ise(85,4)
- 29) ince durur dil bili yolına varıamaz / ben varuram saçı kılını koşar ise(85,4)
- 30) saçı kılına yapışup bu yolu ben varuram / hidâyet anlaruñ ola bu yolda ki azalar (88,3)
- 31) yüziyle saçı tek olmaya gice gündüz / cihân öziyle saçı kılını eger üzeler(88,5)
- 32) dil saçına vardı degdi gözi ohuna / gördi siyâhın u anlamadı sipâhım (91,4)
- 33) talsa n’ola gözlerüme yüzi hayâli / gözüm ahıtduğı incü lü’lü’ degül mi (96,3)
- 34) yüzini her kim ki kıla hâk yârı yolına / yâr yolında bile gerek her işüñ her yüzini(99,5)
- 35) göñlüm kuşu bir oğradı kurtıldı tuzahdan / yüz kez tutılır gîsûyile hâla dönerse (104,3)
- 36) gül yolına gözlerüm kızardalı ‘ışkıını / nergisleri yolına sevdâya çeker bu dil (110,2)
- 37) niçesi kanmaya lebleri yüregüm kanına / niçe susarsa lebi ‘âşikuñ yüreği kañar (116,4)
- 38) yaş ırmağını ırmağa kimüñ mecâli var / çün ki gözüm yaşı ola ‘umman bi’aynihi (120,8)
- 39) od u sudur gözüm ile göñülüm arası / düşdi ikisi arasına kan bi’aynihi (120,9)
- 40) ben toprağ eylerem yüzi ayağı tozına / şâyed ki bir işaret ola hâk-i pây ile (124,4)
- 41) gamzesi ohlarına didi işbu gözüm oh / rıdvân dahı kul ola bu hûra rızâyile (124,5)
- 42) göñülüm sırçasını uşadursın / nigârâ göñülün sengîn degül mi (125,4)
- 43) lebi ki kana gelüpdür yüregümün kanına / revâ durur ki cigerüm kanına ol kana (127,2)
- 44) yana mı ışkı odına ‘aceb bu varlığumuz / elüme girse tutağı sorayidüm ya ne (127,4)

- 45) ayağı tozına yüz ururam / ki göz ağrısı tûtiyâsı kanı (128,2)
- 46) ben yahşı cânım oynar isem zülfi yolına / ‘aklumı bile rîh-i yemâna vireler mi (131,6)
- 47) gözi ohına yüregüm ü teni döymez aña / ‘aceb bu bağrı taşuñ gevdesi harîr ola mı(136,3)
- 48) niçe ki ışkı odı tîz olur dil olur süst / didüm bu ‘akluma ki añlagıl erîr ola mı (136,4)
- 49) çün gözlerüme sürme durur dahı yigirek / cânâ ayağı tozları nâzük diyelüm biz(137,7)
- 50) saçları tolaşığı vâcib ider / ki mükerrer ola sözi şekere (140,6)
- 51) gözi âhûsı sayd kıldı bini / tutağındağı dür şikârı kanı (145,5)

3.1.1.1.2 Tamlanan + Tamlayan Dizilişinde Olan Belirtili İsim Tamlaması

3.1.1.1.2.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:

- 1) küfrini gîsûsınuñ cânumuz îmân bilür / bağlayalı bilüme bir kara züñ nâr ‘ışk (2,4)
- 2) nigârînâ bu gözlerden nasîbi kanı ‘uşşâkuñ / ki her dem leblerüñ için dökilür kanı ‘uşşâkuñ (3,1)
- 3) müberka’ olıban şâhâ nühüñe kıla hüsnüñi / nevâsı râstı yohdur meger ki cânı ‘uşşâkuñ (3,2)
- 4) bilüñ gibi hilâl olduh ağızuñ tek hayâl olduh / hayâlüñ olalı şâhâ bu dem mihmânı ‘uşşâkuñ (3,3)
- 5) gel iy ‘ışkına kuş añan dil ü cân vir cefâ cevır al / geh assı geh ziyân eyle budur dükkânı ‘uşşâkuñ (3,4)
- 6) egerçi ‘âm îmânın tamâm eyler şehâdetler / kemâle irmeye sensüz şehâ îmânı ‘uşşâkuñ (3,5)
- 7) güneşdür yüzi dildâruñ ilâhî müstakîm olsun / goñüli sahlasuñ allah anuñ yüzi zevâlinden (5,5)
- 8) şîrîn kılur hayâli lebinüñ bu ‘ayşümi / hamr itdi gözleri ne ki varlıhda buldı

hal(8,7)

- 9) cânâneye ben cânı çohdur ki revân itdüm / cânum binüm oldur ki cânâne-i ‘ışkam ben (16,3)
- 10) dem gelür ki dem ururam şâhâ ‘ışkuñdan siniñ / dak dutalar mı eger kükrer ise ner cengeri (18,5)
- 11) şol ki varı lebinüñ yaralar oñalda bilür / ne gümân gamzeleriyle yürek yarasına (20,2)
- 12) oddur hevâsı anuñ göz yaşı seyl oldı / ol yil ü ol su ol od gil mi kodı bu tende (37,4)
- 13) artuhrağ oldı ‘ışk odı diler ki kef kıla / ol oda varlığını kamusun ‘alef kıla (41,1)
- 14) sevdâ-zedesiyem saçuñuñ uşda perîşân / gerek ki binüm derdüme dermân ide la‘lüh (42,7)
- 15) hecr ile bini ol yâr niçe yahısar âhır / gözüm yoluna anuñ niçe bahısar âhır (51,1)
- 16) kaldı gözüm ardınca nigâruñ zîre ki ol / añladı hayâlini bu gözümde degül mi (61,5)
- 17) saçuñuñ sağışıncadur şehâ ‘uşşâkı hüsnüñüñ / velî bir nokta agzuñdan kamusına kifâyetdür (62,3)
- 18) anı ki gözüñ ider bu yüregüme göze göz / bile hâlini anuñ ehl-i dil ü ehl-i nazar(63,2)
- 19) aldı geyik gözlerle göñlümi binüm / vardum idi ya‘nî ki şikâra irişem (81,7)
- 20) eyle ki cân virmişem yoluna bilüñüñ / ‘aceb eger bu bili kişi eşer ise (85,5)
- 21) açıla heft uçmağuş kapusı baña ger / düğmesini yahañuñ elüm şeşer ise (85,6)
- 22) teşnelik odına i göñül yan bulamazsın / ağzından anuñ almaz iseñ dil eriseñ yâr(87,3)
- 23) döyîmeye bu yüregüm odına âhun / ger irürürse hevâ vücûdına âhun (91,1)
- 24) şükr iderem görelî cemâl-i nigârın / alnuma binüm bu yazuları yazana (93,4)

- 25) güneş sanemâ benzeyümez yüzüne direm / 'aybını yüzünüñ yine hem yüzüne direm (94,1)
- 26) yâr hüsnine satdı gözi varlığını binüm / bir cân ola bu ortada dellâla dönerse (104,4)
- 27) şöyle gözüm iledür cemâli anuñ bir / ki bu gözümünden kimsene yüzini bilmez (107,3)
- 28) kıymetini la'lünüñ sordum yine kendüden / hiç ağzını açmadı pes süfte degül midür (108,2)
- 29) niçesi kanmaya lebleri yüregüm kanına / niçe susarsa lebi 'âşkuñ yüreği kañar (116,4)
- 30) 'ışkuñı sinüñ 'akla gönüle dimedüm ben / her lahza anı gamzeñ ile 'âleme çahma (117,3)
- 31) müşki karınca ayağı düzdi hatı anuñ / gîsûsı dir zîre be-kirmân bihattihi (122,7)
- 32) ben cânı fidâ kılur isem bahmaya bir kez / hüsnüñe sinüñ şer' ile kana vireler mi (131,2)
- 33) bilinden anuñ kıl yararuz söyleyicek söz / şemsindeki yıldızları nâzük diyelüm biz (137,2)
- 34) 'ilm-i hurûfî hattı anuñ kıldı baña keşf / zân rû-şikeste gîsûsı teksîr içindedür (138,6)
- 35) altuñ kılur misümi binüm 'ışkınıñ odı / bu kîmyâyı gör ki bu iksîr içindedür(138,7)
- 36) elüm irerse bendine gîsûnuñ / ne bendüm var ise olsun muharrer (141,4)
- 37) ferîd-i 'asr tapuñdur ki hân-gîr olduñ / tavîl itmeyelüm sözi 'ışkuñ oldu ziyâd (144,4)

3.1.1.1.2.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:

1. nişe urur çemen yüzine saçuñ / ki benefşesi yüzi kara gele (121,3)

3.1.1.1.3 Tamlanan ve Tamlayan Arasında Başka Unsur Olan Belirtili İsim

Tamlaması

- 1) nigârînâ bu gözlerden nasîbi kanı 'uşşâkuñ / ki her dem leblerüñ için dökilür kanı 'uşşâkuñ (3,1)
- 2) dükâna bahmadı bâzârî olmadı göñülüm / velîk la'l-i lebünçün varam dükâna gerek (10,3)
- 3) kimüñ ki yasını kurdı sa'âdet-i ebedî / ohın kime atar ise anuñ dutuñ yasın (32,2)
- 4) varlığumuz niçe ki var hüsniñedir fidâ sinüñ / yahşı yaman diyümezüz yahşı sizüñ yaman bizüm (46,4)
- 5) garaz ahda karada yoh yâr ile birlik isterler / şol ahlih ki rızâsı yoh yâruñ anda döne kara (58,3)
- 6) kohusı şöyle gelür ki hilâfi yoh durur servüñ / kadüñi göricek ditrer delîli istikâmetdür (62,4)
- 7) cân niçe ayru düşe senden i cân çün ki hak / 'akd ide sinüñ baña 'ıškuñı kâbîn ile (77,3)
- 8) hattı bimislihi sañasın hızrdur anuñ / çün yârı oldı çeşme-i hayvân bi'aynihi (120,6)
- 9) yaşı uzuñ gözümüñ ü yili sabânuñ yig / ki biri ravzayı tâze biri mu'anber ider (129,6)
- 10) egerçi nakşiyile cevır kıldı hüsni bize / hayâli kıldı şebihün ile vefâ bu gice (135,2)
- 11) çün sen olasın pertevi yohdur dahı sem'ün / karañuda şol gözleri nâzük diyelüm biz (137,6)
- 12) şol fitneler ki gözleri hâmil durur anuñ / şükrâneler gerek ki bu tedvîr içindedür (138,2)

3.1.1.2. Üç ve Daha Fazla Kelimeden Oluşan Belirtili İsim Tamlamaları

3.1.1.2.1. Tamlayanı Sıfat Tamlaması olan Belirtili İsim Tamlaması

3.1.1.2.1.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:

- 1) *bu derdümüñ devâsına* ‘akl idimez ‘ilâç / beñzer bu derde ki gerek olur devâ-yı ‘ışk (1,2)
- 2) *incü dişüñüñ hayâli* düşeli goñülüme / yüzüme yalduzlamışam ser-be-ser âb-ı zeri (9,9)
- 3) kıldı lebi *ol yâruñ şerbetlerini* hâzır / divâne içün lîkin dîvâne-i ‘ışk olsa (17,5)
- 4) *her bir dagaluñ oyını* ser-bâzî degüldür / yâr yolına komah kişi ser bâzî degüldür (34,1)
- 5) açıla *heft uçmağüñ kapusı* baña ger / düğmesini yahañuñ elüm şeşer ise (85,6)
- 6) hüsnine zülfinden özge irmege yohdur sebep / uzuñ ise n’ola tutun *her bir işüñ uzını* (99,4)
- 7) n’idelüm ger goñülüme yağısın / çünki sen *işbu gözümüñ yağısın* (134,1)
- 8) gözi ohına yüregüm ü teni döymez aña / ‘aceb *bu bağrı taşuñ gevdesi* harîr olamı (136,3)

3.1.1.2.1.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:

1. şimdi anuñ hevâsına hutbe ohınur aduma / yüzde *bu gözlerüm yaşı* sikke-i zer degül midür (22,6)
2. *ince bili yolu* incedür ü uzuñdur / devlet ola anda ger kenâra irişem(81,6)
3. gamzesi ohlarına didi *işbu gözüm oh* / rıdvân dahı kul ola bu hûra rızâyile (124,5)
4. siper kıldı yine gül sînesini / çü peyveste görür *ol kaşı yayın* (130,2)
5. kararur gözlerüm bu sevdâdan / ki neçün sen *bu gözlerüm ağısın* (134,2)
6. *bu goñülüm deñizi* taşa gerek / düşmen ura başım taşa gerek (139,1)
7. çün tolu mey ayağımı koli ağdan çekerem / kucaram *ince bilini kılı* yağdan çekerem (146,1)

3.1.1.2.2. Tamlayanı Bağlama Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

3.1.1.2.2.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:

1. güneş ile gicenüñ ictimâ'ı yoh ya neçün / bu kara zülfi nigâruñ yüzinde derhôt ola (4,12)

3.1.1.2.2.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:

1. od u sudur gözüm ile gönülüm arası / düşdi ikisi arasına kan bi'aynihi (120,9)
2. hicrân ile vasluñ od ile suyu içinde / gark olmağ u yanmah yine bu sâ'ile degdi (132,2)

3.1.1.2.3. Tamlayanı Belirtili İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

- 1) güneşdür yüzi dildâruñ ilâhî müstakîm olsun / goñülü sahlasuñ Allah anuç yüzi zevâlerinden (5,5)
- 2) lebüñ efsûnunuñ mu'cizligine / mukırdur cümle-i ahbâb her dem (13,6)

3.1.1.2.4. Tamlayanı Belirtisiz İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

3.1.1.2.4.1. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması:

1. gönülümü yahmayınca toğmadı 'ışkum / zîra hevâ kîmiyâsınuñ haceridür (97,4)
2. visâl gicesinüñ subhı urdı bir dem-i serd / didüm ki işbu nefes bâd-ı zemherîr ola mı (136,5)

3.1.1.2.4.2. Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması:

1. yürek kanı izini yitürdüm ağzına / zannuñ ne durur k'anda bünhüñe degül midür (108,4)
2. müsâfir oldı gönül hüsni ili içinde / melâhatin görelî şol mukîme uçdı gönül (126,3)

3.1.1.2.5. Tamlayanı İsim-fiil Olan Belirtili İsim Tamlaması

- 1) ince bili tenümi kıl kıldı / teni kıl kalmağuş kenârı kanı (145,6)

3.1.1.2.6. Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

- 1) *cevher-i ferd-i la 'lünün otuz iki dürin* gözüm / nazm ider altun üstine ma'den ile dükân bizüm(46,5)
- 2) söyleyemedi dilüm *la 'l-i lebün vasfını* / didüm aña kendüden dil dile depretmegil (53,6)
- 3) düşeli *la 'l-i lebünün hayâli* çeşme begüm / 'aceb degül kan ile oldiyise çeşme begüm (98,1)
- 4) şâhâ gözünün derdi bu dem câna devâdur / *la 'l-i lebünün kanı* dahı caña şifâdur (100,1)

3.1.1.2.7. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

- 1) ikrârum aña ol ki kılmaya baña inkâr / *binüm delü gönülüne* inkâr ise ne kılam (19,4)
- 2) niçe kıla bir gönül ki her kılıyçün zülfinün / *kirpüginün her kılndan* bir dem-i sâ'il kıla (78,4)
- 3) şâhâ *yüzünün yüz yüzi* var bu iki yüzüm / toprağ ola yüz vech ile bir yüzüne direm (94,3)
- 4) dem degül mi ki serv bâra gele / *yâruñ ince bili* kenâra gele (121,1)
- 5) *binüm bu derdüme* billâh şifâ gerekmez mi / binüm bu sıdkuma billâh safâ gerekmez mi (148,1)
- 6) binüm bu derdüme billâh şifâ gerekmez mi / *binüm bu sıdkuma* billâh safâ gerekmez mi (148,1)
- 7) cefâyı yitesi kılduñ i taş bağırlu bize / *binüm bu meylüne* billâh vefâ gerekmez mi (148,3)
- 8) dutam ki câdû gözün hasta kıldı cânumuzı / *binüm bu hastama* billâh şifâ gerekmez mi (148,4)
- 9) egerçi kâfi durur 'ışkı bu cânuma binüm / *binüm bu hecrüme* billâh kafâ gerekmez mi (148,5)

3.1.1.2.8. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Belirtili İsim Tamlaması

- 1) beni zülfeyni kılıyle salıp bende oda saldı / bilimezem ne kopısar anuñ kıl ile kâlınden (5,4)

3.1.1.2.9. Tamlananı Farsça İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

- 1) binümle toğrudur boyı velî kec düşdi kaşları / alaca görürem dâyim anuñ cādû-yı şehlâsın (102,4)
- 2) bu mevsümüñ ehl-i dili ol gül güle karşı / tolu içesin şâd olasın bülbüle karşı (109,1)

3.1.1.2.10. Hem Tamlayanı Hem de Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlaması

- 1) yüzini her kim ki kıla hâk yârı yolına / yâr yolında bile gerek her işüñ her yüzini (99,5)

3.1.1.1.11. Tamlanan + Tamlayan Dizilişinde Olan Belirtili İsim Tamlaması

- 1) ben kim olam ki depre dem bir kılını gîsûsınuñ / başın eline alıban ol iş için sabâ gerek (14,2)
- 2) cedvel ahıdur gözüm ayağına şol servüñ / dólâbı bu gözümüñ berkâr ise ne kılam (19,5)
- 3) ben âteş-i ‘ışkından anuñ yañ dururam / peydâdur anuñ sûzı bu sözümde degül mi (61,2)
- 4) teng-i şekerı la‘l-i lebüñ tenge getürdi / tûtîsini bu gönümünüñ âhenge getürdi (33,1)
- 5) ‘ışvesi ol nigâruñ dil mi kodı bu tende / ya söylemege derdin dil mi kodı bu tende (37,1)
- 6) şem‘iyem ol dilberüñ nurûma kılmaz meded / kim ala şem‘üñ başın âlet-i şem‘in ile (77,2)
- 7) ‘ışkı odı dilberüñ bu başa çıharsa / ola ‘aceb ol od ile başa çıharsa (80,1)
- 8) çü gülde hüsn-i cemâlini dilberüñ yazalar / hatın görürler ise kamular gerek ezeler (88,1)
- 9) kim idi halka-i zülfine dilberüñ tolaşan / hevâyile kapuya kahmayınca halka-i

der (116,2)

10) yüregüme tohındı gözinüñ ohı anuñ / saymañ hisâba tohınan ohı hatâyile (124,3)

11) nesîme kul oluram ne zer ü ne sîm gerek / ki urdı müşk saçına nigârumuñ şâne
(127,3)

12) cemâlûñ ile bu gönliüm benüm nazîr ola mı / bu ‘âlem içre sinüñ gibi bî-nazîr ola
mı (136,1)

13) ‘ilm-i hurûfî hattı anuñ kıldı baña keşf / zân rû-şikeste gîsûsı teksîr içindedür
(138,6)

14) cânüm oda düşeli toprağ iderem yüzümi / kara saçuña sinüñ çün hevâsı yoh
n’idelüm (143,4)

15) egerçi kâfî durur ‘ışkı bu cânuma binüm / binüm bu hecrüme billâh kafâ
gerekmez mi (148,5)

3.1.1.12. Tamlanan ve Tamlayan Arasında Başka Unsur Olan Belirtili İsim Tamlaması

1) ‘âşık u ma’sûkanuñ ‘ışk iledür varlığı / bahıcağ ol ortada yine gün ehkâr ‘ışk
(2,6)

2) behrâm gözüñüñ şehâ tîrine yoh hatâ / ger sad-hezâr hîleyle def’ ide zühal (8,3)

3) yahnîsi durur câdû gözüñüñ delü gönliüm / bağrum çü kebâb oldı saña
toğrakakıkı (65,4)

3.1.2. Belirtisiz İsim Tamlamaları

3.1.2.1. İki Kelimeden Oluşan Belirtisiz İsim Tamlamaları

1) hastaya olan şifâ ahdine kılan vefâ / meclis içinde safâ gül bitüren hâr ‘ışk (2,7)

2) benem leylîye mecnûn bes ni’derem güneş ü ayı / cânâ leylî izi tozı yig ola ay
cemâlinden (5,7)

3) bu dünyâda binüm sensin ü ol dünyâda sinüñ ben / kaçan ise asılısar bu kolum tûbî
talından (5,8)

4) şî’a ehlerinden degülem lîk vardır bu kadar / ki hüseyñî la‘lûñ için ahıduram ca’ferî
(9,5)

- 5) cânımı ‘ışkuña satdum dahı behâ ne gerek / baña ho yoluña cân virmege behâne gerek (10,1)
- 6) gözi kıldı göñül ilini harâb / gezmişem ben il ile şâr isderem (11,1)3
- 7) göñül tebrîzine geleli ol şâh / ahıdur gözlerüm surh-âb her dem (13,2)
- 8) şehâ reyhân mı şol hattıñ muhakkak / ya kâfîr üsdine ‘anber murakkak (15,1)
- 9) şol ki varı lebinüñ yaralar oñalda bilür / ne gümân gamzeleriyle yürek yarasına (20,2)
- 10) şîşedür goñülüm ü senk durur yâr dili / şîşe çün senge ura kendüzini yara sına (20,5)
- 11) yüzinde hüsn ‘ilmin ohımışam / baña ta‘n itmegil ezber dir isem (21,3)
- 12) goñül mısırında çün sensin ‘azîzüm / revâdur yûsufa çâker dir isem (21,4)
- 13) yürek odına diledi su saça gözlerüm yaşı / gel baha dur ki şimdi ol dahı biter degül midür (22,3)
- 14) her bir meliküñ dünyâda bir şehri olur ben / goñül şârını saña gam-âbâd idiserem(25,5)
- 15) nev-iûzdur sinüñ ile bir ‘ayş idem gerek / ki dünyâ ehli göre vü a‘yâd yâd ola (26,4)
- 16) hüsnî ki hak lutfidur bize harâm idüben / gözleri ‘âşık kanın nişe helâl eyledi (28,5)
- 17) hüsnî ki hak lutfidur bize harâm idüben / gözleri ‘âşık kanın nişe helâl eyledi (28,5)
- 18) yüzi gül gözidür nergis teni berk-i semenden ter / velî kirpükleri câdû yüreği sengi hârâdur (30,4)
- 19) tarab atına nigârâ goñül çü bağladı zîn / gerek ki ma‘rekesine felek kıla tahsîn (32,1)
- 20) gelüñ ki ohıyalum feth için bu fâtihayı / ki niçeler ohıya düşmen üsdine yâsîn (32,4)
- 21) çü fil bendini esb ile bağladı devlet / ne kıla düşmen-i kej-rev ki oynaya ferzîn

- (32,5)
- 22) 'adû tarakası beñzer şuna ki hâşâ eşek / salar palânını yire vü götürür harzîn (32,6)
- 23) her bir dagaluñ oyını ser-bâzî degüldür / yâr yolına komah kişi ser bâzî degüldür (34,1)
- 24) tecellisine tûr tağı döyimez / çü 'uşşâka hitâbı len terândur (35,3)
- 25) şeh yolına saldum atumı mât ivine ben / uran ruhını ruhına ne fikr ide filden (36,5)
- 26) cemâli güneşi çün toğa hüsn göginde / mecâlüm olmaya k'andın yana adam yanaram (39,4)
- 27) yürek tamarından gözi neşteri kan alır / bir seyl olıban ol tamar ahasını bilmez (40,2)
- 28) gümrâh durur bu delü dil gîsûlarında / sevdâ adını boynuma tahasını bilmez (40,5)
- 29) artuhrağ oldı 'ışk odı diler ki kef kıla / ol oda varlığını kamusın 'alef kıla (41,1)
- 30) bu gice kıldı tâli' bize yârî / ki tâli' oldı 'ışk erine yârî (44,1)
- 31) cevher-i ferd-i la'lüñüñ otuz iki dürin gözüm / nazm ider altuñ üstine ma'den ile dükân bizüm (46,5)
- 32) yürek kanında gusl eylemeyince / kaşuñ mihrâbına olmaz nemâzum (48,6)
- 33) tamar yürek tamarından hezâr katre-i hûn / bu fitne gözlerini 'işveler ile süzeli (49,3)
- 34) göñül kapusını ben bağlar isem ol yaña / gîsûları halkası kapu kahısar âhır (51,3)
- 35) cân anı diler ki yaş yolına ola revân / şâyed aña dir isem sil sile depretmegil (53,4)
- 36) cûd yolına vücûdı terk ide goñlüm / hâsa aña k'olmaz ise olmaya mevcûd (54,3)
- 37) fenâ sikkesin almışam nigârâ 'ıškuñ elinden / gerek varlığa ol nakşı kavî vü muhkem uram ben (59,5)
- 38) şeh yolına cân oynayaña lutf gerekdür / cân oynamışam bozma bu yasakı ne dirsın (60,5)
- 39) bağdâd-i cemâlüñçün gözüm çü şat olmışdur / kan deñizine göñül talmağa bat olmışdur (64,1)

- 40) 'ışk ohunı atmayısaram cüz be-nişâne / sen bu yola niçe ki gerek oğrakakıkı (65,5)
- 41) tasavvuf ehli bulalı safâlarını yüzünde / kimi seccâdesin satar girü kor kimi ibrîki (66,3)
- 42) ciger kanını gözlerün yürek odiyle su kıldı / 'âcâyib kâr-hânedür n'iderler kar' u enbîki (66,4)
- 43) îmân-ı şem' yandura gönüm lebüñ için / cân ile ola ki oyaram işbu dîni ben (69,4)
- 44) buñı hakikat bilün ki yüzini gören / kılımaya 'ışkı da 'vîsini mecâzî (70,5)
- 45) 'âşık olan yâr yolına yana gerekdür / yana bilicek bu yola ya ne gerekdür (71,1)
- 46) evvel içendür gözüm 'ışk kadehlerini / cârîdür anuñ için gözüme idrâr-ı 'ışk (74,3)
- 47) müşk bâzârını saçuñ sanemâ kıldı kesâd / şekerün narhını hem sözün ile delü gönül (75,5)
- 48) yaluñuz ben degülem 'ışk esîri / ki tağlarda inilerler hamâyim (76,3)
- 49) gözlerüm gemisi lenger saldı kan deñizine / gark-ı hûn olsun eger azmini bâ-sâhil kıla (78,2)
- 50) teşnelik odına i gönül yan bulamazsın / ağzından anuñ almaz iseñ dil eriseñ yâr (87,3)
- 51) bî-çâre gönül yahdı özin la'l yolına / hem andan ola çâre bu bî-çâre gönülde (89,5)
- 52) zehr için tiryâkı koymah ola mı / lâcerem ki gül katında hâr ola (90,4)
- 53) la'l durur leblerün velî şekerîdür / al yañađuñ taze ter zi-verd-i tarîdür (97,1)
- 54) saçuñ girihlerine ben tolaşmışam çohdur / cefâ atına binüben baña ulaşma begüm (98,3)
- 55) 'arif oldur ki bulımaz yâr katında özini / 'ışk bir hâzârdur ki anda satılmaz özini (99,1)
- 56) kim ki ata kendü varlığını şemsün nûrına / sa'd ise nahs ise bile kendüñün yılduzını (99,3)
- 57) yüzini her kim ki kıla hâk yârı yolına / yâr yolunda bile gerek her içün her yüzini (99,5)

- 58) ben sinûñ ile müttehidem yohdur ikilik / ahvel nazarı n'ola bu ahvâla dönerse
(104,2)
- 59) sûzişi olmayana sûz işini dimen / göz yaşı dahı gönülde sûzını bilmez (107,2)
- 60) sûzişi olmayana sûz işini dimen / göz yaşı dahı gönülde sûzını bilmez (107,2)
- 61) bülbül ünin işitdi gavğâya çeker bu dil / gül kohusını aldı sahrâya çeker bu dil
(110,1)
- 62) gül yolına gözlerüm kızardalı 'ışkını / nergisleri yolına sevdâya çeker bu dil
(110,2)
- 63) gîsûları binmişdür her lahza nesîm atın / hattına varur beñzer yayaya çeker bu dil
(110,3)
- 64) leblerüñi göriben kurımayınca kanlar / geyikler göbeğinde müşk-i tatar olmamış
(118,3)
- 65) yaş ırmağını ırmağa kimüñ mecâli var / çün ki gözüm yaşı ola 'umman bi'aynihi
(120,8)
- 66) ten ile 'akl ü gönüldür şehâ fidâ yoluña / arada cân haberi yoh ne geldi bu câna
(127,5)
- 67) yahası hecr odına yüz bin yıl / kohmayan 'ışk ile yahası kanı (128,7)
- 68) hevâ nesîmi gül ile velî mu'attar ider / bu rikkat ile sehâbuñ gözün mukattar ider
(129,1)
- 69) dutar çiçek yine sîmîn siper felek ohına / egerçi haddi degüldür velîk derhôr ider
(129,4)
- 70) ne hâldür ki gözüñ fitne kapusın açmış / dilüñ halâyıka rahm ivini muhaccer ider
(129,7)
- 71) cân gerek idi uçayidi göge / hey di zülfüñe ki ayah bağısın (134,5)
- 72) kaplan olmuş gönül şikârı kanı / 'ışk ışiginde âh ü zârı kanı (145,1)
- 73) kaplan olmuş gönül şikârı kanı / 'ışk ışiginde âh ü zârı kanı (145,1)
- 74) ihtiyâr ile vardı dil tapuña / şimdi bu gönül ihtiyârı kanı (145,7)

75) kara ağıını saçar ki dire dil balıĝını / balıĝ olmaya meger ben eli aĝdan çekerem
(146,3)

76) la‘lũñ ayaĝıyile bize vir mũl ayaĝın / ‘âlem geçer dahı bizi uzatma mũlmũle
(147,3)

77) binũm kanum bu cihân boynına dũşer / zırâ gerek ki gösdere baña cihân safâsı
kanı (149,4)

3.1.2.2. Üç Kelimededen Oluşan Belirtisiz İsim Tamlamaları

3.1.2.2.1. Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlaması

1) gonca ağızın açmaĝa kimũñ eli irişiser / âteş-i ‘ışk mevsũmi irişiben hevâ gerek
(14,3)

2) gitmiş idũm saçuñ ile bâd-ı hevâ yolında ben / şimdi ayaĝı tozına uş yine getürdi
bini (45,3)

3) ehl-i hured goñũlleri yoluña koyıcah / bizũm gibi delũlere hem terk-i ser dũşer
(50,4)

3.2. Sıfat Tamlaması

3.2.1. İki Kelimededen Oluşan Sıfat Tamlamaları

1) goñũlde kopalı sanemâ bir safâ-yı ‘ışk / toldı bu ‘âleme yine bizden nidâ-yı ‘ışk
(1,1)

2) bu derdũmũñ devâsına ‘akl idimez ‘ilâç / beñzer bu derde ki gerek olur devâ-yı
‘ışk (1,2)

3) kan ile destemâz aluram lebleriyiçũn / tâ bir düĝâna râst kılam ez-berây-ı ‘ışk
(1,7)

4) sũhte goñũllere kıldı yine câr ‘ışk / iy niçe ‘âşıkları kıldı yine zâr ‘ışk (2,1)

5) verziş-i ‘ışk eylese bizçileyin kişiler / n’ola çũ verziş kılur günbed-i devvâr ‘ışk
(2,9)

6) nigârînâ bu gözlerden nasîbi kanı ‘uřřâkuñ / ki her dem leblerũñ içũn dũkilür
kanı ‘uřřâkuñ (3,1)

7) nigârînâ bu gözlerden nasîbi kanı ‘uřřâkuñ / ki her dem leblerũñ içũn dũkilür
kanı ‘uřřâkuñ (3,1)

- 8) bilũn gibi hilâl olduh ağızuñ tek hayâl olduh / hayâlũn olalı şâhâ bu dem mihmâmı ‘uşşâkuñ (3,3)
- 9) lebũn meyiyle bir dem dimâğ eger ter ola / gerek ki sözlerümüzden cihân mu‘attar ola (4,1)
- 10) meger ki bu gönülüm ârzû-yi şekker ider / ki dâyimâ ağızumda lebũn mükerrer ola (4,6)
- 11) nigârâ la‘l-i lebũn ‘âşıkı durur bu gönül / key ise cennetũn içinde havz-ı kevser ola (4,7)
- 12) nigârâ râst diyelüm çü servũn oldu revân / kıyâmet oldu gerek kamu serve server ola (4,9)
- 13) dem olmadı mı demũnden ki bir dem ola aña / niçe niçe kapudan taşra halka-i der ola (4,10)
- 14) başumda leşker-i sevdâ çü düzdi hayl-hânesin / ‘aceb dutma eger bu ten hayâl ola hayâlinde (5,2)
- 15) bu dünyâda binüm sensin ü ol dünyâda sinũn ben / kaçan ise asılısar bu kolum tûbî talından (5,8)
- 16) bu dünyâda binüm sensin ü ol dünyâda sinũn ben / kaçan ise asılısar bu kolum tûbî talından (5,8)
- 17) bu dünyâda binüm sensin ü ol dünyâda sinũn ben / kaçan ise asılısar bu kolum tûbî talından (5,8)
- 18) dil sîneñe bağlandı cân asıldı lebũnden / her mevlevî gerek düze bend ü şeker-âvîz (6,2)
- 19) nâzük tenũni bilimezem cân mı beden mi / hele sanuram ben anı rûh-ı beden-âmîz (6,4)
- 20) hûn-ı cigeri gözlerüm ahıda zarûret / çün hindû gözüñ aldı ele hancer-i hûn-rîz (6,5)
- 21) ağlasam gözlerümi ‘ayn-ı müdemmâ añlasañ / iñleşem bu tenümi şem‘-i müdemma‘ görseler (7,2)
- 22) ‘ayn-ı şifâ durur baña gözüñdeki ‘ilel / görmez göze göz anı ki gözinde var sebel (8,1)

- 23) behrâm gözünüñ şehâ tîrine yoh hatâ / ger sad-hezâr hîleyle def` ide zühal (8,3)
- 24) zülfünü tara ki ola âsân bu müşkilüm / ki saña yaraşur şehâ şol `akd ü işbu hal (8,4)
- 25) uçmalıda çün yüzünü ola hûriye ne mecâl / ol tende ki tapuñ ola her rûha ne mahal (8,5)
- 26) uçmalıda çün yüzünü ola hûriye ne mecâl / ol tende ki tapuñ ola her rûha ne mahal (8,5)
- 27) uçmalıda çün yüzünü ola hûriye ne mecâl / ol tende ki tapuñ ola her rûha ne mahal (8,5)
- 28) şîrîn kılur hayâli lebinüñ bu `ayşümü / hamr itdi gözleri ne ki varlıhda buldı hal (8,7)
- 29) kâlbümde kılca hîç mihek `ayb bulmaya / kalbümde kalb kanda bula bile her dagal (8,8)
- 30) boyuña tûbî ne nisbet bir kuru ağaç durur / kim getüre bile dile servi yâhud `ar`arı (9,3)
- 31) dünyâda dahı ne diler şol kişi ki der-bahâr / suna ayağ eline ma`şûka-i hõşmanzarı (9,6)
- 32) özgeleri medh idenler görelî şâh yüzünüñ / bir yiñi tûmâr idüp yudılar eski defteri (9,7)
- 33) ne revâdur ki göre la`l-i lebüñi her dagal / bilmege anı binüm tek kişi gerek cevherî (9,8)
- 34) ne revâdur ki göre la`l-i lebüñi her dagal / bilmege anı binüm tek kişi gerek cevherî (9,8)
- 35) bir nazar kılsañ n`ola ahvâlüme / zî delü esrügü mi`mâr isderem (11,2)
- 36) cân ü ten `akl ü dil ü varlıh virüp / yâra kul oldum bir ikrâr isderem (11,5)
- 37) tâ ki bir kez dahı düşe ol nazar / dâ`imâ eflâki devvâr isderem (11,7)
- 38) cevr elinden cân ü dil kurtarmağa / `anberüñden iki tatar isderem (11,8)
- 39) kıl yarar cânüm ki ire biline / ince yola girmege yâr isderem (11,12)

- 40) dudağı bûse didi vü havâle kıldı yüze / egerçi nakd idi vechi bir aya saldı bini (12,2)
- 41) ne dem durur ki mis altuñ degül vücûduñ ile / fidâ olam oduña kîmyâyâ saldı bini (12,5)
- 42) ne dem durur ki mis altuñ degül vücûduñ ile / fidâ olam oduña kîmyâyâ saldı bini (12,5)
- 43) döker gözüm yaşın seylâb her dem / kılur yir vüzini sîr-âb her dem (13,1)
- 44) döker gözüm yaşın seylâb her dem / kılur yir vüzini sîr-âb her dem (13,1)
- 45) gönül tebrîzine geleli ol şâh / ahıdur gözlerüm surh-âb her dem (13,2)
- 46) semâ'ı çerhi neyledi cânuma / gözümü eyledi dölâb her dem (13,3)
- 47) kaçan konışam ol mâh ile diyü / elümde zîc ü üstürlâb her dem (13,4)
- 48) lebüñ 'ışkınadur mey-hânelerde / ki içerler şarâb-ı nâb her dem (13,5)
- 49) lebüñ efsûnunuñ mu'cizliğine / mukırdur cümle-i ahbâb her dem (13,6)
- 50) hicâb oldı yaşum kirpüklerüme / kaçan yol bula anda hâb her dem (13,7)
- 51) hüb cihânda çoh velî nâzûk ü dil-rübâ gerek / câna vidâ' kıluban 'ışkına merhabâ gerek (14,1)
- 52) gonca ağızın açmağa kimüñ eli irişiser / âteş-i 'ışk mevsümi irişiben hevâ gerek (14,3)
- 53) şehâ reyhân mı şol hattuñ muhakkak / ya kâfûr üsdine 'anber murakkak (15,1)
- 54) ne hûrîsin kusûruñ yoh nigârâ / ki cennetdür tamu sinüñle el-hak (15,3)
- 55) elüñe âyine al yüzüñe bah / kiçi barmah niçe kılmış ayı şak (15,6)
- 56) şehâ şâhîn gözüñ apardı gönli / sañasın bedeneyi kapdı başak (15,7)
- 57) rûşen bu durur yanmah oldı yüzine vâcib / şem' olмага her câna pervâne-i 'ışkam ben (16,5)
- 58) her çend ki her şem'e pervâne düşer olur / yoldaş bize bu yolda pervâne-i 'ışk olsa (17,14)
- 59) her çend ki her şem'e pervâne düşer olur / yoldaş bize bu yolda pervâne-i 'ışk

olsa (17,14)

60) ben hüseyinî cân virürem görelî vech-i hasen / gör ne düzmişdür yaşum bu yüzde
zerr-i ca'ferî (18,2)

61) şol kişi gerek ki ikdâm eyleye bu 'ışka ki / sol elinde başı ola sağ elinde hanceri
(18,6)

62) şol kişi gerek ki ikdâm eyleye bu 'ışka ki / sol elinde başı ola sağ elinde hanceri
(18,6)

63) şol kişi gerek ki ikdâm eyleye bu 'ışka ki / sol elinde başı ola sağ elinde hanceri
(18,6)

64) şol kişi gerek ki ikdâm eyleye bu 'ışka ki / sol elinde başı ola sağ elinde hanceri
(18,6)

65) efkâr ide zülfünde bu 'akl ki şeydâdur / bîçâre goñül eger efkâr ise ne kılam
(19,3)

66) efkâr ide zülfünde bu 'akl ki şeydâdur / bîçâre goñül eger efkâr ise ne kılam
(19,3)

67) şol ki varı lebinüñ yaralar oñalda bilür / ne gümân gamzeleriyle yürek yarasına
(20,2)

68) niçe ser servüñ için oynamışlar / saña lâyık durur server dir isem (21,9)

69) anı ki iki hâcibüñ kıldı cemâlüñ iline / egri otur u toğru di 'adl-i 'Ömer degül
midür (22,7)

70) ehl-i 'irfân bir nazarda neydüğüni bilüben / cân adın sinüñ katuñda añmaya
uyalalar (23,5)

71) dimâğumda hayâlüñdür musavver / lebüñ zikri bu dilümde mükerrer (24,1)

72) lebüñden bir hayâl itdi goñülüm / ki oldı gözlerümden ol mukattar (24,3)

73) lebüñden bir hayâl itdi goñülüm / ki oldı gözlerümden ol mukattar (24,3)

74) bu gün yine senden saña feryâd idiserem / bi-dâduñı 'arz eyleyüben dâd
idiserem (25,1)

75) ben nâm ile nâmûs ile 'ârumı koyıban / nâmûs idüben dünyâda bir ad idiserem

(25,7)

76) nev-iûzdur sinüñ ile bir 'ayş idem gerek / ki dünyâ ehli göre vü a'yâd yâd ola
(26,4)

77) ne mîmi aç ne sîmi gösder andan / ne sîni gösderürsin bu nemîmi (27,3)

78) baña bu yara yâra ta'ne degül / kanı gösder güzelden bir selîmi (27,9)

79) hecrine döyimezem vaslına irimezem / şol sanemüñ ki yüzi bedri hilâl eyledi
(28,4)

80) lebüñ kanduğıyîçün kaña her dem / ne lâzımdur ki beñizüm sarara (29,6)

81) lebüñ kanduğıyîçün kaña her dem / ne lâzımdur ki beñizüm sarara (29,6)

82) hezârân dil perîşân var saçuñda / kaçan gele bu dil anda şümâra (29,8)

83) sağlıh sanemâ 'âşika dînâr ü diremdür / sanma ki seni sevene hiç nesene kemdür
(31,1)

84) hecrüñ ile ırmahlar ahar işbu gözümden / ırmahlar ahıtmaz ise bu göz dahi
nemdür (31,2)

85) hecrüñ ile ırmahlar ahar işbu gözümden / ırmahlar ahıtmaz ise bu göz dahi
nemdür (31,2)

86) şol 'arız ü zülfe sanemâ 'anber ü kâfur / ne nisbeti var dünyâ duralı çü hademdür
(31,5)

87) gelüñ ki ohıyalum feth için bu fâtihayı / ki niçeler ohıya düşmen üsdine yâsîn
(32,4)

88) kurdı kaşı yayını vü gezledi gözi oh / meger ki bu türkîleri ol cenge getürdi
(33,3)

89) kurdı kaşı yayını vü gezledi gözi oh / meger ki bu türkîleri ol cenge getürdi
(33,3)

90) cânımı saçı kılı yahar 'üd gibi çün / kânûnı budur her neyi ki çenge getürdi
(33,4)

91) virgil eline sâkî tolu câmı vü anla / şol lutfi ki ol bâde-i gül-renge getürdi (33,5)

- 92) cevrũn taşını gõñlũme niçe atarsın / bir sırça durur âhen-i şîrâzî degũldũr
(34,3)
- 93) çerh ohı gibi gamzesi yarmaz cigerũmi / yũrekdũr ahır atduğı bir yazı degũldũr
(34,4)
- 94) yũzi gũneşi sâyesidũr rũh didũgũm / bulmadı hayât ol ki ırâh dũşdi bu zıldan
(36,4)
- 95) ‘işvesi ol nigâruñ dil mi kodı bu tende / ya söylemege derdin dil mi kodı bu
tende (37,1)
- 96) ‘işvesi ol nigâruñ dil mi kodı bu tende / ya söylemege derdin dil mi kodı bu
tende (37,1)
- 97) ‘ışkuñ odına yanmaz hũsnũñ şu‘â‘ı hergiz / nokta kodı mı cânda kıl mı kodı bu
tende (37,2)
- 98) sâyeñde bulduğumı ben sâye bilimezem / gũneş yũzũñ şu‘â‘ı zıl mı kodı bu
tende (37,3)
- 99) oddur hevâsı anuñ gõzyaşsı seyl oldı ol / yıl ü ol su ol od gil mi kodı bu tende
(37,4)
- 100) sen yũz gõz ile dile ki yâr dilũñi dile / ne diler ise kılsoñ dil mi kodı bu
tende (37,5)
- 101) gõñũl bulmadı bu deñize sâhil / niçe ki eyledi kat‘-ı merâhil (38,1)
- 102) mũcâvir olmuşıduh işiginde / yönelmedin dahı ol yola mahmil (38,2)
- 103) ne dil var binde ki dile gele ol / meger bir dem gelũr olursa dil dil (38,3)
- 104) ne dil var binde ki dile gele ol / meger bir dem gelũr olursa dil dil (38,3)
- 105) nigârâ bir kılũña degmezem ben / tefahhus kılmuşam gîsũñı kıl kıl (38,4)
- 106) şehâ sâ‘idlerũñden bî-nasîbem / baña irmediyise bu hamâ‘il (38,7)
- 107) yũrek tamarından gõzi neşteri kan alur / bir seyl olıban ol tamar ahasını
bilmez (40,2)
- 108) artuhrağ oldı ‘ışk odı diler ki kef kıla / ol oda varlığını kamusın ‘alef kıla
(41,1)

- 109) iy ‘akl tutma dak dile cân virse yâr ne / zîrâ şeref durur niçe ki ol şeref kıla
(41,4)
- 110) şâhâ şekerüñ narhını erzân ide la‘lûñ / ger bir dem ura mürde tenin cân
ide la‘lûñ (42,1)
- 111) şâhâ şekerüñ narhını erzân ide la‘lûñ / ger bir dem ura mürde tenin cân
ide la‘lûñ (42,1)
- 112) teng idi lebüñ söylemeyeli gönülümü / korhum budur öksüze ki bir kan
ide la‘lûñ (42,2)
- 113) ger bir dem ile mürde tene rûh irüre / mümkün ola ki bir dahı imkân ide
la‘lûñ (42,3)
- 114) şekker lebiñi suñ bize iy yâr bu gice / ger yoh dir isem uş yüregüm yar bu
gice (43,1)
- 115) şekker lebiñi suñ bize iy yâr bu gice / ger yoh dir isem uş yüregüm yar bu
gice (43,1)
- 116) şekker lebiñi suñ bize iy yâr bu gice / ger yoh dir isem uş yüregüm yar bu
gice (43,1)
- 117) gerek ki ihtiyârı aña virem / eger sevdüm ise ol ihtiyârı (44,4)
- 118) oyaña devletüm ol gice ki ol / döşegüm üsdine gele oyarı (44,5)
- 119) ben ol bâriye ki bâr olmışam kul / ki bilinden salar boynuma bârı (44,6)
- 120) sol büt eger bizüm ola sanki olur cihân bizüm / ger aña olmaya fidâ bes
nemüz ola cân bizüm (46,1)
- 121) yüzüñ hadîkası şehâ reşk-i cinân imiş / koşa kaşuñ bu devrde sâhib-kırân
imiş (47,1)
- 122) behrâm olursa câdû gözüñ olmaya ‘aceb / kirpüklerüñ çü ohlar ü kaşuñ
kemân imiş (47,2)
- 123) irah yahın çü gamzeñ gönli yarmaz / ne veçhe oturur bu ihtirâzum (48,5)
- 124) irah yahın çü gamzeñ gönli yarmaz / ne veçhe oturur bu ihtirâzum (48,5)
- 125) hammâmda ne şî‘r ki diyile

- ter düşer / zîrâ ahar suya sanasın ki şeker düşer (50,1)
- 126) gülden gül-âb niçe kopar
anda bilinür / ki gül yañahlarına hayâyile der düşer (50,2)
- 127) kirpügün ohına cânı umac kılmışam / zîrâ ki atduğı yire evvel nazar
düşer (50,6)
- 128) hecr ile bini ol yâr niçe yahısar âhır / gözüm yoluna anuñ niçe bahısar
âhır (51,1)
- 129) goñül kapusını ben bağlar isem ol yaña / gîsûları halkası kapu kahısar
âhır (51,3)
- 130) ol dir ise gîsûsı cânuma şol dem ola / her kılına dir ise kıl kıla
depretmegil (53,5)
- 131) ol dir ise gîsûsı cânuma şol dem ola / her kılına dir ise kıl kıla
depretmegil (53,5)
- 132) şol suyu sungıl baña ki od ola fi'li / tâ ki ola tîz-ter bu âteş-i mevkûd
(54,4)
- 133) nûr durur 'ışkı odı sâfi günüle / yahmaya hergiz halîli âteş-i nemrûd
(55,4)
- 134) cevri ü cefâ hoş durur çü 'ışk-ı ezelde / yazmış ola bir kişiye tâli'-i mes'ûd
(55,5)
- 135) çal bu nevâ perdesinde nağme-i tanbûr / irer iseñ bu hicâza sa'y ola
meşkûr (56,1)
- 136) saçıñuñ her kılıdur 'ışkuma yol / hevâ yola getirür her azarı (57,4)
- 137) şehâ şehlâ gozûñ için
diyümezem ben ah kara / ne zülf ola meger ol göze bir ağ ile göz kara (58,1)
- 138) garaz ahda karada yoh yâr ile birlik isterler / şol ahlîh ki rızâsı yoh yârûñ
anda döne kara (58,3)
- 139) gozûñ şâhîni kılursa goñül kebgıyile bâzî / mecâl olmaya bu avda nigârâ
hîç şuñ kara (58,4)

- 140) şehâ sor ne nefîr ider ki bu dâ'irde neyiçün / ikilikden ura bir dem anuñ
'ışkında nakkâre (58,5)
- 141) şehâ sor ne nefîr ider ki bu dâ'irde neyiçün / ikilikden ura bir dem anuñ
'ışkında nakkâre (58,5)
- 142) nigârâ 'ışkuñ odından dem olmışdur bu yüregüm / budur derdüm k'anı
oda lebüñçün der-dem uram ben (59,2)
- 143) baña şol câdû gözlerüñ atar bir lahzada yüz oh / hisâba gerçi ki dilde ol
ohlari kem uram ben (59,3)
- 144) baña şol câdû gözlerüñ atar bir lahzada yüz oh / hisâba gerçi ki dilde ol
ohlari kem uram ben (59,3)
- 145) baña şol câdû gözlerüñ atar bir lahzada yüz oh / hisâba gerçi ki dilde ol
ohlari kem uram ben (59,3)
- 146) çü 'ışkuñ odı tutuşdı bu varlıhda bulısardur / eger gözüm yaşıyile bu
köynüğe nem uram ben (59,4)
- 147) çü 'ışkuñ odı tutuşdı bu varlıhda bulısardur / eger gözüm yaşıyile bu
köynüğe nem uram ben (59,4)
- 148) fenâ sikkesin almışam nigârâ 'ışkuñ elinden / gerek varlığa ol nakşı kavî
vü muhkem uram ben (59,5)
- 149) ben varlığımı oynamışam külli yoluña / yohlıh mıdur uş bende kalan
bâkî ne dirsın (60,2)
- 150) şeh yolına cân oynayaña lutf gerekdür / cân oynamışam bozma bu yasakı
ne dirsın (60,5)
- 151) leblerinüñ esrükliğı gözümde degül mi / 'ışkı çiçeği bitdi bu yüzümde
degül mi (61,1)
- 152) ben âteş-i 'ışkından anuñ yaña dururam / peydâdur anuñ sûzı bu sözümde
degül mi (61,2)
- 153) kaldı gözüm ardınca nigârüñ
zîre ki ol / añladı hayâlini bu gözümde degül mi (61,5)

- 154) saçuñuñ sağışıncadur şehâ ‘uşşâkı hüsnüñüñ / velî bir nokta agzuñdan kamusına kifâyetdür (62,3)
- 155) bir dem irürdi yine yüregüme peyk-i seher / işledüğünü anuñ niçesi işleye seher (63,1)
- 156) anı ki gözün ider bu yüregüme göze göz / bile hâlini anuñ ehl-i dil ü ehl-i nazar (63,2)
- 157) yüregüm kirpügün altında sañasın... / neşteri kankı tamara k’irişe kanı tamar (63,5)
- 158) yüregüm kirpügün altında sañasın... / neşteri kankı tamara k’irişe kanı tamar (63,5)
- 159) hüsnüñ deñizi mevci salduğı kırañına / ‘anber tonına girüp uş hâl ü hat olmışdur (64,3)
- 160) bilün kılına kulam kâlüm budur anda ki / ihmâl-i cemâlîye ol kıl mahat olmışdur (64,4)
- 161) her nirede ki varlıh var yohlığa girmişdür / sen sanma ki ağzuñda bu dem fakat olmışdur (64,5)
- 162) her nirede ki varlıh var yohlığa girmişdür / sen sanma ki ağzuñda bu dem fakat olmışdur (64,5)
- 163) yahnîsi durur câdû gözünüñ delü gönüm / bağrum çü kebâb oldı saña toğrakakıkı (65,4)
- 164) ‘ışk ohını atmayısaram cüz be-nişâne / sen bu yola niçe ki gerek oğrakakıkı (65,5)
- 165) ne tammiş lebleründen bu şerâba ki kan esrükdür / anuñçün tolu içerüz ayahları ale’r-rîkî (66,2)
- 166) Ciger kanını gözlerün yürek odıyle su kıldı / acâyib kâr-hânedür niderler kar' u enbîki (66,4)
- 167) şehâ meşşâte-i miskîn saçuñı gerçi cem‘ ider / nesîm-i subh her demde irürür cem‘e tefrîki (66,5)

- 168) vardı sanemâ gönülüm gözlerüñe derd uma / dermân yine hem oldur
gönüldeki derdüme (67,1)
- 169) bağladı şehâ ‘ıškuñ gönülüme yüz şeşdür / tutam ki gele şeşler çâre ne bu
nerdüme (67,2)
- 170) ben ‘ışkı hevâsında bir âh idiserem ki / irmeye hevâ hergiz hiç bâb ile
gerdüme (67,3)
- 171) bir gice hayâlünü biribi bu gözüme / görsün ki ne kılursın her lahzada
merdüme (67,4)
- 172) bir gice hayâlünü biribi bu gözüme / görsün ki ne kılursın her lahzada
merdüme (67,4)
- 173) bir gice hayâlünü biribi bu gözüme / görsün ki ne kılursın her lahzada
merdüme (67,4)
- 174) bir lahza eger sinden kendüme olam meşgûl / âdem bigi olam ki meyl
eyledi gendüme (67,5)
- 175) kılalı kaşları mihrâbına dil penc nemâz / başladı gîsûları kâfile-i râh-ı
derâz (68,1)
- 176) güneş durur cemâli vü yohdur aya mecâl / çün görmişem bu cem’de
yılduzlarını ben (69,2)
- 177) kıldı bu sevdâyı ki saçına tolaşa / tâ meger ola ki bula ‘ömr-i derâzı
(70,2)
- 178) ‘âşik olan yâr yolına yana gerekdür / yana bilicek bu yola ya ne gerekdür
(71,1)
- 179) uş dökerem gözlerine karşı kanımı / yavri şâhîn kana dadana gerekdür
(71,2)
- 180) komadı hâli vü düzdi yüzine hâlin / düşmege şol tuzagına dâne gerekdür
(71,4)
- 181) ben ataram bu cânımı kaşı yayına / atıcınıñ meyli hem kemâna gerekdür
(71,5)

- 182) ne vasl ile bini buldum ne hecr ile nigârîni / ölüm baña yigirekdür
hakîkatde bu üçinden (72,4)
- 183) meger aya nazar kıldum ki gözün tolu kılmış oh / yiridür bu göze her ne ki
yolıgursa suçundan (72,5)
- 184) münkir olursa n'ola halk bu da'vîmüze / var ise sözüümüze zerrece ikrâr-ı
'ışk (74,4)
- 185) 'anberîn ola ne yir ki ayağuß basar iseñ / sini meger ki bula izüñ ile delü
göñül (75,3)
- 186) şehâ bir dem demüñden kıl demîde / ki yirden turı geeler remâyim (76,4)
- 187) bu ne hatâdur ki uş zülf kılar çîn ile / bu yine ne şivedür bir yiñi âyîn ile
(77,1)
- 188) niçe bir şol câdû gözün kasd-i cân ü dil kıla / niçe bir şol ince bilün bu
tenümi kıl kıla (78,1)
- 189) şol güneş yüzüne karşı ben hilâlî olmışam / ola bu eksüklüyü kim hüsnüñüz
kâmil kıla (78,3)
- 190) niçe kıla bir göñül ki her kılıyçün zülfünüñ / kirpüginüñ her kılından bir
dem-i sâ'il kıla (78,4)
- 191) i'tidâl-i kâmetüñden 'adl umar delü göñül / ki meger servini bizdin yañaya
mâ'il kıla (78,5)
- 192) gül 'arak kılar görelî yüzünüñ / ol hayâdan şermsâram uşda ben (79,7)
- 193) anı ki gizlemişem bu tar göñülümde / yidi felekden yuharı aşa çıharsa
(80,3)
- 194) yâ rab irür şol güne ki yâra irişem / furkatınuñ deñizini yara irişem (81,1)
- 195) yazmadı göz yazduğımı bu cigerümde / başda ne ki yazludur ne çâre irişem
(81,5)
- 196) fitne-i âhir zemâne oldı bu kâmet / tur örü salın begüm ki kopa kıyâmet
(82,1)
- 197) 'ışk sepüşken durur göñülü i ma'sûk / kılma sini sevdüğine buñca melâmet

- (82,3)
- 198) olmaz isem ben nedîm bir gice saña / ‘âkibetü’l-emr işüm ola nedâmet
(82,5)
- 199) gözlerümüñ yaşları niçe ola cârî / niçe sinüñle tolu ola bu mecârî (83,1)
- 200) gözleri mahmûr idi vü la’l-i lebi tek / suvarımadı kimersene bu humârı
(83,3)
- 201) vasl-ı müberka‘ durur nevâ bu cânuma / ger kıla ‘uşşâk fetih işbu hisârı
(83,5)
- 202) vasl-ı müberka‘ durur nevâ bu cânuma / ger kıla ‘uşşâk fetih işbu hisârı
(83,5)
- 203) ‘îd durur baña bedir yüzüñi görsem / ‘âşir-i zi’l-hicce ne ya evvel-i şevvâl
(84,3)
- 204) bir nefise kalmışam ki varlığum oldur / size fidî rûz u hefte vü mâh ile sâl
(84,5)
- 205) karpügünüñ gamzesi yüregüme fassâd / ayağunuñ toprağı bu gözüme
kehhâl (84,7)
- 206) mâli fidî eyledüm ü geçdüm emelden / gitmez ise bu em elden irişe âmâl
(84,8)
- 207) kara gönül gîsûlaruña düşer ise / karpügün aruları aña üşer ise (85,1)
- 208) eyle ki cân virmişem yolına bilüñüñ / ‘aceb eger bu bili kişi eşer ise (85,5)
- 209) âyine yüzinde gönülüm ‘ışkını rûşen / gördüm dahı la’l-i lebine bakına
sundum (86,3)
- 210) girmez ele bu dünyede ger diler iseñ yâr / kendüzüñi bu derd ile iy dil
eriseñ yâr (87,1)
- 211) çün dil didiler bu gönüle karpüg ile dil / esirgeme sözümi işid diler iseñ yâr
(87,2)
- 212) kişide ki ola bir cân gerek ki göze düşe / egerçi cehd idüben hûblar gözin
süzeler (88,2)

- 213) saçı kılına yapışup bu yolu ben varuram / hidâyet anlaruñ ola bu yolda ki azalar (88,3)
- 214) saçı kılına yapışup bu yolu ben varuram / hidâyet anlaruñ ola bu yolda ki azalar (88,3)
- 215) sevâb ola çü düşe gözlerinüñ ohı savâb / hatâya yazmayalar çün ki bir ohu yazalar (88,4)
- 216) nakş itdi şehâ hüsnüñ ü ‘ışkuñ gönülümde / şöyle ki gözüñ eyledi yara bu gönülde (89,3)
- 217) câna ki berâhîm idi ‘ışkuñuñ odına / irişdi saçuñ ‘anber-i sârâ bu gönülde (89,4)
- 218) bî-çâre gönül yahdı özin la‘l yolına / hem andan ola çâre bu bî-çâre gönülde (89,5)
- 219) gice gündüz binüm işüm zâr ola / korharam fitne gözüñ bîdâr ola (90,1)
- 220) da‘vi-yi zühd ü nemâzuña senüñ / taş bağıruñ mûcib-i inkâr ola (90,6)
- 221) kankı dîndedür revâ bu hâl ki / ben humâr u leblerüñ hammâr ola (90,8)
- 222) kankı dîndedür revâ bu hâl ki / ben humâr u leblerüñ hammâr ola (90,8)
- 223) şol gönülde ki sen olasın şehâ / dilemezem ki dahı deyyâr ola (90,1)1
- 224) döyîmeye bu yüregüm odına âhın / ger irürürse hevâ vücûdına âhın (91,1)
- 225) olmadı mı dem ki bir nefes saña irem / niçe çekem ayrulığ ile nigerânı (92,3)
- 226) bir dem umaram ki ola yâr ile bir dem / ol demi getir vir talâna dükânı (92,7)
- 227) bir dem umaram ki ola yâr ile bir dem / ol demi getir vir talâna dükânı (92,7)
- 228) kıl sanuban bilüñi saçuña tolaşdum / kıl ne kılursan bigüm bu yoldan azana (93,2)
- 229) şükr iderem görelî cemâl-i nigârın / alnuma binüm bu yazuları yazana (93,4)

- 230) ben bigüme vü bin bige hem carlarmışam ki / bende olalar cümle sinüñ yüzüñe direm (94,2)
- 231) şâhâ yüzüñüñ yüz yüzi var bu iki yüzüm / toprağ ola yüz vech ile bir yüzüñe direm (94,3)
- 232) yüz hüsn ola sende ki umar her biri yüz cân / bir cânı niçe yitüreler yüzüñe direm (94,4)
- 233) yüz hüsn ola sende ki umar her biri yüz cân / bir cânı niçe yitüreler yüzüñe direm (94,4)
- 234) yüz hüsn ola sende ki umar her biri yüz cân / bir cânı niçe yitüreler yüzüñe direm (94,4)
- 235) yüz hüsn ola sende ki umar her biri yüz cân / bir cânı niçe yitüreler yüzüñe direm (94,4)
- 236) ger varmısa peyveste kaşıyle kara gözi / güneş yüzi benzeyeyidi yüzüñe direm (94,5)
- 237) ‘ışkı delü gönülüme salu degül mi / cân u gönül ‘ışkıyle delü degül mi (96,1)
- 238) la‘l durur leblerüñ velî şekerîdür / al yañağüñ taze ter zi-verd-i tarîdür (97,1)
- 239) ‘azm-i sefer kılalı şikâra bu gözler / kuşça cânım anlara nemerîdür (97,2)
- 240) ‘azm-i sefer kılalı şikâra bu gözler / kuşça cânım anlara nemerîdür (97,2)
- 241) ‘ışk ile hışlıh ki işbu demde görürem / ağızuñüñ nefesi gözüñ nazarıdur (97,5)
- 242) nihâyete irer ol hüsn ki apara cânı / çü gâyete iresin irdi hadden aşma begüm (98,2)
- 243) ‘arif oldur ki bulımaz yâr katında özini / ‘ışk bir hâzârdur ki anda satılmaz özini (99,1)
- 244) yüzini her kim ki kıla hâk yârı yolına / yâr yolında bile gerek her işüñ her yüzini (99,5)

- 245) şâhâ gözüñüñ derdi bu dem câna devâdur / la‘l-i lebüñüñ kanı dahı caña şifâdur (100,1)
- 246) ağzuñ yarına kulam u gözüñ yarasına / ki ol ikisi ne ki kılur ise yaradur (100,5)
- 247) çü nakş eyledi ol hâlik bu sûretde heyûlâsın / misâl eyledi diyesin aña firdevs-i a‘lâsın (102,1)
- 248) çü nakş eyledi ol hâlik bu sûretde heyûlâsın / misâl eyledi diyesin aña firdevs-i a‘lâsın (102,1)
- 249) gözinden ayağ içecek ki cân ağzuma irişür / umaram nukl içün piste velîkin şol muhallâsın (102,5)
- 250) bu gün bildüm ki cisme cân senüñ ‘ışkuñla bağlanmış / bu ma‘lûle irişdürüñ yine esbâb-ı ûlâsın (102,6)
- 251) bu gün bildüm ki cisme cân senüñ ‘ışkuñla bağlanmış / bu ma‘lûle irişdürüñ yine esbâb-ı ûlâsın (102,6)
- 252) dirilüñ aparüñ bini yâruma / şol lebi şehd ü kirpügi aruma (103,1)
- 253) ikimüz birüz ü yaruyam ben / irürüñ bu yaruyı ol yaruma (103,2)
- 254) ikimüz birüz ü yaruyam ben / irürüñ bu yaruyı ol yaruma (103,2)
- 255) azar oldı gönül hayâliyile / gösterüñ ol büti bu azaruma (103,3)
- 256) azar oldı gönül hayâliyile / gösterüñ ol büti bu azaruma (103,3)
- 257) ben yüzinden ohıduğum ma‘nî / vurdı yüz ta‘ne işbu ezberüme (103,4)
- 258) zülfüñi yile virmegil şâhâ / düşmesüñ fitne işbu leşkerüme (103,5)
- 259) gönül oldı hevân ile cevher / bir cilâ isderem bu cevherüme (103,6)
- 260) gönül oldı hevân ile cevher / bir cilâ isderem bu cevherüme (103,6)
- 261) ben sinüñ ile müttehidem yohdur ikilik / ahvel nazarı n’ola bu ahvâla dönerse (104,2)
- 262) gönülüm kuşu bir oğradı kurtıldı tuzahdan / yüz kez tutılır gîsûyile hâla dönerse (104,3)

- 263) yâr hüsnine satdı gözi varlığını binüm / bir cân ola bu ortada dellâla dönerse (104,4)
- 264) yâr hüsnine satdı gözi varlığını binüm / bir cân ola bu ortada dellâla dönerse (104,4)
- 265) nigârâ hufte gözünden ki mestem olmuşam mahmûr / anuñçün gice bîdâram ırah sinden ırah sinden (106,2)
- 266) şöyle duur bu gönül ki özini bilmez / ‘âşık olan gönül hod uzını bilmez (107,1)
- 267) şöyle gözüm iledür cemâli anuñ bir ki / bu gözümden kimsene yüzini bilmez (107,3)
- 268) zülfüñle delü gönül aşufte degül midür / fitne gözüñ esrükdür hiç hufte degül midür (108,1)
- 269) nâ-kerde-i eltâfin ben kerdeye sayaram / nâ-güfte ağızından çün güfte degül midür (108,3)
- 270) kaşlarıyile yüzün görelî üç ay oldı / fikrüñ ne durur mâhî dü hefte degül midür (108,5)
- 271) kaşlarıyile yüzün görelî üç ay oldı / fikrüñ ne durur mâhî dü hefte degül midür (108,5)
- 272) bu mevsümüñ ehl-i dili ol gül güle karşı / tolu içesin şâd olasin bülbüle karşı (109,1)
- 273) yüzüñ güli üşkäfte ola kala şükäfte / ki ne yüz ile açıla her gül güle karşı (109,2)
- 274) dök câma surâhî kanın esirgemedin ki / her kul kula secde kıla ol kulkula karşı (109,4)
- 275) bülbül ünin işitdi gavğâya çeker bu dil / gül kohusını aldı sahrâya çeker bu dil (110,1)
- 276) bülbül ünin işitdi gavğâya çeker bu dil / gül kohusını aldı sahrâya çeker bu dil (110,1)

- 277) gül yolına gözlerüm kızardalı 'ışkını / nergisleri yolına sevdâya çeker bu dil (110,2)
- 278) gîsûları binmişdür her lahza nesîm atın / hattına varur beñzer yayaya çeker bu dil (110,3)
- 279) gîsûları binmişdür her lahza nesîm atın / hattına varur beñzer yayaya çeker bu dil (110,3)
- 280) ben aña vü gönülüm göniline komışam / bir ehl-i dil añlasa ne kaya çeker bu dil (110,4)
- 281) ben aña vü gönülüm göniline komışam / bir ehl-i dil añlasa ne kaya çeker bu dil (110,4)
- 282) bir bûse umar lebden yüzün yüze degşürür / añlasalar anı ki her aya çeker bu dil (110,5)
- 283) bir bûse umar lebden yüzün yüze degşürür / añlasalar anı ki her aya çeker bu dil (110,5)
- 284) bir bûse umar lebden yüzün yüze degşürür / añlasalar anı ki her aya çeker bu dil (110,5)
- 285) ben sînemi sınayu açdum bu nesîm için / yahama yapışuban vahaya çeker bu dil (110,6)
- 286) cân tîh-i mahabbetde hayrândur u ser-gerdân / kalmadı meni buñda selvâya çeker bu dil (110,7)
- 287) cânuma bir belâyidi semâyî / cemâlûñ ki hacil kılur her ayı (111,1)
- 288) cânuma bir belâyidi semâyî / cemâlûñ ki hacil kılur her ayı (111,1)
- 289) kadûñ tek râstum ben işbu yolda / hocendî ger kılursa iftirâyı (111,7)
- 290) gel gel görelüm gel görelüm gül görelüm biz / bir nağme getür ortaya bülbül görelüm biz (112,1)
- 291) güldür yüzüñ ü mül tutağuß sohbetümüz germ / bu işümüzi pes nişe mülmül görelüm biz (112,2)
- 292) güldür yüzüñ ü mül tutağuß sohbetümüz germ / bu işümüzi pes nişe

- mülmül görelüm biz (112,2)
- 293) biz gül yanaruz odına her cüz' dahı hem / her cüz'ümüzi ol yola bir kül
görelüm biz (112,4)
- 294) biz gül yanaruz odına her cüz' dahı hem / her cüz'ümüzi ol yola bir kül
görelüm biz (112,4)
- 295) biz gül yanaruz odına her cüz' dahı hem / her cüz'ümüzi ol yola bir kül
görelüm biz (112,4)
- 296) biz gül yanaruz odına her cüz' dahı hem / her cüz'ümüzi ol yola bir kül
görelüm biz (112,4)
- 297) bir nağme di iy mutrib ü sun sâkî bir ayah / ki gulgul işidelüm ü kulkul
görelüm biz (112,5)
- 298) bir nağme di iy mutrib ü sun sâkî bir ayah / ki gulgul işidelüm ü kulkul
görelüm biz (112,5)
- 299) cân cânuña irer ü ten lebüñe / bu gönüldür ki hîç kâra degül (113,3)
- 300) hîçdür hîç ü hîçden dahı hîç / şol gönül çün ki 'ışk-bâre degül (113,4)
- 301) işbu meydân içinde gönlüm tek / bir gönül dahı şeh-süvâre degül (113,5)
- 302) didi ki meger irürdi ol süheyl / bu 'akîke dün gice bûy-ı yemen (114,5)
- 303) didi ki meger irürdi ol süheyl / bu 'akîke dün gice bûy-ı yemen (114,5)
- 304) didi ki meger irürdi ol süheyl / bu 'akîke dün gice bûy-ı yemen (114,5)
- 305) yara yara yara kim yâr olasın / niçe işbu güle bir hâr olasın (115,1)
- 306) yara yara yara kim yâr olasın / niçe işbu güle bir hâr olasın (115,1)
- 307) tolaşdum zülfine dün gice didüm / niçe mansûra sen ber-dâr olasın (115,2)
- 308) tolaşdum zülfine dün gice didüm / niçe mansûra sen ber-dâr olasın (115,2)
- 309) didüm bülbüle ki 'ışkuñ durur hîç / bu hâzâruñda ger bîzâr olasın (115,3)
- 310) lebinden bir ayah içdük tolu sen / n'ola ger mahzen-i esrâr olasın (115,4)
- 311) gözüm cedveller ahıtduğı budur / ki sen bir gün baña berkâr olasın (115,6)

- 312) kadüñe karşı ney olup bilümi bağlamışam / ola ki âteş-i ‘ışkuñ bitüre bir şeker (116,5)
- 313) iy rûh niçe nâzük iseñ her cesede sen / şahla özüñi mâ’il olup her nefes ahma (117,2)
- 314) iy rûh niçe nâzük iseñ her cesede sen / şahla özüñi mâ’il olup her nefes ahma (117,2)
- 315) iy rûh niçe nâzük iseñ her cesede sen / şahla özüñi mâ’il olup her nefes ahma (117,2)
- 316) ‘ışkuñı sinüñ ‘akla göñüle dimedüm ben / her lahza anı gamzeñ ile ‘âleme çahma (117,3)
- 317) biz hod kalenderüz bu sevü avına girdük / sende bu heves yoğ ise bu kapuyı kahma (117,5)
- 318) biz hod kalenderüz bu sevü avına girdük / sende bu heves yoğ ise bu kapuyı kahma (117,5)
- 319) hâlis nigâr-ı ‘ışkına sikke uran zere / şol kalb ola ki kâleb-i kallâbı yoh durur (119,5)
- 320) insân olan gözine niçesi kapılmaya / çün her gözinde eglenür insân bi’aynihi (120,7)
- 321) kim kor ise bu meclisi kovalum / şuña değın ki kendü vara gele (121,7)
- 322) şol müşterîdür ol ki çeker zühre sâzını / söyle güneşdür ol ki kılur sohbet ay ile (123,2)
- 323) şol müşterîdür ol ki çeker zühre sâzını / söyle güneşdür ol ki kılur sohbet ay ile (123,2)
- 324) bunca zemân ki geçdi ‘ömür bu cefâyile / şükrâneler gerek ki geçer uş safâyile (124,1)
- 325) ben toprağ eylerem yüzi ayağı tozına / şâyed ki bir işaret ola hâk-i pây ile (124,4)
- 326) gamzesi ohlarına didi işbu gözüm oh / rıdvân dahı kul ola bu hûra rızâyile

(124,5)

- 327) derdi devâya irüre bilse delü gönül / iksîr kıla bileyidi kîmyâyile (124,6)
- 328) saçuña oğrayu gelen nesîme uçdı gönül / bu dîñyâda dahı ne zer ne sîme uçdı gönül (126,1)
- 329) ne dem durur ki nedem gelmez-ola ardınca / velîk dîn gice gey şol nedîme uçdı gönül (126,2)
- 330) ne dem durur ki nedem gelmez-ola ardınca / velîk dîn gice gey şol nedîme uçdı gönül (126,2)
- 331) ne dem durur ki nedem gelmez-ola ardınca / velîk dîn gice gey şol nedîme uçdı gönül (126,2)
- 332) müsâfir oldı gönül hüsni ili içinde / melâhatin görelî şol mukîme uçdı gönül (126,3)
- 333) n'olayidi kamu kuşlar bu gülşene gelse / teferrüc itse arada ki kime uçdı gönül (126,4)
- 334) n'olayidi kamu kuşlar bu gülşene gelse / teferrüc itse arada ki kime uçdı gönül (126,4)
- 335) lebi ki kana gelüpdür yüregümüñ kanına / revâ durur ki cigerüm kanına ol kana (127,2)
- 336) yana mı 'ışkı odına 'aceb bu varlığumuz / elüme girse tutağı sorayidüm ya ne (127,4)
- 337) ten ile 'akl ü gönüldür şehâ fidâ yoluña / arada cân haberi yoh ne geldi bu cânâ (127,5)
- 338) kuşuñ kimisi muhaddis durur bu medresede / kimisi vâ'iz olup serv üzre minber ider (129,5)
- 339) ne hâldür ki gözüñ fitne kapusın açmış / dilüñ halâyıka rahm ivini muhaccer ider (129,7)
- 340) yüzüñ tek âyinenüñ var safâsı / velî katı biçüklüdür bu hód-bîn (130,3)
- 341) ben cânı fidâ kılur isem bahmaya bir kez / hüsñüñe sinüñ şer' ile kana

- vireler mi (131,2)
- 342) ben yahşı cânım oynar isem zülfi yolına / ‘aklumı bile rîh-i yemâna vireler mi (131,6)
- 343) şâdıyi ki viridi bize bu hânede ‘ışkuñ / her çend ki kakhâr ola hâne vireler mi (131,9)
- 344) şâdıyi ki viridi bize bu hânede ‘ışkuñ / her çend ki kakhâr ola hâne vireler mi (131,9)
- 345) hicrân ile vasluñ od ile suyi içinde / gark olmağ u yanmah yine bu sâ’ile degdi (132,2)
- 346) gamzeñ şol ohı ki cânuma kılmış idi râst / tohındı yüregüme cânuma ile degdi (132,3)
- 347) nigârînâ ‘aceb hüsnüñ ne milletdür ne milletdür / bu cânuma sinüñ ‘ışkuñ ne ‘illetdür ne ‘illetdür (133,1)
- 348) nigârînâ ‘aceb hüsnüñ ne milletdür ne milletdür / bu cânuma sinüñ ‘ışkuñ ne ‘illetdür ne ‘illetdür (133,1)
- 349) nigârînâ ‘aceb hüsnüñ ne milletdür ne milletdür / bu cânuma sinüñ ‘ışkuñ ne ‘illetdür ne ‘illetdür (133,1)
- 350) nigârînâ ‘aceb hüsnüñ ne milletdür ne milletdür / bu cânuma sinüñ ‘ışkuñ ne ‘illetdür ne ‘illetdür (133,1)
- 351) bini ‘ayb eylemeñüz ger olursam ‘ışk ile şeydâ / cüñûn çünki bu ‘akluma cibilletdür cibilletdür (133,2)
- 352) beliyetdür bu cânuma kıya ohları gözüñden / elüñ ur gözüme gör ki ne billetdür ne billetdür (133,5)
- 353) kararur gözlerüm bu sevdâdan / ki neçün sen bu gözlerüm ağısın (134,2)
- 354) sağ ü çürük olur her enbârda / bey‘i virdük saña ki sen sağısın (134,3)
- 355) sihr miydi lebüñde gördüm kan / âşkâre şehâ kızıl yağısın (134,6)
- 356) sinüñ yüzüñi görüp ölmeyem şehâ bu gice / letâfetiyle anuñ bulam safâ bu gice (135,1)

- 357) sinüñ yüzüñi görüp ölmeyem şehâ bu gice / letâfetiyle anuñ bulam safâ bu gice (135,1)
- 358) egerçi nakşiyile cevr kıldı hüsni bize / hayâli kıldı şebîhûn ile vefâ bu gice (135,2)
- 359) hayâli geldüginüñ gerçi kadri yoh özine / gelüñ görüñ ki ne ‘îd eyledi bize bu gice (135,3)
- 360) bu müjde ki dile irdi turu gel uyhudan / gerek ki sinledeki ölüler tura bu gice (135,4)
- 361) bu müjde ki dile irdi turu gel uyhudan / gerek ki sinledeki ölüler tura bu gice (135,4)
- 362) bu müjde ki dile irdi turu gel uyhudan / gerek ki sinledeki ölüler tura bu gice (135,4)
- 363) bu cânumuzı nesîme diñüz ki ilte haber / diye anuñ yazusı buyidi yaza bu gice (135,5)
- 364) bu cânumuzı nesîme diñüz ki ilte haber / diye anuñ yazusı buyidi yaza bu gice (135,5)
- 365) cemâlüñ ile bu gönülüm benüm nazîr ola mı / bu ‘âlem içre sinüñ gibi bî-nazîr ola mı (136,1)
- 366) niçe ki ‘ışkı odı tîz olur dil olur süst / didüm bu ‘akluma ki añlagıl erîr ola mı (136,4)
- 367) visâl gicesinüñ subhı urdı bir dem-i serd / didüm ki işbu nefes bâd-ı zemherîr ola mı (136,5)
- 368) bilinden anuñ kıl yararuz söyleyicek söz / şemsindeki yıldızları nâzük diyelüm biz (137,2)
- 369) şol gözleri atduğı ohı merdüme karşı / çün câna irer közleri nâzük diyelüm biz (137,4)
- 370) çün sen olasın pertevi yohdur dahı şem‘üñ / karañuda şol gözleri nâzük diyelüm biz (137,6)

- 371) şol fitneler ki gözleri hâmil durur anuñ / şükrâneler gerek ki bu tedvîr içindedür (138,2)
- 372) zinhâr dünyâ hoşlığına inanmañ ki her nefes / anı ki gösderür yine tağyîr içindedür (138,3)
- 373) bu hüsn sûresinde bir âyet durur yüzüñ / âhir cemâl kıssası tefsîr içindedür (138,5)
- 374) altuñ kılır misümi binüm ‘ışkınuñ odı / bu kîmyâyı gör ki bu iksîr içindedür (138,7)
- 375) bu gönülüm deñizi taşa gerek / düşmen ura başım taşa gerek (139,1)
- 376) başuma irmedin olursam baş / irürem işbu işi başa gerek (139,4)
- 377) la‘l-i lebleri şîr hâresiyem / ne cefâdur bu emcegin emere (140,3)
- 378) la‘l-i lebleri şîr hâresiyem / ne cefâdur bu emcegin emere (140,3)
- 379) elüm irerse bendine gîsûnuñ / ne bendüm var ise olsun muharrer (141,4)
- 380) gönülüm leblerüñe muhtasardur / cânum ince bilüñedür muhakkar (141,6)
- 381) bilimezem mücessem cân mısın sen / veya bu tende bir rûh-ı musavver (141,8)
- 382) gözi ohladı bizi kara kıla / miskîn itdi gîsûsı kara kıla (142,1)
- 383) ğâliye gîsûsına dürter isem / ğâliyenüñ yüzini kara kıla (142,2)
- 384) kaşları egrisiyile toğruya / ne cefâ kılsa kata kara kıla (142,3)
- 385) n’ola merdümlik eylese gözi / bizi karaklamasa kara kıla (142,5)
- 386) cihânda hûbları gördük vefâsı yoh n’idelüm / gönüli hasta kılır ol şifâsı yoh n’idelüm (143,1)
- 387) bu suffede ki güneş ay müzehheb itmiş anı / kaçan ki olmayasın sen safâsı yoh n’idelüm (143,2)
- 388) gözüñ gönüli kılır hasta câdûlıkıyile / bu derde derdden özge devâsı yoh n’idelüm (143,3)
- 389) cânum oda düşeli toprağ iderem yüzümi / kara saçuña sinüñ çün hevâsı

- yoh nidelüm (143,4)
- 390) fenâ durur bu cihân ü lebüñ fenâda fenâ / bu gönülümüñ ki fenâdur bekâsı
yoh n'idelüm (143,6)
- 391) fenâ durur bu cihân ü lebüñ fenâda fenâ / bu gönülümüñ ki fenâdur bekâsı
yoh n'idelüm (143,6)
- 392) egerçi va'de-i vasluñ bini kılur dil-şâd / furât eyleyeyüm yaşı her çi bâd
âbâd (144,1)
- 393) saçuñ kılın elüme vir ki bilüñe irişem / sinüñ ile gel idelüm yiñile bir
büñyâd (144,2)
- 394) gözlerinden çü ayağ içdi gönül / gözine karşı bir humârı kanı (145,2)
- 395) baş dizinde komış benefşe beñüñ / görmüş ol zülf-i bî-karârı kanı (145,3)
- 396) bülbüle zârı gösdereydüm eger / görseyidüm ben ol nigârı kanı
- 397) ince bili tenümi kıl kıldı / teni kıl kılmağüñ kenârı kanı (145,6)
- 398) kara ağını saçar ki dire dil balıgını / balığ olmaya meger ben eli ağdan
çekerem (146,3)
- 399) tâ safâ bula huzuruñ ile bu meclisümüz / hardan gül getirse bülbülü bağdan
çekerem (146,4)
- 400) 'ışkumuñ beñzi kaçan sola çü bu ortada ben / cân kenârına hemîşe bili
sağdan çekerem(146,5)
- 401) bir dem tebessüm it sanemâ tâ ki gül güle / nevbet degürmeyem yine zâr
ile bülbüle (147,1)
- 402) bir dem irerse kullığa cânım göreyidüñ / ki niçe lutf kıla safâyile kul kula
(147,2)
- 403) dutam ki câdû gözüñ hasta kıldı cânumuzı / binüm bu hastama billâh şifâ
gerekmez mi (148,4)
- 404) gözümi câdû gözüñ hasta kıldı hayli durur / ayağüñ izi tozı oldı tûtüyâsı
kanı (149,3)
- 405) şeker ü la'lden geçer söz çoh / ağızuñ aç ki kamu söz kesile (150,9)

406) tur salın tâ kıyâmet ola bu gün / yat uyu tâ ki fitneler basıla (150,10)

3.2.2. Üç ve Daha Fazla Kelimededen Oluşan Sıfat Tamlamaları

3.2.2.1. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Sıfat Tamlaması

- 1) güneş ile gicenüñ ictimâ'ı yoh ya neçün / bu kara zülfî nigâruñ yüzinde derhôr ola (4,12)
- 2) boyuña tûbî ne nisbet bir kuru ağaç durur / kim getüre bile dile servi yâhud 'ar'arı (9,3)
- 3) özgeleri medh idenler görelî şâh yüzüñi / bir yîñî tûmâr idüp yudılar eski defteri (9,7)
- 4) her bî-huredüñ sözi ki ta'ne kılur baña / senden bini ayırmaz ez-hâne-i 'ışkam ben (16,2)
- 5) gerçi kazâ durur anuñ 'ışkı bu delü gönüle / yüregüme tohnan oh tîr-i kader degül midür (22,5)
- 6) ben ki 'uşşâkuñ nevâsını nühüfte / kıluram bu sipâhân perdesinde ne revâdur çalalar (23,2)
- 7) hüsnüñe sığındı sanemâ bu delü gönül / atmasuñ anı âhû gözüñ sayd-ı haremdür (31,6)
- 8) gümrâh durur bu delü dil gîsûlarında / sevdâ adını boynuma tahasını bilmez (40,5)
- 9) aluramı yüz safa bir kara taşdan / makâmuñda çü kapuñdur hicâzum (48,7)
- 10) tamar yürek tamarından hezâr katre-i hûn / bu fitne gözlerini 'ışveler ile süzeli (49,3)
- 11) çal bu nevâ perdesinde nağme-i tanbûr / irer iseñ bu hicâza sa'y ola meşkûr (56,1)
- 12) baña şol câdû gözlerüñ atar bir lahzada yüz oh / hisâba gerçi ki dilde ol ohları kem uram ben (59,3)
- 13) leb huşk idügüm sordı lebüñ bildi nedendür / şimdî umaram bir tolu ayakı ne dirsın (60,3)

- 14) şehâ şol nokta-i hâlûñ gü neş yüzinde âyetdür / şeker la'lûñden urur dem bu ne şîrîn hikâyetdür (62,1)
- 15) lebinden bir em istedüm murassa' eyledi câmın / mey imiş derdüme dermân ne şîrîn istimâletdür (62,2)
- 16) eger sabr ide gözlerûñ nazar kılınca atmağa / bu yaralu gönülüme bu dahı hem himâyetdür (62,5)
- 17) bu ne sevdâdur saçından yine cânum başına / 'akl ile gönül biledür sanma cânum başına (73,1)
- 18) bu ne hatâdur ki uş zülf kılur çîn ile / bu yine ne şîvedür bir yiñi âyîn ile (77,1)
- 19) şol güneş yüzüñe karşı ben hilâlî olmışam / ola bu eksüklüyi kim hüsnüñüz kâmil kıla (78,3)
- 20) anı ki gizlemişem bu tar gönülümde / yidi felekden yuharı aşa çiharsa (80,3)
- 21) bî-çâre gönül yahdı özin la'l yolına / hem andan ola çâre bu bî-çâre gönülde (89,5)
- 22) dâne-i hâlûñe düşdi bu delü gönül / âdemîlıhdur n'ola bağışla günâhın (91,3)
- 23) şâhâ yüzüñüñ yüz yüzi var bu iki yüzüm / toprağ ola yüz vech ile bir yüzüñe direm (94,3)
- 24) hüsnine zülfünden özge irmege yohdur sebep / uzuñ ise n'ola tutun her bir işüñ uzını (99,4)
- 25) mül vir bize sâkî tolu ki nergisidür mest / salma bu delü gönül işin mülmüle karşı (109,3)
- 26) leblerüñden nigârâ dür dökerüz / kanda bir böyle şî'r bâra gele (121,6)
- 27) bir katre rahmedini kulından esirger ol / ki virdi hızra şerbet-i havyân bihattihi (122,5)
- 28) yahası hecr odına yüz bin yıl / kohmayan 'ışk ile yahası kanı (128,7)
- 29) bahar itdi yine bir yiñi âyîn / ki hüsninden hacil kıldı gök ayın (130,1)
- 30) düşdür ki görürüz bu cihân hoşluğu bize / 'aksince her düşüñ yine ta'bîr içindedür (138,4)

- 31) bu hüsn sûresinde bir âyet durur yüzüñ / âhir cemâl kıssası tefsîr içindedür (138,5)
- 32) bu hüsn sûresinde bir âyet durur yüzüñ / âhir cemâl kıssası tefsîr içindedür (138,5)
- 33) düşmene diñ ki aşını vire / bu deñizler başından aşıya gerek (139,2)
- 34) yüzüñ devrinde ser-gerdân olalı / urur bu nüh felek çerh-i müdevver (141,2)
- 35) ihtiyâr ile vardı dil tapuña / şimdi bu gönül ihtiyârı kanı (145,7)
- 36) ger halvet ârzû kıla gönülüm ‘aceb degül / bu fasl içinde ki ola ‘âlemde gulgule (147,4)
- 37) binüm kanum bu cihân boynuna düşer zîrâ / gerek ki gösdere baña cihân safâsı kanı (149,4)

3.2.2.2. Tamlanamı Farsça İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlaması

- 1) gönülde kopalı sanemâ bir safâ-yı ‘ışk / toldı bu ‘âleme yine bizden nidâ-yı ‘ışk (1,1)
- 2) şol la’l-i lebüñ cilve kılur ise cihâna / başdan başa surh-âb ahıda hutta-i tebrîz (6,6)
- 3) ser-hôş gözi bilür ki mestâne-i ‘ışkam ben / bir ‘âkil-i ma’nîyem dîvâne-i ‘ışkam ben (16,1)
- 4) bâd-ı sabâ saçuñ ile oynayalı şehâ / bildük ki işbu dehr-i gam-âbâd bâd ola (26,5)
- 5) niçe bu kahr-i hâzır işledürsin / elüñe al âhır lutf-ı ‘amîmi (27,6)
- 6) virgil eline sâkî tolu câmı vü anla / şol lutfi ki ol bâde-i gül-reng getürdi (33,5)
- 7) oda yañası gönülüm için bilimedüm / ki şol lebân-i la’l arasında kan imiş (47,4)
- 8) kalem kalem ola eger yazar ise mislin / bu levh-i dilde nigârüñ cemâlini yazalı (49,2)
- 9) yahma halîlüñ dilinde âteş-i nemrûd / olmaya âteş-gede bu hâne-i ma’bûd (54,1)
- 10) şol suyu sungıl baña ki od ola fi’li / tâ ki ola tîz-ter bu âteş-i mevkûd (54,4)

- 11) şehâ şol nokta-i hâlûñ güneş yüzinde âyetdür / şeker la'lünden urur dem bu ne şîrîn hikâyetdür (62,1)
- 12) bir câm-ı meyl elüñe ben virimez idüm / şimdi çeker olduñ tolular sağrakakı (65,2)
- 13) yüregümi yarıban açayidüm içini / taşra düşe korharam andağı esrâr-ı 'ışk (74,5)
- 14) netîceñdür senüñ şol bîkr-i fikri / ki sahlamış gönülünde kerâyim (76,7)
- 15) niçe kıla bir gönül ki her kılıyçün zülfinüñ / kirpüginüñ her kılından bir dem-i sâ'il kıla (78,4)
- 16) rûh-ı revân sun revân elüme i rûhum / k'oynayayum yoluña bu rûh-ı revânı (92,2)
- 17) her ne ki hükm itmiş idi geldi başuma / subh-ı ezelden berü bu melhame-i 'ışk (95,2)
- 18) la'l-i lebüñ her ne ki kodı gönülümde / dökdi gözüm camına bu kumkuma-i 'ışk (95,4)
- 19) salalı hüsnüñ atın vücûdum iline / düşdi atnuñ öñine bu reme-i 'ışk (95,5)
- 20) 'ayb eylemegil yaşımı ger ala dönerse / şol la'l-i lebüñ gönülümü ala dönerse (104,1)
- 21) ben aña vü gönülüm gönüline komışam / bir ehl-i dil añlasa ne kaya çeker bu dil (110,4)
- 22) biz yanaruz oda sanemâ benlerüñile / 'anber durur ol dâne-i fülful görelüm biz (112,3)
- 23) hattunı gördüm lebüñden soraram / kanda buldı 'anber ol berk-i semen (114,4)
- 24) gözün âyineyi koymaz elinden / bu cādû-yı siyeh hod-bîn degül mi (125,2)
- 25) visâl gicesinüñ subhı urdı bir dem-i serd / didüm ki işbu nefes bād-ı zemherîr olamı (136,5)
- 26) bilimezem mücessem cân mısın sen / veya bu tende bir rûh-ı musavver (141,8)
- 27) baş dizinde komış benefşe beñüñ / görmüş ol zülf-i bî-karârı kanı (145,3)

3.2.2.3. Tamlananı Bağlama Grubu Olan Sıfat Tamlaması

- 1) toldı gönülde hevâ komadı hâlî mekân / lâcerem oldı kamu bu der ü dîvâr 'ışk (2,5)
- 2) zülfüni tara ki ola âsân bu müşkilüm / ki saña yaraşur şehâ şol 'akd ü işbu hal (8,4)
- 3) şol 'arız ü zülfe sanemâ 'anber ü kâfur / ne nisbeti var dünyâ duralı çü hademdür (31,5)
- 4) yine götürdi 'alem kâfile-sâlâr-ı 'ışk / göçdi yine uş gider bu der ü dîvâr-ı 'ışk (74,1)
- 5) 'ıškuñ ile ben ziyânı sûd dutaram / sağışa getürmezem bu sûd ü ziyânı (92,4)
- 6) zihî mevlûd-ı ferruh ruh ki rûh andan hayâ kılur / bu ne kâfur u 'anberdür ki hak eyledi lâlsın (102,2)
- 7) dil ü 'akl ile cân virdüm hevâna / saçuñ 'akd itdi bu bey' ü şirâyı (111,6)

3.2.2.4. Tamlananı Belirtisiz İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlaması

- 1) sen gice düş misin ü gündüzle gözümde hayâl / bir huzûr ehli kanı vakt-ı muvazza' görseler (7,5)
- 2) vasluñ şu'â'ı mürdeyi ger zinde kılmaya / bu fasl içinde bellü durur cedy olur Hamel (8,9)
- 3) bu 'ışk içinde tevhide muhakkak diledüm olam / zemândur lâsına irdüm velî bulmadum illâsın (102,7)
- 4) işbu meydân içinde gönülüm tek / bir gönül dahı şeh-süvâre degül (113,5)
- 5) biz hod kalenderüz bu sevü avına girdük / sende bu heves yoğ ise bu kapuyı kahma (117,5)
- 6) kaşları hâcib olalı bu gönül iline / rûşen durur gözleridür cân bi'aynihi (120,1)1
- 7) şol derd kulıyam ki devâdur anuñ kulı / ben kulıyam bu derd ile vü bu devâyile (124,2)
- 8) gözi âhûsı sayd kıldı bini / tutağındağı dür şikârı kanı (145,5)

3.2.2.5. Tamlayanı Sıfat-Fiil Grubu Olan Sıfat Tamlaması

- 1) hastaya olan şifâ ahdine kılan vefâ / meclis içinde safâ gül bitüren hâr-ı ‘ışk (2,7)
- 2) sabâh turu gelip yüzüne bahan gözler / gerek ki gam çerisi üsdine muzaffer ola (4,8)
- 3) göñüle oğrayan hevâ irdi saçuña zerresi / âyineyi elüne âl zîr ü zeber degül midür (22,4)
- 4) gerçi kazâ durur anuñ ‘ışkı bu delü göñüle / yüregüme tohunan oh tîr-i kader degül midür (22,5)
- 5) şehâ gîsûña oğrayan sabâdan / dimâgumuñ meşâmıydı mu‘attar (24,2)
- 6) seherde cânuma iren nesîmi / aña zer beñzedimezem ne sîmi (27,1)
- 7) oda yañası goñülüm için bilimedüm / ki şol lebân-i la‘l arasında kan imiş (47,4)
- 8) hüsünüñ deñizi mevci salduğı kirañına / anber tonına girüp uş hâl ü hat olmışdur (64,3)
- 9) talsa n’ola gözlerüme yüzi hayâli / gözüm ahıtuğı incü lü’lü’ degül mi (96,3)
- 10) ben yüzinden ohıduğum ma’nî / vurdı yüz ta‘ne işbu ezberüme (103,4)
- 11) şöyle durur bu göñül ki özini bilmez / ‘âşık olan göñül hod uzını bilmez (107,1)
- 12) şehâ behrâm-ı ğûr ki atar idi / anuñ atduğı oh çübîn degül mi (125,5)
- 13) saçuña oğrayu gelen nesîme uçdı göñül / bu dünyâda dahı ne zer ne sîme uçdı göñül (126,1)
- 14) ‘akl ile dil ü cân niçesi ayru olalar / birine degen oh kamusına bile degdi (132,5)
- 15) şol gözleri atduğı ohı merdüme karşı / çün câna irer közleri nâzük diyelüm biz (137,4)
- 16) şol güneş kulıyam ki ta‘ne urur / gökyüzindeki bedr olan kamere (140,4)
- 17) eteğın elini dutduğum evliyâlaruñ / gerek ki irişeyidi baña du‘âsı kanı (149,5)

3.2.2.6. Tamlayanı Kısaltma Grubu Olan Sıfat Tamlaması

- 1) nigârâ zülfüni tağıt karası çoğ olsun / ya ada ya saña lâyıık çeri yasana gerek

(10,5)

- 2) la‘l-i lebûñ ‘ışkına çohlar içerler süci / binden özge kişi yoh anda humâr olmamış (118,2)

3.2.2.7. Tamlayanı Fısrça İsim Tamlaması Olan Sıfat Tamlaması:

- 1) şehâ meşşâte-i miskîn saçuñı gerçi cem‘ ider / nesîm-i subh her demde irürür cem‘e tefrîki (66,5)

3.2.2.8. Tamlayanı Edat Grubu Olan Sıfat Tamlaması:

- 1) çerh ohı gibi gamzesi yarmaz cigerümi / yürekdür ahır atduğı bir yazı degüldür (34,4)
- 2) ehl-i hired goñülleri yoluña koyıcah / bizüm gibi delülere hem terk-i ser düşer (50,4)
- 3) çerh-ı felek devr kıldı dâ‘ire-mâdâr / görimedi güneş cemâl gibi medârı (83,2)

3.2.2.9. Tamlanan+ Tamlayan Unsurundan Oluşan Sıfat Tamlaması

- 1) cigerden özge hiç nesnede turmaz / çıhan oh şol yayından senden irah (105,4)

3.3. Sıfat-Fiil Grupları

- 1) neler gördüm ne şerh idem nigâruñ yüzi alından / sini bilmeyen añlamaz yemînini şimâlınden (5,1)
- 2) özgeleri medh idenler görelî şâh yüzüñi / bir yiñi tûmâr idüp yudılar eski defteri (9,7)
- 3) ne çekdüğümü ger dir isem ‘ömr varınca / bilüñ kılıyile sanemâ azı degüldür (34,2)
- 4) yüzi güneşi sâyesidür rûh didüğüm / bulmadı hayât ol ki irah düşdi bu zıldan (36,4)
- 5) sen hâsıl-i zemânesin ü tapuña iren / mehdî olur ise n’ola sâhib-zemân imiş (47,3)
- 6) hecrüñ ile yandüğuma şükr kıluram / vasluñ ile ‘âkıbet olur ise mahmûd (54,5)
- 7) gözleri merdümligine gözleri olan / düşmez olursa hatâyaya olmaya mağrûr (56,2)

- 8) leb huşk idüğüm sordı lebüñ bildi nedendür / şimdi umaram bir tolu ayakı ne dirsin (60,3)
- 9) buñı hakikat bilüñ ki yüzini gören / kılımaya ‘ışkı da‘vîsini mecâzî (70,5)
- 10) ‘âşık olan yâr yolına yana gerekdür / yana bilicek bu yola ya ne gerekdür (71,1)
- 11) ‘ışk sepüşken durur gönüli i ma‘şûk / kılma sini sevdüğine buñca melâmet (82,3)
- 12) kendüzini bilmeyen kaçan bile rabbi / bilimeyen sini bulamadı ilâhın (91,5)
- 13) gözüm cedveller ahıtduğı budur / ki sen bir gün baña berkâr olasın (115,6)
- 14) kim idi halka-i zülfine dilberüñ tolaşan / hevâyile kapuya kahmayınca halka-i der (116,2)
- 15) neler idersin bize hay sen nigâr olmamış / kimdür sinüñ yoluña zâr u nizâr olmamış (118,1)
- 16) degmeyince yüregi kirpügün ohlarına / hergiz gül-i sûrîde süzen ü hâr olmamış (118,4)
- 17) el ayağ ile baş u cân oynamayan / ‘ışkı yolında dest ü pâsı kanı (128,6)
- 18) yahası hecr odına yüz bin yıl / kohmayan ‘ışk ile yahası kanı (128,7)
- 19) seherde bülbül-i şeydâ terennüm eyledüğü / gülüñ mehâsinini ola mı ki ezber ider (129,2)
- 20) hayâli geldüginüñ gerçi kadri yoh özine / gelüñ görüñ ki ne ‘îd eyledi bize bu gice (135,3)
- 21) kaşunı eğri seveni dilerem / firâkuñ çarmıhıyile müsemmer (141,5)

3.4. Zarf-Fiil Grupları

- 1) gönülde kopalı sanemâ bir safâ-yı ‘ışk / toldı bu ‘âleme yine bizden nidâ-yı ‘ışk (1,1)
- 2) yürek delük delük olıban nâleler kılur / da ‘vîsi bu ki ya’nî benem şimdi nây-ı ‘ışk (1,9)
- 3) ben yâr ‘ışkıyile toğıban böyimişem / mahrûm olmaya kişi ender-serây-ı ‘ışk (1,11)

- 4) küfrini gîsûsınuñ cânumuz î mân bilür / bağlayalı bilüme bir kara züñnâr ‘ışk (2,4)
- 5) müberka’ olıban şâhâ nü hüñe kıla hüsnüñi / nevâsı râstı yohdur meger ki cânı ‘uşşâkuñ (3,2)
- 6) sabâh turu gelip yüzüñe bahan gözler / gerek ki gam çerisi üsdine muzaffer ola (4,8)
- 7) bu râst kaddüñi çengî görürse dutma ‘aceb / eger muhâlif idüp sâzını muhayyer ola (4,13)
- 8) beni zülfeyni kılıyle salıp bende oda saldı / bilimezem ne kopısar anuñ kıl ile kâlınden (5,4)
- 9) la‘lüñi sen ağzuma urup ısırsañ lebümi / cümle-i ehl-i nazar nâzük murassa‘ görseler (7,3)
- 10) dilberâ insâfa gelgil niçe niçe dilberî / ben yüzüñi görelî hod dilberîyem dilberî (9,1)
- 11) özgeleri medh idenler görelî şâh yüzüñi / bir yiñi tûmâr idüp yudılar eski defteri (9,7)
- 12) özgeleri medh idenler görelî şâh yüzüñi / bir yiñi tûmâr idüp yudılar eski defteri (9,7)
- 13) incü dişüñüñ hayâli düşeli goñülüme / yüzüme yalduzlamışam ser-be-ser âb-ı zeri (9,9)
- 14) kanımı lebleri içdi vü düşdi araya kan / cânım dahı kuşanuban bu kana kana gerek (10,4)
- 15) cân ü ten ‘akl ü dil ü varlıh virüp / yâra kul oldum bir ikrâr isderem (11,5)
- 16) goñül tebrîzine geleli ol şâh / ahıdur gözlerüm surh-âb her dem (13,2)
- 17) hûb cihânda çoh velî nâzük ü dil-rübâ gerek / cânâ vidâ ‘kıluban ‘ışkına merhabâ gerek (14,1)
- 18) ben kim olam ki depre dem bir kılını gîsûsınuñ / başın eline alıban ol iş için sabâ gerek (14,2)
- 19) gonca ağızın açmağa kimüñ eli irişiser / âteş-i ‘ışk mevsümi irişiben hevâ gerek

- (14,3)
- 20) tâ ki safâ gire ele ka‘be yüzinde ol bütüñ / cünne dahı kabâ olup yine kabâ ‘abâ gerek (14,4)
- 21) gencîne-i hüsnini pinhân ideli dilde / gökçeklige bay oldur vîrâne-i ‘ışkam ben (16,4)
- 22) ben hüseyñî cân virürem görelî vech-i hasen / gör ne düzmişdür yaşum bu yüzde zerr-i ca‘ferî (18,2)
- 23) gerçi ki ‘akl kocadur la‘l-i lebüñe iricek / terk idüben bilülerin emcek emer degül midür (22,9)
- 24) ehl-i ‘irfân bir nazarda neydügünü bilüben / cân adın sinüñ katuñda añmaya uyalalar (23,5)
- 25) bu gün yine senden saña feryâd idiserem / bi-dâduñı ‘arz eyleyüben dâd idiserem (25,1)
- 26) ben varlıgımı bende virüp gîsûlaruña / kendüzümü bu nev‘ ile âzâd idiserem (25,2)
- 27) ben nâm ile nâmûs ile ‘ârumı koyıban / nâmûs idüben dünyâda bir ad idiserem (25,7)
- 28) ben nâm ile nâmûs ile ‘ârumı koyıban / nâmûs idüben dünyâda bir ad idiserem (25,7)
- 29) bâd-ı sabâ saçuñ ile oynayalı şehâ / bildük ki işbu dehr-i gam-âbâd bâd ola (26,5)
- 30) ağızını görelî dirligüm oldı gümân / bilini gösdereli bini hayâl eyledi (28,2)
- 31) ağzını görelî dirligüm oldı gümân / bilini gösdereli bini hayâl eyledi (28,2)
- 32) hüsnî ki hak lutfidur bize harâm idüben / gözleri ‘âşık kanın nişe helâl eyledi (28,5)
- 33) yıl dahı âvâredür tolaşalı zülfine / yiridür ol aña çün kıl ile kâl eyledi (28,6)
- 34) kılalı ihtiyâr anı gönülüm / komadı anı hergiz ihtiyâra (29,4)
- 35) ayru düşeli şâhâ tapuñdan gözüme gel / gör ki bu cihân lezzetinüñ soñı

- nedemdür (31,4)
- 36) şol ‘arız ü zülfe sanemâ ‘anber ü kâfur / ne nisbeti var dünyâ duralı çü hademdür
(31,5)
- 37) dil niçe diye sevdüğümüzi sini dilden / gitmedi sini görelî zikrûñ şehâ dilden
(36,1)
- 38) kadem basalı yoluña kadem kadem yañaram / tapuñda şem‘ gibi uşda dem-be-
dem yanaram (39,1)
- 39) teng idi lebüñ söylemeyeli gönülümü / korhum budur öksüze ki bir kan ide la‘lüñ
(42,2)
- 40) zülfüñi görelî gönül oldı perîşân ü tağuh / gerçi ırah salduñ ise yahına getürdüñ
bini (45,2)
- 41) yürek kanında gusl eylemeyince / kaşuñ mihrâbına olmaz nemâzum (48 ,6)
- 42) kalem kalem ola eger yazar ise mislin / bu levh-i dilde nigâruñ cemâlini yazalı
(49,2)
- 43) tamar yürek tamarından hezâr katre-i hûn / bu fitne gözlerini ‘işveler ile süzeli
(49,3)
- 44) düşer gönülüm ayahdan gider bu göz elden / yola bahup talabından görelî ol
güzeli (49,4)
- 45) düşer gönülüm ayahdan gider bu göz elden / yola bahup talabından görelî ol
güzeli (49,4)
- 46) yumışam eli özümden bir âşinâlğ ile / harâb ü mest bu deñize düşiben yüzeli
(49,5)
- 47) müşk saçuñi görelî micmere düşüp / ‘ûd dimâğına bah ki niçe çıhar dûd (55,3)
- 48) müşk saçuñi görelî micmere düşüp / ‘ûd dimâğına bah ki niçe çıhar dûd (55,3)
- 49) cân at salıban oldı piyâde ruhuñ için / irürdüm i şâh kapuña yayakı ne dirsın
(60,4)
- 50) kaldı gözüm ardınca nigâruñ zîre ki ol / añladı hayâlini bu gözümde degül mi
(61,5)

- 51) eger sabr ide gözlerüñ nazar kılınca atmağa / bu yaralu gönülüme bu dahı hem himâyetdür (62,5)
- 52) hüsnüñ deñizi mevci salduğı kırañına / 'anber tonına girüp uş hâl ü hat olmışdur (64,3)
- 53) tasavvuf ehli bulalı safâlarını yüzüñde / kimi seccâdesin satar girü kor kimi ibrîki (66,3)
- 54) yüzüñe toğrı turıban şâhâ gözüm bahımaz / i'timâdı yaşına vardur ki aña yaşına (73,4)
- 55) kullığı nakş eylemişem dilde hüsnüñ göreli / niçe ki 'ömrüm var ise sûretüñ nakkâşına (73,6)
- 56) yüregümi yarıban açayidüm içini / taşra düşe korharam andağı esrâr-ı 'ışk (74,5)
- 57) şem' gibi sararuban ağılaram / taña çıharup yañaram uşda ben (79,2)
- 58) şem' gibi sararuban ağılaram / taña çıharup yañaram uşda ben (79,2)
- 59) gül 'arak kılur goreli yüzüñi / ol hayâdan şermsâram uşda ben (79,7)
- 60) kızaru irişeli gözüme yañağı / cehd iderem ola ki sarara irişem (81,4)
- 61) yirde görıben zülfin elüm sâkına sundum / ef'î sanuban zîra elüm sakına sundum (86,1)
- 62) yirde görıben zülfin elüm sâkına sundum / ef'î sanuban zîra elüm sakına sundum (86,1)
- 63) kişide ki ola bir cân gerek ki göze düşe / egerçi cehd idüben hûblar gözin süzeler (88,2)
- 64) saçı kılına yapışup bu yolu ben varuram / hidâyet anlaruñ ola bu yolda ki azalar (88,3)
- 65) kıl sanuban bilüñi saçuña tolaşdum / kıl ne kılursan bigüm bu yoldan azana (93,2)
- 66) şükr iderem goreli cemâl-i nigârın / alnuma binüm bu yazuları yazana (93,4)
- 67) varlıgumuñ cümlesini geldi apardı / varlıguma konuk olañı heme-i 'ışk (95,3)

- 68) salalı hüsnüñ atın ücûdum iline / düşdi atınuñ öñine bu reme-i ‘ışk (95,5)
- 69) ‘azm-i sefer kılalı şikâra bu gözler / kuşça cânım anlara nemeñdür (97,2)
- 70) cânımı kıl eyleyüp biline kemişdüm / devlete irmez olur ise hatarıdur (97,3)
- 71) göñülümi yahmayınca toğmadı ‘ışkum / zîra hevâ kîmiyâsınuñ haceridür (97,4)
- 72) düşeli la‘l-i lebüñüñ hayâli çeşme begüm / ‘aceb degül kan ile oldıyse çeşme begüm (98,1)
- 73) saçuñ girihlerine ben tolaşmışam çoğdur / cefâ atına binüben baña ulaşma begüm (98,3)
- 74) görelî serv ile sünbül perîşândur u ditrerler / biri zülf-i semen-sâyın birisi kadd-i bâlâsın (102,3)
- 75) kaşlarıyile yüzün görelî üç ay oldı / fikrüñ ne durur mâhî dü hefte degül midür (108,5)
- 76) ben sînemi sınayu açdum bu nesîm için / yahama yapışuban vahaya çeker bu dil (110,6)
- 77) zülfüñe düşmeyince niçe ola / meger ol ki gözi kara degül (113,2)
- 78) kim idi halka-i zülfine dilberüñ tolaşan / hevâyile kapuya kahmayınca halka-i der (116,2)
- 79) kadüñe karşı ney olup bilümi bağlamışam / ola ki âteş-i ‘ışkuñ bitüre bir şeker (116,5)
- 80) iy şem‘ bizi tap dahı odlarıña yahma / iy bedr yüzüñ gösderüben tîzçek oyahma (117,1)
- 81) iy rûh niçe nâzük iseñ her cesede sen / şahla özüñi mâ‘il olup her nefes ahma (117,2)
- 82) sâna bahalı bahmadı hîç özgeye gözüm / sini sevenüñ sen dahı her suçına bahma (117,4)
- 83) lebleriñi görüben kurımayınca kanlar ./ geyikler göbeğinde müşk-i tatar olmamış (118,3)
- 84) degmeyince yüregi kîrpügün ohlarına / hergiz gül-i sûrîde süzen ü hâr olmamış

(118,4)

85) dil gerçi delüdüdür bu göze kaşa düşeli / sanma anuñ ki mescîd ü mihrâbı yoh durur (119,3)

86) kaşları hâcib olalı bu gönül iline / rûşen durur gözleridür cân bi'aynihi (120,11)

87) saçuña oğrayu gelen nesîme uçdı gönül / bu düñyâda dahı ne zer ne sîme uçdı gönül (126,1)

88) müsâfir oldı gönül hüsni ili içinde / melâhatin görelî şol mukîme uçdı gönül (126,3)

89) zülfi pîl binüben irişdi cânâ / 'anberîn hattınuñ yayası kanı (128,3)

90) lebüñe beñzedimez tûtî şekkeri hergiz / niçe ki 'ışk odına yanıban mükerrer ider (129,3)

91) kuşuñ kimisi muhaddis durur bu medresede / kimisi vâ'iz olup serv üzre minber ider (129,5)

92) sinüñ yüzüñi görüp ölmeyem şehâ bu gice / letâfetiyle anuñ bulam safâ bu gice (135,1)

93) yüzüñ devrinde ser-gerdân olalı / urur bu nüh felek çerh-i müdevver (141,2)

94) cânım oda düşeli toprağ iderem yüzümi / kara saçuña sinüñ çün hevâsı yoh nidelüm (143,4)

95) ağız ağız olıban andan aluram dilini / tolaşuram saçına vü dili bağdan çekerem (146,2)

96) vefâsı kadrini bilüp haka şükür kılmaz / binüm gönülüme billâh cefâ gerekmez mi (148,2)

97) ben biline düşeli şol dilber / beñzede başladı tenümi kıla (150,5)

3.5. İsim-Fiil Grupları

1) cevr elinden cân ü dil kurtarmağa / 'anberüñden iki tatar isderem (11,8)

2) kıl yarar cânım ki ire biline / ince yola girmege yâr isderem (11,12)

3) rûşen bu durur yanmah oldı yüzine vâcib / şem' olmağa her cânâ pervâne-i

- ‘ışkam ben (16,5)
- 4) rûşen bu durur yanmah oldı yüzine vâcib / sem‘ olmağa her câna pervâne-i
‘ışkam ben (16,5)
- 5) görmek ağızı noktasın nûr-ı basar degül midür / yañağını ay añlamah hüsn-i
nazar degül midür (22,1)
- 6) görmek ağızı noktasın nûr-ı basar degül midür / yañağını ay añlamah hüsn-i
nazar degül midür (22,1)
- 7) ‘ışvesi ol nigâruñ dil mi kodı bu tende / ya söylemege derdin dil mi kodı bu
tende (37,1)
- 8) gözüme mecâl olsa görmege cemâlünü / niçeye değin kan yaş andan ahısar âhır
(51,5)
- 9) eger sabr ide gözlerüñ nazar kılınca atmağa / bu yaralu gönülüne bu dahı hem
himâyetdür (62,5)
- 10) bağdâd-i cemâlünüñün gözüm çü şat olmışdur / kan deñizine gönül talmağa bat
olmışdur (64,1)
- 11) ger kabûl ide gözi gamzeleriyle / cânı fidâ kılmağa bahâne gerekdür (71,3)
- 12) şeftâlûsını dirmege irmez idi elüm / yüz sürmeg içün ayağına sâkına sundum
(86,4)
- 13) zehr içün tiryâkı koymah ola mı / lâcerem ki gül katında hâr ola (90,4)
- 14) kîmiyâyile kıldı zer yüzümü / yârı bulmağa sîmiyâsı kanı (128,4)
- 15) ayağında virürsem cân bañadur rütbet-i a‘lâ / tapuñdan ayru dirilmek
mezelletdür mezelletdür (133,3)
- 16) ince bili tenümi kıl kıldı / teni kıl kılmağuñ kenârı kanı (145,6)

3.6. Tekrar Grupları

- 1) neler gördüm ne şerh idem nigâruñ yüzü alından / sini bilmeyen añlamaz
yemînini şimâlinden (5,1)
- 2) şol la‘l-i Iebüñ cilve kılır ise cihâna / başdan başa surh-âb ahıda hutta-i tebrîz
(6,6)

- 3) nigâra kâmetüñe kılmışuz göñüli fidâ / zîrâ ki serv-i revâna revân revâne gerek (10,2)
- 4) severem zülfüñle ağızuñı ben / ‘ömrüm uzuñ ‘ayşümi tar isderem (11,10)
- 5) ne dil var binde ki dile gele ol / meger bir dem gelür olursa dil dil (38,3)
- 6) nigârâ bir kılıña degmezem ben / tefahhus kılmışam gîsûñı kıl kıl (38,4)
- 7) yanaram ben tutahlarıña dem dem / yüzüñle gün gün ü saçüña yıl yıl (38,5)
- 8) kadem basalı yoluña kadem kadem yañaram / tapuñda şem‘ gibi uşda dem-be-dem yanaram (39,1)
- 9) kadem basalı yoluña kadem kadem yañaram / tapuñda şem‘ gibi uşda dem-be-dem yanaram (39,1)
- 10) varlığumuz niçe ki var hüsnüñedür fidâ sinüñ / yahşı yaman diyümezüz yahşı sizüñ yaman bizüm (46,4)
- 11) varlığumuz niçe ki var hüsnüñedür fidâ sinüñ / yahşı yaman diyümezüz yahşı sizüñ yaman bizüm (46,4)
- 12) irah yahın çü gamzeñ göñli yarmaz / ne veçhe oturur bu ihtirâzum (48 ,5)
- 13) kalem kalem ola eger yazar ise mislin / bu levh-i dilde nigâruñ cemâlini yazalı (49,2)
- 14) delüsiyem zülfüñüñ silsile depretmegil / tâ diyemem hâlümü kıl kıla depretmegil (53,1)
- 15) bilüñ ile inceyem ağzuñ ile teng-dil / kendüñe bah hâlümü bil bile depretmegil (53,2)
- 16) cân vireyüm gamzeñe gerçi ki cânîdür ol / dil dir isem gözüñe dil dile depretmegil (53,3)
- 17) cân anı diler ki yaş yolına ola revân / şâyed aña dir isem sil sile depretmegil (53,4)
- 18) ol dir ise gîsûsı cânuma şol dem ola / her kılına dir ise kıl kıla depretmegil (53,5)
- 19) söyleyemedi dilüm la‘l-i lebüñ vasfını / didüm aña kendüden dil dile depretmegil (53,6)

- 20)şunda ki kıldum fidâ küllümi ben küllüñe / ten tene vü cân câna dil dile depretmegil (53,7)
- 21)şunda ki kıldum fidâ küllümi ben küllüñe / ten tene vü cân câna dil dile depretmegil (53,7)
- 22)şunda ki kıldum fidâ küllümi ben küllüñe / ten tene vü cân câna dil dile depretmegil (53,7)
- 23)şehâ şehlâ gozûñ için diyümezem ben ah kara / ne zülf ola meger ol göze bir ağ ile göz kara (58,1)
- 24)ten ilin aldı ayah basdı gönülün iline / mülk-i cânı alısar gün öküşiyle az az (68,3)
- 25) yüziyle saçı tek olmaya gice gündüz / cihân öziyle saçı kılını eger üzeler (88,5)
- 26) gice gündüz binüm işüm zâr ola / korharam fitne gözün bîdâr ola (90,1)
- 27) gel gel görelüm gel görelüm gül görelüm biz / bir nağme getir ortaya bülbül görelüm biz (112,1)
- 28) gel gel görelüm gel görelüm gül görelüm biz / bir nağme getir ortaya bülbül görelüm biz (112,1)
- 29) hiçdür hiç ü hiçden dahı hiç / şol gönül çün ki ‘ışk-bâre degül (113,4)
- 30) yara yara yara kim yâr olasın / niçe işbu güle bir hâr olasın (115,1)
- 31) yohsul u bay ile aparur başa hâlini / illâ kaçan ki sini görür ise bayıla (123,5)
- 32) el ayağ ile baş u cân oynamayan / ‘ışkı yolında dest ü pâsı kanı (128,6)
- 33) nigârînâ ‘aceb hüsnün ne milletdür ne milletdür / bu cânuma sinün ‘ışkuñ ne ‘illetdür ne ‘illetdür (133,1)
- 34) nigârînâ ‘aceb hüsnün ne milletdür ne milletdür / bu cânuma sinün ‘ışkuñ ne ‘illetdür ne ‘illetdür (133,1)
- 35) bini ‘ayb eylemeñüz ger olursam ‘ışk ile şeydâ / cünûn çünki bu ‘akluma cibilletdür cibilletdür (133,2)
- 36) ayağında virürsem cân bañadur rütbet-i a‘lâ / tapuñdan ayru dirilmek mezilletdür mezilletdür (133,3)

37) kaşuñ mihrâbına karşı ibâdet kînedür lâzım / ‘ibâdet senden özgeye ne zelletdür
ne zelletdür (133,4)

38) beliyetdür bu cânuma kaba ohları gözüñden / elüñ ur gözüme gör ki ne
billetdür ne billetdür (133,5)

39) n’ola ağız ağız sinüñ ile hadîs idem / şimdi biri birine söyledi gül güle (147,5)

3.7. Edat Grupları

3.7.1. “İçin” İle Oluşan Edat Grupları

1) kan ile destemâz aluram lebleriyiçün / tâ bir düğâna râst kılam ez-berây-ı ‘ışk
(1,7)

2) kıldı yañahlarımı cümle mu’asfer meger / anuñ için eyledi cedveli berkâr ‘ışk
(2,2)

3) nigârînâ bu gözlerden nasîbi kanı ‘uşşâkuñ / ki her dem leblerüñ için dökilür
kanı ‘uşşâkuñ (3,1)

4) ben sen ayı görelî irdüm kemâle anca ki / hüsnüñi vasf itmeg için oldu zihnüm
enverî (9,4)

5) şî’a ehlerinden degülem lîk vardur bu kadar / ki hüseyñî la’lüñ için ahıduram
ca’ferî (9,5)

6) dükâna bahmadı bâzârî olmadı gönülüm / velîk la’l-i lebüñçün varam dükâna
gerek (10,3)

7) gözlerümüñ köşesidür odağuş / anuñ için aña idrâr isderem (11,4)

8) gönüli gendüye kullâb ilen getürdi saç / ırağa atmağ için kaşı yaya saldı bini
(12,4)

9) ben kim olam ki depre dem bir kılını gîsûsınuñ / başın eline alıban ol iş için
sabâ gerek (14,2)

10) kıldı lebi ol yârüñ şerbetlerini hâzır / divâne için lîkin dîvâne-i ‘ışk olsa (17,5)

11) baña fahr ola ayağuş toziyçün / hemîşe medh eger ber-ser dir isem (21,7)

12) niçe ser servüñ için oynamışlar / saña lâyık durur server dir isem (21,9)

13) bahr-ı hüsn olmuş cemâlüñ dil gerekdür âşinâ / ki cevâhir bulmağ için aña karşı

talalar (23,3)

- 14) lebüñ kanduğıyıcıñ kaña her dem / ne lâzımdur ki beñizüm sarara (29,6)
- 15) gelüñ ki ohıyalum feth için bu fâtihayı / ki niçeler ohıya düşmen üsdine yâsîn (32,4)
- 16) dişlerüñi diyeli sözümdür dür-i manzûm / söz ki bilüñ için diyem ince ola kıldan (36,2)
- 17) oda yañası goñülüm için bilimedüm / ki şol lebân-i la‘l arasında kan imiş (47,4)
- 18) cânımı hüsn-i vasl için ezelde alıcah / n’ola lebini tutar isem çün zamân imiş (47,5)
- 19) şehâ şehlâ gozüñ için diyümezem ben ah kara / ne zülf ola meger ol göze bir ağ ile göz kara (58,1)
- 20) şehâ sor ne nefir ider ki bu dâ’irde neyiçün / ikilikden ura bir dem anuñ ‘ışkında nakkâre (58,5)
- 21) nigârâ ‘ışkuñ odından dem olmışdur bu yüregüm / budur derdüm k’anı oda lebüñçün der-dem uram ben (59,2)
- 22) cân at salıban oldı piyâde ruhuñ için / irürdüm i şâh kapuña yayakı ne dirsın (60,4)
- 23) bağdâd-i cemâlüñçün gözüm çü şat olmışdur / kan deñizine goñül talmağa bat olmışdur (64,1)
- 24) ne tammış leblerüñden bu şerâba ki kan esrükdür / anuñçün tolu içerüz ayahları ale’r-rîkî (66,2)
- 25) peyveste gözlerüñ ile hergiz bulımazam / sâhib-kırân kaşlaruñ için karîni ben (69,3)
- 26) îmân-ı şem‘ yandura goñlüm lebüñ için / cân ile ola ki oyaram işbu dîni ben (69,4)
- 27) yaş yüzümde ger nişân itdiyse n’ola ışk için / andan ahan seyl eger oğrarsa tağa aşına (73,2)
- 28) yüreği içinde taşısa taşıdur yasemin / cân u ‘akl ü dil añuñ çün bizden aña taşına

(73,5)

29) evvel içendür gözüm ‘ışk kadehlerini / cârîdür anuñ için gözüme idrâr-ı ‘ışk
(74,3)

30) lebünçün tar gönülüm gark-ı hündür / ki tâ ola aña la‘lün mülâyim (76,2)

31) şeftâlûsını dirmege irmez idi elüm / yüz sürmeg için ayağına sâkına sundum
(86,4)

32) zehr için tiryâkı koymah ola mı / lâcerem ki gül katında hâr ola (90,4)

33) gözinden ayağ içecek ki cân ağzuma irişür / umaram nukl için piste velîkin şol
muhallâsın (102,5)

34) nigârâ huft e gözünden ki mestem olmışam mahmûr / anuñçün gice bîdâram ırah
sinden ırah sinden (106,2)

35) ben sînemi sinayu açdum bu nesîm için / yahama yapışuban vahaya çeker bu dil
(110,6)

36) câna didüm bir emin şol la‘l için / ki cihânda olmaya onı emen (114,3)

3.7.2. “Gibi” İle Oluşan Edat Grupları

1) bilün gibi hilâl olduh ağızuñ tek hayâl olduh / hayâlün olalı şâhâ bu dem
mihmânı ‘uşşâkuñ (3,3)

2) koya bilürse başı ayağına halk-ı cihân / gerek ki zülfi gibi cümle ser-be-ser ser
ola (4,3)

3) servün ayağı bağılu vü ney bağıludur bili / kaddün gibi kim ola ki âzâd zâd ola
(26,3)

4) cânımı saçı kılı yahar ûd gibi çün / kânûnı budur her neyi ki çenge getürdi
(33,4)

5) çerh ohu gibi gamzesi yarmaz cigerümi / yürekdür ahır atduğı bir yazı degüldür
(34,4)

6) kadem basalı yoluña kadem kadem yañaram / tapuñda şem‘ gibi uşda dem-be-
dem yanaram (39,1)

7) bir lahza eger sinden kendüme olam meşgûl / âdem bigi olam ki meyl eyledi

gendüme (67,5)

- 8) şem‘ gibi sararuban ağlaram / taña çıharup yañaram uşda ben (79,2)
- 9) zülfi gibi müşkîn ile oğramadı yolum / andan berü ki ben elümi akına sundum (86,2)
- 10) gözüm gibi câm olmaya meclisde nigârâ / ki niçe ki döke meyi der-dem tola karşı (109,5)
- 11) çü uyhu görmezem düş diyümezem / hocendî gibi gözününden riyâyı (111,3)
- 12) kadüñ tek râstum ben işbu yolda / hocendî ger kılursa iftirâyı (111,7)
- 13) ben nâriyem ki âbî degülem hevâñuza / hâkîde gözlerüm gibi hiç âbî yoh durur (119,2)
- 14) mest ol gözi gibi ki beñinden alısar hat / sôfi ki gele meclise dâne vireler mi (131,3)
- 15) cemâlün ile bu gönüm benüm nazîr ola mı / bu ‘âlem içre sinüñ gibi bî-nazîr ola mı (136,1)

3.7.3. “İle” İle Oluşan Edat Grupları

- 1) kan ile destemâz aluram lebleriyiçün / tâ bir düğâna râst kılâm ez-berâyı ‘ışk (1,7)
- 2) ben yâr ‘ışkıyile toğıban böyimişem / mahrûm olmaya kişi ender-serâyı ‘ışk (1,11)
- 3) gerçi ki mahmûr ider lebleriyile cânı / şükr aña ki gözlerin eyledi hammâr ‘ışk (2,3)
- 4) biz niçesi ‘ışk ile olmayalum bir çün / biz yoğ iken vahdete eyledi ikrâr ‘ışk (2,8)
- 5) lebün meyiyle bir dem dimâğ eger ter ola / gerek ki sözlerümüzden cihân mu‘attar ola (4,1)
- 6) oduña çün ki berâhîm ‘ışkıle düşe dil / hayâlünün bütini yonmağ ile âzer ola (4,11)
- 7) oduña çün ki berâhîm ‘ışkıle düşe dil / hayâlünün bütini yonmağ ile âzer ola (4,11)

- 8) nigârâ ‘ûdı saçuñ kıldı yiñile kânûn / k’anuñ hayâliyile dil hemîşe micmer ola (4,14)
- 9) beni zülfeyni kalıyle salıp bende oda saldı / bilimezem ne kopısar anuñ kıl ile kâlınden (5,4)
- 10) sâkî tolu suñ niçe niçe zühd ile perhîz / mutrib yine düz nağme-i ‘ûd-ı tarab-engîz (6,1)
- 11) ağlasam iñilesem yansam tapuñda iy nigâr / mutrib ü mey şâhid ü sem’ ile mecma‘ görseler (7,4)
- 12) sen gice düş misin ü gündüzle gözümde hayâl / bir huzûr ehli kanı vakt-ı muvazza‘ görseler (7,5)
- 13) behrâm gözünüñ şehâ tîrine yoh hatâ / ger sad-hezâr hileyile def’ ide zühal (8,3)
- 14) ger varlığımı bir nazar ile alur iseñ / hâzır durur nikâbuñı kaldur vü al el el (8,6)
- 15) göziyile ki gönül hastadur devâm umaram / tabîb bilmedi nabzı devâya saldı beni (12,3)
- 16) gönüli gendüye kullâb ilen getürdi saçı / ırağa atmağ için kaşı yaya saldı bini (12,4)
- 17) ne dem durur ki mis altuñ degül vücûduñ ile / fidâ olam oduña kîmyâya saldı bini (12,5)
- 18) kaçan konışam ol mâh ile diyü / elümde zîc ü üstürlâb her dem (13,4)
- 19) derdiyile çü esrügem dürdiyile yazam humâr / pes n’idelüm çü hastayuz derdümüze devâ gerek (14,5)
- 20) derdiyile çü esrügem dürdiyile yazam humâr / pes n’idelüm çü hastayuz derdümüze devâ gerek (14,5)
- 21) ne hûrîsin kusûruñ yoh nigârâ / ki cennetdür tamu sinüñle el-hak (15,3)
- 22) bâzârımı germ idem zârlığ ile saña / zârumdan eger dilber bîzâr ise ne kılâm (19,2)
- 23) şol ki varı lebinüñ yaralar oñalda bilür / ne gümân gamzeleriyle yürek yarasına (20,2)

- 24) gözlerüñdür hüsn içinde iy nigârîn alalar / niçe bir sihr ile cân ü ‘akl ü gönül
alalar (23,1)
- 25) vücûdum hâk ü gözlerüm yaşı âb / odum ‘ışkuñ hevâsıyla muhammer (24,5)
- 26) şehâ ‘uşşâkdan kıldum nühüfte / ki sehnâz ile kılursın muhayyer (24,7)
- 27) ben varlığımı bende virüp gîsûlaruña / kendüzümü bu nev’ ile âzâd idiserem
(25,2)
- 28) ben nâm ile nâmûs ile ‘ârımı koyıban / nâmûs idüben dünyâda bir ad idiserem
(25,7)
- 29) ben nâm ile nâmûs ile ‘ârımı koyıban / nâmûs idüben dünyâda bir ad idiserem
(25,7)
- 30) gozûñ egerçi zulmini irürdi gâyete / umum budur lebüñ ile bî-dâd dâd ola (26,2)
- 31) nev-rûzdur sinüñ ile bir ‘ayş idem gerek / ki dünyâ ehli göre vü a’yâd yâd ola
(26,4)
- 32) bâd-ı sabâ saçuñ ile oynayalı şehâ / bildük ki işbu dehr-i gam-âbâd bâd ola
(26,5)
- 33) na‘îm iden cahîmi sinüñ ile / cahîm ider baña sensüz na‘îmi (27,2)
- 34) yâr bizüm ile yine gör ki ne al eyledi / tâ ki yaşum kan ola yañağın al eyledi
(28,1)
- 35) yıl dahı âvâredür tolaşalı zülfine / yiridür ol aña çün kıl ile kâl eyledi (28,6)
- 36) kaşuñ peyveste bizümle vü kaddüñ râstdur lîkin / gözüñe yahşi bahıcah kıyâs
oldur ki âladur (30,3)
- 37) hecrüñ ile ırmahlar ahar işbu gözümden / ırmahlar ahıtmaz ise bu göz dahı
nemdür (31,2)
- 38) ah ile karam yoğ idi hergiz göziyile / cânuma ahın kıldı anuñ gözi karamdur
(31,7)
- 39) şunuñ ki kışını yaz eyledi çalab n’ola ger / çoha sayar ise lutfiyile anuñ azın
(32,3)
- 40) çü fil bendini esb ile bağladı devlet / ne kıla düşmen-i kej-rev ki oynaya ferzîn

(32,5)

41) ne çekdüğümü ger dir isem ‘ömr varınca / bilüñ kılıyile sanemâ azı degüldür

(34,2)

42) yanaram ben tutahlaruñla dem dem / yüzüñle gün gün ü saçuñla yıl yıl (38,5)

43) yanaram ben tutahlaruñla dem dem / yüzüñle gün gün ü saçuñla yıl yıl (38,5)

44) yanaram ben tutahlaruñla dem dem / yüzüñle gün gün ü saçuñla yıl yıl (38,5)

45) cihânı ten dilerem ben ki oduña yanam / bu varlığ ile yanarsam oduna kem yanaram (39,2)

46) gözümüñ irmez eli ki nazar kıla yüzine / veğer göz ucuyile özgeye baham yanaram (39,5)

47) dil gönlegi etegini yahasını bilmez / dil-dâr anı od ile ne yahasını bilmez (40,1)

48) dil-dâr ile hış ol u zemâneye kalmagıl / dutma hisâba her ne ki pîr-i hâref kıla (41,3)

49) ger bir dem ile mürde tene rûh irüre / mümkün ola ki bir dahı imkân ide la‘lûñ (42,3)

50) gerek ki gümüñ kalmaya altuñ ola işüm / ger lutfiyile gönflüme ihsân ide la‘lûñ (42,5)

51) sohbet dilerem sinüñ ile gönflüm içinde / kim tuymaya hâlümüzi deyyâr bu gice (43,2)

52) gitmiş idüm saçuñ ile bâd-ı hevâ yolında ben / şimdi ayağı tozına uş yine getürdi bini (45,3)

53) hamîr-i mâyemüzi hamr ile çalab ezeli / tolu ayağı içerüz zi-bâde-i ezeli (49,1)

54) tamar yürek tamarından hezâr katre-i hûn / bu fitne gözlerini işveler ile süzeli (49,3)

55) yumışam eli özümden bir âşinâlığ ile / harâb ü mest bu deñize düşiben yüzeli (49,5)

56) gülden gül-âb niçe kopar anda bilinür / ki gül yañahlarına hayâyile der düşer (50,2)

- 57) hecr ile bini ol yâr niçe yahısar âhır / gözüm yoluna anuñ niçe bahısar âhır
(51,1)
- 58) bilüñ ile inceyem ağzuñ ile teng-dil / kendüñe bah hâlümü bil bile depretmegil
(53,2)
- 59) bilüñ ile inceyem ağzuñ ile teng-dil / kendüñe bah hâlümü bil bile depretmegil
(53,2)
- 60) hecrüñ ile yanduguma şükr kıluram / vasluñ ile ‘âkıbet olur ise mahmûd (54,5)
- 61) hecrüñ ile yanduguma şükr kıluram / vasluñ ile ‘âkıbet olur ise mahmûd (54,5)
- 62) şehâ şehlâ gozüñ için diyümezem ben ah kara / ne zülf ola meger ol göze bir ağ
ile göz kara (58,1)
- 63) meger ‘ûd itdi hem-serlik sinüñ zülfüñ ile şâhâ / ki özin gördi micmerde oda
yanmış yüzi kara (58,2)
- 64) çü ‘ışkuñ odı tutuşdı bu varlıhda bulısardur / eger gözüm yaşıyile bu köynüğe
nem uram ben (59,4)
- 65) özin ne kılır bizüm ile özine disem / lîkin degülem ben dahı özümde degül mi
(61,3)
- 66) gözüñile görürem sanemâ bende fenâyı / zîrâ ki görürler süci üzümde degül mi
(61,4)
- 67) sen binüm ile yâr iken iy şakrakakıkı / salduñ yine ayruhlar ile buğrakakıkı
(65,1)
- 68) sen binüm ile yâr iken iy şakrakakıkı / salduñ yine ayruhlar ile buğrakakıkı
(65,1)
- 69) ben ‘ışkı hevâsında bir âh idiserem ki / irmeye hevâ hergiz hîç bâb ile gerdüme
(67,3)
- 70) ten ilin aldı ayah basdı gönülün iline / mülk-i cânı alısar gün öküşiyile az az
(68,3)
- 71) peyveste gözlerüñ ile hergiz bulımazam / sâhib-kırân kaşlaruñ için karfni ben
(69,3)

- 72) îmân-ı şem‘ yandura gönülüm lebüñ için / cân ile ola ki oyaram işbu dîni ben (69,4)
- 73) her nesne ki saçında kemîn ile anladum / şimdi diyümezem kamusından kemîni ben (69,5)
- 74) dil özini kaniyile kıldı nemâzı / kıldı o daz ile yüzüñe nemâzî (70,1)
- 75) dil özini kaniyile kıldı nemâzı / kıldı o daz ile yüzüñe nemâzî (70,1)
- 76) ‘ışk nevâsıyile nühüfte gönülüm / mâye ola olmaz olur ise hicâzı (70,3)
- 77) ger kabûl ide gözi gamzeleriyile / cânı fidâ kılmağa bahâne gerekdür (71,3)
- 78) ne vasl ile bini buldum ne hecr ile nigârîni / ölüm baña yigirekdür hakîkatde bu üçinden (72,4)
- 79) ne vasl ile bini buldum ne hecr ile nigârîni / ölüm baña yigirekdür hakîkatde bu üçinden (72,4)
- 80) hiç özin diremedi zûlfüñ ile delü gönül / kıla beñzetdi özin yüzüñ ile delü gönül (75,1)
- 81) özini sinde yitürdi bulımadı dahı hiç / özini bula meger özüñ ile delü gönül (75,2)
- 82) ‘anberîn ola ne yir ki ayağüñ basar iseñ / sini meger ki bula izüñ ile delü gönül (75,3)
- 83) cân yaşı ger yidi kat yirlere irürdiyise / âhı göge irüre süzüñ ile delü gönül (75,4)
- 84) müşk bâzârını saçüñ sanemâ kıldı kesâd / şekerüñ narhını hem sözüñ ile delü gönül (75,5)
- 85) bu ne hatâdur ki uş zülf kılır çîn ile / bu yine ne şîvedür bir yiñi âyîn ile (77,1)
- 86) bu ne hatâdur ki uş zülf kılır çîn ile / bu yine ne şîvedür bir yiñi âyîn ile (77,1)
- 87) şem‘iyem ol dilberüñ nurûma kılmaz meded / kim ala şem‘üñ başın âlet-i şem‘în ile (77,2)
- 88) cân niçe ayru düşe senden i cân çün ki hak / ‘akd ide sinüñ baña ‘ışkuñı kâbîn ile (77,3)

- 89) gözüñe döymeye göz lîk gerek ki görem / dîde-i hod-bîni ben çeşm-i hudâ-bîn ile (77,4)
- 90) 'ıškuñ odiyile ahar gözlerümün suyu çün / cânda muhammer durur bâd-ı hevâ tıynile (77,5)
- 91) 'ıškuñ odiyile ahar gözlerümün suyu çün / cânda muhammer durur bâd-ı hevâ tıynile (77,5)
- 92) hecr ile zâr ü nizâram uşda ben / zülfiyile bî-karâram uşda ben (79,1)
- 93) hecr ile zâr ü nizâram uşda ben / zülfiyile bî-karâram uşda ben (79,1)
- 94) şa'ra dönmişdür tenüm bilüñ ile / od içümde çün fenâram uşda ben (79,3)
- 95) gamzeñ ohıyle lebüñün meyine / geh kanaram geh kanaram uşda ben (79,4)
- 96) 'ışkı odı dilberün bu başa çiharsa / ola 'aceb ol od ile başa çiharsa (80,1)
- 97) taşa taşu gözleri ciger kanyile / hüsni cemâli şu'â'ı taşa çiharsa (80,2)
- 98) göñülü sal bende kara saçlaruñ ile / dik gözüñün ohlarına kaşa çiharsa (80,5)
- 99) aldı geyik gözlerile göñlümi binüm / vardum idi ya'nî ki şikâra irişem (81,7)
- 100) gözlerümün yaşları niçe ola cârî / niçe sinüñle tolu ola bu mecârî (83,1)
- 101) zer kıluram yüzümi vü kalmadı zorum / zîr ü bem ile kıluram uşdaya zârı (83,4)
- 102) ben ho saña bağluyam bu dâm ile dâne / neye gerekdür ki düzdi zülf ile bu hâl (84,2)
- 103) ben ho saña bağluyam bu dâm ile dâne / neye gerekdür ki düzdi zülfi ile bu hâl (84,2)
- 104) bir görürem kendüzümü yâr ile dâyim / ahvel eger muhtelif görür ise ahvâl (84,4)
- 105) göñlümi bir kılıyle zülf-i siyâhı / saldı mezâdına ki mezîd ola dellâl (84,6)
- 106) 'anber-i sevdâsını ki hâm sanuram / 'ışkınuñ odiyile n'ola bişer ise (85,7)
- 107) zülfi gibi müşkîn ile oğramadı yolum / andan berü ki ben elümi akına sundum (86,2)

- 108) girmez ele bu dünyede ger diler iseñ yâr / kendüzüñi bu derd ile iy dil eriseñ yâr (87,1)
- 109) ma‘şûkaya didüm ki eger hüsn ile yiñdüñ / erenlere bahma n’ola çün dil eriseñ yâr (87,4)
- 110) ya rûh dimedin dahı cân tapuña varur / bir remz ile dek depgil eger diler iseñ yâr (87,5)
- 111) yüziyile saçı tek olmaya gice gündüz / cihân öziyle saçı kılını eger üzeler (88,5)
- 112) ‘ışka bürhân gösderür yüzüñ eger / bir nefes lutfuñ bizümle yâr ola (90,7)
- 113) hôş görelüm sinüñ ile fasl-ı hazânı / sun berü câm ile tolu âb-ı rezânı (92,1)
- 114) olmadı mı dem ki bir nefes saña irem / niçe çekem ayrılığ ile nigerânı (92,3)
- 115) ıškuñ ile ben ziyânı sûd dutaram / sağışa getürmezem bu sûd ü ziyânı (92,4)
- 116) cânım içinde yirini düzdi gönülüm / sanmaz idüm yâr ile ola baña cânı (92,6)
- 117) bir dem umaram ki ola yâr ile bir dem / ol demi getür vir talâna dükânı (92,7)
- 118) gör ki ne virmiş ilâh fasl-ı hazâna / gör ki ne pür eylemiş zer ile hizâne (93,1)
- 119) câm-ı zücâcîyi göz ciğer kaniyile / görelî pür meyl kıldı âb-ı rezâna (93,3)
- 120) şâhâ yüzüñüñ yüz yüzi var bu iki yüzüm / toprağ ola yüz vech ile bir yüzüñe direm (94,3)
- 121) varlığuma varlığüñ eger tolu oldı / n’oldı cihân sinüñ ile tolu degül mi (96,4)
- 122) ışk ile hôşlıh ki işbu demde görürem / ağızuñuñ nefesi gözüñ nazarıdur (97,5)

- 123) düşeli la‘l-i lebüñüñ hayâli çeşme begüm / ‘aceb degül kan ile oldıyise çeşme begüm (98,1)
- 124) yüzüñ çü mazhar-ı nûr-ı cemâldür şâhâ / güneşi gîsûlaruñ ‘anberiyle yaşma begüm (98,5)
- 125) sinüñ ile bir olmışam araya kimsene girmez / inanmazsañ hayâlünüñ biribi gönle k’araya (101,4)
- 126) binümle toğrudur boyı velî kec düşdi kaşları / alaca görürem dâyim anuñ câdü-yı şehlâsın (102,4)
- 127) bu gün bildüm ki cisme cân senüñ ‘ıškuñla bağlanmış / bu ma’lûle irişdürüñ yine esbâb-ı ûlâsın (102,6)
- 128) azar oldı gönül hayâliyle / gösterüñ ol büti bu azaruma (103,3)
- 129) gönül oldı hevân ile cevher / bir cilâ isderem bu cevherüme (103,6)
- 130) gözümü hüsnüñ ile rûşen kıl / ki urur sikke aduña zerüme (103,7)
- 131) ben sinüñ ile müttehidem yohdur ikilik / ahvel nazarı n’ola bu ahvâla dönerse (104,2)
- 132) gönülüm kuşu bir oğradı kurtıldı tuzahdan / yüz kez tutulur gîsûyile hâla dönerse (104,3)
- 133) kara göz ile çün cândan çıharduñ / çıharma bârî dînden senden irah (105,5)
- 134) şehâ hecrüñ ile zâram irah sinden irah sinden / firâkuñ ile yanaram irah sinden irah sinden (106,1)
- 135) şehâ hecrüñ ile zâram irah sinden irah sinden / firâkuñ ile yanaram irah sinden irah sinden (106,1)
- 136) baña em dise leblerüñ n’ola çün ki tabîbümdür / çü hicrânuñla bîmâram irah sinden irah sinden (106,4)
- 137) tapuñdan ayru bâzâram özümden dahı bîzâram / firâk odıyle yanaram irah sinden irah sinden (106,5)
- 138) zülfıyile yüzine kişi ki tuta hû / añlayımaz gicesini rûzını bilmez (107,5)
- 139) gözüñ tır-i kader durur gönülüm / rızâyile kabûl eyler kazâyı (111,5)

- 140) *dil ü 'akl ile* cân virdüm hevâna / saçuñ 'akd itdi bu bey' ü şîrâyı (111,6)
- 141) biz yanaruz oda sanemâ *benlerüñile* / 'anber durur ol dâne-i fülful görelüm biz (112,3)
- 142) kanı dil ki *gözüñle* pâre degül / bu gönül ahı seng-i hâre degül (113,1)
- 143) *bu 'alî 'ıškuñla* iy yüzi hasen / şol hüseyñî leblerüñ olsun esen (114,1)
- 144) *şol hatuñla* râst baña ruk'a yaz / binüm olsun serv-i bustân-ı çemen (114,2)
- 145) ezelden *'ışk bâzîyle* geldük / key ise sen dahı ser-bâr olasın (115,5)
- 146) lebinden câm-ı mey pür çek ü kurtıl / *niçe göziyle* bîmâr olasın (115,9)
- 147) kim idi halka-i zülfine dilberüñ tolaşan / *hevâyile* kapuya kahmayınca halka-i der (116,2)
- 148) 'ıškuñı sinüñ 'akla gönüle dimedüm ben / her lahza anı *gamzeñ ile* 'âleme çahma (117,3)
- 149) yüzümde za'ferânını suvardı *kan ile* / gözden egerçi gönüle dólâbı yoh durur (119,4)
- 150) *kaşlariyle* 'îd kılur gönülüm velî / gamzesi kıldı cânımı kurbân bi'aynihi (120,1)0
- 151) gözleri *gamze ohıyle* âdem öldürür / şîrîn budur ki la'li kılur kan bihattihi (122,2)
- 152) yaraşmışam hevâsına ben *yıl u ay ile* / gözinden esriyen niçe ola ki ayıla (123,1)
- 153) şol müşterîdür ol ki çeker zühre sâzımı / şöyle güneşdür ol ki kılur sohbet *ay ile* (123,2)
- 154) zülfi *kemend ile* gönüli saldı bendine / hattı diler ki talaya cânı yaya yile (123,4)
- 155) *yohsul u bay ile* aparur başa hâlini / illâ kaçan ki sini görür ise bayıla (123,5)
- 156) bunca zemân ki geçdi 'ömür *bu cefâyile* / şükrâneler gerek ki geçer uş safâyile (124,1)

- 157) bunca zemân ki geçdi ‘ömür bu cefâyile / şükrâneler gerek ki geçer uş safâyile (124,1)
- 158) şol derd kulıyam ki devâdur anuñ kulı / ben kulıyam bu derd ile vü bu devâyile (124,2)
- 159) şol derd kulıyam ki devâdur anuñ kulı / ben kulıyam bu derd ile vü bu devâyile (124,2)
- 160) yüregüme tohındı gözinüñ ohı anuñ / saymañ hisâba tohınan ohı hatâyile (124,3)
- 161) ben toprağ eylerem yüzi ayağı tozına / şâyed ki bir işaret ola hâk-i pây ile (124,4)
- 162) gamzesi ohlarına didi işbu gözüm oh / rıdvân dahı kul ola bu hûra rızâyile (124,5)
- 163) derdi devâya irüre bilse delü gönül / iksîr kıla bileyidi kîmyâyile (124,6)
- 164) vasluñ gicesi ten cânuma infi‘âl olur / suret niçesi bağlaya yatmah kabâyile (124,7)
- 165) saçuñla müşk hem müşkîn degül mi / yüzüñ ay ü küpen pervîn degül mi (125,1)
- 166) özümü bulımazam ki şerh idem tapuña / ki hecrüñ ile ‘azâb-ı elîme uçdı gönül (126,5)
- 167) kîmiyâyile kıldı zer yüzümi / yârı bulmağa sîmiyâsı kanı (128,4)
- 168) yahası hecr odına yüz bin yıl / kohmayan ‘ışk ile yahası kanı (128,7)
- 169) hevâ nesîmi gül ile velî mu‘attar ider / bu rikkat ile sehâbuñ gözin mukattar ider (129,1)
- 170) hevâ nesîmi gül ile velî mu‘attar ider / bu rikkat ile sehâbuñ gözin mukattar ider (129,1)
- 171) ben cânı fidâ kılur isem bahmaya bir kez / hüsnüñe sinüñ şer‘ ile kana vireler mi (131,2)
- 172) gözüñ ohıyile cigerüm kan dile degdi / dahı ne atarsın çün ohuñ kandile

- degdi (132,1)
- 173) bini ‘ayb eylemeñüz ger olursam ‘ışk ile şeydâ / cüñûn çünki bu ‘akluma cibilletdür cibilletdür (133,2)
- 174) cân bilüñ ile oldı kıl zinhâr / nisbet eyle cânâ ki yamağısın (134,7)
- 175) egerçi nakşiyile cevr kıldı hüsni bize / hayâli kıldı şebîhûn ile vefâ bu gice (135,2)
- 176) egerçi nakşiyile cevr kıldı hüsni bize / hayâli kıldı şebîhûn ile vefâ bu gice (135,2)
- 177) cemâlüñ ile bu gönüm benüm nazîr ola mı / bu ‘âlem içre sinüñ gibi bî-nazîr ola mı (136,1)
- 178) bu cân ile bu gönül hecrüñ ile karırlar / ‘aceb visâlüñ ile gözlerüm karîr ola mı (136,2)
- 179) bu cân ile bu gönül hecrüñ ile karırlar / ‘aceb visâlüñ ile gözlerüm karîr ola mı (136,2)
- 180) kaşunı eğri seveni dilerem / fırâkuñ çarmıhıyile müsemmer (141,5)
- 181) gözün gönüli kılur hasta câdulıkıyile / bu derde derdden özge devâsı yoh n’idelüm (143,3)
- 182) saçun kılın elüme vir ki bilüñe irişem / sinüñ ile gel idelüm yiñile bir büñyâd (144,2)
- 183) saçun kılın elüme vir ki bilüñe irişem / sinüñ ile gel idelüm yiñile bir büñyâd (144,2)
- 184) ihtiyâr ile vardı dil tapuña / şimdi bu gönül ihtiyârı kanı (145,7)
- 185) tâ safâ bula huzuruñ ile bu meclisümüz / hardan gül getirse bülbüli bağdan çekerem (146,4)
- 186) bir dem tebessüm it sanemâ tâ ki gül güle / nevbet degürmeyem yine zâr ile bülbüle (147,1)
- 187) bir dem irerse kullığa cânım göreyidüñ / ki niçe lutf kıla safâyile kul kula (147,2)

188) *la'lûñ ayağiyile* bize vir mül ayağın / 'âlem geçer dahı bizi uzatma
mülmüle (147,3)

189) n'ola ağız ağız *sinüñ ile* hadîs idem / şimdi biri birine söyledi gül güle
(147,5)

190) kıl hód oldı *biliyile* lîkin / bilimezem ki gîsûsı ne kıla (150,6)

3.7.4. “diyü” İle Oluşan Edat Grupları

1) kaçan konışam *ol mâh ile diyü* / elümde zîc ü üstürlâb her dem (13,4)

3.7.5. “tek” İle Oluşan Edat Grupları

1) bilüñ gibi hilâl olduh *ağızuñ tek* hayâl olduh / hayâlüñ olalı şâhâ bu dem
mihmânı 'uşşâkuñ (3,3)

2) ya rûh dimedin dahı cân tapuña varur / *bir remz ile dek* depgil eger diler iseñ yâr
(87,5)

3.8. Bağlama Grupları

3.8.1. “ve, vü, u, ü” İle Yapılan Bağlama Grupları

1) gel iy 'ışkına kuşañan *dil ü cân* vir cefâ cevr al / geh assı geh ziyân eyle budur
dükkânı 'uşşâkuñ (3,4)

2) benem leylîye mecnûn bes ni'derem *güneş ü ayı* / cânâ leylî izi tozı yig ola ay
cemâlinden (5,7)

3) dil sîneñe bağlandı cân asıldı lebüñden / her mevlevî gerek düze *bend ü şeker-
âvîz* (6,2)

4) kaçan konışam ol mâh ile diyü / elümde *zîc ü üstürlâb* her dem (13,4)

5) hûb cihânda çoh velî *nâzük ü dil-rübâ* gerek / cânâ vidâ' kıluban 'ışkına
merhabâ gerek (14,1)

6) ağızuñ nüktesi şîrîn ü nâzük / saçuñ ma'nîsi *pîç-â-pîç ü muğlak* (15,5)

7) ohı cevşen deler ü *yarası vü demreni* yoh / dil ki oğraya aña ol bile ki yarası ne
(20,3)

8) gözlerüñdür hüsn içinde iy nigârîn alalar / niçe bir sihr ile *cân ü 'akl ü gönül*

- alalar (23,1)
- 9) hûrî vü perî vü insân ü ferîşte cümlesi / çün nikâbuñ götüresin saña vâlih kalalar (23,4)
- 10) gozüñdendür goñül mecrûh u hasta / ne çâre çün ki la‘lûñdür hakîmi (27,8)
- 11) bu ne hüsn ü bu ne hatt u bu ne kadd ü ne bâlâdur / cemâlûñ ravza mı yâ rab veyâ firdevs-i â‘lâdur (30,1)
- 12) sağlıh sanemâ ‘âşika dînâr ü diremdür / sanma ki seni sevene hiç neşene kemdür (31,1)
- 13) şol ‘arız ü zülfe sanemâ ‘anber ü kâfur / ne nisbeti var dünyâ duralı çü hademdür (31,5)
- 14) âdem aña direm ki ola nâr ü hevâdan / âdem midür ol ki dem ura âb ile gilden (36,3)
- 15) yanaram ben tutahlaruñla dem dem / yüzüñle gün gün ü saçuñla yıl yıl (38,5)
- 16) zülfüñi görelî goñül oldı perîşân ü tağuh / kirpüklerüñ çü ohlar ü kaşuñ kemân imiş (47,2)
- 17) yumışam eli özümden bir âşinâlığ ile / harâb ü mest bu deñize düşiben yüzeli (49,5)
- 18) şunda ki kıldum fidâ küllümi ben küllüñe / ten tene vü cân cânâ dil dile depretmegil (53,7)
- 19) cevr ü cefâ hoş durur çü ‘ışk-ı ezelde / yazmış ola bir kişiye tâli‘-i mes‘ûd (55,5)
- 20) fenâ sikkesin almışam nigârâ ‘ışkuñ elinden / gerek varlığa ol nakşı kavî vü muhkem uram ben (59,5)
- 21) hüsnüñ deñizi mevci salduğı kirañına / ‘anber tonına girüp uş hâl ü hat olmışdur (64,3)
- 22) ciger kanını gözlerüñ yürek odıyla su kıldı / ‘âcâyib kâr-hânedür n’iderler kar‘ u enbiki (66,4)
- 23) yüreği içinde taşısa taşıdur yasemin / cân u ‘akl ü dil añañ çün bizden aña taşına (73,5)

- 24) niçe bir şol câdû gözün kasd-i cân ü dil kıla / niçe bir şol ince bilün bu tenümi
kıl kıla (78,1)
- 25) hecr ile zâr ü nizâram uşda ben / zülfiyle bî-karâram uşda ben (79,1)
- 26) ince bili yolu incedür ü uzuñdur / devlet ola anda ger kenâra irişem (81,6)
- 27) atdum özüm buldum ise nûrûñ ‘alâ nûr / fânî eger oldum ise hayr ü selâmet
(82,7)
- 28) bir nefise kalmışam ki varlığum oldur / size fidî rûz u hefte vü mâh ile sâl (84,5)
- 29) nakş itdi şehâ hüsnüñ ü ‘ıškuñ gönülümde / şöyle ki gözün eyledi yara bu
gönülde (89,3)
- 30) kankı dîndedür revâ bu hâl ki / ben humâr u leblerüñ hammâr ola (90,8)
- 31) kaşiyile gözleri gönülüme karşı / kimisi ohlu vü kimi yalu degül mi (96,2)
- 32) görelî serv ile sünbül perîşândur u ditrerler / biri zülf-i semen-sâyın birisi kadd-i
bâlâsın (102,3)
- 33) cân tîh-i mahabbetde hayrândur u ser-gerdân / kalmadı meni buñda selvâya
çeker bu dil (110,7)
- 34) hevâ ki kıldı perîşân nigâr gîsûsını / ne lâzım ola dili kıldıyise zîr ü zeber (116,3)
- 35) dil gerçi delüdü bu göze kaşa düşeli / sanma anuñ ki mescîd ü mihrâbı yoh
durur (119,3)
- 36) ağzuñı açmayınca kişi gözi görmedi / yâkût ü lü’lü’den leb ü dendân bi’aynihi
(120,4)
- 37) ağzuñı açmayınca kişi gözi görmedi / yâkût ü lü’lü’den leb ü dendân bi’aynihi
(120,4)
- 38) od u sudur gözüm ile gönülüm arası / düşdi ikisi arasına kan bi’aynihi (120,9)
- 39) saçuñla müşk hem müşkîn degül mi / yüzüñ ay ü küpen pervîn degül mi (125,1)
- 40) sözüm şîrîn düşer la‘l-i lebüñden / yüzüñden rûşen ü rengîn degül mi (125,3)
- 41) ten ile ‘akl ü gönüldür şehâ fidâ yoluña / arada cân haberi yoh ne geldi bu câna
(127,5)

- 42) el ayağ ile baş u cân oynamayan / ‘ışkı yolında dest ü pâsı kanı (128,6)
- 43) el ayağ ile baş u cân oynamayan / ‘ışkı yolında dest ü pâsı kanı (128,6)
- 44) el ayağ ile baş u cân oynamayan / ‘ışkı yolında dest ü pâsı kanı (128,6)
- 45) yaşı uzuñ gözümüñ ü yili sabânuñ yig / ki biri ravzayı tâze biri mu’anber ider (129,6)
- 46) hicrân ile vasluñ od ile suyu içinde / gark olmağ u yanmah yine bu sâ’ile degdi (132,2)
- 47) ‘akl ile dil ü cân niçesi ayru olalar / birine degen oh kamusına bile degdi (132,5)
- 48) sağ ü çürük olur her enbârda / bey’i virdük saña ki sen sağısın (134,3)
- 49) gözi ohına yüregüm ü teni döymez aña / ‘aceb bu bağı taşıñ gevdesi harîr olamı (136,3)
- 50) düşmen egerçi hîle vü tebdîr içindedür / tebdîr ü hîle hem yine takdîr içindedür (138,1)
- 51) düşmen egerçi hîle vü tebdîr içindedür / tebdîr ü hîle hem yine takdîr içindedür (138,1)
- 52) egerçi hüsnüñ apardı saçuña gönülümü / niçesi kurtıla çün dest ü pâsı yoh nidelüm(143,5)
- 53) tapuñdan ayru cânuñ dünyâda nedür ‘ayşı / zîre ki olmaya olmaz iseñ bilâd ü ‘ibâd(144,5)
- 54) kaplan olmuş gönül şikârı kanı / ‘ışk ışiginde âh ü zârı kanı(145,1)
- 55) şeker ü la‘lden geçer söz çoh / ağızuñ aç ki kamu söz kesile (150,9)

3.8.2. “ile” İle Yapılan Bağlama Grupları

- 1) severem zülfiñle ağızuñı ben / ‘ömrüm uzuñ ‘ayşımı tar isderem (11,10)
- 2) ah ile karam yoğ idi hergiz göziyile / cânuma ahın kıldı anuñ gözi karamdur (31,7)
- 3) âdem aña direm ki ola nâr ü hevâdan / âdem midür ol ki dem ura âb ile gilden (36,3)

- 4) nazm ider altuñ üstine ma'den ile dükân bizüm / behrâm olursa cādû gözün olmaya 'aceb (46,5)
- 5) bu ne sevdâdur saçından yine cânım başına / 'akl ile gönül biledür sanma cânım başına (73,1)
- 6) bir nefise kalmışam ki varlığum oldur / size fidî rûz u hefte vü mâh ile sâl (84,5)
- 7) çün dil didiler bu gönüle kirpüg ile dil / esirgeme sözümi işid diler iseñ yâr (87,2)
- 8) yüziyle saçı tek olmaya gice gündüz / cihân öziyle saçı kılımı eger üzeler (88,5)
- 9) ger varmısa peyveste kaşıyle kara gözi / güneş yüzi benzeyeyidi yüzüne direm (94,5)
- 10) kaşıyle gözleri gönülüne karşı / kimisi ohlu vü kimi yalu degül mi (96,2)
- 11) gözümden la'l ile lü'lü' ayağuna dökerem ben / güneş yüzünde bilürem ki yohdur meyl-i pîrâye (101,3)
- 12) görelî serv ile sünbül perîşândur u ditrerler / biri zülf-i semen-sâyın birisi kadd-i bâlâsın (102,3)
- 13) kaşlarıyle yüzün görelî üç ay oldı / fikrün ne durur mâhî dü hefte degül midür (108,5)
- 14) 'ışkuñı sinün 'akla gönüle dimedüm ben / her lahza anı gamzeñ ile 'âleme çahma (117,3)
- 15) gönülde kim bile ki ne kopısar / ki konışmış yine ay ile pervîn (130,5)
- 16) hicrân ile vasluñ od ile suyu içinde / gark olmağ u yanmah yine bu sâ'ile degdi (132,2)
- 17) bu cân ile bu gönül hecrün ile karırlar / 'aceb visâlün ile gözlerüm karîr ola mı (136,2)
- 18) hicrân ile vasluñ od ile suyu içinde / gark olmağ u yanmah yine bu sâ'ile degdi (132,2)
- 19) dil hüseyne çü cânı virdi hasen / borcu kalmaz 'aliyle 'ömere (140,5)
- 20) kaşları egrisiyile toğruya / ne cefâ kılsa kata kara kıla (142,3)

3.8.3. “geh....geh..., ne.... ne..., ya....ya..., kimi...kimi..., kimisi... kimisi..., biri...biri...” İle Yapılan Bağlama Grupları

- 1) gel iy ‘ışkına kuşañan dil ü cân vir cefâ cevr al / geh assı geh ziyân eyle budur dükkâni ‘uşşâkuñ (3,4)
- 2) tasavvuf ehli bulalı safâlarını yüzünde / kimi seccâdesin satar girü kor kimi ibriki (66,3)
- 3) saçuña oğrayu gelen nesîme uçdı gönül / bu düñyâda dahı ne zer ne sîme uçdı gönül(126,1)
- 4) nesîme kul oluram ne zer ü ne sîm gerek / ki urdı müşk saçına nigârumuñ şâne (127,3)
- 5) kuşuñ kimisi muhaddis durur bu medresede / kimisi vâ’iz olup serv üzre minber ider (129,5)
- 6) yaşı uzuñ gözümüñ ü yili sabânuñ yig / ki biri ravzayı tâze biri mu’anber ider (129,6)
- 7) ne mîmi aç ne sîmi gösder andan / ne sîni gösderürsin bu nemîmi (27,3)
- 8) yükündüm didi hâzır kıl garîmuñ / çağırdum ya garâmı ya garîmi (27,7)
- 9) bizi bizden apardı çâremüz yoh / ne derd-i yâra ne derd-i diyâra (29,5)
- 10) eger zülfüñden iy dilber dileyem ki dem uram ben / ne dünyî kala ne ‘ukbî kamusın ver hem uram ben (59,1)
- 11) hüsnüñi vasfa getürmez ne kinâyet ne zamîr / ‘ışkuñı şerhe irürmez ne hakîkat ne mecâz (68,4)
- 12) hüsnüñi vasfa getürmez ne kinâyet ne zamîr / ‘ışkuñı şerhe irürmez ne hakîkat ne mecâz (68,4)
- 13) gamzeñ ohıyle lebüñüñ meyine / geh kanaram geh kanaram uşda ben (79,4)
- 14) gah mihrâb ola kaşlaruñ baña / gâh zülfüñ bilüme zünnâr ola (90,5)
- 15) görelî serv ile sünbül perîşândur u ditrerler / biri zülf-i semen-sâyın birisi kadd-i bâlâsın (102,3)

3.8.4. “veya, yahud” İle Yapılan Bağlama Grupları

- 1) boyuña tûbî ne nisbet bir kuru ağaç durur / kim getüre bile dile servi yâhud
'ar'arı (9,3)
- 2) bu ne hüsn ü bu ne hatt u bu ne kadd ü ne bâlâdur / cemâlûñ ravza mı yâ rab
veyâ firdevs-i â'lâdur (30,1)

3.9. Ünlem Grupları

- 1) sûhte göñüllere kıldı yine câr 'ışk / iy niçe 'âşıkları kıldı yine zâr 'ışk (2,1)
- 2) gel iy 'ışkına kuşañan dil ü cân vir cefâ cevır al / geh assı geh ziyân eyle budur
dükkânı 'uşşâkuñ (3,4)
- 3) ağlasam inilesem yansam tapuñda iy nigâr / mutrib ü mey şâhid ü şem' ile
mecma' görseler (7,4)
- 4) olma dahhâk iy nigârîn zulmi çoh kıldığuña / tutma ırâh kendüzüñden kâveyi
âhengeri (18,3)
- 5) bu ne hüsn ü bu ne hatt u bu ne kadd ü ne bâlâdur / cemâlûñ ravza mı yâ rab
veyâ firdevs-i â'lâdur (30,1)
- 6) iy 'akl tutma dak dile cân virse yâr ne / zîrâ şeref durur niçe ki ol şeref kıla
(41,4)
- 7) şekker lebiñi suñ bize iy yâr bu gice / ger yoh dir isem uş yüregüm yar bu gice
(43,1)
- 8) eger zülfüñden iy dilber dileyem ki dem uram ben / ne dünyî kala ne 'ukbî
kamusın ver hem uram ben (59,1)
- 9) cân at salıban oldı piyâde ruhuñ için / irürdüm i şâh kapuña yayakı ne dirsın
(60,4)
- 10) sen binüm ile yâr iken iy şakrakakıkı / salduñ yine ayruhlar ile buğrakakıkı
(65,1)
- 11) kıyâmetdür boyuñ iy şâh dâyim / saçuñ bölükleri aña 'alâyim (76,1)
- 12) cân niçe ayru düşe senden i cân çün ki hak / 'akd ide sinüñ baña 'ışkuñı kâbîn ile
(77,3)
- 13) yâ rab irür şol güne ki yâra irişem / furkatınuñ deñizini yara irişem (81,1)

- 14) ‘ışk sepüşken durur göñüli *i ma ‘şûk* / kılma sini sevdüğine buñca melâmet (82,3)
- 15) mey tolu durur la‘l-i lebüñ câm bize sun / sor la‘l-i lebüñden k’aña *iy sâkî* ne sundum (86,5)
- 16) girmez ele bu dünyede ger diler iseñ yâr / kendüzüñi bu derd ile *iy dil* eriseñ yâr (87,1)
- 17) teşnelik odına *i göñül* yan bulamazsın / ağzından anuñ almaz iseñ dil eriseñ yâr (87,3)
- 18) *ya rûh* dimedin dahı cân tapuña varur / bir remz ile dek depgil eger diler iseñ yâr (87,5)
- 19) rûh-ı revân sun revân elüme *i rûhum* / k’oynayayum yoluña bu rûh-ı revânı (92,2)
- 20) gözüñden kanıdur yaram buyurmaz iseñ *iy yâr* em / gerek ki yüregüm yaram irah sinden irah sinden (106,3)
- 21) bir nağme di *iy mutrib* ü sun sâkî bir ayah / ki gulgul işidelüm ü kulkul görelüm biz (112,5)
- 22) bu ‘alî ‘ışkuñla *iy yüzi hasen* / şol hüseyñî leblerüñ olsun esen (114,1)
- 23) şükür ki şekker ahar leblerüñden *iy dilber* / şükür ki gîsûlaruñ saçdı ‘âleme ‘anber (116,1)
- 24) *iy şem*‘ bizi tap dahı odlaruña yahma / iy bedr yüzüñ gösterüben tîzçek oyahma (117,1)
- 25) iy şem‘ bizi tap dahı odlaruña yahma / *iy bedr* yüzüñ gösterüben tîzçek oyahma (117,1)
- 26) *iy rûh* niçe nâzük iseñ her cesede sen / şahla özüñi mâ’il olup her nefes ahma (117,2)
- 27) neler idersin bize *hay sen nigâr olmamış* / kimdür sinüñ yoluña zâr u nizâr olmamış (118,1)
- 28) cân gerek idi uçayidi göge / *hey di zülfüñe* ki ayah bağısın (134,5)
- 29) cefâyı yitesi kılduñ *i taş bağırlu* bize / binüm bu meylüme billâh vefâ gerekmez

mi (148,3)

3.10. Birleşik Fiiller

3.10.1. İsim + Fiil Yapısındaki Birleşik Fiiller

3.10.1.1. İd- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) bu derdümüñ devâsına ‘akl idimez ‘ilâç / beñzer bu derde ki gerek olur devâ-yı ‘ışk (1,2)
- 2) kanı gönülde su vü gözümüñ yaşını kan / beñzüm gümişin altuñ ider kîmyâ-yı ‘ışk (1,3)
- 3) ‘ışkuñ ahıtdı kanımı vü la‘l-i leblerüñ / ‘arz ider özini ki benem hûn-behâ-yı ‘ışk (1,8)
- 4) gerçi ki mahmûr ider lebleriyile cânı / şükr aña ki gözlerin eyledi hammâr ‘ışk (2,3)
- 5) gerçi ki mahmûr ider lebleriyile cânı / şükr aña ki gözlerin eyledi hammâr ‘ışk (2,3)
- 6) meger ki bu gönülüm ârzû-yi şekker ider / ki dâyimâ ağızumda lebüñ mükerrer ola (4,6)
- 7) bu râst kaddüñi çengî görürse dutma ‘aceb / eger muhâlif idüp sâzını muhayyer ola (4,13)
- 8) neler gördüm ne şerh idem nigârüñ yüzi alından / sini bilmeyen añlamaz yemînini şimâlınden (5,1)
- 9) kat‘-ı bed-gûyuñ dilinde kat‘ iderem ben sözi / ehl-i dil başların oynar hüsn-i makta‘ görseler (7,7)
- 10) behrâm gözünüñ şehâ tîrine yoh hatâ / ger sad-hezâr hîleyle def‘ ide zühal (8,3)
- 11) özgeleri medh idenler görelî şâh yüzüñi / bir yiñi tûmâr idüp yudılar eski defteri (9,7)
- 12) çîn idelüm saçı çîni hatâya saldı bini / sebep nedür ‘acabâ ki cezâyâ saldı bini (12,1)
- 13) derdiyile çü esrügem dürdiyile yazam humâr / pes n‘idelüm çü hastayuz derdümüze devâ gerek (14,5)

- 14) gencîne-i hüsnini pinhân ideli dilde / gökçeklige bay oldur vîrâne-i ‘ışkam ben (16,4)
- 15) her bir kişi dünyâda erlikden ider da‘vâ / merdâne olur ise merdâne-i ‘ışk olsa (17,3)
- 16) bâzârumı germ idem zârlıĝ ile saña / zârumdan eger dilber bîzâr ise ne kılâm (19,2)
- 17) melek tasdik ide ger bî-tekellûf / saña ma‘şûk-ı hôş-manzar dir isem (21,6)
- 18) gerçi ki ‘akl kocadur la‘l-i lebüne iricek / terk idüben bilülerin emcek emer degül midür (22,9)
- 19) kazâyise rızâdur baña ‘ışkuñ / çü olmuş idi ezelde mukadder (24,4)
- 20) yüzüm zülfüñüñ ayaĝına toprah / n’iderem hat ki yazarlar müzevver (24,8)
- 21) bu gün yine senden saña feryâd idiserem / bi-dâduñı ‘arz eyleyüben dâd idiserem (25,1)
- 22) ben varlıĝımı bende virüp gîsûlaruña / kendüzümü bu nev‘ ile âzâd idiserem (25,2)
- 23) gözüm yaşını şat iderem ‘âlemi baĝdâd / andan girü goñülümü dil-şâd idiserem (25,3)
- 24) yad itdi bini itmedi yâd ol lebi meyguñ / yâd itmedüĝini hele ben yâd idiserem (25,4)
- 25) her bir meliküñ dünyâda bir şehri olur ben / goñül şârını saña gam-âbâd idiserem (25,5)
- 26) nev-rûzdu sinüñ ile bir ‘ayş idem gerek / ki dünyâ ehli göre vü a‘yâd yâd ola (26,4)
- 27) şeh yolına saldum atımı mât ivine ben / uran ruhını ruhına ne fikr ide filden (36,5)
- 28) dür-dâne isteyen deñize gark ide özin / huşk ola ol ki kuruda kasd-ı sadef kıla (41,2)
- 29) şâhâ şekerüñ narhını erzân ide la‘lüñ / ger bir dem ura mürde tenin cân ide la‘lüñ

- (42,1)
- 30) şâhâ şekerüñ narhını erzân ide la‘lũñ / ger bir dem ura mürde tenin cân ide la‘lũñ
(42,1)
- 31) teng idi lebũñ söylemeyeli goñlũmi / korhum budur öksüze ki bir kan ide la‘lũñ
(42,2)
- 32) bir nokta eger lutf işidürsem ağızuñdan / müşkillerümü kamusun âsân ide la‘lũñ
(42,4)
- 33) gerek ki gümüñ kalmaya altuñ ola işüm / ger lutfiyile goñlüme ihsân ide la‘lũñ
(42,5)
- 34) sevdâ-zedesiyem saçuñuñ uşda perîşân / gerek ki binüm derdüme dermân ide
la‘lũñ (42,7)
- 35) cevher-i ferd-i la‘lũñuñ otuz iki dürin gözüm / nazm ider altuñ üstine ma‘den ile
dükân bizüm (46,5)
- 36) cûd yolına vücûdı terk ide goñlüm / hâsa aña k’olmaz ise olmaya mevcûd (54,3)
- 37) ref’ ideli hüsn râyetini cemâli / kıldı gözün nasb ki kıla dili meksûr (56,5)
- 38) leb huşk idügüm sordı lebũñ bildi nedendür / şimdi umaram bir tolu ayakı ne
diresin (60,3)
- 39) eger sabr ide gözlerũñ nazar kılınca atmağa / bu yaralu goñlüme bu dahı hem
himâyetdür (62,5)
- 40) tasavvuf ehli bulalı safâlarını yüzünde / ‘âcâyib kâr-hânedür n’iderler kar‘ u
enbiki (66,4)
- 41) şehâ meşşâte-i miskîn saçuñı gerçi cem’ ider / nesîm-i subh her demde irürür
cem’e tefrîki (66,5)
- 42) ben ‘ışkı hevâsında bir âh idiserem ki / irmeye hevâ hergiz hiç bâb ile gerdüme
(67,3)
- 43) ger kabûl ide gözi gamzeleriyle / cânı fidâ kılmağa bahâne gerekdür (71,3)
- 44) cân niçe ayru düşe senden i cân çün ki hak / akd ide sinũñ baña ‘ıškuñı kâbîn ile
(77,3)

- 45) da'vet ider gözleri fenâya gönüli / cehd iderem tizcügez ki câra irişem (81,2)
- 46) da'vet ider gözleri fenâya gönüli / cehd iderem tizcügez ki câra irişem (81,2)
- 47) kızaru irişeli gözüme yañağı / cehd iderem ola ki sarara irişem (81,4)
- 48) şerh idimeye lebüni dilüm ola lâl / gözlerümüñ yaşı anuñ için ola al (84,1)
- 49) kişide ki ola bir cân gerek ki göze düşe / egerçi cehd idüben hûblar gözin süzeler (88,2)
- 50) gönümi kapdı gözüñ alımazam elden / şöyle ki yaz kekligin zebûn ide şâhîn (91,2)
- 51) şükr iderem görelî cemâl-i nigârın / alnuma binüm bu yazuları yazana (93,4)
- 52) gîsûların âşüfte görürem gönülüm tek / beñzer ki perîşân iden anları hevâdur (100,2)
- 53) neler idersin bize hay sen nigâr olmamış / kimdür sinüñ yoluña zâr u nizâr olmamış (118,1)
- 54) özümü bulımazam ki şerh idem tapuña / ki hecrüñ ile 'azâb-ı elîme uçdı gönül (126,5)
- 55) hevâ nesîmi gül ile velî mu'attar ider / bu rikkat ile sehâbuñ gözin mukattar ider (129,1)
- 56) hevâ nesîmi gül ile velî mu'attar ider / bu rikkat ile sehâbuñ gözin mukattar ider (129,1)
- 57) seherde bülbül-i şeydâ terennüm eyledüğü / gülüñ mehâsinini ola mı ki ezber ider (129,2)
- 58) lebüñe beñzedimez tûtî şekkeri hergiz / niçe ki 'ışk odına yanıban mükerrer ider (129,3)
- 59) n'idelüm ger gönülüme yağısın / çünkü sen işbu gözümüñ yağısın (134,1)
- 60) cihânda hûbları gördük vefâsı yoh n'idelüm / gönüli hasta kılur ol şifâsı yoh n'idelüm (143,1)
- 61) cihânda hûbları gördük vefâsı yoh n'idelüm / gönüli hasta kılur ol şifâsı yoh n'idelüm (143,1)

- 62) bu suffede ki gün eş ay müzehheb itmiş anı / kaçan ki olmayasın sen safâsı yoh
n'idelüm (143,2)
- 63) gözün gönüli kılur hasta câdûlıkıyile / bu derde derdden özge devâsı yoh
n'idelüm (143,3)
- 64) cânım oda düşeli toprağ iderem yüzümi / kara saçuña sinün çün hevâsı yoh
n'idelüm (143,4)
- 65) cânım oda düşeli toprağ iderem yüzümi / kara saçuña sinün çün hevâsı yoh
n'idelüm (143,4)
- 66) egerçi hüsnün apardı saçuña gönülümü / niçesi kurtıla çün dest ü pâsı yoh
n'idelüm (143,5)
- 67) fenâ durur bu cihân ü lebün fenâda fenâ / bu gönülümüñ ki fenâdur bekâsı yoh
n'idelüm (143,6)
- 68) segirtti saçlarınıñ bize yine tatarı / yayaları ki irişdi hatâsı yoh n'idelüm (143,7)
- 69) saçuñ kılın elüme vir ki bilüne irişem / sinün ile gel idelüm yiñile bir büñyâd
(144,2)
- 70) sa'y ider ki tavâf ide işigin / gönülüm tâ ola ki bula safâ (150,4)
- 71) sa'y ider ki tavâf ide işigin / gönülüm tâ ola ki bula safâ (150,4)

3.10.1.2. Ol- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) bu derdümüñ devâsına 'akl idemez 'ilâç / beñzer bu derde ki gerek olur devâ-yı
'ışk (1,2)
- 2) yürek delük delük olıban nâleler kılur / da 'vîsi bu ki ya'nî benem şimdi nây-ı
'ışk (1,9)
- 3) ben yâr 'ışkıyile toğıban böyimişem / mahrûm olmaya kişi ender-serây-ı 'ışk
(1,11)
- 4) toldı gönülde hevâ komadı hâlî mekân / lâcerem oldı kamu bu der ü dîvâr 'ışk
(2,5)
- 5) hastaya olan şifâ ahdine kılan vefâ / meclis içinde safâ gül bitüren hâr-ı 'ışk
(2,7)

- 6) biz niçesi ‘ışk ile olmayalum bir çün / biz yoğ iken vahdete eyledi ikrâr ‘ışk (2,8)
- 7) verziş-i ‘ışk eylese bizçileyin kişiler / n’ola çü verziş kılur günbed-i devvâr ‘ışk (2,9)
- 8) müberka’ olıban şâhâ nühüfte kıla hüsnüni / nevâsı râstı yohdur meger ki cânı ‘uşşâkuñ (3,2)
- 9) bilüñ gibi hilâl olduh ağızuñ tek hayâl olduh / hayâlüñ olalı şâhâ bu dem mihmânı ‘uşşâkuñ (3,3)
- 10) bilüñ gibi hilâl olduh ağızuñ tek hayâl olduh / hayâlüñ olalı şâhâ bu dem mihmânı ‘uşşâkuñ (3,3)
- 11) bilüñ gibi hilâl olduh ağızuñ tek hayâl olduh / hayâlüñ olalı şâhâ bu dem mihmânı ‘uşşâkuñ (3,3)
- 12) lebüñ meyiyle bir dem dimâğ eger ter ola / gerek ki sözlerümüzden cihân mu‘attar ola (4,1)
- 13) lebüñ meyiyle bir dem dimâğ eger ter ola / gerek ki sözlerümüzden cihân mu‘attar ola (4,1)
- 14) gözüm nemi neme eksük komaz velî yâruñ / yaşuma ger neme nûr ise dahı hôs-ter ola (4,2)
- 15) koya bilürse başı ayağına halk-ı cihân / gerek ki zülfi gibi cümle ser-be-ser ser ola (4,3)
- 16) hevâ dimâğuma urdı ‘aceb degül şimdi / bu göz yolından eger yaşlarum mukattar ola (4,4)
- 17) hayâlüne taparam büt-perest hûd degülem / nireye bahar isem sûretüñ musavver ola (4,5)
- 18) meger ki bu gönülüm ârzû-yi şekker ider / ki dâyimâ ağızumda lebüñ mükerrer ola (4,6)
- 19) sabâh turu gelip yüzüne bahan gözler / gerek ki gam çerisi üsdine muzaffer ola (4,8)
- 20) nigârâ râst diyelüm çü servüñ oldı revân / kıyâmet oldı gerek kamu serve server ola (4,9)
- 21) nigârâ râst diyelüm çü servüñ oldı revân / kıyâmet oldı gerek kamu serve server ola (4,9)

- 22) nigârâ râst diyelüm çü servüñ oldu revân / kıyâmet oldu gerek kamu serve server
ola (4,9)
- 23) dem olmadı mı demüñden ki bir dem ola aña / niçe niçe kapudan taşra halka-i
der ola (4,10)
- 24) dem olmadı mı demüñden ki bir dem ola aña / niçe niçe kapudan taşra halka-i
der ola (4,10)
- 25) dem olmadı mı demüñden ki bir dem ola aña / niçe niçe kapudan taşra halka-i
der ola (4,10)
- 26) oduña çün ki berâhîm ‘ışkile düşe dil / hayâlünüñ bütini yonmağ ile âzer ola
(4,11)
- 27) güneş ile gicenüñ ictimâ‘ı yoh ya neçün / bu kara zülfi nigâruñ yüzinde derhôr
ola (4,12)
- 28) bu râst kaddüni çengî görürse dutma ‘aceb / eger muhâlif idüp sâzını muhayyer
ola (4,13)
- 29) nigârâ ‘üdi saçuñ kıldı yiñile kânûn / k’anuñ hayâliyle dil hemîşe micmer ola
(4,14)
- 30) başumda leşker-i sevdâ çü düzdi hayl-hânesin / ‘aceb dutma eger bu ten hayâl
ola hayâlinden (5,2)
- 31) eger dîvâne oldum ben anuñ ‘aklına ne noksân / ve ger noksân olur bende ne
eksilür kemâlinden (5,3)
- 32) eger dîvâne oldum ben anuñ ‘aklına ne noksân / ve ger noksân olur bende ne
eksilür kemâlinden (5,3)
- 33) güneşdür yüzi dildâruñ ilâhî müstakîm olsun / goñülü sahlasuñ allah anuñ yüzi
zevâlinden (5,5)
- 34) benem leylîye mecnûn bes ni’derem güneş ü ayı / câna leylî izi tozı yig ola ay
cemâlinden (5,7)
- 35) melekde ağız böyle niçe ola dür-efşân / yâ hûrîde heç böyle kaçan ola dil-âvîz
(6,3)
- 36) melekde ağız böyle niçe ola dür-efşân / yâ hûrîde heç böyle kaçan ola dil-âvîz
(6,3)

- 37) zülfüni tara ki ola âsân bu müşkilüm / ki saña yaraşur şehâ şol ‘akd ü işbu hal (8,4)
- 38) uçmalıda çün yüzüñ ola hûrîye ne mecâl / ol tende ki tapuñ ola her rûha ne mahal (8,5)
- 39) uçmalıda çün yüzüñ ola hûrîye ne mecâl / ol tende ki tapuñ ola her rûha ne mahal (8,5)
- 40) nigârâ zülfüni tağıt karası çoğ olsun / ya ada ya saña lâyük çeri yasana gerek (10,5)
- 41) bir nazar kılsañ n’ola ahvâlüme / zî delü esrügi mi‘mâr isderem (11,2)
- 42) cân ü ten ‘akl ü dil ü varlıh virüp / yâra kul oldum bir ikrâr isderem (11,5)
- 43) degülem bâzârî bîzâr olmazam / tâ ki cânüm ola bâzâr isderem (11,6)
- 44) ne dem durur ki mis altuñ degül vücûduñ ile / fidâ olam oduña kîmyâya saldı bini (12,5)
- 45) hicâb oldı yaşum kirpüklerüme / kaçan yol bula anda hâb her dem (13,7)
- 46) gencîne-i hüsnini pinhân ideli dilde / gökçeklige bay oldur vîrâne-i ‘ışkam ben (16,4)
- 47) rûşen bu durur yanmah oldı yüzine vâcib / şem‘ olmaga her cânâ pervâne-i ‘ışkam ben (16,5)
- 48) rûşen bu durur yanmah oldı yüzine vâcib / şem‘ olmaga her cânâ pervâne-i ‘ışkam ben (16,5)
- 49) cân olur ise bârî cânâne-i ‘ışk olsa / mest olur ise kişi mestâne-i ‘ışk olsa (17,1)
- 50) cân olur ise bârî cânâne-i ‘ışk olsa / mest olur ise kişi mestâne-i ‘ışk olsa (17,1)
- 51) dil deñizi mevci çoh oldı vücûdı sahlama / ger karâr isder iseñ salgıl deñize lengeri (18,4)
- 52) baña fahr ola ayağüñ tozıyçün / hemîşe medh eger ber-ser dir isem (21,7)
- 53) n’ola eger karıncalar çohdı lebüñ şerâbına / hokka-i la‘lde tolu şehd ü şeker degül midür (22,8)

- 54) lebüñden bir hayâl itdi goñülüm / ki oldı gözlerümden ol mukattar (24,3)
- 55) ger zülfi başın oynar ise bâd-ı hevâya / sehl ola ki ben varlığı ver bâd idiserem
(25,6)
- 56) bülbül yine çağırdı ki feryâd yâd ola / kaddüñ yine salındı ki şimşâd şâd ola
(26,1)
- 57) bülbül yine çağırdı ki feryâd yâd ola / kaddüñ yine salındı ki şimşâd şâd ola
(26,1)
- 58) gozüñ egerçi zulmini irürdi gâyete / umum budur lebüñ ile bî-dâd dâd ola (26,2)
- 59) servüñ ayağı bağılu vü ney bağıludur bili / kaddüñ gibi kim ola ki âzâd zâd ola
(26,3)
- 60) nev-rûzdur sinüñ ile bir ‘ayş idem gerek / ki dünyâ ehli göre vü a‘yâd yâd ola
(26,4)
- 61) bâd-ı sabâ saçuñ ile oynayalı şehâ / bildük ki işbu dehr-i gam-âbâd bâd ola
(26,5)
- 62) ne hâdis oldı ki kılduñ dili red / çü mavtındur aña zülfüñ kadîmî (27,4)
- 63) yâr bizüm ile yine gör ki ne al eyledi / tâ ki yaşum kan ola yañağın al eyledi
(28,1)
- 64) gözüñ bîmâriyam dîvâne oldum / ne çâre lutfuñ olmaz ise çâre (29,2)
- 65) gözüñ bîmâriyam dîvâne oldum / ne çâre lutfuñ olmaz ise çâre (29,2)
- 66) şunuñ ki kışını yaz eyledi çalab n’ola ger / çoha sayar ise lutfiyile anuñ azın
(32,3)
- 67) dişlerüñi diyeli sözümdür dür-i manzûm / söz ki bilüñ için diyem ince ola
kıldan (36,2)
- 68) oddur hevâsı anuñ göz yaşı seyl oldı / ol yıl ü ol su ol od gil mi kodı bu tende
(37,4)
- 69) mücâvir olmışıduh işiginde / yönelmedin dahı ol yola mahmil (38,2)
- 70) cemâli güneşi çün toğa hüsn göginde / mecâlüm olmaya k’andın yana adam
yanaram (39,4)

- 71) yürek tamarından gözi neşteri kan alur / bir seyl olıban ol tamar ahasını bilmez
(40,2)
- 72) dür-dâne isteyen deñize gark ide özin / huşk ola ol ki kuruda kasd-ı sadef kıla
(41,2)
- 73) dil-dâr ile hôş ol u zemâneye kalmagıl / dutma hisâba her ne ki pîr-i hâref kıla
(41,3)
- 74) neşr itse saçını katı teşvîşe düşerem / cem' ola hâtırum yine kaçan ki lef kıla
(41,5)
- 75) ger bir dem ile mürde tene rûh irüre / mümkın ola ki bir dahı imkân ide la'lüñ
(42,3)
- 76) gerek ki gümüş kalmaya altuñ ola işüm_ / ger lutfiyile gönlüme ihsân ide la'lüñ
(42,5)
- 77) altuñ nişe kılur beñizümi bilimezem / 'ayb olmaya ger yaşımı mercân ide la'lüñ
(42,6)
- 78) hızır tek 'ayşümüz sebz ola eger / câna 'aynü'l-hayât olursa yârı (44,2)
- 79) lebi ger yarı virmezse cânuma / meger ki hakdan ola bize yârî (44,3)
- 80) ben ol bârîye ki bâr olmışam kul / ki bilinden salar boynuma bârı (44,6)
- 81) zülfüni görelî gönül oldı perîşân ü tağuh / gerçi ırah salduñ ise yahına getürdüñ
bini (45,2)
- 82) şol büt eger bizüm ola sanki olur cihân bizüm / ger aña olmaya fidâ bes nemüz
ola cân bizüm (46,1)
- 83) sen hâsıl-i zemânesin ü tapuña iren / mehdî olur ise n'ola sâhib-zemân imiş
(47,3)
- 84) cânımı hüsn-i vasl için ezelde alıcah / n'ola lebini tutar isem çün zamân imiş
(47,5)
- 85) bilinden hâlümi bil ki bilür ol / lebüñden sor ki niçe oldı râzum (48 ,3)
- 86) sözüüm mutavvel olur eger servüñi aňam / ağzuña nokta ger dir isem muhtasar
düşer (50,3)

- 87) gözüme mecâl olsa görmege cemâlünü / niçeye değin kan yaş andan ahısar âhır
(51,5)
- 88) cân olur ise bârî cânâne-i ‘ışk olsa / mest olur ise kişi mestâne-i ‘ışk olsa (52,1)
- 89) cân olur ise bârî cânâne-i ‘ışk olsa / mest olur ise kişi mestâne-i ‘ışk olsa (52,1)
- 90) cân anı diler ki yaş yolına ola revân / şâyed aña dir isem sil sile depretmegil
(53,4)
- 91) ol dir ise gîsûsı cânuma şol dem ola / her kılına dir ise kıl kıla depretmegil (53,5)
- 92) cûd yolına vücûdı terk ide goñlüm / hâsa aña k’olmaz ise olmaya mevcûd (54,3)
- 93) şol suyu sungıl baña ki od ola fi’li / tâ ki ola tîz-ter bu âteş-i mevkûd (54,4)
- 94) resm-i cefâdur nigâra ‘âdet-i ma’hûd / oldı demi ki irüre vuslat-ı mev’ûd (55,1)
- 95) çal bu nevâ perdesinde nağme-i tanbûr / irer iseñ bu hicâza sa’y ola meşkûr
(56,1)
- 96) gözleri merdümligine gözleri olan / düşmez olursa hatâya olmaya mağrûr (56,2)
- 97) ohlar atar gözleri ki taşları yarar / hastaya urur özini ola mı ma’zûr (56,3)
- 98) kirpüğünüñ kat’ u vaslını teferrûc kıl / bençileyin niçe mest ola bile mestûr (56,4)
- 99) gözi kûşesine cân oldı mihmân / ki merdümligidür oh pâ vüzârı (57,5)
- 100) nigârâ ‘ışkuñ odından dem olmuşdur bu yüregüm / budur derdüm k’anı
oda lebüñçün der-dem uram ben (59,2)
- 101) cân at salıban oldı piyâde ruhuñ için / irürdüm i şâh kapuña yayakı ne
dirsin (60,4)
- 102) ger olam mûm anuñ ‘ışkına sûdum ne ola / ki goñülünde tutar hecrümi çün
nakş-ı hacir (63,3)
- 103) bir câm-ı meyi elüne ben virimez idüm / şimdi çeker
oldun tolular sağrakakıkı (65,2)
- 104) sen ingen idün şimdi ne ingen kaçar oldun / kükrer iken
uş karşuna bu buğrakakıkı (65,3)
- 105) yahnîsi durur câdû gözüñüñ delü goñlüm / bağrum çü kebâb oldı saña

- toğrakakıkı (65,4)
- 106) bir lahza eger sinden kendüme olam meşgûl / âdem bigi olam ki meyl eyledi gendüme (67,5)
- 107) bî-nevâ râst kaçan kıla bile sâz-ı sefer / hâsa ki ola muhayyer be-ser-i râh-ı hicâz (68,2)
- 108) bilüni büri dilerseñ ki hayâl olmaya hîç / açma ağzuñı dilersen ki hîç açılmaya râz (68,5)
- 109) ‘ışk nevâsıyile nühüñe gönülüm / mâye ola olmaz olur ise hicâzı (70,3)
- 110) olmaya öldürimeyen saña nefsin / kim ki şehîdüñ olur ise ola ğâzî (70,4)
- 111) olmaya öldürimeyen saña nefsin / kim ki şehîdüñ olur ise ola ğâzî (70,4)
- 112) yaş yüzümde ger nişân itdiyse n’ola ‘ışk için / andan ahan seyl eger oğrarsa tağa aşına (73,2)
- 113) her ne ki yük götürür sür’ati eksük olur / kuş ola gerek gönül çün götürür bâr-ı ‘ışk (74,2)
- 114) münkir olursa n’ola halk bu da‘vîmüze / var ise sözümüze zerrece ikrâr-ı ‘ışk (74,4)
- 115) münkir olursa n’ola halk bu da‘vîmüze / var ise sözümüze zerrece ikrâr-ı ‘ışk (74,4)
- 116) lebüñçün tar gönülüm gark-ı hündür / ki tâ ola aña la‘lün mülâyim (76,2)
- 117) ayağuß tozına başlar fidîdür / fidî olursa başlara ‘amâyim (76,5)
- 118) şol güneş yüzüñe karşı ben hilâlî olmuşam / ola bu eksüklüyi kim hüsnüñüz kâmil kıla (78,3)
- 119) ‘ışkı odı dilberüñ bu başa çiharsa / ola ‘aceb ol od ile başa çiharsa (80,1)
- 120) ince bili yolu incedür ü uzuñdur / devlet ola anda ger kenâra irişem (81,6)
- 121) olmaz isem ben nedîm bir gice saña / ‘âkibetü’l-emr işüm ola nedâmet (82,5)
- 122) olmaz isem ben nedîm bir gice saña/ ‘âkibetü’l-emr işüm ola nedâmet

(82,5)

- 123) atdum özüm buldum ise nûrûñ ‘alâ nûr / fânî eger oldum ise hayr ü selâmet (82,7)
- 124) gözlerümüñ yaşları niçe ola cârî / niçe sinüñle tolu ola bu mecârî (83,1)
- 125) şerh idimeye lebüñi dilüm ola lâl / gözlerümüñ yaşı anuñ için ola ala (84,1)
- 126) şerh idimeye lebüñi dilüm ola lâl / gözlerümüñ yaşı anuñ için ola al (84,1)
- 127) gönümi bir kılıyile zülf-i siyâhı / saldı mezâdına ki mezîd ola dellâl (84,6)
- 128) mümkîn ola ki ire kadine elüm ger / başuma sevdâsı ırmağı aşar ise (85,2)
- 129) ‘anber-i sevdâsını ki hâm sanuram / ‘ışkınuñ odiyile n’ola bişer ise (85,7)
- 130) sâkî tolu tutmuş eline la‘l ayağını / dîvânesiyem n’ola ger ayakına sundum (86,6)
- 131) ma‘şûkaya didüm ki eger hüsn ile yiñdüñ / erenlere bahma n’ola çün dil eriseñ yâr (87,4)
- 132) sevâb ola çü düşe gözlerinüñ ohı savâb / hatâya yazmayalar çün ki bir ohı yazalar (88,4)
- 133) ola mı revâ gözi kıla yara gönülde / kim diye gözi kılduğunu yâra gönülde (89,1)
- 134) bî-çâre gönül yahdı özin la‘l yolına / hem andan ola çâre bu bî-çâre gönülde (89,5)
- 135) gice gündüz binüm işüm zâr ola / korharam fitne gözüñ bîdâr ola (90,1)
- 136) gice gündüz binüm işüm zâr ola / korharam fitne gözüñ bîdâr ola (90,1)
- 137) senden özgeye bahımaz gözlerüm / görmeye meger sini nâ-çâr ola (90,2)
- 138) zehr için tiryâkı koymah ola mı / lâcerem ki gül katında hâr ola (90,4)
- 139) gah mihrâb ola kaşlaruñ baña / gâh zülfüñ bilüme zünnâr ola (90,5)
- 140) gah mihrâb ola kaşlaruñ baña / gâh zülfüñ bilüme zünnâr ola (90,5)
- 141) ‘ışka bürhân gösderür yüzüñ eger/ bir nefes lutfuñ bizümle yâr ola (90,7)

- 142) çün hayâlûñ kıldı gözümde makâm / vâcib oldı ki aña idrâr ola (90,9)
- 143) çün hayâlûñ kıldı gözümde makâm / vâcib oldı ki aña idrâr ola (90,9)
- 144) kim ki bîzârî ola bâzârîdür / kim ki bâzâr isdeye bâ-zâr ola (90,10)
- 145) şol gönülde ki sen olasın şehâ / dilemezem ki dahı deyyâr ola (90,11)
- 146) dâne-i hâlûñe düşdi bu delü gönül / âdemîlhdur n'ola bağışla günâhın (91,3)
- 147) cânım içinde yirini düzdi gönülüm / sanmaz idüm yâr ile ola baña cânı (92,6)
- 148) bir dem umaram ki ola yâr ile bir dem / ol demi getir vir talâna dükânı (92,7)
- 149) ben bigüme vü bin bige hem carlarmışam ki / bende olalar cümle sinüñ yüzüñe direm (94,2)
- 150) şâhâ yüzüñüñ yüz yüzi var bu iki yüzüm / toprağ ola yüz vech ile bir yüzüñe direm (94,3)
- 151) yüz hüsn ola sende ki umar her biri yüz cân / bir cânı niçe yitüreler yüzüñe direm (94,4)
- 152) varlıgumuñ cümlesini geldi apardı / varlıguma konuk olalı heme-i 'ışk (95,3)
- 153) talsa n'ola gözlerüme yüzi hayâli / gözüm ahıtduğı incü lü'lü' degül mi (96,3)
- 154) varlıguma varlıgüñ eger tolu oldı / n'oldı cihân sinüñ ile tolu degül mi (96,4)
- 155) hüsnine zülfinden özge irmege yohdur sebab / uzuñ ise n'ola tutun her bir işüñ uzını (99,4)
- 156) bir perde-serâda n'ola ger inileyem ben / ki bülbül-i dîvâne dahı perde-serâdur (100,3)
- 157) sinüñ ile bir olmışam araya kimsene girmez / inanmazsañ hayâlûñi biribi gönle k'araya (101,4)

- 158) bu ‘ışk içinde tevhîde muhakkak diledüm olam / zemândur lâsına irdüm velî bulmadum illâsın (102,7)
- 159) azar oldı gönül hayâliyile / gösterüñ ol büti bu azaruma (103,3)
- 160) gönül oldı hevân ile cevher / bir cilâ isderem bu cevherüme (103,6)
- 161) ben sinüñ ile müttehîdem yohdur ikilik / ahvel nazarı n’ola bu ahvâla dönerse (104,2)
- 162) yâr hüsnine satdı gözi varlığımu binüm / bir cân ola bu ortada dellâla dönerse (104,4)
- 163) sögmek ki lebüñden çıha vü medh ola baña / n’ola şekerüñ ağusu ger bala dönerse (104,5)
- 164) sögmek ki lebüñden çıha vü medh ola baña / n’ola şekerüñ ağusu ger bala dönerse (104,5)
- 165) nigârâ oluram ben senden ırah / ki ayrıldum tapuñdan senden ırah (105,1)
- 166) güneşden düşen ırağ ay olur bedr / hilâl olmuşam uş ben senden ırah (105,2)
- 167) güneşden düşen ırağ ay olur bedr / hilâl olmuşam uş ben senden ırah (105,2)
- 168) binüm âyîñüm oldur ki yoğ olur / düşen ayru ayından senden ırah (105,3)
- 169) nigârâ huft e gözüñden ki mestem olmuşam mahmûr / anuñçün gice bîdâram ırah sinden ırah sinden (106,2)
- 170) baña em dise leblerüñ n’ola çün ki tabîbümdür / çü hicrânuñla bîmâram ırah sinden ırah sinden (106,4)
- 171) şöyle duur bu gönül ki özini bilmez / ‘âşık olan gönül hod uzını bilmez (107,1)
- 172) yüzine kaçan ki gözi tuş ola ‘âşık / ayruğı ne bile çün ki özini bilmez (107,4)
- 173) bu mevsümüñ ehl-i dili ol gül güle karşı / tolu içesin şâd olasın bülbüle karşı (109,1)

- 174) gözüm gibi câm olmaya meclisde nigârâ / ki niçe ki döke meyi der-dem tola karşı (109,5)
- 175) zülfüne düşmeylnce niçe ola / meger ol ki gözi kara degül (113,2)
- 176) bu ‘alî ‘ışkuñla iy yüzi hasen / şol hüseyñî leblerüñ olsun esen (114,1)
- 177) yara yara yara kim yâr olasin / niçe işbu güle bir hâr olasin (115,1)
- 178) yara yara yara kim yâr olasin / niçe işbu güle bir hâr olasin (115,1)
- 179) tolaşdum zülfine dün gice didüm / niçe mansûra sen ber-dâr olasin (115,2)
- 180) didüm bülbüle ki ‘ışkuñ durur / hîç bu hâzârũnda ger bizâr olasin (115,3)
- 181) lebinden bir ayah içdük tolu sen / n’ola ger mahzen-i esrâr olasin (115,4)
- 182) bizüm otağumuza geldüğüñ yoh / meger kim dem-be-dem âzâr olasin (115,7)
- 183) tapuñdan birlik umaruz kaçan ki / dir iseñ yârũnam ağyar olasin (115,8)
- 184) lebinden câm-ı mey pür çek ü kurtıl / niçe göziyile bimâr olasin (115,9)
- 185) hevâ ki kıldı perîşân nigâr gîsûsını / ne lâzım ola dili kıldıyise zîr ü zeber (116,3)
- 186) iy rûh niçe nâzük iseñ her cesede sen / şahla özüñi mâ’il olup her nefes ahma (117,2)
- 187) neler idersin bize hay sen nigâr olmamış / kimdür sinüñ yoluña zâr u nizâr olmamış (118,1)
- 188) la‘l-i lebüñ ‘ışkına çohlar içerler süci / binden özge kişi yoh anda humâr olmamış (118,2)
- 189) degmeyince yüregi kirpügün ohlarına / hergiz gül-i sûrîde süzen ü hâr olmamış (118,4)
- 190) hâlis nigâr-ı ‘ışkına sikke uran zere / şol kalb ola ki kâleb-i kallâbı yoh durur (119,5)
- 191) hattı bimislihi sañasın hızrdur anuñ / çün yârı oldı çeşme-i hayvân bi’aynihi (120,6)

- 192) yaş ırmağını ırmağa kimüñ mecâli var / çün ki gözüm yaşı ola 'umman
bi'aynihi (120,8)
- 193) yaraşmışam hevâsına ben yıl u ay ile / gözinden esriyen niçe ola ki ayıla
(123,1)
- 194) ben toprağ eylerem yüzi ayağı tozına / şâyed ki bir işaret ola hâk-i pây ile
(124,4)
- 195) vasluñ gicesi ten cânuma infi'âl olur / suret niçesi bağlaya yatmah
kabâyile (124,7)
- 196) müsâfir oldu gönül hüsni ili içinde / melâhatin görelî şol mukîme uçdı
gönül (126,3)
- 197) n'olayidi kamu kuşlar bu gülşene gelse / teferrüc itse arada ki kime uçdı
gönül (126,4)
- 198) nesîme kul oluram ne zer ü ne sîm gerek / ki urdı müşk saçına nigârumuñ
şâne (127,3)
- 199) servüñ ki revân oldu revâna vireler mi / la'lüñi bu dünyâ tolu cânâ vireler
mi (131,1)
- 200) mest ol gözi gibi ki beñinden alısar hat / sôfi ki gele meclise dâne vireler
mi (131,3)
- 201) şâdiyi ki viridi bize bu hânede 'ışkuñ / her çend ki kahhâr ola hâne vireler
mi (131,9)
- 202) hicrân ile vasluñ od ile suyu içinde / gark olmağ u yanmah yine bu sâ'ile
degdi (132,2)
- 203) 'akl ile dil ü cân niçesi ayru olalar / birine degen oh kamusına bile degdi
(132,5)
- 204) bini 'ayb eylemeñüz ger olursam 'ışk ile şeydâ / cüñûn çünki bu 'akluma
cibilletdür cibilletdür (133,2)
- 205) cân bilüñ ile oldı kul zinhâr / nisbet eyle cânâ ki yamağısın (134,7)
- 206) cemâlüñ ile bu gönülüm benüm nazîr ola mı / bu 'âlem içre sinüñ gibi bî-

- nazîr ola mı (136,1)
- 207) cemâlûñ ile bu gönîlüm benüm nazîr ola mı / bu ‘âlem içre sinûñ gibi bî-nazîr ola mı (136,1)
- 208) gözi ohına yüregüm ü teni döymez aña / ‘aceb bu bağrı taşuñ gevedesi harîr ola mı (136,3)
- 209) niçe ki ‘ışkı odı tîz olur dil olur süst / didüm bu ‘akluma ki añlagıl erîr ola mı (136,4)
- 210) niçe ki ‘ışkı odı tîz olur dil olur süst / didüm bu ‘akluma ki añlagıl erîr ola mı (136,4)
- 211) niçe ki ‘ışkı odı tîz olur dil olur süst / didüm bu ‘akluma ki añlagıl erîr ola mı (136,4)
- 212) sözleri çü şîrîndür ü sözün kulağumda / n’ola gel aña sözleri nâzûk diyelüm biz (137,5)
- 213) başuma irmedin olursam baş / irürem işbu işi başa gerek (139,4)
- 214) şol güneş kulıyam ki ta‘ne urur / gökyüzindeki bedr olan kamere (140,4)
- 215) saçları tolaşığı vâcib ider / ki mükerrer ola sözi şekere (140,6)
- 216) bâ-haberdan haber dutaruz ümîd / haber oldur ki ola bî-habere (140,7)
- 217) meger nev-rûz gelmişdür musavver / ki olmuşdur cihân yine münevver (141,1)
- 218) yüzüñ devrinde ser-gerdân olalı / urur bu nüh felek çerh-i müdevver (141,2)
- 219) gice dirsem saçuñ ola söz uzun / şeker dirsem lebüñ ola mükerrer (141,3)
- 220) gice dirsem saçuñ ola söz uzun / şeker dirsem lebüñ ola mükerrer (141,3)
- 221) elüm irerse bendine gîsûnuñ / ne bendüm var ise olsun muharrer (141,4)
- 222) n’ola merdümlük eylese gözi / bizi karaklamasa kara kıla (142,5)
- 223) ferîd-i ‘asr tapuñdur ki hân-gîr olduñ / tavîl itmeyelüm sözi ‘ışkuñ oldı ziyâd (144,4)

- 224) ferîd-i ‘asr tapuñdur ki hân-gîr olduñ / tavîl itmeyelüm sözi ‘ışkuñ oldı ziyâd (144,4)
- 225) kaplan olmuş gönül şikârı kanı / ‘ışk ışiginde âh ü zârı kanı (145,1)
- 226) n’ola ağız ağız sinüñ ile hadîs idem / şimdi biri birine söyledi gül güle (147,5)
- 227) gönül nigâra konuğ oldı merhabâsı kanı / gözüm deñizler ahıdur âşinâsı kanı (149,1)
- 228) yüregümüñ kanına girdi la‘li kanlu durur / n’ola sorar isem andan ki hûn-behâsı kanı (149,2)
- 229) gözümü cādû gözüñ hasta kıldı hayli durur / ayağüñ izi tozı oldı tûtüyâsı kanı (149,3)
- 230) derdüme çâre kanda bulınısar / çün yine derd oldı aña devâ (150,2)
- 231) mücrim oldı cefâsını çeksüñ / kim ki ma‘şûk-ı bî-vefâyı seve (150,3)
- 232) kıl hód oldı biliyile lîkin / bilimezem ki gîsûsı ne kıla (150,6)
- 233) bende oldı saçına cân miskîn / bende olmağa yarar ol asıla (150,7)
- 234) bende oldı saçına cân miskîn / bende olmağa yarar ol asıla (150,7)
- 235) tur salın tâ kıyâmet ola bu gün / yat uyu tâ ki fitneler basıla (150,10)

3.10.1.3. Kıl- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) kan ile destemâz aluram lebleriyiçün / tâ bir düğâna râst kılam ez-berây-ı ‘ışk (1,7)
- 2) yürek delük delük olıban nâleler kılur / da ‘vîsi bu ki ya’nî benem şimdi nây-ı ‘ışk (1,9)
- 3) sûhte gönüllere kıldı yine câr ‘ışk / iy niçe ‘âşıkları kıldı yine zâr ‘ışk (2,1)
- 4) sûhte gönüllere kıldı yine câr ‘ışk / iy niçe ‘âşıkları kıldı yine zâr ‘ışk (2,1)
- 5) kıldı yañahlarımı cümle mu’asfer meger / anuñ için eyledi cedveli berkâr ‘ışk (2,2)
- 6) hastaya olan şifâ ahdine kılan vefâ / meclis içinde safâ gül bitüren hâr-ı ‘ışk (2,7)
- 7) verziş-i ‘ışk eylese bizçileyin kişiler / n’ola çü verziş kılur günbed-i devvâr ‘ışk (2,9)

- 8) müberka' olıban şâhâ nühüfte kıla hüsnüñi / nevâsı râstı yohdur meger ki cânı
‘uşşâkuñ (3,2)
- 9) şol la‘i Iebüñ cilve kilur ise cihâna / başdan başa surh-âb ahıda hutta-i tebrîz
(6,6)
- 10) kıldum karâr zülfine ki kıl kılâm teni / edvâr içinde böyle kanı kavlı ile ‘amel
(8,2)
- 11) kıldum karâr zülfine ki kıl kılâm teni / edvâr içinde böyle kanı kavlı ile ‘amel
(8,2)
- 12) vasluñ şu‘â‘ı mürdeyi ger zinde kilmaya / bu fasl içinde bellü durur cedy olur
hamel (8,9)
- 13) nigâra kâmetüñe kılmışuz gönüli fidâ / zîrâ ki serv-i revâna revân revâne gerek
(10,2)
- 14) çü lutfuñı bilürem ger günâh kıldum ise / yazana kılma cefâyı cefâ yazana gerek
(10,7)
- 15) çü lutfuñı bilürem ger günâh kıldum ise / yazana kılma cefâyı cefâ yazana gerek
(10,7)
- 16) bir nazar kılsañ n’ola ahvâlüme / zî delü esrügeni mi‘mâr isderem (11,2)
- 17) gözi kıldı gönül ilini harâb / gezmişem ben il ile şâr isderem (11,13)
- 18) dudağı bûse didi vü havâle kıldı yüze / egerçi nakd idi vechi bir aya saldı bini
(12,2)
- 19) döker gözüm yaşın seylâb her dem / kilur yir vüzini sîr-âb her dem (13,1)
- 20) hûb cihânda çoh velî nâzük ü dil-rübâ gerek / câna vidâ ‘kıluban ‘ışkına merhabâ
gerek (14,1)
- 21) elüñe âyine al yüzüñe bah / kiçi barmah niçe kılmış ayı şak (15,6)
- 22) her bî-hiredüñ sözi ki ta‘ne kilur baña / senden bini ayırmaz ez-hâne-i ‘ışkam
ben (16,2)
- 23) kıldı lebi ol yâruñ şerbetlerini hâzır / divâne için lîkin dîvâne-i ‘ışk olsa (17,5)
- 24) ikrârüm aña ol ki kilmaya baña inkâr / binüm delü gönlüme inkâr ise ne kılâm

- (19,4)
- 25) ben ki ‘uŝŝâkuñ nevâsını nühüfte kıluram / bu sipâhân perdesinde ne revâdur çalalar (23,2)
- 26) şehâ ‘uşşâkdan kıldum nühüfte / ki ŝehnâz ile kılursın muhayyer (24,7)
- 27) şehâ ‘uşşâkdan kıldum nühüfte / ki ŝehnâz ile kılursın muhayyer (24,7)
- 28) ne hâdis oldu ki kılduñ dili red / çü mavtındur aña zülfüñ kadîmî (27,4)
- 29) yüküñdüm didi hâzır kıl garîmüñ / çağırdum ya garâmı ya garîmi (27,7)
- 30) kılalı ihtiyâr anı gönülüm / komadı anı hergiz ihtiyâra (29,4)
- 31) ah ile karam yoğ idi hergiz göziyile / cânuma ahın kıldı anuñ gözi karamdur (31,7)
- 32) tarab atına nigârâ gönül çü bağladı zîn / gerek ki ma‘rekesine felek kıla tahsîn (32,1)
- 33) nigârâ bir kılûña degmezem ben / tefahhus kılmışam gîsûñı kıl kıl (38,4)
- 34) gözümüñ irmez eli ki nazar kıla yüzine / veger göz ucuyile özgeye baham yanaram (39,5)
- 35) şunda ki kıldum fidâ küllümi ben küllüñe / ten tene vü cân câna dil dile depretmegil (53,7)
- 36) hecrüñ ile yandığuma şükr kıluram / vasluñ ile ‘âkıbet olur ise mahmûd (54,5)
- 37) kirpüginüñ kat‘ u vaslını teferrüc kıl / bençileyin niçe mest ola bile mestûr (56,4)
- 38) ref‘ ideli hüsn râyetini cemâli / kıldı gözün nasb ki kıla dili meksûr (56,5)
- 39) ref‘ ideli hüsn râyetini cemâli / kıldı gözün nasb ki kıla dili meksûr (56,5)
- 40) kılalı kaşları mihrâbına dil penc nemâz / başladı gîsûları kâfile-i râh-ı derâz (68,1)
- 41) dil özini kanyile kıldı nemâzı / kıldı o daz ile yüzüñe nemâzî (70,1)
- 42) dil özini kanyile kıldı nemâzı / kıldı o daz ile yüzüñe nemâzî (70,1)
- 43) ger kabûl ide gözi gamzeleriyile / cânı fidâ kıлмаğa bahâne gerekdür (71,3)

- 44) düri manzum ider şî'rüm lebinden söyler olursam / perâkende kılur müşki açarsam sözi saçından (72,2)
- 45) meger aya nazar kıldum ki gözüñ tolu kılmış oh / yiridür bu göze her ne ki yoluğursa suçundan (72,5)
- 46) müşk bâzârını saçuñ sanemâ kıldı kesâd / şekerüñ narhını hem sözüñ ile delü gönül (75,5)
- 47) şem'iyem ol dilberüñ nurûma kılmaz meded / kim ala şem'üñ başın âlet-i şem'în ile (77,2)
- 48) niçe bir şol câdû gözüñ kasd-i cân ü dil kıla / niçe bir şol ince bilüñ bu tenümi kıl kıla (78,1)
- 49) niçe bir şol câdû gözüñ kasd-i cân ü dil kıla / niçe bir şol ince bilüñ bu tenümi kıl kıla (78,1)
- 50) şol güneş yüzüñe karşı ben hilâlî olmuşam / ola bu eksüklüyi kim hüsnüñüz kâmil kıla (78,3)
- 51) tapuña cân virmege bahâne gerekdür / kılma aña ta'ne ger şabâşa çiharsa (80,4)
- 52) 'ışk sepüşken durur gönüli i ma'sûk / kılma sini sevdüğine buñca melâmet (82,3)
- 53) çerh-ı felek devr kıldı dâ'ire-mâdâr / görimedi güneş cemâl gibi medârı (83,2)
- 54) zer kıluram yüzümi vü kalmadı zôrüm / zîr ü bem ile kıluram uşdaya zârı (83,4)
- 55) zer kıluram yüzümi vü kalmadı zôrüm / zîr ü bem ile kıluram uşdaya zârı (83,4)
- 56) vasl-ı müberka' durur nevâ bu cânuma / ger kıla 'uşşâk fetih işbu hisârı (83,5)
- 57) çün hayâlüñ kıldı gözümde makâm/ vâcib oldı ki aña idrâr ola (90,9)
- 58) câm-ı zücâciyi göz ciğer kanyile / görelî pür mevl kıldı âb-ı rezâna (93,3)
- 59) 'azm-i sefer kılalı şikâra bu gözler / kuşça cânım anlara nemerîdür (97,2)
- 60) yüzini her kim ki kıla hâk yârı yolına / yâr yolında bile gerek her işüñ her yüzini (99,5)
- 61) zihî mevlûd-ı ferruh ruh ki rûh andan hayâ kılur / bu ne kâfûr-i 'anberdür ki hak eyledi lâlâsın (102,2)

- 62) gözümü hüsnüñ ile rûşen kıl / ki urur sikke aduña zerüme (103,7)
- 63) dök câma surâhî kanın esirgemedin ki / her kul kula secde kıla ol kulkula karşı (109,4)
- 64) cânuma bir belâyidi semâyî / cemâlûñ ki hacil kılur her ayı (111,1)
- 65) kadûñ tek râstum ben işbu yolda / hocendî ger kılursa iftirâyı (111,7)
- 66) hevâ ki kıldı perîşân nigâr gîsûsını / ne lâzım ola dili kıldıyise zîr ü zeber (116,3)
- 67) hevâ ki kıldı perîşân nigâr gîsûsını / ne lâzım ola dili kıldıyise zîr ü zeber (116,3)
- 68) gamzesi nefy kılur ü isbât ‘işvesi / gözleridür meger baña îmân bi’aynihi (120,2)
- 69) kaşlarıyile ‘îd kılur gönülüm velî / gamzesi kıldı cânımı kurbân bi’aynihi (120,10)
- 70) kaşlarıyile ‘îd kılur gönülüm velî / gamzesi kıldı cânımı kurbân bi’aynihi (120,10)
- 71) gözleri gamze ohıyile âdem öldürür / şîrîn budur ki la‘li kılur kan bihattihi (122,2)
- 72) gözleri sıhr kıldı gönüle bi’aynihi / kullığa yazdı kendüzini cân bihattihi (122,3)
- 73) şol müşterîdür ol ki çeker zühre sâzını / şöyle güneşdür ol ki kılur sohbet ay ile (123,2)
- 74) derdi devâya irüre bilse delü gönül / iksîr kıla bileyidi kîmyâyile (124,6)
- 75) kîmiyâyile kıldı zer yüzümü / yârı bulmağa sîmiyâsı kanı (128,4)
- 76) bahar itdi yine bir yiñi âyîn / ki hüsninden hacil kıldı gök ayın (130,1)
- 77) siper kıldı yine gül sînesini / çü peyveste görür ol kaşı yayın (130,2)
- 78) ben cânı fidâ kılur isem bahmaya bir kez / hüsnüñe sinüñ şer‘ ile kana vireler mi (131,2)
- 79) gamzeñ şol ohı ki cânuma kılmış idi râst / tohındı yüregüme cânuma ile degdi (132,3)
- 80) kılmağul özüñi perîşân sen / gör ki kimüñ gönüli otağısın (134,4)

- 81) egerçi nakşiyile cevr kıldı hüsni bize / hayâli kıldı şebîhûn ile vefâ bu gice
(135,2)
- 82) egerçi nakşiyile cevr kıldı hüsni bize / hayâli kıldı şebîhûn ile vefâ bu gice
(135,2)
- 83) ‘ilm-i hurûfî hattı anuñ kıldı baña keşf / zân rû-şikeste gîsûsı teksîr içindedür
(138,6)
- 84) kaşları egrisiyile toğruya / ne cefâ kılrsa kata kara kıla (142,3)
- 85) cihânda hûbları gördük vefâsı yoh n’idelüm / gönüli hasta kılur ol şifâsı yoh
n’idelüm (143,1)
- 86) gözün gönüli kılur hasta câdûlıkıyile / bu derde derdden özge devâsı yoh
n’idelüm (143,3)
- 87) egerçi va‘de-i vasluñ bini kılur dil-şâd / furât eyleyeyüm yaşı her çi bâd âbâd
(144,1)
- 88) gözi âhûsı sayd kıldı bini / tutağındağı dür şikârı kanı (145,5)
- 89) ince bili tenümi kıl kıldı / teni kıl kılmağuş kenârı kanı (145,6)
- 90) ince bili tenümi kıl kıldı / teni kıl kılmağuş kenârı kanı (145,6)
- 91) bir dem irerse kullığa cânüm göreyidüñ / ki niçe lutf kıla safâyile kul kula
(147,2)
- 92) ger halvet ârzû kıla gönülüm ‘aceb degül / bu fasl içinde ki ola ‘âlemde gulgule
(147,4)
- 93) vefâsı kadrini bilüp haka şükür kalmaz / binüm gönülüme billâh cefâ gerekmez
mi (148,2)
- 94) dutam ki câdû gözün hasta kıldı cânümüzü / binüm bu hastama billâh şifâ
gerekmez mi (148,4)
- 95) gözümü câdû gözün hasta kıldı hayli durur / ayağuş izi tozı oldı tûtüyâsı kanı
(149,3)
- 96) kıl hîd oldı biliyile lîkin / bilimezem ki gîsûsı ne kıla (150,6)
- 97) binden öndin şikâr kılmadı hiç / gamzeleri kaçan ki çıhdı ava (150,11)

3.10.1.4. İr- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) zülfi nihâyetine bu ‘ışkum iremedi / gerçi yöriyemez kişi hergiz be-pây-ı ‘ışk (1,5)
- 2) egerçi ‘âm îmânın tamâm eyler şehâdetler / kemâle irmeye sensüz şehâ îmânı ‘uşşâkuñ (3,5)
- 3) ben sen ayı görelî irdüm kemâle anca ki / hüsñüñi vasf itmeg içün oldı zihñüm enverî (9,4)
- 4) hecrine döyimezem vasluna irimezem / şol sanemüñ ki yüzi bedri hilâl eyledi (28,4)
- 5) bir dem irürdi yine yüregüme peyk-i seher / işledüğini anuñ niçesi işleye seher (63,1)
- 6) mümkün ola ki ire kadine elüm ger / başuma sevdâsı ırmağı aşar ise (85,2)
- 7) şeftâlûsını dirmege irmez idi elüm / yüz sürmeg içün ayağına sâkına sundum (86,4)
- 8) cânımı kıl eyleyüp biline kemişdüm / devlete irmez olur ise hatarıdur (97,3)
- 9) nihâyete irer ol hüsñ ki apara cânı / çü gâyete iresin irdi hadden aşma begüm (98,2)
- 10) nihâyete irer ol hüsñ ki apara cânı / çü gâyete iresin irdi hadden aşma begüm (98,2)
- 11) derdi devâyâ irüre bilse delü gönül / iksîr kıla bileyidi kîmyâyile (124,6)
- 12) bu müjde ki dile irdi turu gel uyhudan / gerek ki sinledeki ölüler tura bu gice (135,4)
- 13) kuru kılmayısar yaş a kuru / ire lutfi kuruya yaşa gerek (139,3)
- 14) başuma irmedin olursam baş / irürem işbu işi başa gerek (139,4)
- 15) başuma irmedin olursam baş / irürem işbu işi baş gerek (139,4)

3.10.1.5. Ah-, Ahıt- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) ‘ışkuñ ahıtdı kanımı vü la‘l-i leblerüñ / ‘arz ider özini ki benem hûn-behâ-yı ‘ışk (1,8)

- 2) gönül tebrîzine geleli ol şâh / ahıdur gözlerüm surh-âb her dem (13,2)
- 3) lebûnden bir tebessüm aňlamadum / gözümnden ahmayınca hûn-ı sâ'il (38,6)
- 4) yaş yüzümde ger nişân itdiyse n'ola 'ışk için / andan ahan seyl eger oğrarsa tağa aşına (73,2)
- 5) intizâr-ı hayâli kan ahıdur / gözlerümden ki tâ pınâra gele (121,4)

3.10.1.6. Gör- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) bu râst kaddüni çengî görürse dutma 'aceb / eger muhâlif idüp sâzını muhayyer ola (4,13)
- 2) bir görürem kendüzümü yâr ile dâyim / ahvel eger muhtelif görür ise ahvâl (84,4)
- 3) hış görelüm sinüñ ile fasl-ı hazânı / sun berü câm ile tolu âb-ı rezâmı (92,1)
- 4) ağzuñı açmayınca kişi gözi görmedi / yâkût ü lü'lü'den leb ü dendân bi'aynihi (120,4)
- 5) sihr miydi lebünde gördüm kan / âşkâre şehâ kızıl yağısın (134,6)
- 6) sinüñ yüzüñi görüp ölmeyem şehâ bu gice / letâfetiyle anuñ bulam safâ bu gice (135,1)

3.10.1.7. Eyle- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) kıldı yañahlarımı cümle mu'asfer meger / anuñ için eyledi cedveli berkâr 'ışk (2,2)
- 2) biz niçesi 'ışk ile olmayalum bir çün / biz yoğ iken vahdete eyledi ikrâr 'ışk (2,8)
- 3) verziş-i 'ışk eylese bizçileyin kişiler / n'ola çü verziş kılur gün bed-i devvâr 'ışk (2,9)
- 4) gel iy 'ışkına kuşañan dil ü cân vir cefâ cevr al / geh assı geh ziyân eyle budur dükkânı 'uşşâkuñ (3,4)
- 5) gel iy 'ışkına kuşañan dil ü cân vir cefâ cevr al / geh assı geh ziyân eyle budur dükkânı 'uşşâkuñ (3,4)
- 6) egerçi 'âm îmânın tamâm eyler şehâdetler / kemâle irmeye sensüz şehâ îmânı 'uşşâkuñ (3,5)

- 7) semâ'ı çerhi n'eyledi cânuma / gözümü eyledi dólâb her dem (13,3)
- 8) şol kişi gerek ki ikdâm eyleye bu 'ışka ki / sol elinde başı ola sağ elinde hanceri (18,6)
- 9) ğâzi gözün çü şehîd eyleye 'âşık gönülün / 'ışk ile gerek irüre sanemâ yarasına (20,4)
- 10) yâr bizüm ile yine gör ki ne al eyledi / tâ ki yaşum kan ola yañağın al eyledi (28,1)
- 11) yâr bizüm ile yine gör ki ne al eyledi / tâ ki yaşum kan ola yañağın al eyledi (28,1)
- 12) ağızını görelî dirliğüm oldı gümân / bilini gösdereli bini hayâl eyledi (28,2)
- 13) cânımı aldı gözi gönülüm apardı tuzı / şehd ü şeker tek sözi 'aklumu lâl eyledi (28,3)
- 14) hüsni ki hak lutfidur bize harâm idüben / gözleri 'âşık kanın nişe helâl eyledi (28,5)
- 15) yil dahı âvâredür tolaşalı zülfine / yiridür ol aña çün kıl ile kâl eyledi (28,6)
- 16) gerçi kebâb eyledi 'ışkı odına cânı / ağızınıñ yârını bize zülâl eyledi (28,7)
- 17) gerçi kebâb eyledi 'ışkı odına cânı / ağızınıñ yârını bize zülâl eyledi (28,7)
- 18) biñ 'âşıkı gözleri şehîd eylemeyince / da'vîsi budur dünyâda ki ğâzi degüldür (34,5)
- 19) bilünde çü varlığı fenâ eyleye gönül / dahı nemi oğurlaya 'ayyâr bu gice (43,3)
- 20) yürek kanında gusl eylemeyince / kaşuñ mihrâbına olmaz nemâzum (48 ,6)
- 21) lebinden bir em istedüm murassa' eyledi cânın / mey imiş derdüme dermân ne şîrîn istimâletdür (62,2)
- 22) bir lahza eger sinden kendüme olam meşgûl / âdem bigi olam ki meyl eyledi gendüme (67,5)
- 23) kullığı nakş eylemişem dilde hüsnuñ görelî / niçe ki 'ömrüm var ise sûretün nakkâşına (73,6)

- 24) mâli fidî eyledüm ü geçdüm emelden / gitmez ise bu em elden irişe âmâl (84,8)
- 25) gör ki ne virmiş ilâh fasl-ı hazâna / gör ki ne pür eylemiş zer ile hizâne (93,1)
- 26) cânımı kıl eyleyüp biline kemişdüm / devlete irmez olur ise hatarıdur (97,3)
- 27) çü nakş eyledi ol hâlik bu sûretde heyûlâsın / misâl eyledi diyesin aña firdevs-i a'lâsın (102,1)
- 28) çü nakş eyledi ol hâlik bu sûretde heyûlâsın / misâl eyledi diyesin aña firdevs-i a'lâsın (102,1)
- 29) zihî mevlûd-ı ferruh ruh ki rûh andan hayâ kılur / bu ne kâfûr-i 'anberdür ki hak eyledi lâlâsın (102,2)
- 30) 'ayb eylemegil yaşımı ger ala dönerse / şol la'l-i lebûñ gönülümü ala dönerse (104,1)
- 31) gözün tîr-i kader durur gönülüm / rızâyile kabûl eyler kazâyı (111,5)
- 32) ben toprağ eylerem yüzi ayağı tozına / şâyed ki bir işaret ola hâk-i pây ile (124,4)
- 33) seherde bülbül-i şeydâ terennüm eylediği / gülün mehâsinini ola mı ki ezber ider (129,2)
- 34) bini 'ayb eylemeñüz ger olursam 'ışk ile şeydâ / cüñûn çünki bu 'akluma cibilletdür cibilletdür (133,2)
- 35) cân bilün ile oldı kıl zinhâr / nisbet eyle cânâ ki yamağısın (134,7)
- 36) hayâli geldüğünün gerçi kadri yoh özine / gelün görün ki ne 'id eyledi bize bu gice (135,3)
- 37) egerçi va'de-i vasluñ bini kılur dil-şâd / furât eyleyeyüm yaşı her çi bâd âbâd (144,1)

3.10.1.8. Vir- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Filler

- 1) gel iy 'ışkına kuşañan dil ü cân vir cefâ cevır al / geh assı geh ziyân eyle budur dükkânı 'uşşâkuñ (3,4)
- 2) cânımı 'ışkuña satdum dahı behâ ne gerek / baña ho yoluña cân virmege behâne gerek (10,1)

- 3) baña ki uş dilberîyem niçe niçe dilberî / cânı al el virenüñ tutma işini serserî (18,1)
- 4) ben hüseyñî cân virürem görelî vech-i hasen / gör ne düzmişdür yaşum bu yüzde zerr-i ca'ferî (18,2)
- 5) ger gümânuñ var ise gamzeleri yarasına / sen dahı bençileyin vir goñülü yâra sine (20,1)
- 6) iy 'akl tutma dak dile cân virse yâr ne / zîrâ şeref durur niçe ki ol seref kıla (41,4)
- 7) cân gelicek diler ki goñülüm haber sora / niçe haber vire bile çün bî-haber düşer (50,5)
- 8) cân vireyüm gamzeñe gerçi ki cânîdür ol / dil dir isem gözüñe dil dile depretmegil (53,3)
- 9) tapuña cân virmege bahâne gerekdür / kılma aña ta'ne ger şabâşa çıharsa (80,4)
- 10) eyle ki cân virmişem yolına bilüñüñ / 'aceb eger bu bili kişi eşer ise (85,5)
- 11) dil ü 'akl ile cân virdüm hevâna / saçuñ 'akd itdi bu bey' ü şîrâyı (111,6)
- 12) gözüñ durur bu derdüme dermân bi'aynihi / derdüm bu ki virem gözüñe cân bi'aynihi (120,1)
- 13) gözlerüñüñ ohına ki dil değmeye şallâh / cânlar virürem anuñ içün ki dile degdi (132,4)
- 14) ayağuñda virürsem cân bañadur rütbet-i a'lâ / tapuñdan ayru dirilmek mezelletdür mezelletdür (133,3)
- 15) dil hüseyne çü cânı virdi hasen / borcî kalmaz 'aliyile 'ömere (140,5)

3.10.1.9. Al- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) gel iy 'ışkına kuşañan dil ü cân vir cefâ cevr al / geh assı geh ziyân eyle budur dükkânı 'uşşâkuñ (3,4)
- 2) hûn-ı cigeri gözlerüm ahıda zarûret / çün hindû gözüñ aldı ele hancer-i hûn-rîz (6,5)
- 3) baña ki uş dilberîyem niçe niçe dilberî / cânı al el virenüñ tutma işini serserî

(18,1)

- 4) cânumı aldı gözi gönlüm apardı tuzı / şehd ü şeker tek sözi ‘aklumı lâl eyledi
(28,3)
- 5) yürek tamarından gözi neşteri kan alur / bir seyl olıban ol tamar ahasını bilmez
(40,2)
- 6) kef ura tolu câm-ı mey alıcağ ele sañasın / cür’alarumuz içdügin bilimedi rezân
bizüm (46,3)
- 7) fenâ sikkesin almışam nigârâ ‘ıškuñ elinden / gerek varlığa ol nakşı kavî vü
muhkem uram ben (59,5)
- 8) tolu viricek elüme sen sâkî ne dirsın / almaya ele adını mı sakına dirsın (60,1)
- 9) ten ilin aldı ayah basdı göñülün iline / mülk-i cânı alısar gün öküşiyle az az
(68,3)
- 10) aldı geyik gözlerle gönlümü binüm / vardum idi ya’nî ki şikâra irişem (81,7)
- 11) gönlümü kapdı gözün alımazam elden / şöyle ki yaz kekligin zebûn ide şâhîn
(91,2)
- 12) mest ol gözi gibi ki beñinden alısar hat / sôfi ki gele meclise dâne vireler mi
(131,3)

3.10.1.10. Düş- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) oduña çün ki berâhîm ‘ışkile düşe dil / hayâlünüñ bütini yonmağ ile âzer ola
(4,11)
- 2) tâ ki bir kez dahı düşe ol nazar / dâ’imâ eflâki devvâr isderem (11,7)
- 3) zenahdânuñda gönlüm çâha düşmüş / müselseldür cânım zülfünde mutlak
(15,4)
- 4) ayru düşeli şâhâ tapuñdan gözüme gel / gör ki bu cihân lezzetinüñ soñı
nedemdür (31,4)
- 5) yüzi güneşi sâyesidür rûh didügüm / bulmadı hayât ol ki ırah düşdi bu zıldan
(36,4)
- 6) neşr itse saçını katı teşvîşe düşerem / cem‘ ola hâtırum yine kaçan ki lef kıla

(41,5)

- 7) düşer gönülüm ayahdan gider bu göz elden / yola bahup talabından görelî ol güzeli (49,4)
- 8) hammâmda ne şi'r ki diyile ter düşer / zîrâ ahar suya sanasın ki şeker düşer (50,1)
- 9) gülden gül-âb niçe kopar anda bilinür / ki gül yañahlarına hayâyile der düşer (50,2)
- 10) kirpügün ohına cânı umac kılmışam / zîrâ ki atduğı yire evvel nazar düşer (50,6)
- 11) gözleri merdümligine gözleri olan / düşmez olursa hatâyâ olmaya mağrûr (56,2)
- 12) komadı hâli vü düzdi yüzine hâlin / düşmege şol tuzâğına dâne gerekdür (71,4)
- 13) cân niçe ayru düşe senden i cân çün ki hak / 'akd ide sinüñ baña 'ışkuñı kâbîn ile (77,3)
- 14) kişide ki ola bir cân gerek ki göze düşe / egerçi cehd idüben hûblar gözün süzeler (88,2)
- 15) dâne-i hâlûñe düşdi bu delü gönül / âdemîlîhdur n'ola bağışla günâhın (91,3)
- 16) binümle toğrudur boyı velî kec düşdi kaşları / alaca görürem dâyim anuñ câdû-yı şehlâsın (102,4)
- 17) zülfüñi yile virmegil şâhâ / düşmesüñ fitne işbu leşkerüme (103,5)
- 18) güneşden düşen ırağ ay olur bedr / hilâl olmışam uş ben senden ırah (105,2)
- 19) binüm âyînüm oldur ki yoğ olur / düşen ayru ayından senden ırah (105,3)
- 20) cânum oda düşeli toprağ iderem yüzümi / kara saçuña sinüñ çün hevâsı yoh n'idelüm (143,4)

3.10.1.11. Ko-, Koy- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) gözüm nemi neme eksük komaz velî yârûñ / yaşuma ger neme nür ise dahı hoş-ter ola (4,2)
- 2) ben nâm ile nâmûs ile 'arumu koyıban / nâmûs idüben dünyâda bir ad idiserem (25,7)

- 3) yahamı hîç komaz elden yaham elinde durur / el urmadın yahama dimedin yaham yanaram (39,3)
- 4) şöyle boyadı yüzümi ay yüzüñüñ hayâli ki / ayağumuza baş koya görür ise hazân bizüm (46,2)
- 5) ehl-i hîred goñülleri yoluña koyıcah / bizüm gibi delülere hem terk-i ser düşer (50,4)
- 6) gözün âyineyi koymaz elinden / bu câdû-yı siyeh hod-bîn degül mi (125,2)
- 7) baş dizinde komış benefşe beñün / görmış ol zülf-i bî-karârı kanı (145,3)

3.10.1.12. Gel- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) sabâh туру gelip yüzüñe bahan gözler / gerek ki gam çerisi üsdine muzaffer ola (4,8)
- 2) dilberâ insâfa gelgil niçe niçe dilberî / ben yüzüñi görelî hod dilberîyem dilberî (9,1)
- 3) hezârân dil perîşân var saçuñda / kaçan gele bu dil anda şümâra (29,8)
- 4) ne dil var binde ki dile gele ol / meger bir dem gelür olursa dil dil (38,3)
- 5) cân gelicek diler ki goñülüm haber sora / niçe haber vire bile çün bî-haber düşer (50,5)
- 6) dññ gice basdı hayâli yüzüme geldi göze / ayağı basduğı yirlere yüzüm döşedi zer (63,4)
- 7) her ne ki hükm itmiş idi geldi başuma / subh-ı ezelden berü bu melhame-i ‘ışk (95,2)
- 8) cânuma belâ türkî gözi gamzeleridür / gelmez sağışa gîsûları zîra karadur (100,4)
- 9) dem degül mi ki serv bâra gele / yârññ ince bili kenâra gele (121,1)
- 10) tenümi cânâ irürince gelmişem cânâ / ‘aceb ne kâfir imiş zülfi gelmez îmâna (127,1)
- 11) tenümi cânâ irürince gelmişem cânâ / ‘aceb ne kâfir imiş zülfi gelmez îmâna (127,1)

- 12) bu müjde ki dile irdi туру gel uyhudan / gerek ki sinledeki ölüler tura bu gece (135,4)
- 13) sözleri çü şîrîndür ü sözin kulağumda / n'ola gel aña sözleri nâzûk diyelüm biz (137,5)
- 14) *ana gel: anagelmek, anıp durmak

3.10.1.13. Sal- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) beni zülfeyni kılıyle salıp bende oda saldı / bilimezem ne kopısar anuñ kıl ile kâlinden (5,4)
- 2) 'adû tarakası beñzer şuña ki hâşâ eşek / salar palânını yire vü götürür harzîn (32,6)
- 3) gözlerüm gemisi lenger saldı kan deñizine / gark-ı hûn olsun eger azmini bâ-sâhil kıla (78,2)
- 4) zülfî kemend ile goñülü saldı bendine / hattı diler ki talaya cânı yaya yile (123,4)

3.10.1.14. İd-, İt- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) benem leylîye mecnûn bes ni'derem gün eş ü ayı / câna leylî izi tozı yig ola ay cemâlinden (5,7)
- 2) ben sen ayı görelî irdüm kemâle anca ki / hüsnüñi vasf itmeg içün oldı zihnüm enverî (9,4)
- 3) cânâneye ben cânı çohdur ki revân itdüm / cânum binüm oldur ki cânâne-i 'ışkam ben (16,3)
- 4) yad itdi bini itmedi yâd ol lebi meyguñ / yâd itmedüğini hele ben yâd idiserem (25,4)
- 5) yüzinde hüsn 'ilmin ohımışam / baña ta'n itmegil ezber dir isem (21,3)
- 6) lebüñden bir hayâl itdi goñülüm / ki oldı gözlerümden ol mukattar (24,3)
- 7) yad itdi bini itmedi yâd ol lebi meyguñ / yâd itmedüğünü hele ben yâd idiserem (25,4)
- 8) yad itdi bini itmedi yâd ol lebi meyguñ / yâd itmedüğünü hele ben yâd idiserem (25,4)

- 9) güneşden yüze bahl itdüñ neyiçün / dirîğ itdüñ şemâmuñdan şemîmi (27,5)
- 10) neşr itse saçını katı teşvîşe düşerem / cem‘ ola hâtırum yine kaçan ki lef kıla (41,5)
- 11) yaş yüzümde ger nişân itdiyse n’ola ‘ışk içün / andan ahan seyl eger oğrarsa tağa aşına (73,2)
- 12) mâli fidî eyledüm ü geçdüm emelden / gıtmez ise bu em elden irişe âmâl (84,8)
- 13) nakş itdi şehâ hüsnüñ ü ‘ışkuñ gönülümde / şöyle ki gözüñ eyledi yara bu gönülde (89,3)
- 14) her ne ki hüküm itmiş idi geldi başuma / subh-ı ezelden berü bu melhame-i ‘ışk (95,2)
- 15) dil ü ‘akl ile cân virdüm hevâna / saçuñ akd itdi bu bey’ ü şirâyı (111,6)
- 16) n’olayidi kamu kuşlar bu gülşene gelse / teferrüc itse arada ki kime uçdı gönül (126,4)
- 17) kıl itdi binüm tenümi şöyle ki bilinmez / virürsem anı mû-yı miyâna vireler mi (131,7)
- 18) bir dem tebessüm it sanemâ tâ ki gül güle / nevbet degürmeyem yine zâr ile bülbüle (147,1)
- 19) bu suffede ki gün eş ay müzehheb itmiş anı / kaçan ki olmayasın sen safâsı yoh n’idelüm (143,2)
- 20) hâsıl itdi gönül safâyı çün / evvelîn hamle özin urdı safa (150,12)

3.10.1.15. Bah- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) bahsa şâ‘irler yüzüñe hüsn-i matla‘ görseler / zülfüñi saçsañ yüze mâh-ı mukanna‘ görseler (7,1)
- 2) yürek odına diledi su saçta gözlerüm yaşı / gel baha dur ki şimdi ol dahı biter degül midür (22,3)
- 3) gözümüñ irmez eli ki nazar kıla yüzine / ve ger göz ucuyile özgeye baham yanaram (39,5)

3.10.1.16. Bul- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) hicâb oldu yaşum kirpüklerüme / kaçan yol bula anda hâb her dem (13,7)
- 2) yüzi güneşi sâyesidür rûh didügüm / bulmadı hayât ol ki ırah düşdi bu zıldan (36,4)
- 3) tasavvuf ehli bulalı safâlarını yüzünde/ kimi seccâdesin satar girü kor kimi ibrîki (66,3)
- 4) özini sinde yitürdi bulmadı dahı hîç / özini bula meger özüñ ile delü gönül (75,2)
- 5) atdum özüm buldum ise nûrûñ ‘alâ nûr / fânî eger oldum ise hayr ü selâmet (82,7)
- 6) ‘arif oldur ki bulmaz yâr katında özini / ‘ışk bir hâzârdur ki anda satılmaz özini (99,1)
- 7) hattunı gördüm lebûñden soraram / kanda buldı ‘anber ol berk-i semen (114,4)
- 8) özümü bulmazam ki şerh idem tapuña / ki hecrûñ ile ‘azâb-ı elîme uçdı gönül (126,5)
- 9) sinüñ yüzüñi görüp ölmeyem şehâ bu gice / letâfetiyle anuñ bulam safâ bu gice (135,1)
- 10) tâ safâ bula huzuruñ ile bu meclisümüz / hardan gül getürse bülbüli bağdan çekerem (146,4)
- 11) sa‘y ider ki tavâf ide işigin / gönülüm tâ ola ki bula safâ (150,4)

3.10.1.17. Ur- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) dem gelür ki dem ururam şâhâ ‘ışkuñdan siniñ / dak dutalar mı eger kükrer ise ner cengeri (18,5)
- 2) âdem aña direm ki ola nâr ü hevâdan / âdem midür ol ki dem ura âb ile gilden (36,3)
- 3) yahamı hîç komaz elden yaham elinde durur / el urmadın yahama dimedin yaham yanaram (39,3)
- 4) şâhâ şekerüñ narhını erzân ide la‘lûñ / ger bir dem ura mürde tenin cân ide la‘lûñ

(42,1)

- 5) *kef ura* tolu câm-ı mey alıcağ ele sañasın / cür'alarumuz içdügin bilimedi rezân bizüm (46,3)
- 6) şehâ sor ne nefîr ider ki bu dâ'irde neyiçün / ikilikden *ura* bir *dem* anuñ 'ışkında nakkâre (58,5)
- 7) eger zülfüñden iy dilber dileyem ki *dem uram* ben / ne dünyî kala ne 'ukbî kamusın ver hem uram ben (59,1)
- 8) şehâ şol nokta-i hâlûñ güneş yüzinde âyetdür / şeker la'lüñden *urur dem* bu ne şîrîn hikâyetdür (62,1)
- 9) anda kim gönülüm *top urmuşdur* / dahı gönül ire gubâra degül (113,6)
- 10) nişe *urur* çemen *yüzine* saçuñ / ki benefşesi yüzi kara gele (121,3)
- 11) nesîme kul oluram ne zer ü ne sîm gerek / ki *urdi* müşk saçına nigârumuñ *şâne* (127,3)
- 12) ayağı tozına *yüz ururam* / ki göz ağrısı tûtiyâsı kanı (128,2)
- 13) beliyyetdür bu cânuma kıya ohları gözüñden / *elüñ ur* gözüme gör ki ne billetdür ne billetdür (133,5)
- 14) bu gönülüm deñizi taşa gerek / düşmen *ura başım* taşa gerek (139,1)

3.10.1.18. Aç- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) gonca *ağzın açmağa* kimüñ eli irişiser / âteş-i 'ışk mevsümi irişiben hevâ gerek (14,3)
- 2) bilüñi büri dilersen ki hayâl olmaya hiç / *açma ağzuñı* dilersen ki hiç açılmaya râz (68,5)
- 3) düri manzum ider şi'rüm lebinden söyler olursam / perâkende kılur müşki *açarsam sözi* saçından (72,2)
- 4) kıymetini la'lüñüñ sordum yine kendüden / hiç *ağzını açmadı* pes süfte degül midür (108,2)
- 5) *ağzuñı açmayınca* kişi gözi görmedi / yâkût ü lü'lü'den leb ü dendân bi'aynihi (120,4)

6) ŧeker ü la‘lden geçer sz oh / aęızuñ a ki kamu sz kesile (150,9)

3.10.1.19. Dut-, Tut- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) dem gelür ki dem ururam şâhâ ‘ıřkuñdan siniñ / dak dutalar mı eger kükrer ise ner cengeri (18,5)
- 2) kimüñ ki yasını kurdı sa‘âdet-i ebedî / ohın kime atar ise anuñ dutuñ yasin (32,2)
- 3) iy ‘akl tutma dak dile cân virse yâr ne / zîrâ şeref durur niçe ki ol seref kıla (41,4)
- 4) zülfıyile yüzine kişi ki tuta hû / añlayımaz gicesini rûzını bilmez (107,5)
- 5) dutar iek yine sîmîn siper felek ohına / egerçi haddi degüldür velîk derhr ider (129,4)
- 6) bâ-haberden haber dutaruz ümîd / haber oldur ki ola bî-habere (140,7)

3.10.1.20. İriş- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) gonca ağızın açmağa kimüñ eli irişiser / âteş-i ‘ışk mevsümi irişiben hevâ gerek (14,3)

3.10.1.21. Gir- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) tâ ki safâ gire ele ka‘be yüzinde ol bütüñ / cünne dahı kabâ olup yine kabâ ‘abâ gerek (14,4)
- 2) girmez ele bu dünyede ger diler iseñ yâr / kendüzüñi bu derd ile iy dil eriseñ yâr (87,1)
- 3) tenüm şöyle düzilmişdür bilüñe ki hayâl oldur / ki şimden soñra dahı kıl gerek girmeye araya (101,2)
- 4) sinüñ ile bir olmuşam araya kimsene girmez / inanmazsañ hayâlünü biribi göñle k’araya (101,4)
- 5) yana mı ‘ışkı odına ‘aceb bu varlıgumuz / elüme girse tutağı sorayidüm ya ne (127,4)
- 6) yüregümüñ kanına girdi la‘li kanlu durur / n’ola sorar isem andan ki hûn-behâsı kanı (149,2)

3.10.1.22. Kal- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) hûrî vü perî vü insân ü ferîşte cümlesi / çün nikâbuñ götüresin saña vâlih kalalar (23,4)
- 2) zer kıluram yüzümi vü kalmadı zôrum / zîr ü bem ile kıluram uşdaya zârı (83,4)

3.10.1.23. Döy- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) demür döymez oduma saña koymaz / yiridür goñlüñe mermer dir isem (21,8)

3.10.1.24. Saç- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) yürek odına diledi su saça gözlerüm yaşı / gel baha dur ki şimdi ol dahı biter degül midür (22,3)
- 2) şükür ki şekker ahar leblerüñden iy dilber / şükür ki gîsûlaruñ saçdı ‘âleme ‘anber (116,1)

3.10.1.25. Ohı- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) şimdi anuñ hevâsına hutbe ohınur aduma / yüzde bu gözlerüm yaşı sikke-i zer degül midür (22,6)
- 2) ben yüzinden ohıduğum ma‘nî / vurdı yüz ta‘ne işbu ezberüme (103,4)

3.10.1.26. Otur- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) anı ki iki hâcibüñ kıldı cemâlüñ iline / egri otur u toğru di ‘adl-i ‘Ömer degül midür (22,7)

3.10.1.27. Di- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) anı ki iki hâcibüñ kıldı cemâlüñ iline / egri otur u toğru di ‘adl-i ‘Ömer degül midür (22,7)

3.10.1.28. Sarar- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) lebüñ kanduğıyicün kaña her dem / ne lâzımdur ki beñizüm sarara (29,6)

3.10.1.29. Bas- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) kadem basalı yoluña kadem kadem yañaram / kapuñda şem‘ gibi uşda dem-be-dem yanaram (39,1)
- 2) ten ilin aldı ayah basdı goñülüñ iline / mülk-i cârı alırsar gün öküşiyle az az

(68,3)

3.10.1.30. Yan- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) cihânı ten dilerem ben ki oduña yanam / bu varlığı ile yanarsam oduña kem yanaram (39,2)
- 2) cihânı ten dilerem ben ki oduña yanam / bu varlığı ile yanarsam oduña kem yanaram (39,2)
- 3) odına yanmışam küllî dahı yoh / eger atar ise sehm-i hatâyı (111,4)
- 4) biz yanaruz oda sanemâ benlerüñile / ‘anber durur ol dâne-i fülful görelüm biz (112,3)
- 5) yana mı ‘ıskı odına ‘aceb bu varlığumuz / elüme girse tutağı sorayidüm ya ne (127,4)
- 6) lebüñe beñzedimez tûtî şekkeri hergiz / niçe ki ‘ışk odına yanıban mükerrer ider (129,3)

3.10.1.31. Gid- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) düşer gönülüm ayahdan gider bu göz elden / yola bahup talabından görelü ol güzeli (49,4)

3.10.1.32. Oyna- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) şeh yolına cân oynayaña lutf gerekdür / cân oynamışam bozma bu yasakı ne dirsın (60,5)
- 2) şeh yolına cân oynayaña lutf gerekdür / cân oynamışam bozma bu yasakı ne dirsın (60,5)

3.10.1.33. Sor- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) cân gelicek diler ki gönülüm haber sora / niçe haber vire bile çün bî-haber düşer (50,5)

3.10.1.34. Getür- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) saçıñuñ her kılıdur ‘ışkuma yol / hevâ yola getirür her azarı (57,4)

3.10.1.35. Beñzet- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) hîç özin diremedi zülfüñ ile delü gönül / kıla beñzetdi özin yüzüñ ile delü gönül (75,1)
- 2) ben biline düşeli şol dilber / beñzede başladı tenümi kıla (150,5)

3.10.1.36. Dök- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) uş dökerem gözlerine karşı kanımı / yavrı şâhîn kana dadana gerekdür (71,2)
- 2) leblerüñden nigârâ dür dökerüz / kanda bir böyle şi‘r bâra gele (121,6)

3.10.1.37. Çıh- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) ‘ışkı odı dilberüñ bu başa çiharsa / ola ‘aceb ol od ile başa çiharsa (80,1)
- 2) ‘ışkı odı dilberüñ bu başa çiharsa / ola ‘aceb ol od ile başa çiharsa (80,1)

3.10.1.38. Kop- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) fitne-i âhir zemâne oldı bu kâmet / tur örü salın begüm ki kopa kıyâmet (82,1)

3.10.1.39. sür- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) şeftâlûsını dirmege irmez idi elüm / yüz sürmeg için ayağına sâkına sundum (86,4)

3.10.1.40. Esirge- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) çün dil didiler bu gönüle kirpüg ile dil / esirgeme sözümi işid diler iseñ yâr (87,2)

3.10.1.41. Süz- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) kişide ki ola bir cân gerek ki göze düşe / egerçi cehd idüben hûblar gözin süzeler

(88,2)

3.10.1.42. Göşder- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) ‘ışka bürhân göşderür yüzüñ eger / bir nefes lutfuñ bizümle yâr ola (90,7)
- 2) iy şem‘ bizi tap dahı odlaruña yahma / iy bedr yüzüñ göşderüben tîzçek oyahma (117,1)

3.10.1.43. İşde- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) kim ki bîzârî ola bâzârîdür / kim ki bâzâr işdeye bâ-zâr ola (90,10)

3.10.1.44. Kap- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) göñlümi kapdı gözüñ alımazam elden / şöyle ki yaz kekligin zebûn ide şâhîn (91,2)

3.10.1.45. Tal- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) talsa n’ola gözlerüme yüzi hayâlî / gözüm ahıtduğı incü lü’lü’ degül mi (96,3)

3.10.1.46. Yah- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) göñülümü yahmayınca toğmadı / ‘ışkum zîra hevâ kîmiyâsınuñ haceridür (97,4)
- 2) iy şem‘ bizi tap dahı odlaruña yahma / iy bedr yüzüñ göşderüben tîzçek oyahma (117,1)

3.10.1.47. Aş- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) nihâyete irer ol hüsn ki apara cânı / çü gâyete iresin irdi hadden aşma begüm (98,2)

3.10.1.48. Vur- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) ben yüzinden ohıduğum ma‘nî / vurdu yüz ta‘ne işbu ezberüme (103,4)

3.10.1.49. Çıh- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) kara göz ile çün cândan çıharduñ / çiharma bârî dînden senden ırah (105,5)

3.10.1.50. Yapış- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) ben sînemi sınayu açdum bu nesîm için / yahama yapışuban vahaya çeker bu dil (110,6)

3.10.1.51. Kan- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) niçesi kanmaya lebleri yüregüm kanına / niçe susarsa lebi ‘âşıkun yüregi kañar (116,4)

3.10.1.52. Bağla- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) kadüne karşı ney olup bilümi bağlamışam / ola ki âteş-i ‘ışkuñ bitüre bir şeker (116,5)

3.10.1.53. Kur- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) gîsûsı ilmelerine iyle diyen kişi / bilmez mi anı ki kurıcah tuzağa ile (123,3)

3.10.1.54. Geç- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) bunca zemân ki geçdi ‘ömür bu cefâyile / şükrâneler gerek ki geçer uş safâyile (124,1)

3.10.1.55. Tohın- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) yüregüme tohındı gözinüñ ohı anuñ / saymañ hisâba tohınan ohı hatâyile (124,3)

3.10.1.56. Say- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) yüregüme tohındı gözinüñ ohı anuñ / saymañ hisâba tohınan ohı hatâyile (124,3)

3.10.1.57. Oyna- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) el ayağ ile baş u cân oynamayan / ‘ışkı yolında dest ü pâsı kanı (128,6)

3.10.1.58. Kıy- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) beliyetdür bu cânuma kıya ohları gözünden / elüñ ur gözüme gör ki ne billetdür ne billetdür (133,5)

3.10.1.59. Karar- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) kararur gözlerüm bu sevdâdan / ki neçün sen bu gözlerüm ağısın (134,2)

3.10.1.60. Uç- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) cân gerek idi uçayidi göge / hey di zülfüne ki ayah bağısın (134,5)

3.10.1.61. Yar- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) bilinden anuñ kıl yararuz söyleyicek söz / şemsindeki yulduzları nâzük diyelüm

biz (137,2)

3.10.1.62. Söyle- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) bilinden anuñ kıl yararuz söyleyicek söz / şemsindeki yıldızları nâzûk diyelüm biz (137,2)

3.10.1.63. Degür- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) bir dem tebessüm it sanemâ tâ ki gül güle / nevbet degürmeyem yine zâr ile bülbüle (147,1)

3.10.1.64. Bil- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) vefâsı kadrini bilüp haka şükür kılmaz / binüm gönülüne billâh cefâ gerekmez mi (148,2)

3.10.1.65. Çek- Yardımcı Fiili ile Oluşan Birleşik Fiiller

- 1) mücrim oldı cefâsını çeksün / kim ki ma‘şûk-ı bî-vefâyı seve (150,3)

3.10.2. Fiil + Fiil Yapısındaki Birleşik Fiiller

- 1) tardur gönül be-ğâyet ü ‘ışkuñ deñizi od / cân niçe katlanı bile pes der-hevâ-yı ‘ışk (1,10)
- 2) koya bilürse başı ayağına halk-ı cihân / gerek ki zülfi gibi cümle ser-be-ser ser ola (4,3)
- 3) kâlbümde kılca hîç mihek ‘ayb bulmaya / kalbümde kalb kanda bula bile her dagal (8,8)
- 4) boyuña tûbî ne nisbet bir kuru ağaç durur / kim getüre bile dile servi yâhud ‘ar‘arı (9,3)
- 5) lebi ger yarı virmezse cânuma / meger ki hakdan ola bize yârî (44,3)
- 6) bî-nevâ râst kaçan kıla bile sâz-ı sefer / hâsa ki ola muhayyer be-ser-i râh-ı hicâz (68,2)
- 7) ‘âşık olan yâr yolına yana gerekdür / yana bilicek bu yola ya ne gerekdür (71,1)
- 8) niçe kurtara bile kişi gönül / çün ki ma‘şûkı büt-i ‘ayyâr ola (90,3)

3.11. Kısaltma Grupları

3.11.1. İsnat Grupları

- 1) şehâ şehlâ gozûñ için diyümezem ben ah kara / ne zülf ola meger ol göze bir ağ ile göz kara (58,1)
- 2) meger ‘ûd itdi hem-serlik sinüñ zülfüñ ile şâhâ / ki özin gördi micmerde oda yanmış yüzi kara (58,2)
- 3) cânımı saldum saçınıñ etegine ki / ‘ömri uzundur’ ola ki ‘ömrüm uzana (93,5)
- 4) zülfüne düşmeyince niçe ola / meger ol ki gözi kara degül (113,2)

3.11.2. Yaklaşma Grupları

- 1) ‘ayn-ı şifâ durur baña gözüñdeki ‘ilel / görmez göze göz anı ki gözinde var sebel (8,1)
- 2) bahr-ı hüsn olmuş cemâlüñ dil gerekdür âşinâ / ki cevâhir bulmağ için aña karşı talalar (23,3)
- 3) yüzüñi ger göreyidi sitâre / çekeydi yüzine karşı sitâre (29,1)
- 4) gözüme mecâl olsa görmege cemâlünü / niçeye değin kan yaş andan ahısar âhır (51,5)
- 5) uş dökerem gözlerine karşı kanımı / yavrı şâhîn kana dadana gerekdür (71,2)
- 6) yüzüne toğrı turıban şâhâ gözüm bahımar / i‘timâdı yaşına vardur ki aña yaşına (73,4)
- 7) şol güneş yüzüne karşı ben hilâlî olmuşam / ola bu eksüklüyi kim hüsnüñüz kâmil kıla (78,3)
- 8) saçınıñ her kılıdur ‘ışkuma yol / hevâ yola getirür her azarı (57,4)
- 9) lebinden bir em istedüm murassa‘ eyledi cânın / mey imiş derdüme dermân ne şîrîn istimâletdür (62,2)
- 10) tesbîhi hilâl ayuñ kaşlarıña egridür / zülfüne hatâ müşkin nisbet galat olmuşdur (62,4)

- 11) anı ki gözüñ ider bu yüregüme göze göz / bile hâlini anuñ ehl-i dil ü ehl-i nazar (63,2)
- 12) güneş durur cemâli vü yohdur aya mecâl / çün görmişem bu cem‘de yılduzlarını ben (69,2)
- 13) kaşyile gözleri göñülüne karşı kimisi / ohlu vü kimi yalu degül mi (96,2)
- 14) eger eksile ger arta yüzi güneşe karşıdur / kişi ki güneşi seve gerek beñzeyeye yaraya (101,5)
- 15) bu mevsümün ehl-i dili ol gül güle karşı / tolu içesin şâd olasin bülbüle karşı (109,1)
- 16) bu mevsümün ehl-i dili ol gül güle karşı / tolu içesin şâd olasin bülbüle karşı (109,1)
- 17) yüzün güli üşküfte ola kala şüküfte / ki ne yüz ile açıla her gül güle karşı (109,2)
- 18) mül vir bize sâkî tolu ki nergisidür mest / salma bu delü gönül işin mülmüle karşı (109,3)
- 19) gözüm gibi câm olmaya meclisde nigârâ / ki niçe ki döke meyi der-dem tola karşı (109,5)
- 20) kadüñe karşı ney olup bilümi bağlamışam / ola ki âteş-i ‘ıškuñ bitüre bir şeker (116,5)
- 21) şol gözleri atduğı ohı merdüme karşı / çün câna irer közleri nâzük diyelüm biz (137,4)
- 22) gözlerinden çü ayağ içdi gönül / gözine karşı bir humârı kanı (145,2)
- 23) derdüme çâre kanda bulınısar / çün yine derd oldı aña devâ (150,2)

3.11.3. Bulunma Grupları

- 1) fenâ durur bu cihân ü lebün fenâda fenâ / bu gönülümün ki fenâdur bekâsı yoh n’idelüm (143,6)

3.11.4. Uzaklaşma Grupları

- 2) ‘anber saçı çininde cânım müşki çin ider / olmadı binden özgeye hergiz hatâ-yı ‘ışk (1,4)
- 3) gözüm yaşını şat iderem ‘âlemi bağıdâd / andan girü goñülümü dil-şâd idiserem (25,3)
- 4) cemâli güneşi çün toğa hüsn göginde / mecâlüm olmaya k’andın yana adam yanaram (39,4)
- 5) şehâ bir dem demüñden kıl demîde / ki yirden turı geleler remâyim (76,4)
- 6) i’tidâl-i kâmetüñden ‘adl umar delü goñül / ki meger servini bizdin yañaya mâ’il kıla (78,5)
- 7) zülfî gibi müşkîn ile oğramadı yolum / andan berü ki ben elümi akına sundum (86,2)
- 8) gezlememişem cüz ki sinüñ ‘ışkuñı şâhâ / gez başdan ayağına degin ara goñülde (89,2)
- 9) senden özgeye bahımar gözlerüm / görmeye meger sini nâ-çâr ola (90,2)
- 10) her ne ki hükm itmiş idi geldi başuma / subh-ı ezelden berü bu melhame-i ‘ışk (95,2)
- 11) hüsnine zülfinden özge irmege yohdur sebep / uzuñ ise n’ola tutun her bir işüñ uzını (99,4)
- 12) tenüm şöyle düzilmişdür bilüñe ki hayâl oldur / ki şimden soñra dahı kıl gerek girmeye araya (101,2)
- 13) nigârâ oluram ben senden irah / ki ayrıldum tapuñdan senden irah (105,1)
- 14) nigârâ oluram ben senden irah / ki ayrıldum tapuñdan senden irah (105,1)
- 15) güneşden düşen irâğ ay olur bedr / hilâl olmuşam uş ben senden irah (105,2)
- 16) binüm âyînüm oldur ki yoğ olur / düşen ayru ayından senden irah (105,3)
- 17) cigerden özge hiç nesnede turmaz / çihan oh şol yayından senden irah (105,4)
- 18) kara göz ile çün cândan çıharduñ / çıharma bârî dînden senden irah (105,5)
- 19) şehâ hecrüñ ile zâram irah sinden irah sinden / firâkuñ ile yanaram irah sinden

- irah sinden (106,1)
- 20) şehâ hecrüñ ile zâram irah sinden irah sinden / firâkuñ ile yanaram irah sinden irah sinden (106,1)
- 21) şehâ hecrüñ ile zâram irah sinden irah sinden / firâkuñ ile yanaram irah sinden irah sinden (106,1)
- 22) şehâ hecrüñ ile zâram irah sinden irah sinden / firâkuñ ile yanaram irah sinden irah sinden (106,1)
- 23) nigârâ huft e gözünüñden ki mestem olmışam mahmûr / anuñçün gece bîdâram irah sinden irah sinden (106,2)
- 24) nigârâ huft e gözünüñden ki mestem olmışam mahmûr / anuñçün gece bîdâram irah sinden irah sinden (106,2)
- 25) gözünüñden kanıdur yaram buyurmaz iseñ iy yâr em / gerek ki yüregüm yaram irah sinden irah sinden (106,3)
- 26) gözünüñden kanıdur yaram buyurmaz iseñ iy yâr em / gerek ki yüregüm yaram irah sinden irah sinden (106,3)
- 27) baña em dise leblerüñ n'ola çün ki tabîbümdür / çü hicrânuñla bîmâram irah sinden irah sinden (106,4)
- 28) baña em dise leblerüñ n'ola çün ki tabîbümdür / çü hicrânuñla bîmâram irah sinden irah sinden (106,4)
- 29) tapuñdan ayru bâzâram özümñden dahı bîzâram / firâk odıyle yanaram irah sinden irah sinden (106,5)
- 30) tapuñdan ayru bâzâram özümñden dahı bîzâram / firâk odıyle yanaram irah sinden irah sinden (106,5)
- 31) la'l-i lebüñ 'ışkına çohlar içerler süci / binden özge kişi yoh anda humâr olmamış (118,2)
- 32) (133,3) ayağıñda virürsem cân bañadur rütbet-i a'lâ / tapuñdan ayru dirilmek mezelletdür mezelletdür
- 33) kaşuñ mihrâbına karşı ibâdet kînedür lâzım / 'ibâdet senden özgeye ne zelletdür

ne zelletdür (133,4)

34) kaşuñ mihrâbına karşı ibâdet kînedür lâzım / ‘ibâdet senden özgeye ne zelletdür
ne zelletdür (133,4)

35) gözüñ gönüli kılur hasta câdûlıkıyile / bu derde derdden özge devâsı yoh
n’idelüm (143,3)

36) tapuñdan ayru cânuñ dünyâda nedür ‘ayşı / zîre ki olmaya olmaz iseñ bilâd ü
‘ibâd (144,5)

37) tâ safâ bula huzuruñ ile bu meclisümüz / hardan gül getirse bülbüli bağdan
çekerem (146,4)

38) binden öndin şikâr kılmadı hiç / gamzeleri kaçan ki çıhdı ava (150,11)

3.11.5. Vasıta Grupları

1) garaz ahda karada yoh yâr ile birlik isterler / şol ahlıh ki rızâsı yoh yâruñ anda
döne kara (58,3)

SONUÇ

Kadı Burhaneddin, Eski Anadolu Türkçesinin önemli şairlerinden biridir. Ancak Kadı Burhaneddin ve eserleri hakkında yeterince bilimsel çalışma yapılmamıştır. Biz bu tezimizde, bu alandaki boşluğu gidermeye çalıştık. Tez çalışmamız sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır.

Birleşik Fiil	672
Sıfat Tamlaması	509
İsim Tamlaması	377
Edat Grupları	244
Zarf- Fiil Grubu	97
Bağlama Grupları	92
Kısaltma Grupları	67
Tekrar Grubu	39
Ünlem Grubu	29
Sıfat- Fiil Grubu	21
İsim- Fiil Grubu	16
Unvan Grubu	0
Birleşik İsim	0
Sayı Grubu	0

Belirtili İsim Tamlamasının Dağılımı: 298

<i>İki Kelimededen Oluşan Belirtili İsim Tamlaması: 237</i>	<i>Üç ve Daha Fazla Kelimededen Oluşan Belirtili İsim Tamlaması: 61</i>
Tamlayan+ Tamlanan Dizilişinde Olan: 187 <ul style="list-style-type: none"> • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması: 136 • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması: 51	Tamlanan+ Tamlayan Dizilişinde Olan: 15
Tamlanan+ Tamlayan Dizilişinde Olan: 38 <ul style="list-style-type: none"> • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması: 37 • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması: 1	Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan: 15 <ul style="list-style-type: none"> • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması: 8 • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması: 7
Tamlanan ve Tamlayan Arasında Başka Unsur Olan: 12	Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan: 9
	Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan: 4
	Tamlayanı Belirtisiz İsim Tamlaması Olan: 4 <ul style="list-style-type: none"> • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması: 2 • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması: 2

	Tamlanan+ Tamlayan Arasında Başka Unsur Olan: 3
	Tamlayanı Bağlama Grubu Olan: 3 <ul style="list-style-type: none"> • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunan Belirtili İsim Tamlaması: 1 • Şekil Bakımından Tamlayanında Tamlayan Eki Bulunmayan Belirtili İsim Tamlaması: 2
	Tamlayanı Belirtili İsim Tamlaması Olan: 2
	Tamlananı Farsça İsim Tamlaması Olan: 2
	Tamlayanı İsim- Fiil Olan: 1
	Tamlananı Bağlama Grubu Olan: 1
	Tamlananı Farsça İsim Tamlaması Olan: 1
	Hem Tamlayanı Hem De Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan: 1

Kişi Zamirinin Belirtili İsim Tamlamasındaki Dağılımı: 68

<i>İki Kelimededen Oluşan Belirtili İsim Tamlaması: 55</i>	<i>Üç ve Daha Fazla Kelimededen Oluşan Belirtili İsim Tamlamaları: 13</i>
Tamlayan+ Tamlanan Dizilişinde Olan Belirtili İsim Tamlaması: 34	
Tamlanan+ Tamlayan Dizilişinde Olan Belirtili İsim Tamlaması: 16	

Tamlanan ve Tamlayan Arasında Başka Unsur Olan Belirtili İsim Tamlaması: 5	
---	--

Belirtisiz İsim Tamlamasının Dağılımı: 80

İki Kelimeden Oluşan Belirtisiz İsim Tamlaması: 77	Üç Kelimeden Oluşan Belirtisiz İsim Tamlaması:3 <ul style="list-style-type: none"> Tamlayanı Farsça Olan Belirtisiz İsim Tamlaması: 3
---	---

Sıfat Tamlamasının Dağılımı: 509

<i>İki Kelimeden Oluşan Sıfat Tamlamaları:</i> 406	<i>Üç ve Daha Fazla Kelimeden Oluşan Sıfat Tamlamaları:</i> 103
	Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan: 37
	Tamlananı Farsça İsim Tamlaması Olan: 27
	Tamlayanı Sıfat- Fiil Grubu Olan: 17
	Tamlananı Belirtisiz İsim Tamlaması Olan: 8
	Tamlananı Bağlama Grubu Olan: 7 Tamlayanı Edat Grubu Olan: 3
	Tamlayanı Kısaltma Grubu Olan: 2
	Tamlayanı Farsça İsim Tamlaması Olan: 1
	Tamlanan+ Tamlayan Unsurundan Olan: 1

<i>İki Kelimeden Oluşan Sıfat Tamlamaları: 406</i>
Niteleme Sıfatı Olanlar: 50
Belirtme Sıfatı Olanlar: 344 <ul style="list-style-type: none"> • İşaret Sıfatı Olanlar: 203

Edat Gruplarının Dağılımı

<i>Edat Grupları: 244</i>
“İle” İle Oluşan Edat Grupları: 190
“İçin” İle Oluşan Edat Grupları: 36
“Gibi” İle Oluşan Edat Grupları: 15
“Tek” İle Oluşan Edat Grupları: 2
“Diyü” İle Oluşan Edat Grupları: 1

Bağlama Gruplarının Dağılımı

<i>Bağlama Grupları: 92</i>
“ve, vü, u, ü” İle Yapılan Bağlama Grupları: 55
“ile” İle Yapılan Bağlama Grupları: 20
“geh...geh... , ne...ne..., ya...ya..., kimi...kimi..., kimisi...kimisi..., biri...biri...” İle Yapılan Bağlama Grupları: 15
“veya, yahut” İle Yapılan Bağlama Grupları: 2

Birleşik Fiillerin Dağılımı

<i>Birleşik Fiiller: 672</i>
İsim+ Fiil Yapısındaki Birleşik Fiiller: 664
Fiil+ Fiil Yapısındaki Birleşik Fiiller: 8

Kısaltma Gruplarının Dağılımı

<i>Kısaltma Grupları: 67</i>
Uzaklaşma Grupları: 38
Yaklaşma Grupları: 23
İsnat Grupları: 4
Bulunma Grupları: 1
Vasıta Grupları: 1

Yapılan kelime grupları tasniflerinden şu verilere ulaştık:

- Kadı Burhaneddin Divanı'nın ilk 60 sayfasında 2,163 kelime grubuna ulaştık. Divanda en çok birleşik fiil grubu, sıfat tamlaması, ve isim tamlaması yer almaktadır. Bu durum Kadı Burhaneddin'in kelimeleri tasvir etme gücünü gösterir.
- Kadı Burhaneddin, Kitabının ilk altmış sayfasındaki şiirlerinde unvan grubuna, birleşik isim grubuna ve sayı grubuna yer vermemiştir. Bu da metnimizin şiir olmasından kaynaklandığını düşünebiliriz.

KAYNAKLAR

Akkaya, Hüseyin (2011), “Kadı Burhaneddin Divanında Cinaslı Kafiyelerin Kullanımı”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Akgür, Nilüfer, (1986), *Kadı Burhaneddin Divanının (sayfa 61-91) Gramatikal İndeksi*, Yüksek Lisans Tezi.

Alakese, H. (2004), *Türk Tarihinde Mutasavvıf Hükümdarlar*, Yayın no: 13, İstanbul: Okul Yayınları.

Alparslan, Ali, (1977), *Kadı Burhaneddin Divanından Seçmeler*, Kültür Bakanlığı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Yayın no:232 (1000 Temel Eser:73), Ankara: s. XV.

Araz, Rıfat, (2006), “Kadı Burhaneddin’in, Kimlik ve Kişilik Yapısı ile Hayata Bakış Tarzının Tuyuglarına Yansıması”, *Berceste Kayla Kültür – Sanat-Edebiyat Dergisi*, Aralık 5/54, Adana, s. 25-29.

Arıcan, Kazım (2011), “Aşk Felsefesi Bağlamında Kadı Burhaneddin”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Arıç, Hilmi (2011), “Kadı Burhaneddin Ahmed’in Timur Siyaseti”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Argunşah, Mustafa (2011), “Kadı Burhaneddin’in Tuyuglarının Dili Üzerine”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Aslanov, Vakıf (1985), “Kadı Burhaneddin Divanı’nda Eski Kelimeler ve Yeni Kelime Yapımı”, *V. Milletlerarası Türkoloji Kongresi*, İstanbul 23-28 Eylül, 1985.

Aşkun, Vehbi Cem (1964), *Sivas Sultanı Kadı Burhaneddin*, Eskişehir.

Ay, Hatice Kübra (2011), “Kadı Burhaneddin Divanında Sandi ve Sandi’nin Sözlüksel Görünümleri”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Bagırov, Nizami, (2011) “Kadı Burhaneddin’in Dilinin Terimoloji Kelime Hazinesi (Leksikası)” ,*Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Bakırcı, Fatih,(2011) “Kadı Burhaneddin Divanı’nda Okçulukla İlgili Unsurlar”, *Tarihsel Gelişimi İçindeki Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Uluslararası Çalıştayı*, 13–15 Ekim 2011.

Banguoğlu, Tahsin (2007), *Türkçenin Grameri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Baskakov, Aleksandr Nikolayeviç (2011), *Çağdaş Türkçede Kelime Grupları*, Kesit Yayınları, İstanbul.

Boz, Erdoğan (2011), “Kadı Burhaneddin’in Bir Şiiri Üzerinde Bağlamsal Anlam Denemesi ve sözcüklerdeki Anlam Değişimleri ve olayları”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Cenab, Şahabeddin (1922), *Kadı Burhaneddin, Meçhul Bir Türk Şâiri*, Peyam-ı Sabah, Nu: 1134 (11564) 30 Kânun-i Sâni 1338/1922.

Çavuşoğlu, Ali, *E.J. Wilkinson Gibb Osmanlı Şiir Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara c. I-II, S. 139.

Çetin, İsmet (2011), “Kadı Burhaneddin’in Şiirlerinde Dönemin Kültür Unsurları”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Dalbudak, Dursun, (2008) *Kadı Burhaneddin ile Şeyhi'nin Gazellerinin Din Ve Tasavvuf Açısından Karşılaştırılması*, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi) Edirne.

Demirbağ, Ömer (2011), *Kadı Burhânettın ve Şiiri*, Gazi Kitabevi, Ankara.

Demirel, Kemal(2006), *Kadı Burhaneddin 14.Yüzyılda Bir Türk Dehası*, İstanbul.

Doğan, Talip(2011), “Sivas İli ve Yöresi Ağızlarına Kadı Burhaneddin'in Dilinden Bakışlar”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı* , 5 Aralık 2011.

Ediskun, Haydar (1993), *Yeni Türk Dilbilgisi, Remzi Kitapevi*, İstanbul.

Eker, Süer (2009), *Çağdaş Türk Dili*, Grafiker Yayınları, Ankara.

Eminoğlu, Hatice (2011), “Kadı Burhaneddin Divanı'nın Söz Varlığı Bakımından Değerlendirilmesi”, *Oğuz Tőrķçesi ve Kadı Burhaneddin alıştayı* , 5 Aralık 2011.

Erdem, İlhan (2011), “Akkoyunlu Devletinin Kuruluş Aşamasında Akkoyunlular ve Kadı Burhaneddin”, *Oğuz Tőrķçesi ve Kadı Burhaneddin alıştayı*, 5 Aralık 2011.

Erenoğlu, Dilek (2011), “Kadı Burhaneddin Divanında Yönelme Hali Ekinin İşlevleri”, *Oğuz Tőrķçesi ve Kadı Burhaneddin alıştayı*, 5 Aralık 2011.

Ergin, Muharrem (2012), *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul.

Erol, H. A. (2002) *Eski Tőrķçeden Eski Anadolu Tőrķçesine Anlam Değişmeleri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 18 Mart Üniversitesi.

Ezimli, Ebulfez (2011), “Gazi Burhaneddin Dilinin Semantik Növleri ve İfade tipleri”, *Oğuz Tőrķçesi ve Kadı Burhaneddin alıştayı*, 5 Aralık 2011.

Fredfield,Godsel, (1922) *Divan-ı Kadı Burhaneddin Gazel ve Rübaiyyatı'ndan Bir Kısım ve Tuyuglar*, İstanbul, Godsey Yayınları.

Gencan, Tahir Nejat (1991), *Dilbilgisi Lise I-II-III*, Kanaat Yayınları, İstanbul.

Gibb, E. J. (1980) *History of Ottoman Poetry London Kadı Burhaneddin Divanı I* (1943) Tıpkıbasım İstanbul TDK Yayınları.

Herkmen, Dilek (2011), “Kadı Burhaneddin Divanında İkili Şekiller ve Eski Tőrķçenin İzleri”, *Oğuz Tőrķçesi ve Kadı Burhaneddin alıştayı*, 5 Aralık 2011.

Kabaklı, Ahmet (1968), *Türk Edebiyatı*, cilt: 2, Türkiye Yayınevi, s. 266-269)

Kaçar, Mücahit (2011), “Kadı Burhaneddin'in Şiirlerinin “Tevriye” ve “İham” Sanatları Bakımından İncelenmesi” *Oğuz Tőrķçesi ve Kadı Burhaneddin alıştayı*, 5 Aralık 2011.

Kahraman, Abdullah (2011), “Bir İslam Hukukçusu Olarak Kadı Burhaneddin ve Eserleri”, *Oğuz Tőrķçesi ve Kadı Burhaneddin alıştayı*, 5 Aralık 2011.

Kanar, Mehmet (2011), *Eski Anadolu Tőkçesi Sözlüğü*, Say Yayınları, İstanbul.

Karahan, Leylâ (2014), *Türkçede Söz Dizimi*, Akçağ Yayınları, Ankara.

- Kırbyık, Mehmet (2011), “Kadı Burhaneddin’in Şiirlerinde Savaş ile İlgili Hususlar”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.
- Kömürcü, Zeynep Serap(1999), *Kadı Burnaneddin Divanında Sevgili Portresi*, Yüksek Lisans Tezi.
- Kutalmış, Mehmet, (2011) “Kadı Burhaneddin Divanı'nda Zaman Şekilleri” ,*Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*,5 Aralık 2011.
- Mazıoğlu, Hasibe (1957), “Kadı Burhaneddin”, *Arayış Dergisi*, Sayı: 9, Ankara.
- Menküer, Özgen,(1959-1960) *Kadı Burhaneddin Divanı'ndan 500 Gazelin Transkripsiyonlu Metni*, Ankara.
- Oğuzbaşaran, B. (2006): “Kadı Burhaneddin’e Dair”, Berceste, S. 54: 30-31.
- Özkan, Nevzat (2011), “Kadı Burhaneddin Divanında Yer Adları”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*,5 Aralık 2011.
- Özköse, Kadir (2011), “Kadı Burhaneddin’in Divanında Tasavvufi Neşve”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.
- Öztürk, Mürsel. Bezm i Rezm (Eğlence ve Savaş) (1990), “Aziz b. Erdeşîrî Esterabâdî’nin Farsça Olarak 1398 Yılında Yazmış Olduğu Eserin Tercümesi”, Ankara.
- Pala, İ. (1998): “Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü”, Yayın no: 403, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Sarı, Mustafa (2011), “Kadı Burhaneddin'in Söz Varlığı Üzerine”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.
- Sevgi, Ahmet (2011), “Doğu Edebiyatında Rubâî Geleneği ve Kadı Burhaneddin'in Rubâîleri”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*,5 Aralık 2011.
- Subaşı, M. İ. (2006): “Kadı Burhaneddin Ahmed’in Siyasî Kişiliği”, Berceste, S. 54: 39-41.

Sucu, Nurgül (2011), “Kadı Burhaneddin Gazellerinde Tasavvuf: Gayb, Şühud, Cezbe, Tecelli, Cem ve Fark terimlerinin Kullanımı”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Sürmeli, Şahin. (2005) *Kadı Burhaneddin Divanı: Anlam Çerçevesi*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi) Gaziantep.

Sütçü, Mustafa (1986), *Kadı Burhaneddin Divanında Maddi Kültür*, Yüksek Lisans Tezi, Yöneten: Prof. Dr. Amil Çelebioğlu, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tarlan, A. N. (1958), “Kadı Burhaneddin’de Tasavvuf” *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 8: 8-15.

Temizkan, Mehmet (2011), “Kadı Burhaneddin ve Hükümdar-Şair Kimliği”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Toprak, Funda (2011), “Kadı Burhaneddin’in Şiirlerinde Bir Üslup Özelliği Olarak Soru Cümleleri ve Yapıları”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Turan, Selami (2011), “Kadı Burhaneddin’in Şiirlerinde Ses ve Ahenkle İlgili Sanatların Kullanımı”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Türk, Vahit (2011), “Türkçede Soru ve Kadı Burhaneddin’ de istifham”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Uzunal, Hatice, (1985) *Kadı Burhaneddin Divanınının (sayfa 1-30) Gramatikal İndeksi*, Yüksek Lisans Tezi.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı(1968), “Sivas ve Kayseri Dolaylarında Eretna Devleti”, TTK Belleten, XXXII/126 s. 161- 189.

_____ (1968),“Sivas ve Kayseri Hükümdarı Kadı Burhaneddin Ahmed”, TTK, Belleten: 126, Ankara, c.XXXII, s.194-195.

_____ (1968), “Kadı Burhaneddin Ahmed Devleti”, *Belleten*, Cilt 32,

Ankara, 1968, s. 126.

Üçer, M. (1997), “Kadı Burhaneddin Divanı’ndaki Atasözleri ve Deyimler Üzerine”,
Uluslararası Osmanlı Öncesi Türk Kültürü Kongresi Bildirileri, Ankara: Atatürk Kültür
Merkezi Yayınları.

Yavuz, Kemal (2011), “Kadı Burhaneddin ve Divanına Genel Bir Bakış”, *Oğuz
Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011

Yıldız, Mustafa (2011), “Kadı Burhaneddin Divanında kıl-Yardımcı Fiili ile Kurulan
Bazı Birleşik Fiil Yapılarının Türkiye Türkçesinde et- Yardımcı Fiili ile Kurulan
Eşdeğer Karşılıkları Üzerine Bir Değerlendirme”, *Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin
Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Yıldız, Osman (2011), “Kadı Burhaneddin Divanında Yeterlik Fiili”, *Oğuz Türkçesi ve
Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.

Yınanç, Refet (2011), “Kadı Burhaneddin Dönemi Sivas Vakıflarına Genel Bir Bakış”,
Oğuz Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı, 5 Aralık 2011.

Yontar, H. (1995): *Kadı Burhâneddin Dîvânı'nın Tahlîli*, Edirne: Trakya Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Basılmamış Doktora
Tezi.

Yücel, Yaşar (1970), *Kadı Burhaneddin Ahmed ve Devleti*, AÜDTCF Yayınları,
Ankara.

Zengin, Murat (2011), “Kadı Burhaneddin Ahmed’in Malatya Politikası”, *Oğuz
Türkçesi ve Kadı Burhaneddin Çalıştayı*, 5 Aralık 2011.